

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ο v t i

Περίοδος Β', τεύχος 175, Παρασκευή 10 Απριλίου 1981 Δρχ. 30

ΝΕΟΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ

ΠΟΥ ΠΗΓΑΝ

Ε.,Ε...Ε...
ΡΩΤΗΣΤΕ ΚΑ-
ΠΟΙΟΝ ΑΛΛΟ, ΝΑ
ΡΩΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙ-
ΑΚΟΠΟΥΛΟ, ΤΟΝ ΚΥ-
ΡΙΟ ΚΑΡΑΚΙΤΣΟ, ΤΟΝ
ΚΥΡΙΟ ΜΠΡΙΣΙΜΗ, ΤΟΝ
ΓΑΝΙΣΜΟ ΕΡΓΑΤΙ-
ΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ,
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΧΩ-
ΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΤΟ
ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥ-
ΛΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΤΟΝ ΚΥΡΙ

ΤΑ

80

. 000 . 0000

Κ. ΛΑΣΚΑΡΗ;

ΕΤΒΑ • ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

ΙΟΛΩΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ • ΓΣΕΕ • Η «ΑΥΡΙΑΝΗ» ΚΑΙ ΧΤΕΣ

ΑΝΤΙΠΥΡΗΝΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΑΝΤ.ΛΙΒΑΝΗΣ "ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ,"

ΣΟΛΩΝΟΣ 94, τηλ.: 36 10 589

ΕΡΓΑ ΧΟΡΧΕ ΑΜΑΝΤΟ

Κυκλοφορούν από τις εκδόσεις-μας

- **ΣΚΛΗΡΟΙ ΚΑΙΡΟΙ**
- **ΝΥΧΤΑ ΑΓΩΝΙΑΣ**
- **ΦΩΣ ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ**

Τιμημένα με το Α' Βραβείο ΛΕΝΙΝ για τη Λογοτεχνία

*Αυτές τις μέρες
κυκλοφορεί*

- **ΤΕΡΕΖΑ
ΜΠΑΤΙΣΤΑ**

*Α' Βραβείο
Ιταλο-Λατινο-Αμερικανικής
Λογοτεχνίας*

Ετοιμάζονται ακόμα:

- **ΤΙΕΤΑ, Η ΓΙΔΟΒΟΣΚΟΣ**
- **ΚΑΝΕΛΛΑ ΚΑΙ ΓΑΡΥΦΑΛΛΟ**

Περίοδος Β'
Χρόνος 8ος
Τεύχος 175

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Δημοχάρους 60
Αθήνα 601
Τηλ: 737.713 - 732.819

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΑΝΤΗΝΩΡ: Αριθμητικές διευρύνσεις και χιονοστιβάδα	4
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	5
ΑΝΤΙ - ΘΕΣΕΙΣ	6
Γ. ΚΑΛΑΙΤΖΗ: Εδώ Εθνική Στατιστική Υπηρεσία ..	8
ΒΟΥΛΗ: Γ. ΣΤΑΓΚΟΥ: «Ορμητήριο της Δημοκρατίας» ή ε- ρατήριο της αστυνομοκρατίας; ...	9
ΡΕΠΟΡΤΕΡ: Πώς προγραμματίζεται η οικιστική πολιτική και πώς δια- παθίζεται το δημόσιο χρήμα	10
Γ. ΔΕΒΙΑΖΗ: ΕΤΒΑ-Οι μεγαλόμισθοι χουντικοί δικηγόροι	13
Δ: Οι κομπίνες του Δημοσίου	14
Δ. ΑΡΤΙΝΟΥ: Το Χθές και το Σήμερα μιας «Αυριανής»	16
ΕΡΕΥΝΑ: Καταστατικό Συνέδριο της ΓΣΕΕ ...	20-24
— Πώς στήθηκε το σενάριο	20
— Μια αποκαλυπτική Συνεδρίαση: Γαπρακτικά	21
— Απόψεις των συνδικαλιστικών πα- ράταξεων	22
Θ. ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΗ: Το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα σε καθοριστική καμπή	24
Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Ο Ευρωπαίος	25
ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ: Γαλλία, ΗΠΑ, Πολωνία	26
Δ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ: ΠΟΛΩΝΙΑ: Χθεσινή ρίση, Αυριανές απειλές	27
Γ. ΣΤΑΓΚΟΥ: Μπροκντόρφ — Η ση- αδούρα του αντιπυρηνικού κινήμα- τος στην Ευρώπη	30
ΠΡΟΚΑ: Στρατιωτική νομοθεσία ..	38
Γ. ΚΑΒΟΥΝΙΔΗ: — Σεισμοί και οι ειδικοί	43
— ΤΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	44
ΕΥΤ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ: — Γνηματογραφικές κοινότητες: Λέσχη της Δράμας	49
— ΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	52
— ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ: — Συμφωνική — Όπερα — Ρεσιτάλ ..	46
— ΝΝΥΣ ΚΟΛΤΣΙΔΟΠΟΥΛΟΥ: — Όλο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία	48
— ΑΛΟΓΟΣ	55
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΙΓ' τόμου	60

«ΤΟ ΨΑΡΙ ΑΠ' ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ... » ΚΑΙ ΣΙΓΗ ΙΧΘΥΟΣ...

« Η ΕΞΟΥΣΙΑ διαφθείρει· η απόλυτη εξουσία διαφθείρει απολύτως. Αυτή η παλιά, αλλά πάντα επίκαιρη παρατήρηση, θα μπορούσε να είναι ο πρότιτλος αλλά και ο επίλογος κάθε αναφοράς στους διάφορους τομείς της κυβερνητικής πολιτικής. Θα μπορούσε κανείς βέβαια να αντιτάξει ότι στη δημοκρατική περίοδο που διανύουμε, ο έλεγχος του Τύπου ή της Αντιπολίτευσης αποδείχνει το αδύνατο της αυθαιρεσίας και της διαφθοράς, ή, εν πάση περιπτώσει, τον περιπτωσιολογικό χαρακτήρα τέτοιων φαινομένων. Ορθό θεωρητικά το επιχείρημα αλλά διαφωνούν έντονα μαζί-του τα γεγονότα.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ και από παντού, πληθαίνουν τα στοιχεία που τείνουν να ανατρέψουν το κλασικό ότι «κάτι σάπιο υπάρχει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας»· θά 'πρεπε να λέμε ότι στο ελληνικό κράτος αναζητούνται με το φανό του Διογένη οι υγιείς-του πλευρές. Και δεν μιλάμε μόνο για τα «μεγάλα» σκάνδαλα που γεμίζουν τα πρωτοσέλιδα, ή για τα μικρά των μεσαιών σελίδων, ή, τα ακόμα μαγαλύτερα, που δεν φτάνουν καν στον Τύπο.

ΑΝΑΦΕΡΟΜΑΣΤΕ στην όλη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, που φαίνεται πια ότι έχει μεταβληθεί σε ένα διαμεσολαβητή ανάμεσα σε ομάδες οικονομικών συμφερόντων, κομματικών σκοπιμοτήτων, αυτοδύναμων ομαδοποιήσεων των στελεχών-του, που ανακατανέμουν κατά βούληση (δηλαδή κατά συμφέρον) το δημόσιο χρήμα, από το οποίο και σιτίζονται. Κράτος αυτονομημένο όχι μόνο από τον πολίτη αλλά από την πολιτειακή τάξη αλλά και την κατά σύμβαση πολιτική εξουσία. Δεν είναι εν τέλει τραγικό, ο αρμόδιος υπουργός, ο υπουργός Προεδρίας κ. Στεφανόπουλος, να αναφέρεται στην κρατική μηχανή (της οποίας προΐσταται και την οποία ελέγχει υποτίθεται), σαν σε ξένη και ανεξέλεγκτη δύναμη, και να ομολογεί ουσιαστικά αδυναμία ελέγχου των παράπλευρων προς τα τυπικά-της καθήκοντα, δραστηριοτήτων...

ΑΛΛΑ οι καταγγελίες του κ. υπουργού δεν δίνουν «συγχωροχάρτι», ούτε σ' αυτόν προσωπικά, (οι πράξεις-του άλλωστε δεν συμφωνούν με τα λόγια-του), ούτε, κατά μείζονα λόγο, στην παράταξη-του, που αποτελεί τον κύριο, αν όχι αποκλειστικό υπεύθυνο, της παράλυσης της κρατικής μηχανής.

ΣΗΜΕΡΑ το ΑΝΤΙ, φέρνει στο φως μια άλλη απόδειξη της στενής διασύνδεσης κρατικών και κομματικών παραγόντων της Ν.Δ. σε επιχειρήσεις πρωτοφανούς, γυμνής και προκλητικής κερδοσκοπίας εις βάρος του Δημόσιου Χρήματος, δηλαδή του εργαζόμενου ελληνικού λαού. Ομόλογα και συμπληρωματικά είναι τα συμβαίνοντα στην ΕΤΒΑ ή όσα καταγγέλλονται σαν καθεστώς των «αμερόληπτων» διαγωνισμών προμηθειών του Δημοσίου.

ΣΕ άλλες χώρες αυτές οι σελίδες θα μπορούσαν (και θά 'πρεπε) να οδηγήσουν σε παραιτήσεις υπουργών. Στη χώρα-μας, το μόνο που θέλουμε να ελπίζουμε είναι ότι δεν θα αντιμετωπιστούν όλα αυτά με «σιγή ιχθύος».

Περιμένουμε, λοιπόν!

ΑΝΤΙ

Αριθμητικές διευρύνσεις και χιονοστιβάδα

ΚΑΙ ΞΑΦΝΙΚΑ, το μεσημέρι του περασμένου Σαββάτου, ο υπουργός Εσωτερικών κ. Χρ. Στράτος, ξιφούγκησε: *Αν οι δηλώσεις του κ. Μητσοτάκη αποδόθηκαν σωστά, είπε, αυτό σημαίνει ότι λαμβάνονται αποφάσεις βασικής σημασίας, εν αγνοία του αρμόδιου υπουργού... Σημαίνει ότι εργαζόμαστε όχι για την ηρεμία και τη συνοχή, αλλά για την αναταραχή...*

ΟΙ «**βασικής σημασίας αποφάσεις**» αφορούσαν, τη φορά αυτή, την αύξηση ή μη του αριθμού των υποψηφίων βουλευτών — αύξηση που υποστηρίζουν οι κ.κ. Γ. Ράλλης και Κ. Μητσοτάκης, αλλά καταπολεμούν όχι μόνον ο κ. Στράτος, αλλά και ο αντιπρόεδρος κ. Κ. Παπακωνσταντίνου και οι περισσότεροι από τους «**θιγόμενους**» κυβερνητικούς βουλευτές των μονοεδρικών, διεδρικών, τριεδρικών και τετραεδρικών περιφερειών. Όσο για τον κ. Ευ. Αβέρωφ, το πάει πονηρά: *Η αύξηση του αριθμού των υποψηφίων βουλευτών — σκέφθηκε — μπορεί να με ευνοεί, αλλά χρειάζεται προσοχή, μια και η αναταραχή που ξέσπασε, μπορεί να θέσει και πάλι θέμα ηγεσίας του κόμματος...*

ΤΕΛΙΚΑ, μέσα σε λίγα εικοσιτετράωρα, το θέμα έμελλε να πάρει, μέσα στους κόλπους της Νέας Δημοκρατίας, διάσταση χιονοστιβάδας, με κύριο στόχο τον υπουργό Εξωτερικών, αλλά και τον ίδιο τον πρωθυπουργό, που «*καλύπτει το διευρυνσία Μητσοτάκη*»! Η χιονοστιβάδα αυτή, υποχρέωσε τη ραλλική «**Μεσημβρινή**» να θυμίσει πως «*το θέμα της αύξησης των υποψηφίων βουλευτών ούτε νέο είναι, ούτε αποτελεί έμπνευση του κ. Μητσοτάκη*» και πως το είχε θέσει, προς συζήτηση, ο κ. Ράλλης, από το 1974, σαν υπουργός Εσωτερικών, σε μια από τις συνεδριάσεις του τότε υπουργικού συμβουλίου. (Η ίδια εφημερίδα «**καρφώνει**» και το σημερινό αντιπρόεδρο κ. Παπακωνσταντίνου, που είχε, «*εκθύμως τότε*», υποστηρίζει την πρόταση Ράλλη...).

ΤΟΝ κ. Ράλλη υποστήριξε την επομένη και η συνήθως αβερωφική «**Ακρόπολις**». Έτσι, σ' ένα από τα σπάνια ολοσέλιδα κύρια άρθρα-της, διαβεβαίωνε πως «*δεν μας βρίσκει αντίθετους η άποψη της αύξησης του αριθμού των υποψηφίων βουλευτών*»; μόνο που χρειάζεται «*ορθή επιλογή*», που να εξυπηρετεί «*πιθανώς κομματικές επιδιώξεις, αλλά κυριότερα το γενικότερο συμφέρον*».

Ισορροπίες και αναπροσαρμογές

ΠΟΙΟ μπορεί να είναι όμως, αυτό το «**γ εν ι κ ό τ ε ρ ο ο**» (φυσικά, όχι για τη χώρα, αλλά για το κυβερνητικό κόμμα) σ υ μ φ έ ρ ο ν; Η «**Ακρόπολις**» δεν το διευκρινίζει... Εξυπακούεται όμως πως περνά μέσα από τη διατήρηση των σημερινών ισορροπιών στη Νέα Δημοκρατία... Δεν είναι δυνατόν λ.χ., να επιτραπεί στον κ. Μητσοτάκη να «**τακτοποιήσει**» 50 κεντρικούς διευρυνσίες στους συνδυασμούς της κυβερνητικής παράταξης, όταν η διεύρυνση από τη δεξιά και την ακροδεξιά — έστω και αν αποκλεισθούν οι διατελέσαντες «**υπουργοί**» της δικτατορίας — περιορίζεται το πολύ σε 10 νέους υποψηφίους... Άλλο τόσο, δεν είναι δυνατόν να περιληφθούν στους συνδυασμούς της Νέας Δημοκρατίας «**ανεπιλέκτοι και μη αφομοιώσιμοι υποψήφιοι**» (η διατύπωση ανήκει στο βουλευτή Ζακύνθου κ. Ι. Μάργαρη), διότι, τότε, θα ενισχυθεί πάλι η θέση του κ. Μητσοτάκη, που «**φιλοδοξεί να συμπήξει τη δική-του κοινοβουλευτική ομάδα μέσα στο κόμμα**»...

Η **ΠΡΟΤΑΣΗ** Ράλλη-Μητσοτάκη, συνεπώς, χρειάζεται «**αναπροσαρμογές**»... Αν, επί παραδείγματι, το μέτρο περιορισθεί ως τις τριεδρικές περιφέρειες, τότε, η Κόρινθος, όπου εκλέγε-

ται ο κ. Παπακωνσταντίνου, θα μείνει εκτός αριθμητικών διευρύνσεων και ο κ. αντιπρόεδρος θα μπορεί, τότε, άνετα να υποστηρίξει το μέτρο... Κάτω από την ίδια λογική, θα μπορούσε να εξευρεθεί μια «**συμβιβαστική φόρμουλα**», που να συρρικνώνει το συνολικό αριθμό των αυξημένων υποψηφιοτήτων σε 40 — αντί 60, που προβλέπει η αρχική πρόταση...

Η «απειλή» της απλής αναλογικής

ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ κι ενώ ο κ. Ράλλης συνεχίζει τις διαβουλεύσεις-του με θιγόμενους και μη θιγόμενους βουλευτές, παραμένει αβέβαιη η έκβαση της «**μάχης**» μεταξύ υποστηρικτών και πολέμιων του μέτρου... Οι πρώτοι επιμένουν ότι, από την αύξηση του αριθμού των υποψηφίων βουλευτών, η Νέα Δημοκρατία, θα κερδίσει 9-10 έδρες, πέραν από το ότι «**θα ανανεωθεί το κόμμα**»... Οι δεύτεροι, αντίθετα, υποστηρίζουν ότι τα κέρδη του κόμματος θα είναι ασήμαντα (αν θα υπάρξουν, φυσικά, κέρδη...) και ότι «**απλώς θα προκληθεί αναταραχή, που θα προσδώσει μεγαλύτερη οξύτητα στις τοπικές διαμάχες**».

ΒΕΒΑΙΟ, ωστόσο, θεωρείται ότι ο κ. Ράλλης, με εξαίρεση ίσως ορισμένες «**αναπροσαρμογές**» της πρότασής-του, δεν πρόκειται να υποχωρήσει. Λέγεται, μάλιστα, ότι ήδη διαμήνυσε στους «**αντιδρώντες**» ότι ενδέχεται και ν' αναθεωρήσει την αρχή, σύμφωνα με την οποία «**όλοι οι βουλευτές του κόμματος θα είναι και πάλι υποψήφιοι**», ενώ άλλες πληροφορίες μιλούν για «**περί απειλής Ράλλη**», που εκφράζεται στην «**προειδοποίηση**» ότι δεν αποκλείεται — εφόσον συνεχισθεί η αναταραχή... — εκλογές να γίνουν τον Ιούνιο και, μάλιστα, με το σύστημα της απλής αναλογικής!

Η αγωνία των εκλογών και η Ουάσιγκτον

Η **ΟΛΗ** αυτή ιστορία περί αριθμητικών διευρύνσεων, κλπ., δεν θα είχε ίσως ιδιαίτερη σημασία, αν, πίσω από τη νέα αυτή ενδοκομματική κρίση, δεν κρυβόταν η αγωνία του κυβερνητικού κόμματος για το αν οι προσεχείς εκλογές θα το αναδείξουν και πάλι κόμμα εξουσίας.

ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΑ επιτείνουν τα λογής «**γκάλοπ**» που οργανώνουν η ίδια η κυβέρνηση, αλλά και οι Αμερικανοί, και που φέρνουν το ΠΑΣΟΚ — επτά μήνες πριν από τις εκλογές — να υπερτερεί σε δυναμισμό, πολιτική επιρροή και δημοτικότητα. Ωστόσο, εκείνο, φαίνεται, που ιδιαίτερα ανησυχεί την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, είναι η γενικότερη στάση των Αμερικανών, που όχι μόνο βλέπουν σαν πιθανή προοπτική την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, αλλά και αναφέρονται στο «**φόβο που συνέχει την κυβέρνηση Ράλλη-Μητσοτάκη ότι θα χάσει τις εκλογές**» — φόβος που, κατά το Στাইτ Ντηπάρτμεντ, μπορεί ν' αναζητηθεί «**και πίσω από την αδιαλλαξία της ελληνικής κυβερνητικής πλευράς στο θέμα των διαπραγματεύσεων για τις βάσεις**»!

ΑΠΟ ΤΗΝ άλλη, η κυβέρνηση γνωρίζει ότι οι Αμερικανοί μελετούν με πολλή προσοχή τις «**διεργασίες**» ή «**διαφοροποιήσεις θέσεων**» — όπως έχουν αποκληθεί — που καταγράφονται σε σχέση με το ΠΑΣΟΚ, με τελευταία έκφραση τη συνέντευξη του Α. Παπανδρέου στο ελληνοαμερικανικό περιοδικό «**Greek Accent**». Στη συνέντευξη αυτή, όπως είναι γνωστό, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ αναγνωρίζει ότι:

1. **ΜΙΑ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ** εξωτερική και αμυντική πολιτική για την Ελλάδα «**δεν μπορεί ν' αγνοήσει το γεγονός ότι, για αρκετό χρόνο, η αμυντική θέση-της θα εξαρτάται από την αδιάκοπη βοήθεια από την Ατλαντική Συμμαχία**» και

2. «ΜΠΟΡΕΙ να μην είναι δυνατόν οι βάσεις του ΝΑΤΟ και των Ηνωμένων Πολιτειών να απομακρυνθούν από την Ελλάδα άμεσα. Γι' αυτό το ΠΑΣΟΚ είναι έτοιμο να δεχθεί την προσωρινή παρουσία τέτοιων βάσεων στο ελληνικό έδαφος, υπό την προϋπόθεση ότι το ελληνικό εθνικό αμυντικό σύστημα ανεξαρτοποιείται πλήρως από δραστηριότητες στις βάσεις αυτές».

Κάποια νέα διλήμματα...

ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ αυτές, τόσο ο ίδιος ο πρωθυπουργός κ. Ράλλης, όσο και οι περισσότερες φιλοκυβερνητικές εφημερίδες, έσπευσαν να τις παρουσιάσουν σαν δείγματα «ανακολουθίας» και «ασυνεπείας», από πλευράς ΠΑΣΟΚ... Αντίθετα, η «Καθημερινή» διείδε, μέσα από το πλέγμα των διεργασιών αυτών, να δημιουργούνται «περισσότερα διλήμματα και προβλήματα στη Νέα Δημοκρατία απ' ό,τι στο ΠΑΣΟΚ». Κατά την ίδια εφημερίδα, τη στιγμή αυτή, στους κόλπους του κυβερνητικού κόμματος, διαμορφώνονται δύο τάσεις: Η πρώτη, που αμφισβητεί την ειλικρίνεια των διεργασιών αυτών και ζητεί αμειλικτο «ιδεολογικό» — και όχι πολιτικό — πόλεμο κατά του ΠΑΣΟΚ, για να κερδηθεί η μάχη των εκλογών... Και η δεύτερη, που διερωτάται αν οι διεργασίες αυτές μπορούν ν' αποτελέσουν την απαρχή μιας «αποκρυσταλλώσεως της πολιτικής-μας ζωής, της οποίας τα κύρια χαρακτηριστικά, μέχρι σήμερα, ήταν η ρευστότητα, η ασάφεια και η αβεβαιότητα». Η «Καθημερινή» καταλήγει λέγοντας πως θα ήταν ίσως πρόωρη — και αισιόδοξη — η πρόβλεψη ότι «οι προσεχείς εκλογές θα περιορισθούν στην αντιπαράθεση πολιτικών προγραμμάτων».

ΟΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ της φιλοκυβερνητικής εφημερίδας είναι ασφαλώς λεπτές, με λεπτές αποχρώσεις... Ο προσεκτικός παρατηρητής όμως, δε θα δυσκολευθεί να διακρίνει τον προβληματισμό σειράς στελεχών της Νέας Δημοκρατίας που, στην περίπτωση αδυναμίας σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης, εξετάζουν, συζητούν και διερωτώνται μήπως μόνη, εκ των πραγμάτων, λύση, θα ήταν «ο σχηματισμός συμμαχικής κυβέρνησης ΝΔ/ΠΑΣΟΚ», όχι κατ' ανάγκη σε επίπεδο κορυφής. Ήδη ορισμένα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας, ανάμεσά-τους και ο πρώην υπουργός Συντονισμού κ. Ι. Μπούτος, είναι έτοιμα να προσφέρουν τις υπηρεσίες-τους για την προώθηση ενός τέτοιου σχήματος, έστω και αν αυτό θα σήμαινε διάσπαση της Νέας Δημοκρατίας.

ΤΗ ΔΙΑΣΠΑΣΗ αυτή, με τον κ. Αβέρωφ ν' αποτινάσσει την πρωτοκαθεδρία Ράλλη και να ηγείται, επιτέλους, ενός δικού-του, «ακραϊφνώς εθνικόφρονος» κόμματος, αρκετοί υπουργοί την βλέπουν ήδη επερχόμενη... Αν θα πιστέψουμε, μάλιστα, ορισμένους «ψιθύρους», την προβλέπει ακόμη και ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, που «πολύ θα ήθελε, προτού ιδιωτεύσει, ν' ακησεί τα καθήκοντα του Ανώτατου Άρχοντα και με κυβέρ-

νηση ΝΔ/ΠΑΣΟΚ, αν όχι με αμιγή κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ»!

Tout va très bien...

ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΛΛΑ, το υπουργικό συμβούλιο δεν παρέλειψε, μέσα στο δεκαπενθήμερο αυτό, να δώσει ακόμα μιαν ειδυλλιακή εικόνα της οικονομικής-μας κατάστασης: Ο πληθωρισμός κάμπτεται οι καταθέσεις αυξάνουν, το ισοζύγιο πληρωμών εξελίσσεται ικανοποιητικά, θα υπάρξει επάρκεια χρηματικών πόρων για τη χρηματοδότηση της οικονομίας, κλπ. κλπ. Αυτά όλα, όταν οι εργαζόμενοι βλέπουν να εξανεμίζεται ολόένα και περισσότερο το πραγματικό-τους εισόδημα, οι βιομήχανοι προβλέπουν κάμψη της απασχόλησης, οι συνταξιούχοι οργανώνουν πορείες και οι αγρότες ετοιμάζονται να υποστούν τους «εξαιρετικά ευφείς» χειρισμούς του υπουργού Γεωργίας κ. Θ. Κανελλόπουλου στις Βρυξέλες, που κατάφερε να «επιτύχει» αύξηση της τιμής των αγροτικών-μας προϊόντων κατά 12% περίπου, όταν ο πληθωρισμός τρέχει στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ίδιας της ΕΟΚ, με ρυθμό 26,5%. Αλλά «λεπτομέρειες» του είδους αυτού δε φαίνεται να πολυσκοτίζουν την κυβέρνηση, που προτιμά τους αυτοδοξαστικούς τόνους — κι ας πλησιάζει η ώρα της αλήθειας, η ώρα της ψηφοδόχου.

ΑΝΤΗΝΩΡ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

Ιάριος

ετάρτη 25

Πέντε άτομα συνελήφθησαν στην περιοχή των φυλακών Κορυδαλλού, σε διαδήλωση για τους πολιτικούς και ποινικούς κρατούμενους.

έμπτη 26

Τα στρατιωτικά γυμνάσια των ορών του Συμφώνου της Βαρσοβίας στην Πολωνία παρατάθηκαν «επ' ουδενί». Στο μεταξύ η Αλληλεγγύη κήρυξε τετράωρη άση εργασία, ενώ διακόπηκαν οι νομιλίες με την κυβέρνηση.

παρασκευή 27

Σοσιαλδημοκρατικό κόμμα κέρδισε στην Αγγλία από τη δεξιά έργα του Εργατικού, με επικεφαλής τον Ρού Τζένκινς.

● Σύμφωνα με στοιχεία των τουρκικών στρατιωτικών αρχών, μόνο μέσα στον τελευταίο μήνα, συνελήφθησαν 5.937 άτομα κατηγορούμενα για «τρομοκρατική δράση».

● Συγκρούσεις με τις δυνάμεις ασφαλείας έγιναν στην Πρίστινα, πρωτεύουσα της αυτόνομης γιουγκοσλαβικής περιοχής του Κοσσυφοπεδίου, που κατοικείται κατεξοχήν από αλβανόφωνους.

Σάββατο 28

● Ο πρόεδρος Ρήγκαν προσκάλεσε τον Κινέζο πρωθυπουργό Ζάο Ζιγιάνγκ να επισκεφθεί τις Η.Π.Α.

Κυριακή 29

● Η «Αλληλεγγύη» ανέστειλε την γενική απεργία την οποία είχε προγραμματίσει για την Τρίτη.

Δευτέρα 30

● Απόπειρα δολοφονίας έγινε εναντίον του Αμερικανού προέδρου

● Στο επίπεδο του 26,5% έφτασε στην Ελλάδα ο πληθωρισμός στο 12μηνο από το Φεβρουάριο του 1980 ως τον Φεβρουάριο του '81, ενώ ο μέσος όρος πληθωρισμού στις χώρες-μέλη της ΕΟΚ στο 12,4%, σύμφωνα με το στατιστικό δελτίο της Ευρωπαϊκής πολιτικής.

Τρίτη 31

● Τα ευρωπαϊκά μέλη του ΝΑΤΟ θέλουν να συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις της Γενεύης για τον περιορισμό των πυρηνικών πυραύλων.

Απρίλιος

Πέμπτη 2

● Έγιναν οι εκλογές στους φοιτητικούς συλλόγους με επουσιώδεις ανακατατάξεις.

Παρασκευή 3

● Εξελέγη νέα διοίκηση στη ΓΣΕΕ με Πρόεδρο τον Χρ. Καρακίτσο και γραμματέα τον Εμ. Σαΐτη.

Σάββατο 4

● Η ιταλική αστυνομία ανακοίνωσε ότι συνέλαβε τον Μάριο Μορέτι έναν από τους ηγέτες των «Ερυθρών Ταξιαρχιών».

Κυριακή 5

● Έγινε η απογραφή από την ΕΣΥΕ.

Δευτέρα 6

● Επιδεινώθηκε η κατάσταση στο Λίβανο μετά τις νέες συγκρούσεις μεταξύ λιβανικών και συριακών στρατευμάτων της αραβικής ειρηνευτικής δύναμης.

Τρίτη 7

● Στον χαιρετισμό-του στο 16ο Συνέδριο του Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας ο πρόεδρος Μπρέζνιεφ παραλλήλισε την κρίση στην Πολωνία με την κατάσταση στη Τσεχοσλοβακία το 1968, δίνοντας νέα διορία στην πολωνική ηγεσία, ενώ ταυτόχρονα τερματίστηκαν τα γυμνάσια του Συμφώνου της Βαρσοβίας

ΠΟΛΗ ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΡΟ — ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΡΟ

Δεν στερείται θάρρους η εκτίμηση ότι ο κύριος λόγος μιας εκλογικής ήττας της Δεξιάς δεν θα είναι τόσο οι επιτυχίες της Αντιπολίτευσης όσο οι αλλεπάλληλες κυβερνητικές αποτυχίες. Αποτυχίες μάλιστα τέτοιας κλίμακας, που δημιουργούν τη βεβαιότητα ότι η κυβέρνηση αυτή όχι απλά δεν μπορεί να προγραμματίσει, να συντονίσει, να εκτελέσει κάποιο μακρόπνοο έργο, αλλά δεν καταφέρνει καν να αποφύγει την αυτογελοιοποίηση με την προχειρότητα, την τσαπατσουλιά, τη σύγκρουση αναρμοδιότητων, τους φανφαρονισμούς που καταλήγουν σταθερά στο μηδέν.

Ποιός δεν θυμάται, για παράδειγμα, πριν δύο χρόνια τις «σοβαρότατες» ειδικές συσκέψεις για το «μετρό» που πραγματοποιήθηκαν υπό την προεδρία του τότε πρωθυπουργού κ. Καραμανλή, που υπήρξαν επί μέρες πρώτη είδηση στην τηλεόραση και τις εφημερίδες, συσκέψεις που κατέληξαν στην απόλυτη προτεραιότητα του έργου. Ανακοινώθηκε τότε πως «το φθινόπωρο του '80 θα έχουν κατασκευαστεί οι δοκιμαστικές σήραγγες, θα έχουν αρχίσει οι απαλλοτριώσεις, θα έχουν τελειώσει οι προμελέτες των γραμμών Α και Β κλπ., κλπ.».

Είμαστε στην άνοιξη του '81 και όχι μόνο ένα συνεργείο δεν έχει ανοίξει μια τρύπα (έτσι για αστείο) αλλά έγκυρες δημοσιογραφικές πληροφορίες αποκαλύπτουν ότι σε πρόσφατη σύσκεψη υπηρεσιακών παραγόντων, η κυβέρνηση άφησε να εννοηθεί ότι το έργο «παγώνει» γιατί τα κονδύλια που προορίζονταν γι' αυτό οφείλουν να καλύψουν «άλλες ανάγκες» (με λίγα λόγια τις προεκλογικές παροχές).

Έτσι που πάμε είναι αμφίβολο αν έστω και μια γραμμή λειτουργεί το 1986, ακόμα κι αν τα έργα άρχιζαν αύριο...

Προτείνουμε λοιπόν το εξής «ολόγκαν»: «Αν θέλετε μετρό το 2.000, ψηφίστε Ν.Δ.». Μόνη αμφιβολία-μας είναι αν το 2.000 θα υπάρχουν κάτοικοι στην Αθήνα για να χρησιμοποιήσουν αυτό το μετρό. Εκτός αν ζουν στις σήραγγές-του, για ν' αποφύγουν το «νέφος», το θόρυβο, το τσιμέντο και τα... τρωκτικά της επιφάνειας. Οπότε πάλι, για το καλό του λαού πράττει η Ν.Δ. μη εκτελώντας το έργο. Ας μας συγχωρεί αν την αδικούμε...

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ: ΥΠΟΘΕΣΗ ΡΟΥΤΙΝΑΣ;

Σε γενικές γραμμές, οι εκλογές στους φοιτητικούς συλλόγους δεν εξέπληξαν κανέναν με τα αποτελέσματά-τους. Επικράτησαν και πάλι οι δυνάμεις, που από το '74 μέχρι τώρα ανακατανέμουν, με οριακές ποσοστιαίες αλλαγές, τη διοίκηση των συμβουλίων, η δεξιά παρουσίασε μια μηδαμινή άνοδο, ενώ ο «ηττημένος» είναι το μπλοκ των «αριστεριστών»

και των «αυτόνομων», που έχασαν, ανάλογα, ένα μέρος μέχρι και το μισό των ψήφων της περασμένης χρονιάς. Ενδιαφέρον για τους μικροσκοπικά περί τα σχετικά ασχολούμενους, παρουσιάζει το υψηλό σχετικά ποσοστό αποχής και η πληθώρα άκυρων ή λευκών ψηφοδελτίων.

Έλειψε επίσης, λένε οι ειδήμονες, το «χαριτωμένο» περσινό κλίμα, ενώ κάπου-κάπου εμφανίστηκαν γιαούρτια, κεριά και πάστες, ως συμπλήρωμα των πολιτικών απόψεων (επί των κεφαλών των αντιπάλων ή και των άλλων απλώς).

Τα συμπεράσματα των παρατάξεων και των κομμάτων ήταν σαφή: «Καταδικάστηκε η κυβερνητική πολιτική στα ΑΕΙ», «δικαιώθηκε η γραμμή-μας», «απομονώθηκαν οι αναρχοαναυτόνομοι». Οι αναλυτές της Δεξιάς έβγαλαν με τη σειρά-τους βαρύγδουπα συμπεράσματα από λίγες εκατοντάδες ψήφων διαφορά μεταξύ των παρατάξεων ή συγκριτικά με τα περσινά ποσοστά, και, ως συνήθως, η πολιτική ζωή συνεχίζει να κυλάει ερήμην των φοιτητικών εκλογών.

Δυο μέρες μετά τα τελικά αποτελέσματα το Υπουργείο Παιδείας ανακοινώνει την κατάθεση στη Βουλή του περίφημου νόμου - πλαισίου για τα ΑΕΙ, παρά τη «σαφή καταδίκη της κυβερνητικής πολιτικής στα (ίδια) ΑΕΙ».

Δεν συμμεριζόμαστε την άποψη εκείνων που μηδενίζουν τη σημασία ακόμα και των σημερινών μορφών έκφρασης του φοιτητικού κινήματος, εν ονόματι κάποιων άλλων, δυνητικών λειτουργιών-του. Δεν πρέπει να παραγράφουμε επίσης τη σημασία του γεγονότος ότι απ' όλη την Ευρώπη, μόνο στην Ελλάδα πια — εκτός Πολωνίας — υπάρχει μια — έστω και τέτοια — πολιτική ζύμωση σε εποχή αναδιπλώσης δηλαδή των μαζικών κινημάτων στις σχολές.

Αυτό όμως δημιουργεί ένα ερώτημα και υψώνει μια πρόκληση — και όχι μόνο στους φοιτητές. Το ερώτημα είναι απλό: για ποιό λόγο άραγε ένα κίνημα που κυριαρχεί εκλογικά στις σχολές δεν μπορεί να μεταβάλει τη θέλησή-του σε παράγοντα των εξελίξεων στη Βουλή; (ας περιορίσουμε εκεί το τοπογραφικό διάγραμμα). Η πρόκληση είναι εξίσου απλή και αυτονόητη (μόνο που εξαπλώνεται πιο πέρα απ' τη Βουλή): μήπως κόμματα, νεολαίες και παρατάξεις, πρέπει πίσω από τους πανηγυρισμούς να ξαναθέσουν το πρόβλημα της αποτελεσματικότητας των μορφών λειτουργίας του φοιτητικού κινήματος που κινδυνεύουν ακόμα και κορυφαίες εκδηλώσεις-του να ερμηνεύονται ως υπόθεση ρουτίνας;

Γιατί αλλιώς, πώς εξηγείται η κυβερνητική ευχέρεια και άνεση κινήσεων στο χώρο, υποτίθεται, όπου καταδειχνεται η αμελητέα παρουσία-της;

ΜΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «ΔΙ' ΑΣΗΜΑΝΤΟΝ ΑΦΟΡΜΗΝ»...

«Περαιομένη» εκηρύχθη η παράσταση που έδωσαν οι ακροδεξιοί βουλευτές της Ν.Δ. Αθ. Κρίκος, Γ. Παπακωνσταντίνου, Χ. Φύσσας, Χ. Καρατζάς (από την Α' Αθηνών) και Φ. Χρηματοπούλος (από την Β' Πειραιώς), προς την κατεύθυνση των κατ'αμεστων από ένστολους ενδιαφερόμενους θεωρείων, αλλά και προς την κατεύθυνση της ραλλικής πτέρυγας της κυβερνητικής πλειοψηφίας, όταν «επεραιώθη» η συζήτηση στη Βουλή, την περασμένη Δευτέρα, με την επιψήφισή του Νομοσχεδίου «περί ιεραρχίας, προαγωγών, αποστρατείας και μεταθέσεων των μονίμων αξιωματικών» των Σωμάτων Ασφαλείας...

Η... ιδιαιτέρως επιθετική εμφάνιση των εν λόγω βουλευτών — που

HANNIBAL ANTE PORTAS: Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ (ΕΠΑΝ)-ΕΡΧΕΤΑΙ

Όσοι είχαν επισημάνει ότι η κρίση του Τύπου, που εκδηλώθηκε το περασμένο καλοκαίρι, ήταν απλά και μόνο η αναπόφευκτη έκρηξη χρονιζόντων προβλημάτων — όπου η σύγκρουση εργαζομένων και εργοδοσίας αποτελεί μία μόνο, και όχι την καθοριστική, παράμετρο — δικαιώθηκαν εκ των πραγμάτων. Περισσότερο όμως δικαιώθηκαν εκείνοι, που είχαν επισημάνει, ότι η συγκαλυπτική του γενικότερου προβλήματος του Τύπου «επίλυση» ισοδυναμεί με μια προσωρινή εκχειρίδα για την απαραίτητη ανασύνταξη των (όποιων) ενδιαφερόμενων δυνάμεων για την ουσιαστική, αποφασιστική σύγκρουση, που δε θα μπορούσε παρά να επακολουθήσει.

Και πράγματι μία σειρά ενδείξεων γεγονότων και κινήσεων στο χώρο του Τύπου

είναι σε θέση σήμερα να στοιχειοθετήσουν την εκτίμηση ότι βρισκόμαστε πλέον, ήδη, στο προοίμιο αυτής της φάσης, στην «στροφή» προς την τελική ευθεία:

- Οι ανατρεπτικές του ψευδεπίγραφου Νόμου «περί προστασίας της ελευθερίας του Τύπου», αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας (αρ. 902 και 903 στις 27/3/81) ύστερα από τις αντίστοιχες προσφυγές της «Αυριανής» και του «ΡΙζοσπάστη» στο προσδιοριστικό-τους στοιχείο, (η παροχή δηλαδή της εξουσιοδότησης στον αρμόδιο επί του Τύπου υπουργό να καθορίζει δεσμευτικά το κατώτατο όριο ενιαίας τιμής πώλησής των εφημερίδων — δηλαδή το υποχρεωτικό 15δραχμο) είναι το ΠΡΩΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

- Η επιστολή των τεσσάρων συνεργαζόμενων σωματείων των εργαζομένων

στον Τύπο (της ΕΣΗΕΑ, της ΕΤΗΠΤΑ, των εφημεριδοπωλών και του προσωπικού των εφημερίδων) προς την Ένωση Ιδιοκτητών και την Κυβέρνηση, με την οποία επισημαίνεται ότι αν μειωθεί η τιμή πώλησης των εφημερίδων, μειώνονται οι απολαυές των εφημεριδοπωλών (20% επί της τιμής, δηλ. 3 δρχ. στις 15) και οι εργοδοτικές εισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία (7% επί της τιμής, δηλ. 1,05 δρχ. στις 15), και με την οποία απαιτείται από τους εργοδότες η διατήρηση αυτών των «κεκτημένων», ανεξάρτητα από ένα πιθανό επανακαθορισμό της τιμής πώλησης των εφημερίδων — αλλιώς «είναι εύλογο οι εργαζόμενοι και οι ενώσεις-τους απαρέγκλιτα να διεκδικήσουν με όλα τα νόμιμα μέσα διαθέσιμά-τους μέσα την τήρηση της υποχρέωσης αυτής...» — είναι το ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ.

...εν δίστασαν να ζητήσουν και την επικουρία... του κοινοβουλευτικού εκπρόσωπου του ΠΑΣΟΚ για να καυτηριάσουν το επίμαχο ολίσθημα του υπουργού Δημοσίας Τάξεως κ. Δαβάκη — έγινε «διδύμη» ασήμαντον αφορμή: ο κ. Δαβάκης απέσυρε το ευεργετικό άρθρο 7 του σχετικού νομοσχεδίου (με την υπόσχεση να το επαναφέρει σε άλλο Νομοσχέδιο), ως ερχόμενο σε αντίθεση με άλλον ισχύοντα Νόμο.

Η έκρυθμη εσωκομματική κατάσταση της Ν.Δ., λόγω της γνωστής διαμάχης σχετικά με τις διεργασίες για την αύξηση του αριθμού των υποψηφίων βουλευτών σε «διευρυνσιακή» κατεύθυνση, αποτέλεσε την πλέον πρόσφορη ερμηνεία των σχετικών εκδηλώσεων στο παιχνίδι της διαμόρφωσης εσωτερικά των συσχετισμών δυνάμεων... Ανεξάρτητα όμως από την άμεση αποτελεσματικότητα τέτοιου είδους διαθημάτων, είναι φανερό πλέον ότι η κυοφορία ριζικών αναδιατάξεων στην συγκρότηση της Δεξιάς βρίσκεται σε προχωρημένη φάση. Ο αποτρεπτικός της διάσπασης — για λόγους αυτοσυντήρησης — παράγοντας της ελλογικής αναμέτρησης, πρέπει να θεωρείται μάλλον βέβαιο ότι θα ανατείλει έναν... πρόωρο τοκετό, όμως είναι εξίσου βέβαιο ότι η κυοφορία μπορεί να συνεχιστεί επ' αόριστον...

ΟΙ ΘΑΜΩΝΕΣ ΤΟΥ ΚΟΛΩΝΑΚΙΟΥ

Σαν θετική, καταρχήν, πρωτοβουλία, πρέπει να εκτιμήσουμε την πρόθεση του Δήμου να αναθεωρήσει το τίμημα ενοικίασης των δημοτικών χώρων στους επιχειρηματίες που τους χρησιμοποιούν (κυρίως ζαχαροπλαστεία κλπ.). Θετική, για τον πολύ απλό λόγο, όπως δείχνουν τα στοιχεία του Δήμου αλλά και δικαστικές αποφάσεις, γιατί έχει παραληφθεί ότι το μίσθωμα είναι συνήθως ένα κλασματικό ποσοστ看όριο των κερδών που προκύπτουν, από ορισμένους τουλάχιστον, από τους χώρους αυτούς.

Πρέπει βέβαια, και ο Δήμος φαίνεται να το κατανοεί, να υπάρξει διαδρομοποίηση αναπροσαρμογής κατά χώρους και κατά την υφή της επιχείρησης (άλλο η «Λυκόβρυση», ας πούμε, κι άλλο το καφεενεδάκι κάποιας πλευράς μιας πλατειούδας).

Προς το παρόν, καθώς διερευνώνται οι λύσεις, η μαχητικότητα των επιχειρηματιών παρουσιάζεται αντιστρόφως ανάλογη με το «δικαιό» τους. Έτσι, σε μια ιερή έξαρση υπεράσπισης του δικαιώματος της εκμετάλλευσης του πελάτη, είτε ως θαμώνας, είτε ως δημότης (γιατί αυτός πάχαινει απ' τα μειωμένα έσοδα του δήμου), οι ιδιοκτήτες κεντρικών ζαχαροπλαστείων και ενοικιαστές αντίστοιχων δημοτικών χώρων, «μάζεψαν» τα τραπέζια, διαμαρτυρόμενοι για τη «ληστεία» που επιχειρεί ο δήμος εις βάρος των υπερκερδών-τους.

Σε μια χώρα με υποβαθμισμένη κοινωνική συνείδηση, όπως είναι η Ελλάδα, δεν εκπλήσσει ιδιαίτερα η αντίδραση αυτών των επιχειρηματιών που θέλουμε να ελπίζουμε ότι αποτελούν τη μειοψηφία του κλάδου-αυτού.

Το πιο ενδιαφέρον είναι η ταύτιση των θαμώνων των ζαχαροπλαστείων του Κολωνακίου με τον «αγώνα» των ιδιοκτητών. Είτε σαν ακραίο γμα αλλοτριωμένης συνείδησης, είτε σαν συνηθισμένο δείγμα της ανήθικης συνάφειας της «κοσμικής» πλατείας με το «λούμπεν» υπόστρωμα μεγαλούπολης, οι θανδαλισμοί της 5ης Απριλίου εγγράφονται στα χαρακτηριστικά δείγματα μιας κοινωνικής συμπεριφοράς που διαταί ως κανόνας από τις θύρες «7» και «13» μέχρι τις πιο μικρές λεπτο-

Η ανακοίνωση της απόφασης της Γε-
της Συνέλευσης της ΕΤΗΠΤΑ (6/4/81) να
σει εντολή στο Διοικητικό Συμβούλιο
απεργία διαρκείας με την εν λευκώ ε-
ισιοδότηση χειρισμών ως προς την η-
ιομηνία ενάρξεως και τις απαραίτητες
εννοήσεις με τα άλλα συνεργαζόμενα
λατεία και με στόχο — που δεν αναφέ-
αι στην ανακοίνωση — την επίσπευση
νομοθετικής επίλυσης του ζητήματος
προνομιακών λίγο - πολύ αποζημιώ-
ων / συντάξεων των τυπογράφων, που
βρεθούν «εκτός νυμφώνος» με την ει-
ωγή της φωτοσύνθεσης στην παρα-
ική διαδικασία, (σύμφωνα με τις
ροφορίες-μας το απαιτούμενο κοντύλι
νει τα 400 εκ. δραχμές και το προσχέ-
του σχετικού Νομοθετήματος πηγαι-
χεται από υπουργό σε υπουργό —
α έχει σκαλώσει στον υφυπουργό Κοι-
ικών Υπηρεσιών κ. Αποστολάτο — ε-
Πρωθυπουργός κ. Ράλλης ζητά την
ίνεση της αξιωματικής αντιπολίτευ-

σης σαν προϋπόθεση για τον χειρισμό του
όλου θέματος), είναι το ΤΡΙΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ.

● Τέλος οι κυοφορούμενες εκδόσεις
δύο τουλάχιστον νέων εφημερίδων με αυ-
τοδύναμη σύγχρονη τεχνολογική υποδο-
μή και με οικονομικά ισχυρές «πλάτες», εί-
ναι το ΤΕΤΑΡΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ.

Η καταγραφή των στοιχείων αυτών —
η κυβερνητική πλειοψηφία να νομοθετεί
(υποκύπτουσα ή πριμοδοτώντας μεγαλο-
εκδοτικά συμφέροντα) και το Συμβούλιο
Επικρατείας να αποτιμά ως αντισυνταγ-
ματική την τακτική-της, τα συνδικαλιστικά
σωματεία των εργαζομένων να επιδο-
τούν, αντικειμενικά, τα συμφέροντα των
εκδοτών (η αντινομία στη στάση της Ε-
ΣΗΕΑ είναι τουλάχιστον κραυγαλέα), η
προετοιμαζόμενη απεργία των τυπογρά-
φων (με έκδηλη την συντεχνιακή παρα-
μόρφωση) να αποτελεί, και πάλι αντικειμε-
νικά, το πιο πρόσφορο και ισχυρό μέσο,
αυτήν τη στιγμή, των ιδίων μεγαλοεκδο-
τών στις διαπρα-... τεύσεις-τους με το

κράτος, και οι κυοφορούμενες νέες εκδό-
σεις εφημερίδων ν' αποτελούν (αντίθετα
με το φαινόμενο) αντιφατικό συστατικό
της αναμέτρησης στα πλαίσια της συ-
γκεντροποίησης του Τύπου — είναι απο-
γραφή συντελεστών του... «τυποκτόνου
οίστρου» των καιρών.

Χωρίς να προχωρήσουμε στην ανάλυση
αυτών των στοιχείων, μπορούμε αυτή τη
στιγμή να επισημάνουμε την είσοδο και
πάλι σ' ένα φαύλο κύκλο σύγκρουσης
συμφερόντων, (των οποίων η πραγματική
φυσιογνωμία θα παραμείνει για πολλούς
«θολή») αλληπάλληλων επικαλυπτόμενων
αποκτημάτων και αδόκιμων χειρισμών και
κινήσεων από όλες τις πλευρές (κράτος,
εξουσία, ΕΣΗΕΑ, ΕΤΗΠΤΑ κλπ.), με κύριο
— αν όχι αποκλειστικό — θύμα τον, έστω
ακόμα ρομαντικά προσδιοριζόμενο, θε-
σμό / λειτουργήμα του Τύπου και της πλη-
ροφόρησης και πριν απ' όλα του πολίτη /
αναγνώστη.

Όμως θα επανέλθουμε...

Σκίτσο της Μαρτίν

μέρειες της καθημερινής ζωής.

Έτσι, πενήντα νεαροί, με κραυγές «να πεθάνει ο Μπέης», «κάτω ο Δή-
μος», έσπασαν τους δημοτικούς πάγκους της πλατείας Κολωνακίου, «τι-
μωρώντας το Δήμο» για τη στέρηση του στεκιού, όπου οι άνθρωποι επι-
βεβαιώνουν κάθε νύχτα σε μια καρέκλα και ένα προφιτερόλ, την
κοινωνική-τους υπόσταση.

Σημειώνουμε απλώς ότι η «πλατεία» μπορεί για άλλη μια φορά να
πρωτοπορεί. Ποιός αμφιβάλλει, ας πούμε, ότι σε μια σοσιαλιστική κυ-
βέρνηση, θα πρωτοπορούσε και πάλι το Κολωνάκι, με πορείες «κατα-
ρόλας», για όσες στερήσεις θα επιβάλουν οι «ολοκληρωτικοί» στο δι-
καίωμα της ολοκληρωτικής ασυδοσίας;

ΜΙΑ ΔΙΕΘΝΙΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΙΣΣΕΟΣ-MAS

ΕΠΙΚΡΑΤΙΣΑΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΠΟΠΣΕΙΣ ΣΤΙ ΣΥΣΚΕΨΙ
ΤΙΣ ΕΟΚ ΓΙΑ ΤΙ ΣΥΝΤΑΚΣΙ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΙΜΑΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΜΕΤΑΓΡΑΦΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΙΤΟΥ.

ΤΟ ΛΑΔΙ-MAS, Ο ΝΤΟΜΑΤΟΠΕΛΤΕΣ-MAS, ΤΑ ΡΟΔΑΚΙΝΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ-MAS ΘΑ ΣΥΝΕΚΗΙΣΣΟΥΝ ΝΑ
ΣΥΝΑΝΤΟΥΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΑΛΛΑ ΤΟ ΑΛΦΑΒΙΤΟ-MAS
ΚΑΤΑΚΤΙΣΣΕ ΤΙΝ... ΑΝΤΙΣΤΡΕΨΙΜΟΤΙΤΑ. ΕΤΣΙ ΘΑ
ΒΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΡΗΟΝΑΚΣΕΤΕ «ΑΝΓΑΛΙΑΣΣΕ-ME», ΑΝ
ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ «ΒΡΟΝΤΑΕΙ Ο ΟΛΥΜΒΟΣ ΑΣΤΡΑΤΕΙ Ι ΓΚΙΟΝΑ».

ΑΣ ΕΙΔΙΚΕΤΟΥΜΕ ΛΟΙΠΟΝ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΑΥΤΟΝ
ΕΚΣΑΓΟΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΝΟΙΓΕΙ Ι ΚΥΒΕΡΝΙΤΙΚΙ
ΠΡΟΤΟΒΟΥΛΙΑ. ΟΛΟΙ ΣΤΙΣ ΠΕΝΕΣ-SAS ΚΑΙ ΙΔΟΥ ΣΤΑΔΙΟΝ
ΔΟΚΣΙΣ ΛΑΜΒΡΟΝ.

ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΘΕΛΟΥΝΕ ΤΟ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ
ΤΙ ΝΑ ΠΩ;

ΝΑ ΠΑΡΕΙ...
ΤΟΡΑ ΜΑΣ ΒΓΑΖΕ
ΚΑΝ'ΝΑ ΔΥΟ
ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ
ΛΙΓΟΤΕΡΟΥΣ

ΔΕΝ
ΞΑΝΑΚΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ
ΠΡΟΣΤΕΣΗ;

ΓΙΑ
ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ
ΕΚΕΙ ΠΑΝΟΣ ΕΧΕΙΣ
ΕΝΑ ΝΟΥΜΕΡΟ
790.560
ΑΥΤΟ ΤΟΒΑΛΕΣ;

ΤΟΒΑΛΑ
ΤΟΒΑΛΑ
ΠΗΡΑΤΕ ΜΗΠΟΣ
ΚΑΝ'ΝΑ ΧΑΡΤΙ
ΑΠΟ ΔΕ;

ΣΟΥ ΠΕΣΑΝΕ
ΚΑΤΩ...
ΜΙΣΟ ΛΕΠΤΟ

ΜΙΣΟ ΛΕΠΤΟ
ΑΣΤ' ΑΥΤΑ
ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ
ΕΙΝΑΙ
ΔΙΚΑ ΜΟΥ

ΠΕΣ ΤΟΥΣ ΝΑ ΠΑΡΩΝΕ
ΑΡΓΟΤΕΡΑ!... ΒΑΣΤΑ ΕΔΩ
ΝΑ ΣΟΥ ΛΕΩ ΕΓΩ ΝΩΜΕΡΑ
ΚΑΙ ΣΥ ΝΑ ΤΣΕΚΑΡΕΙΣ

616.996
...
616.996
ΓΡΑΦΕΙΣ
ΕΔΩ;

616.996
ΜΗΠΟΣ ΤΟ
ΚΡΑΤΑΣ
ΑΠ' ΤΗΝ
ΑΝΑΠΟΔΗ;

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΔΙΚΑ ΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
...
ΓΙΑ ΡΟΤΑ ΑΥΤΟΙ
ΠΟΣΟΥΣ ΜΑΣ
ΒΓΑΖΟΥΝΕ...

ΤΙ ΞΕΡΟΥΝΕ
ΤΟΡΑ ΑΥΤΟΙ;
...
616.996...
ΚΑΝ'ΝΑ ΤΗΛΕΦΩΝΟ
ΘΑΝΑΙ

ΕΙΠΑ ΝΑ ΜΗΝ
ΠΕΙΡΑΖΕΙΣ ΤΗΝ
ΑΤΖΕΝΤΑ ΜΟΥ

Α... ΕΔΩ ΤΑΧΕ
ΣΗΜΕΙΩΜΕΝΑ;
ΦΕΡΤΗ
ΦΕΡΤΗ

9233721
616.7391
8521.910-8
ΜΠΑ Η ΑΤΖΕΝΤΑ
ΤΗΣ ΕΙΝΑΙ

8521910-8;
...
ΕΓΩ ΔΕΝ ΞΕΡΩ
ΤΕΤΟΙΟ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ

ΝΑΙ, ΒΕΒΑΙΑ!...
ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ
ΤΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΓΙΑ ΡΟΤΑ ΤΟΥΣ ΤΙ
ΑΡΙΘΜΟ ΕΧΩΝΕ

ΚΑΛΕ ΤΙ
ΞΕΡΟΥΝΕ
ΑΥΤΟΙ;
ΦΕΡΕ ΔΕ ΤΗΝ
ΑΤΖΕΝΤΑ

ΑΥΤΟΙ ΘΕΛΟΥΝΕ ΛΕΕΙ
ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ
ΑΝ ΕΧΟΥΜΕ ΤΙΠΟΤΑ ΑΠΟΡΙΕΣ
ΝΑ ΚΟΙΤΑΞΟΥΜΕ ΣΤΟΝ
ΚΑΤΑΛΟΓΟ

ΜΟΡΕ
ΔΙΚΗΟ
ΕΧΟΥΝΕ
ΠΙΑΣΕ ΣΤΑ
ΓΗΓΟΡΑ
ΤΟΝ
ΚΑΤΑΛΟΓΟ

ΩΡΑΙΑ...
ΘΑ ΣΟΥ ΛΕΩ ΓΩ
ΝΟΥΜΕΡΑ
ΚΑΙ ΘΑ ΚΑΝΕΙΣ
ΤΙΣ ΑΘΡΙΣΕΙΣ

ΠΑΡΤΕ
ΑΡΓΟΤΕΡΑ
ΣΕ ΛΙΓΟ ΘΑ
ΞΕΡΟΥΜΕ

ΛΟΙΠΟΝ ΓΡΑΦΕΙΣ;
...
7.329.214
ΣΥΝ
8.569.193
ΣΥΝ
3.167.561
ΣΥΝ

«Ορμητήριο της Δημοκρατίας» ή εφελτήριο της Αστυνομοκρατίας;

(Η Βουλή και τα μέτρα ασφαλείας)

Λαθρεπιβάτες...

Η κατάθεση του Νομοσχεδίου για τον μέσω προ-
στίμων σωφρονισμό των λαθρεπιβατών στα μέσα
συγκοινωνίας «*εξ αιτίας της σημαντικής διαροής
πόρων που παρατηρείται*» για το Δημόσιο, όπως α-
ναφέρεται σχετικά, φέρνει — συνειρμικά — μελαγ-
χολικά και διαπιστωτικού χαρακτήρα ερωτήματα:

• Είναι αυτοί οι **μόνοι** λαθρεπιβάτες για τους οποίους «χρήζει» επιβολή προστίμου; Τι θα γίνει με τους τόσους άλλους — ουσιαστικότερα παρανομούντες — λαθρεπιβάτες (τους πάσης φύσεως «ημετέρους», πολυθεσίτες, αργόμισθους, τρωκτικά του Δημοσίου κλπ.), που συνιστούν μια πολύ ουσιαστικότερη διαφυγή πόρων, όχι του «δημοσίου», αλλά — για να ακριβολογούμε — του φορολογούμενου πολίτη;

● Ποιός και πότε θα καταγράψει τους πανταχού παρόντες «ά λ λ ο υ ς» λαθρεπιβάτες της κοινωνικής και πολιτικής ζωής (τους καιροσκόπους σαλταδόρους των πολιτικών σχηματισμών π.χ., που, ναι μεν δεν αφαιρούν πόρους του δημοσίου (ως κράτους), αλλά που αφαιρούν — ή έστω προσδιορίζουν αφαιρετικά — την ουσία του δημοσίου (ως βίου);

Ίσως, τελικά, η κατηγορία των λαθρεπιβατών στα μέσα συγκοινωνίας — των οποίων η πρακτική αποτελεί, σε τελευταία ανάλυση, είτε πράξη ανάγκης είτε εκδήλωση αποξένωσης και «κόντρας» με το λεγόμενο «δημόσιο» — να είναι η συμπαθέστερη...

... αστυνομικά...

Στο συζητούμενο νομοσχέδιο «περί ιεραρχίας, προαγωγών, αποστρατείας και μεταθέσεων των μονίμων αξιωματικών κλπ. » των Σωμάτων Ασφαλείας, υπάρχει στο άρθρο 8 παρ. 3, η πρόβλεψη για την σύσταση στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως δύο θέσεων, ειδικού επιστημονικού προσωπικού... προς κάλυψιν των αναγκών αι οποίαι δημιουργούνται δια το Υπουργείον τούτο εκ της προσχωρήσεως της χώρας εις τας Ευρωπαϊκάς Κοινότητας».

Η ένταξη στην ΕΟΚ δημιουργεί — φαίνεται — πραγματικά ορισμένα προβλήματα... ποικίλου χαρακτήρα. Αντί άλλης επεξήγησης αναδημοσιεύουμε αυτούσιο ένα απόσπασμα από τα «Αστυνομικά Χρονικά», αρ. 516-517:

«Οραματίζομαστε μια Αστυνομία Μεγαλουπόλε-
ων, μια Μητροπολιτική Αστυνομία, κατά τους
δρυτές-της, που θα είναι έτοιμη να δώσει το χέρι και
να συνεργασθεί ισότιμα στην τράπεζα των Αστυνο-
μιών των χωρών της ΕΟΚ, όχι ως πτωχός συγγе-
ής.

» Έχει για όλα αυτά η Αστυνομία Πόλεων τις πιο υγιεινές προϋποθέσεις. Την ψυχική λεβεντιά των αξιωματικών-της και την υπηρεσιακή φιλοτιμία του Έλληνα Αστυφύλακα. Αυτούς για τους οποίους Έδοξε τη **ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ** Χρυσώ Παρατήρω τιμήσαι».

« Έχει ακόμη κάτι: τον Ακτινίζοντα προς κάθε κα-
 14 ευθύση Τιμίο Σταυρό, που είναι το έμβλημά-της,
 15 να φωτίζει τα βήματά-της, στο δρόμο-της προς
 16 την ΕΟΚ...»

.. και σεμνότητα

Επιτέλους καταλάβαμε την εμμονή — επί βδομάδες — του κ. Μπαντουβά να μην ψηφισθεί άνευ της παρουσίας του αρχηγού της ΕΔΗΚ το Νομοσχέδιο που ανακηρύσσει την Πάτμο «ως ιερά νήσο»:

Ο εκ πεποιθήσεως... «έφηβος» — ίδια δηλώσει — Ζιγδης, δεν έβγαλε αυτή τη φορά καμία... κορώνα στο βήμα, αλλά την ιαχή της αιδημοσύνης ε το αίτημα να απαγορευθεί παντού στο νησί ο... υμνισμός που... «σκανδαλίζει ιδιαίτερα στην Πάμο».

Μακάριοι οι ασκανδάλιστοι!

Ο φόβος ενός έλληνα Τεχέρο ή των «τρομοκρατών»; Εκδήλωση αισθήματος γενικής ανασφάλειας ή σύνδρομο της ακατάσχετης ροπής προς την αστυνομική έκφραση του σύγχρονου κράτους;

Τα ερωτήματα αφορούν την αναζήτηση του «αποχρώντος λόγου» για την «μελετωμένη λήψη αυστηροτέρων μέτρων για την φρουρηση της Βουλής, ύστερα από εντολή του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως», όπως ανακοινώθηκε πρόσφατα ...

● Αν πρόκειται για τον φόβο ενός έλληνα Τεχέρο, τότε η κίνηση αυτή είναι τουλάχιστον ατυχής: το Κοινοβούλιο στην Ελλάδα — και το κοινωνικοπολιτικό σύστημα που εκπροσωπεί — δεν κινδύνεψε και, πολύ περισσότερο, δεν κινδυνεύει *τώρα*, από μια άλωση του τύπου Τεχέρο — από άλλα είναι που κινδυνεύει... (Στην τεχνική του coup d' Etat, εξάλλου, προέχει η κατοχή των πραγματικών κέντρων / μοχλών της εξουσίας και της αντίστοιχης υποδομής και όχι η κυρίευση των συμβόλων!).

● Αν πρόκειται για τον φόβο των «τρομοκρατών», τότε θα έπρεπε να εξηγηθεί το γεγονός, ότι μια τέτοια εκδοχή αντιμετωπίζεται «ξαφνικά» αυτήν την χρονική στιγμή! (Το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως έχει... διακριθεί εδώ και πολύ καιρό για τις «αντι-τρομοκρατικές»-του επιδόσεις και στον τομέα του Νομοθετικού έργου και στην... πρακτική εργασία επί «δικαίων και αδικών» — και δεν μπορεί να γίνει πιστευτό, ότι «ολιγόρησε» για ένα τέτοιο ζήτημα τόσον καιρό! Επίσης μπορεί να θεωρηθεί ως δεδομένο, ότι η Φρουρά της Χωροφυλακής, είχε ήδη και έχει αυτήν την παράμετρο κατά νου, χωρίς αυτό να είναι συνώνυμο με την υπέρβαση ενός πλαισίου ανεκτών «εξυπηρετικών» συμβάσεων...).

● Αν θεωρήσει κανείς, τέλος, ότι πρόκειται για εκδήλωση αισθήματος γενικής ανασφάλειας, τότε η «συνοδευτική επεξήγηση», ότι «τα μέτρα δεν αποφασίστηκαν με αφορμή κάποιο επεισόδιο ή κάποιο γεγονός, αλλά γιατί κάποτε έπρεπε να γίνει και αυτό για την αποτελεσματικότερη ασφάλεια του Κοινοβουλίου», δρομολογείται ταυτόχρονα στην κατεύθυνση της επικύρωσης της αστυνομικής (παρ)ουσίας της εξουσίας:

Τα «μελετώμενα» μέτρα, και σαν ουσία και σαν εκφώνηση υπογραμμίζουν την έτσι κι αλλιώς υπάρχουσα απόσταση μεταξύ της «υπέρτατης αρχής» — που συμβολίζει, έστω, το κτίριο της Βουλής — και του κάθε απλού πολίτη και παρέχουν ένα πρόσφορο άλλοθι για την συνέχιση της συχνά παρουσιαζόμενης ασυδοσίας (σε κάθε περίπτωση μιας διεκδικητικής εκδήλωσης) να παρατάσσονται οι διμοιρίες των ΜΑΤ, τα πούλμαν και οι κλούβες στο προαύλιο της Βουλής. Έτσι δίνεται η ευχέρεια και της οπτικής ταύτισης του πολιτειακού συστήματος με τους μηχανισμούς καταστολής...

Το Κοινοβούλιο, στο βαθμό και στο μέτρο των συνθηκών που εκπροσωπεί το λαό - ψηφοφόρο, πρέπει ν' ανοίξει κι όχι να κλείσει τις πόρτες-του σ' αυτόν — και κυριολεκτικά και ψυχολογικά...

Η τρομοκρατική εκφώνηση της πρόθεσης να «ληφθούν μέτρα» για την επιπρόσθετη προστασία της Βουλής — χωρίς να προσδιορίζεται αιτιολογημένα *α π ό π ο ι ό ν* — είναι κακός οιωνός... Κινδυνεύει η Βουλή, σαν χώρος, από *«ορμητήριο της Δημοκρατίας»*, όπως αυτοπροσδιορίζεται, να γίνει *εφалτήριο της Αστυνομοκρατίας*...

26//3//81 - 3//4//81

ΕΠΑΙΝΟΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ «ΑΡΧΕΙΑ»

Τα «*Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας*» — η δωδεκάτομη έκδοση της

Βιβλιοθήκης της Βουλής που περιέχει πολύτιμα ιστορικά ντοκουμέντα από την Α' (1822-1823), Β' (1823-1824), Γ' (1824-1826) Βουλευτική περίοδο, τις Εθνικές Συνελεύσεις και «Αυτά έγγραφα» της Α' και Β' Βουλευτικής περιόδου — είναι αντικειμενικά μία προσφορά για τον ενδιαφερόμενο κριτικό μελετητή στην κατεύθυνση της ιστορικής-μας αυτογνωσίας.

Το γεγονός ότι η Ακαδημία Αθηνών «επί τη επετείω» της 25ης Μαρτίου ανένευσε Έπαινο στο επιστημονικό και λοιπό προσωπικό της Βιβλιοθήκης, που «επιμελήθηκε κατά τρόπο υποδειγματικό της εκδόσεως» δεν αποτελεί, βέβαια, από μόνο-του σοβαρό αξιολογικό κριτήριο...

Θεωρούμε γι' αυτό σκόπιμη μία υπόμνηση και μία επισήμανση:

- Οι 8 από τους 12 τόμους εκδόθηκαν μεταξύ 1971-1974, και ηχεί κάπως «παράξενα» όταν διαβάζουμε «αντί προλόγου», ότι «ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Βασιλείος Κραωίτης, εξέφρασε την

ευγνωμοσύνην-του προς τον Εξοχώτατον κ. Γεώργιον Παπαδόπουλον, Πρωθυπουργόν...».

● Εκτός αυτού, στους τόμους 9 και 10, που εκδόθηκαν μεταπολιτευτικά και των οποίων η προετοιμασία είχε γίνει, όμως, «μερίμνη της μέχρι του Ιουλίου 1974 υφιστάμενης Επιτροπής», επισημαίνεται η ύπαρξη σ' αυτήν την προεργασία «πλήθους ανεπιτρέπτων και σοβαρών παραγνώσεων... ένεκα των οποίων ηλλοιούτο το περιεχόμενον των δημοσιευομένων κειμένων...» (τόμος 9) καθώς και η διαφωνία σε ορισμένα ζητήματα επιλογής (τόμος 10).

Πώς «προγραμματίζεται» η οικιστική πολιτική και πώς διασπαθίζεται το δημόσιο χρήμα

του ΡΕΠΟΡΤΕΡ

Ένας άθλος του κ. Λάσκαρη αλλά και πολλών άλλων κυρίων...

Το ANTI αποκαλύπτει σήμερα ένα τεράστιο οικονομικό σκάνδαλο με πρωταγωνιστές υπουργούς, στελέχη και κομματάρχες της «Ν.Δ.». Το σκάνδαλο αυτό, χωρίς να είναι πρωτοφανές στην ιστορία της ελληνικής Δεξιάς, αποδεικνύει την ολοκληρωτική σήψη που υπάρχει στον κρατικό μηχανισμό που ελέγχει η «Ν.Δ.» η οποία, στην ειδική περίπτωση που αναφερόμαστε, φέρει στο ακέραιο την πολιτική ευθύνη για την διασπάθιση του δημόσιου χρήματος.

Η υπόθεση αφορά στην αγοραπωλησία έκτασης 65 συνολικά στρεμμάτων για λογαριασμό του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας στην περιοχή Διμήνι του Βόλου.

Ο υπουργός Εργασίας κ. Κ. Λάσκαρης, ο κ. Χρ. Καρακίτσος και οι συν αυτώ στη ΓΣΕΕ βουλευτές της «Ν.Δ.», ο τεχνικός σύμβουλος του πρωθυπουργού κ. Α. Κυριακόπουλος, τοπικοί κομματάρχες της «Ν.Δ.», εργατοπατέρες του Βόλου και υπηρεσιακοί παράγοντες του ΟΕΚ, όλοι μαζί συντόνισαν μια σειρά από καταφανώς σκανδαλώδεις ενέργειες που ελπίζουμε ότι θα αποτελέσουν το αντικείμενο άμεσης εισαγγελικής επέμβασης.

Βέβαια, ανεξακρίβωτες δημοσιογραφικές πληροφορίες του περιοδικού αναφέρουν ότι ο υπουργός Δικαιοσύνης κ. Σταμάτης κατέληξε να πληροφορήθηκε, αλλά δεν ενήργησε ως όφειλε: Να ειδοποιήσει τις αρμόδιες δικαστικές αρχές. Ελπίζουμε όμως, ότι μετά το δημοσιεύμα, ο αρμόδιος εισαγγελέας θα αποδείξει

την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, ενεργώντας αυτεπάγγελτα.

Το σκάνδαλο της αγοράς των οικοπεδικών εκτάσεων στο Βόλο έχει, όμως, κι άλλη μια διάσταση: Καταδειχνει ότι όλες οι διακηρύξεις για προγραμματισμένη ανάπτυξη των πολεοδομικών συγκροτημάτων αποτελούν φενάκη και ότι αντίθετα απ' ό,τι λέγεται είναι η κάλυψη που προσφέρει σ' ένα μικρό αριθμό «ευφών» Ελλήνων την δυνατότητα εύκολου πλουτισμού. Και φυσικά, με μια τέτοια κυβέρνηση που καταδολιεύει και ανατρέπει τα ίδια της τα προγράμματα, τίποτα δεν μπορεί να γίνει.

Ποιός, όμως, καρπώθηκε τα τεράστια κέρδη που αποκομίστηκαν από την αγοραπωλησία των οικοπεδικών εκτάσεων στο Δίμηνι;

Είναι μόνον όλοι αυτοί που φαίνονται άμεσα αναμειγμένοι;

Ή, σύμφωνα με κάποια άλλη εκδοχή, το εκλογικό ταμείο της «Ν.Δ.»;

Γιατί, βέβαια, είναι κοινό μυστικό ότι πλήθος ευνοϊκών παροχών σε διάφορους επιχειρηματίες — κατά ένα μέρος τουλάχιστον — διοχετεύεται στον κομματικό κορβανά. Σ' αυτό το ερώτημα, ελπίζουμε ότι μια δικαστική έρευνα θα μπορούσε να απαντήσει. Αυτό, όμως, που εμείς θέλουμε να επισημάνουμε είναι ότι η πολιτική ευθύνη, για το σκάνδαλο του Βόλου βαρύνει εξ ολοκλήρου την κυβέρνηση της «Ν.Δ.».

Αλλά ας δούμε τα πράγματα με τη σειρά τους.

Στις 9 Οκτωβρίου του 1980, ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας προκήρυξε δημοπρασία αγοράς κατάλληλων εκτάσεων για τη στέγαση εργατών στο πολεοδομικό συγκρότημα του Βόλου.

Η διακήρυξη της δημοπρασίας ανέφερε επί λέξει ότι:

«γίνονται δεκτές προσφορές χώρων... σε εκτός σχεδίου πόλεως περιοχές, με ελάχιστη έκταση 10.000 τ.μ. Όλα τα οικοπεδα πρέπει... να βρίσκονται κατά προτίμηση κοντά στο εγκεκριμένο Σχέδιο Πόλεως με πρόσοψη πάνω σε υπάρχοντα δρόμο. Αν υπάρχει Ρυθμιστικό Σχέδιο

στην πόλη-σας, το οικοπέδο πρέπει να βρίσκεται μέσα στην καθορισμένη για κατοικίες περιοχή του Ρυθμιστικού Σχεδίου. Το πιο πάνω σχέδιο βρίσκεται στο Δήμο από όπου μπορείτε να πάρετε πληροφορίες...».

Ο Βόλος είχε ήδη Ρυθμιστικό Σχέδιο. Είχε εκπονηθεί από τους Δήμους Βόλου και Νέας Ιωνίας με χρηματοδότηση του Υπουργείου Συντονισμού, είχε εγκριθεί από τα δύο Δημοτικά Συμβούλια (στις 10 Απριλίου 1976 και 27 Φεβρουαρίου 1976) και έγινε τελικά αποδεκτό από το Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και

Περιβάλλοντος (έγγραφο ΥΧΟΠ 6961/961 της 19 Απριλίου 1981).

Στο δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μάρτη, ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας υπέγραψε συμβόλαια με τους Γ. και Κύρκο Γκόγκα και Διον. και Ευαγγ. Αντωνίου για την αγορά δύο εκτάσεων (θέση Μπουρμπουλήθρα στο Δίμηνι του Βόλου), 40 και 25 στρεμμάτων αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες-μας, η σχετική έγκριση έχει προχωρήσει στον πάρεδρο για την πληρωμή και στις αρχές αυτής της εβδομάδας έγινε η μετα-

του Γιάννη Ιωάννου

γραφή στη μερίδα του ΟΕΚ στο υποθηκοφυλακείο του Βόλου.

Παρά τις ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης και τα δύο οικοπέδα (που γειτνιάζουν) είναι μακριά από περιοχές κατοικίας, δίπλα στον άξονα σύνδεσης της μηχανικής ζώνης με το λιμάνι, σε χώρο που προβλέπεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο για καλλιέργειες. Καταδικάζονται, δηλαδή, από τον ΟΕΚ οι εργάτες να ήσουν σε εργατικό γκέτο, απομονωμένοι από τους γύρω οικισμούς και χωρίς υποδομή και κοινωνικές εξυπηρετήσεις, ενώ συγχρόνως οικοπεδοποιείται μια έκταση αγροτικής χρήσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία-μας, το οικοπέδο των αδελφών Αντωνίου αγοράστηκε πριν δύο-τρία χρόνια με γραμμάτια, αντί του συνολικού τιμήματος των 800.000 δρχ., δηλαδή 72.000 το στρέμμα. Λογικό, μια και πρόκειται για χωράια με αμυγδαλιές. Σήμερα οι πωλητές πρόσφεραν στον ΟΕΚ τίμημα 1.500.000 δρχ. το στρέμμα, τιμή που αποδέχτηκαν με προθυμία οι εκτιμητές του ΟΕΚ για να πραγματοποιηθεί, όμως, τελικά η πώληση στο ποσό των 1.400.000 το στρέμμα.

Συνολικό τίμημα: 83.000.000 δρχ. Αυξήθηκε, δηλαδή, η τιμή του στρέμματος κατά 1.150% μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Και είναι φυσικό αυ-
μα, μια και μεταβλήθηκε η χρήση-του α-
καλλιέργεια σε προνομιούχα οικόπε-
μετά από μια σειρά ενέργειες όλων
ενδιαφερομένων παραγόντων.

Σημειώνουμε, ότι την ίδια εποχή, οι εκτιμητές του ΟΕΚ, υπολόγισαν την αξία του οικοπέδου μέσα σε περιοχή κατοικίας του Ρυθμιστικού Σχεδίου Βόλου 1.400.000 δρχ. το στρέμμα. Το σκάνδαλο είναι προφανές, όχι όμως και πρωτοφανές.

για την πραγματοποίησή-του, όμως, μιάστηκαν έντονες ενέργειες των εν-
μιάστηκαν έντονες ενέργειες των εν-
μιάστηκαν έντονες ενέργειες των εν-

διαφερομένων τους τελευταίους μήνες. Έτσι, κινήθηκαν δραστήρια όχι μόνο ο κ. Αντωνίου, με επαγγελματική δραστηριότητα στις γραφικές τέχνες και κατά σύμπτωση, μέλος της νομαρχιακής επιτροπής της «Νέας Δημοκρατίας», αλλά και οι αδελφοί Γκόγκα (αργυραμοιβοί, πασίγνωστοι για τις οικοπεδικές-τους δραστηριότητες και για τον ιδιωτικό δανεισμό).

Κινήθηκαν επίσης δραστήρια ο πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Βόλου κ. Λάπας, ο βουλευτής Μαγνησίας της «Ν.Δ.» κ. Μπρισίμης, οι παράγοντες του ΟΕΚ, ακόμα και ο Υπουργός Εργασίας κ. Λάσκαρης.

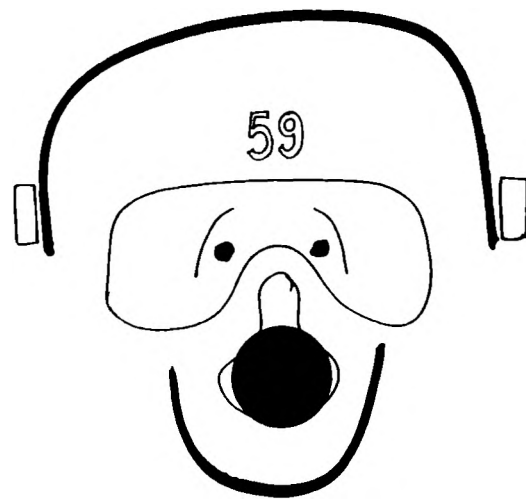
Και ήταν αναγκαία η υπουργική παρέμβαση. Στο διάστημα του τελευταίου εξαμήνου το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΕΣΧΠ) εξέταζε το σχέδιο απόφασης για την ανάπτυξη του Διόλου Βόλου-Λάρισας. Και στα Ρυθμιστικά Σχέδια, που τη συνόδευσαν, η περιοχή των κ.κ. Αντωνίου και Γκόγκα ήταν χώρος καλλιέργειας. Και τότε ξεκινά ένα ανεκδιήγητο σήριαλ γραφειοκρατίας και πολιτικής φαυλότητας.

Στην πρώτη ερώτηση του ΟΕΚ προς το ΥΧΟΠ για την καταλληλότητα των οικοπέδων αυτών, η αρμόδια Υπηρεσία Γ1 απαντά με υπεκφυγές. Το σχέδιο φυσικά που κατατέθηκε στο ΕΣΧΠ στις 12 Οκτωβρίου 1980 έδειχνε τον αντίστοιχο χώρο για γεωργική εκμετάλλευση. Το ΕΣΧΠ, όμως, αναβάλλει τη λήψη απόφασης. Έτσι, ενδιάμεσα κλιμακώνονται οι πιέσεις, και στις 7 Φεβρουαρίου 1981, επανυποβάλλεται το σχέδιο στο ΕΣΧΠ, με την προσθήκη περιοχής κατοικίας στη θέση των οικοπέδων Γκόγκα — Αντωνίου.

Στη συνεδρίαση αυτή και παρουσία των υπουργών-μελών του ΕΣΧΠ, πολλών υπηρεσιακών παραγόντων και ειδι-

ΤΖΙΑΝΝΙ ΠΟΝΤΑΠΙ

ή τούρτα στόν ουρανό

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟ
Ζ. ΠΗΓΗΣ 17
ΤΗΛ. 6448510

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΜΙΧ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ

Φαναριώτες
Άνθη Ευλαβείας
Επτανήσιοι ποιητές

από τη σειρά
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΚΟΛΗ

Γραβιάς 10 - 12 τηλ. 36.05.520

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

ΝΤΑΣΙΕΛ ΧΑΜΜΕΤ

ΤΡΕΙΣ
ΝΟΥΒΕΛΕΣ

Προλογίζει ο Θωμάς Γκόρπας

Εκδόσεις ΜΠΟΓΙΑΤΗ

Σόλωνος 99 • τηλ. 36.27.028

κών επιστημόνων, ο ίδιος ο πρωθυπουργός ρωτά:

«τί είναι η καφέ κηλίδα, που προστέθηκε στο σχέδιο;» και όταν του το εξηγούν, καταφέρεται κατά της δημιουργίας εργατικών γκέτο και δίνει εντολή να διαγραφεί, και στο μέλλον ο ΟΕΚ να βρίσκει οικόπεδα σε περιοχές κατάλληλες για κατοικία. Έτσι και εγκρίνεται η απόφαση για το Βόλο — Λάρισα με τα σχέδια που τη συνοδεύουν. Η παρατήρηση του Πρωθυπουργού προφανώς είναι καταχωρημένη στα πρακτικά της συνεδρίασης του ΕΣΧΠ.

Μένει η υπογραφή της απόφασης από τους υπουργούς και η δημοσίευσή της. Αλλά οι υποστηρικτές των Γκόγκα-Αντωνίου δεν απογοητεύονται. Έτσι η απόφαση δεν δημοσιεύεται την ίδια μέρα στον Τύπο, όπως ήταν η πρακτική του ΕΣΧΠ μέχρι τότε (π.χ. απόφαση Καβάλας στις 5 Μαρτίου 1980, που δημοσιεύτηκε στον Τύπο της επομένης). Και αρχίζουν οι πιέσεις και οι ενέργειες για την αναιρέσή της.

Τα γεγονότα και το ύποπτο μαγείρεμα της απόφασης καταγγέλλονται από τον μελετητή, τον επικεφαλής του γραφείου που έχει συντάξει το Ρυθμιστικό Σχέδιο Βόλου, στην ομιλία-του στις 25 Φεβρουαρίου 1981, στο συνέδριο του ΤΕΕ, τμήμα Μαγνησίας, για την Ανάπτυξη, παρουσία των δύο δημάρχων και πολύ κόσμου:

Από την ημερήσια εφημερίδα του Βόλου «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» (26.2.81) αντιγράφουμε τη σχετική περικοπή από την ομιλία του κ. Θ. Παπαγιάννη:

...«Από ένα σημείο όμως και έπειτα, ο διάλογος έκλεισε απότομα και η απόφαση προωθήθηκε με καθαρά ενδοκρατικές διαδικασίες. Τα διάφορα συμφέροντα που υπάρχουν στην πόλη, μη μπορώντας πια

να εκφραστούν ανοιχτά και τοπικά βρήκαν υπόγειες διεξόδους και πήραν τη μορφή πιέσεων προς τους αρμόδιους φορείς. Οι φήμες για δραστικές τροποποιήσεις, πολιτικά παζάρια και άλλες άνομες συναλλαγές οργίασαν και πολλαπλασιάστηκαν από την πολύμηνη δυστοκία στην έκδοση της σχετικής απόφασης. Ακόμα και τώρα (σ.σ. 25.2.81), το τελικό κείμενο της απόφασης και τα αντίστοιχα σχέδια δεν έχουν δοθεί στη δημοσιότητα, πράγμα που για λόγους στοιχειώδους ευθιξίας πρέπει να γίνει το ταχύτερο».

Δεν δημοσιεύεται, λοιπόν, η απόφαση και τα συνοδευτικά σχέδια, γίνονται διάφορες κινήσεις και διαβήματα των ενδιαφερομένων και τέλος, με πρωτοβουλία του τεχνικού συμβούλου του Πρωθυπουργού κ. Λ. Κυριακόπουλου, και με την ανοχή της γραμματείας του ΕΣΧΠ, το Υπουργείο Συντονισμού (επικεφαλής ο πρώην γραμματέας του πρώην Βασιλιά, Μ. Γερουλάνος), η απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος μεταβάλλεται με την προσθήκη εκ των υστέρων των ακόλουθων παραγράφων, που προβλέπουν:

«Διευρεύνηση για τον καθορισμό περιοχής εργατικής κατοικίας στο Βόλο.

5.5. Εξουσιοδοτείται το ΥΧΟΠ να διερευνήσει τις δυνατότητες εξευρέσεως χώρου κατάλληλου για τις ανάγκες του ΟΕΚ, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας κηρύξεως της περιοχής ως οικιστικής».

Πριν υπογραφεί η τροποποίηση αυτή, που προσαρμόζει το ρυθμιστικό σχέδιο στις «πολιτικές» βουλήσεις, το ΥΧΟΠ αλλάζει και πάλι το σχέδιο, καθορίζοντας τα οικόπεδα των Γκόγκα-Αντωνίου σαν οικιστική περιοχή. Εκδίδεται αμέσως έγγραφο με προγενέστερο αριθμό πρωτοκόλλου (τον υπ' αριθ. 4849/591

της 10.3.1981) με το οποίο χαρακτηρίζονται τα οικόπεδα αυτά ως κατάλληλα για κατοικία και εγκρίνεται η κήρυξη των σχετικών οικιστικών περιοχών με βάση το Νόμο 947.

Ως εδώ έχει η ιστορία αυτού του απίθανου σήριαλ με τις απίστευτες και σκανδαλώδεις λεπτομέρειές-του. Πρωταγωνιστές δεν είναι, βέβαια, οι κ.κ. Αντωνίου και Γκόγκας. Οι άνθρωποι τη δουλειά-τους έκαναν. Ο τελευταίος μάλιστα που έχει άλλα 250 περίπου στρέμματα δίπλα στην νέα — με τις ευλογίες του κ. Κ. Λάσκαρη και Λ. Κυριακόπουλου — οικιστική ζώνη, θα τρίβει τα χέρια-του με τις προοπτικές που του ανοίγονται. Πρωταγωνιστές βέβαια είναι ο κ. Λάσκαρης, ο κ. Καρακίτσος, που έχει άμεσο έλεγχο στον ΟΕΚ, ο κ. Κυριακόπουλος — αλήθεια πόσο δεν ενημέρωσε τον Πρωθυπουργό για την «καφέ κηλίδα»; — όλοι οι πολυπράγμονες κομματάρχες της «Ν.Δ.» που απελπισμένοι δίνουν την μάχη της οικονομικής λοβιτούρας λίγο πριν από τις εκλογές. Η οικονομική «ευχέρεια» είναι απαραίτητη στην Δεξιά κουλτούρα και την Δεξιά ιδεολογία για να διακονίζει την πολιτική της επικυριαρχία.

Το σήριαλ είχε αυτό το επεισόδιο μέχρι στιγμής. Μένει να δούμε και την δικαστική-του εκδοχή, αλλά και το πολιτικό διδάγμα: Γιατί, βέβαια, μη μας πούνε ότι η «Ν.Δ.» ήρθε και επιμένει να μας κυβερνά για να βάλει μια τάξη σ' αυτόν τον τόπο...

Ήρθε και μας κυβερνά για να εξυπηρετεί συγκεκριμένα συμφέροντα και συγκεκριμένους ανθρώπους. Όσο για τις διακηρύξεις εκμοντερνισμού, αυτές ακυρώνονται από την παραδοσιακή πρακτική της Δεξιάς-μας: τη λοβιτούρα και τον εκμαυλισμό.

ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ....

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΤΗΝ ΚΕΜΟΠΟΛΗ ΑΔΙΝΑ

ΕΞΑΡΧΕΙΑ
ΑΛΑΔΗΝΙΑ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ
ΕΔΩ

ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 76
ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΝΑ ΜΑΓΑΖΙ
ΠΟΥ ΠΟΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟ-
ΦΩΝΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

Ι ΔΑΥ
ΑΝΙΧΤΕ
ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ

ΚΑΙ ΠΟΥ ΠΑΡ'ΑΝΟ ΠΟΥ ΠΟΛΙΟΡΚΗΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΚΛΕΙΣΤΗ ΤΗΝ
ΠΟΡΤΑ.....

...ώστε να
εξακορυφώσω
να εξυπηρετή
ταύς ιδαγχεύεις
με την ίδια
βονέπεια και
φιλική διάθεση
όπως και παλιά

Ενας Φυσικός-Ηλεκτρονικός και
Ενας Ηλεκτρολόγος-Ηλεκτρονικός
επίς περιμένουν για να διαλέξετε
μαζί το καλύτερο Stereo και τα
λεφτά σας να πιάσουν τόπο

STUDIO HI FI ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 76
ΑΘΗΝΑ 706
ΤΗΛ 3602697 - 3627858

ΟΛΑ ΟΣΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΓΙΑ ΤΑ STEREO ΚΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΣΑΣ ΤΑ ΕΛΕΓΕ -

ΕΤΒΑ... ΕΤΒΑ... σκανδάλων συνέχεια χουντικοί

του Τ. Δεβιάζη

Οι μεγαλόμισθοι

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

δικηγόροι

Μάταια περιμέναμε μια διάψευση από τη Διοίκηση της ΕΤΒΑ για τις πολύ συζητούμενες καταγγελίες που κάναμε στα τεύχη-μας 167, 168 και 170. Φαίνεται ότι ο κ. Σπέντσα ακολουθεί τη συνήγη ότι «η σιωπή είναι χρυσός» ή ακόμη ότι υιοθετεί την άποψη ότι «οι Έλληνες δεν έχουν μνήμη».

Ίσως να είχαμε κι εμείς ξεχάσει εάν σκάνδαλα της ΕΤΒΑ είχαν ένα κάποιο τέλος. Εδώ όμως πρόκειται για σήμαλ που το κάθε-του επεισόδιο κοστίζει ρικές δεκάδες εκατομμύρια στους φορολογούμενους, αφού η ΕΤΒΑ είναι πάρεζα κρατική.

Ποιος ξέρει... Αφού δεν συγκινείται ο οπτεύων Υπουργός Βιομηχανίας, των μέλος του Δ.Σ. της Τράπεζας, ορεί ίσως να ενδιαφερθεί κανένας άλλος. Ο Εισαγγελέας, ας πούμε...

Ο Παναγιώτης Φραγκοδημητρόπουλος προσλήφθηκε στην ΕΤΒΑ στις 19 Απριλίου 1967. Ούτε ένα μήνα μετά απ' αυ-

τό που θυμόσαστε. Από το 1969 διατέλεσε αναπληρωτής Νομικός Σύμβουλος, μια θέση που δεν προβλέπεται πουθενά από τον κανονισμό υπηρεσίας της Τράπεζας. Είναι ηλικίας 70 ετών και χάρη σε τρία ευδόκιμα επιδόματα, ο τελευταίος μισθός-του ανέρχεται σε 89.851 δρχ.

Τον Μάρτη του 1973 ο τότε Διοικητής Π. Τοτόμης τον διόρισε με αντιμισθία Νομικό Σύμβουλο στη θυγατρική εταιρεία της ΕΤΒΑ, ΩΜΕΓΑ. Μέχρι σήμερα εξακολουθεί να είναι σύμβουλος, ενώ η ΩΜΕΓΑ έχει μπει σε μιαν ατέλειωτη διαδικασία εκκαθάρισης.

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ο εκλεκτός αυτός κύριος είχε και φιλοδοξίες. Έτσι διορίστηκε μέχρι το τέλος της δικτατορίας σύμβουλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Μετά την μεταπολίτευση θα περίμενε κανείς ότι ένα τέτοιο πρόσωπο θα έπρεπε να υποστεί μια παραδειγματική τιμω-

ρία. Είχε, εξ άλλου, δημοσιευτεί το Ν.Δ. 3/1974, το οποίο έδινε το δικαίωμα στους Διοικητές των Τραπεζών να απολύσουν χωρίς αιτιολόγηση όσους δικηγόρους προσλήφθηκαν μετά την 21η Απριλίου.

Στην ΕΤΒΑ όμως εφευρέθηκε από τον Φραγκοδημητρόπουλο και τους ομοίους-του η μηχανή της «ανώδυνης εκκαθάρισης». Κι η κυβέρνηση ανέχτηκε αυτήν την αποδυνάμωση, όπως εξ άλλου και στους άλλους δημόσιους οργανισμούς, όπως η ΔΕΗ, ο ΟΤΕ και οι Τράπεζες, όπου ξαναγύρισαν θριαμβευτές οι «χουντίσαντες» δικηγόροι.

Στην ΕΤΒΑ κάποιος μικροϋπάλληλος παρακίνησε με την επιμονή-του το Διοικητικό να δώσει εντολή στο Δικαστικό να κάνει κατάσταση των Δικηγόρων που προσλήφθηκαν μετά την 21η Απριλίου.

Η κατάσταση όμως αυτή δεν μονογραφήθηκε από κανένα δικηγόρο και

Ο ΦΡΑΓΚΟΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ... ΖΕΙ!

Στο τέλος του 1980 ο ήρωας του σκανδάλου που εκθέτουμε αποχωρεί με «εθελούσα έξοδο». Η διοίκηση όμως της ΕΤΒΑ δεν θέλει να αφήσει έναν τέτοιο εκλεκτό ελίτη, χωρίς απασχόληση. Και τον προσλαμβάνει στη θυγατρική-της Α.Ε. «Οργανισμός Λειτουργίας και Εκμεταλλεύσεως Βιομηχανικών Περιοχών Ελληνικής Παρέζης Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΒΙ-ΕΤΒΑ) σαν Νομικό Σύμβουλο, αντί... 1.000 δρχ., τις οποίες θα προσθέτει ο ερίστης στην παχυλή-του σύνταξη.

Έπρεπε όμως να προστεθεί ένας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα των παρανομιών του κ. Σπέντσα. Έτσι καταστράτηγηθηκε και ο νόμος περί Δικηγόρων, που απαγορεύει το διορισμό μετά τη συμπλήρωση του 70ού έτους και τη συνταξιοδότησή-τους. Καμαρώστε στο πρωτότυπο τη σχετική πράξη του κ. Σπέντσα, με ημερομηνία 23.9.1980:

2. Η παγία μηνιαία άμοιβή του δικηγόρου διέ-

την παροχήν υπ'αυτού εις την εταιρίαν των πάρε πάνω υπηρεσιών του, καθορίζεται από κοινοῦ καὶ ἐκ συμφώνου εις δραχμάς μὲν τρεῖς χιλιάδας πεντακοσίας (3.500.-) διὰ τὸ ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1980 χρονικὸν διάστημα, καθ'ὃ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ παρέχῃ τὰς ἄνω ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ε.Τ.Β.Α., εἰς δραχμάς δὲ τριῶν ἀκοντὰ πέντε χιλιάδας (35.000.-) διὰ τὸ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1981 καὶ περαιτέρω χρονικὸν διάστημα, ἀφ'ὅτου θὰ ἀποσυρθῇ ἀπὸ τὴν Ε.Τ.Β.Α. // Κατ'ἀμφοτέρας τὰς περιόδους ταύτας θὰ καταβάλλεται εἰς τὸν δικηγόρον προσθέτως τὸ οἰκογενειακὸν αὐτοῦ ἐπίδομα ἐκ 10% ἐπὶ τῆς ἄνω ἀμοιβῆς του. #

υπογράφεται κατ' ἑξῆς ἡ ἄνω παγία μηνιαία ἀμοιβή θὰ καταβάλλεται

Διὰ τὴν

Εταιρίαν "ΒΙΕΤΒΑ" Α.Ε.

Ο Δικηγόρος

χωρίς να ξανασταλεί στο Διοικητικό για έλεγχο κοινοποιήθηκε από το ιερατείο του κ. Φραγκοδημητρόπουλου στον Υπουργό... Εμπορίου, ενώ και οι κλητήρες της Τράπεζας ξέρουν ότι την εποπτεία ασκεί ο Υπουργός Βιομηχανίας. Στον κατάλογο δεν περιλαμβάνονταν οι Φραγκοδημητρόπουλος, Δρακάκης και Τσιμπής, καιτοι άπαντες προσληφθέντες μετά την 19η Μαΐου 1967. Παράλληλα διατυπωνόταν η παράκληση να εξαιρεθούν και να μην απολυθούν τρεις νέοι δικηγόροι, «έμπειροι σε ορισμένα θέματα». (Φραγκίσκος, Αβαρικιώτης, κλπ.). Ήταν προφανής η πρόθεση να δημιουργηθούν πολλαπλοί λόγοι ακυρότητας για να γίνει δυνατή η μεταγενέστερη ανατροπή της απόλυσης.

Έτσι θα έφευγαν μερικοί, δεν θα κάρφωναν προς το παρόν τους άλλους που παραμέναν και αργότερα θα ξαναγύριζαν και θα ξανασιμύαν όλοι. Κι έτσι έγινε, όταν μετά από τρία χρόνια η Τράπεζα αναγκάστηκε να καταβάλει στους επανελθόντες αρκετά εκατομύρια για την «αδικία» που είχαν υποστεί. Αυτό εκέλευσαν τα λαθρόβια παράσιτα του δημόσιου χρήματος, που ευδοκίμουν και αναπαράγονται στον σεσηπότα κορμό της ΕΤΒΑ.

Όταν το Συμβούλιο Επικρατείας ακύρωσε τις απολύσεις για τους τέσσερεις από τους οχτώ δικηγόρους επενέβη ο επανελθών νομικός σύμβουλος Θ. Ζούκας (που πέθανε πριν δύο χρόνια) και προκάλεσε την έκδοση έγκυρης απόφασης από το Υπουργείο. Για τους άλλους τέσσερεις προτάθηκε να γίνει νομότυπη καταγγελία της σύμβασης, αφού καταβληθούν μισθοί υπερημερίας. Αντί όμως να γίνει αυτό, οι δικηγόροι της 21ης Απριλίου γύρισαν στην Τράπεζα, άρχισαν δικαστικούς αγώνες για οικονομικά και προσωπικά ζητήματα και μεταβλήθηκαν σε μόνιμους αντιδίκους της Τράπεζας.

Χαρακτηριστικό είναι ότι ο Δικηγόρος που τους κατήγγειλε παραπέμφθηκε με τέσσερεις αναφορές στο Πειθαρχικό Συμβούλιο και διαγράφηκε από το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.

Θα μου πείτε, βέβαια, ότι για το ήθος και το δίκαιο είναι δυνατό να υπάρξουν διάφορες απόψεις. Για το δημόσιο χρήμα, όμως, που τσέπωσαν σαν επιβράβευση ο Φραγκοδημητρόπουλος και οι όμοιοί-του; Πριν 2500 χρόνια, στην Αθηναϊκή Δημοκρατία, τους δημόσιους άντρες που σπαταλούσαν το δημόσιο χρήμα τους τιμωρούσε η πολιτεία με θάνατο. Σήμερα η «Νέα Δημοκρατία» του κ. Ράλλη τους βγάζει τραγούδια. Όπως τη γνωστή κασέτα του Σπέντσα όπου εκθειάζεται η ΕΤΒΑ γιατί «... με κριτήρια σωστά δίνει τα χρήματά-της».

ΕΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι κομπίνες του Δημοσίου

Οι κοινώς λεγόμενες «κομπίνες» του δημοσίου, είναι γεγονός αναμφισβήτητο και κάτι που γίνεται πλέον χωρίς προκατάληψη.

Γι' αυτό είμαστε σίγουροι ότι δεν σας λέμε κάτι καινούριο, απλώς δίνουμε μία επιπλέον πληροφορία σχετικά με τον τρόπο που διεξάγονται οι δημόσιοι διαγωνισμοί.

Οι δημόσιοι λοιπόν διαγωνισμοί κατά ποσοστό 95% είναι πουλημένοι. Το 5% το οποίο αφορά πολύ μικρές προμήθειες, κατακυρώνεται «νόμιμα» έτσι για να κλείνει τα μάτια στους μειοδότες που δεν ανήκουν στο κλειστό-τους κύκλωμα.

Στους περισσότερους διαγωνισμούς που αφορούν μηχανήματα, ζητάνε «δείγμα» το οποίο ο μειοδότης είναι υποχρεωμένος να το υποβάλει, αλλά η αρμόδια επιτροπή δεν είναι «καθόλου υποχρεωμένη» να το ελέγξει, μια που η κατακύρωση που ακολουθεί αποδεικνύει ότι τα δείγματα αγνοούνται τελείως.

Για τον κάθε αντιπρόσωπο που υποβάλλει «δείγμα» σε δημόσια υπηρεσία, αυτό είναι ένα σημαντικό έξοδο, αν ληφθεί υπ' όψη ότι πληρώνει:

1) ναύλο

2) δύο φορές εκτελωνιστή, μία για να το εκτελωνίσει και να το παραδώσει στην επιτροπή και μία για να το επανεξαγάγει.

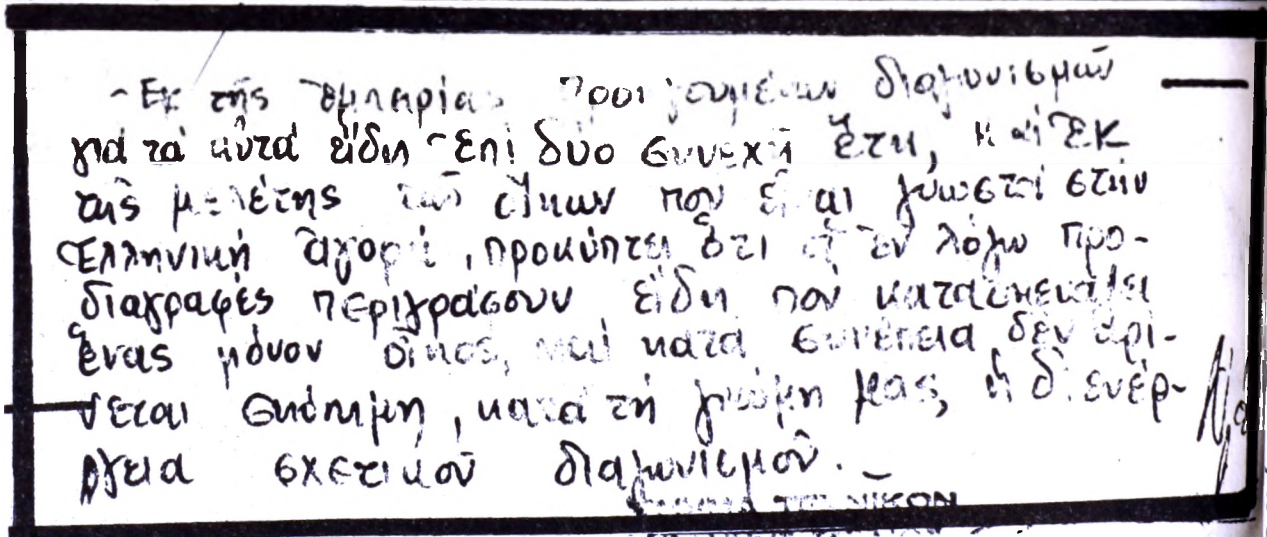
3) ενοίκιο στον οικο του εξωτερικού ο οποίος έστειλε το δείγμα, μέχρι την κατακύρωση του διαγωνισμού.

Να ληφθεί επίσης υπ' όψη ότι ένας διαγωνισμός από την ημέρα της διενέργειάς του ως την ημέρα της κατακύρωσής-του, χρειάζεται περίπου 6-12 μήνες, οι περισσότεροι απ' τους οποίους είναι άσκοπος χρόνος, μια και η απόφαση της επιτροπής είναι ουσιαστικά παρμένη από την στιγμή που δίνονται οι προδιαγραφές, και ότι όλο αυτό το διάστημα εκτός από το «δείγμα» στο αρμόδιο υπουργείο κατακρατείται και εγγυητική επιστολή που καλύπτει το 5% της συνολικής προσφερόμενης αξίας.

Ένα μεγάλο ποσοστό διαγωνισμών ακυρώνονται — χωρίς καν να υπολογισθεί η ζημιά για τους μειοδότες και το ελληνικό δημόσιο — μόνο και μόνο γιατί στους μειοδότες δεν υπήρχε κανένας «ημέτερος».

Και να μην ξεχνάμε ότι οι περισσότεροι διαγωνισμοί γίνονται χωρίς πραγματική ανάγκη του δημόσιου για τη συγκεκριμένη

ΤΟ ΣΗΡΙΑΛ ΕΝΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΕΠΕ

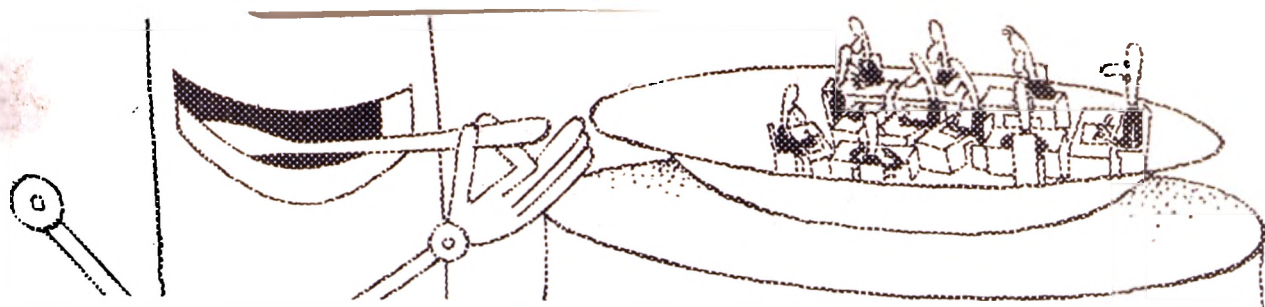

1. Βλέπετε «εκ της εμπειρίας προηγούμενων διαγωνισμών για τα αυτά είδη επί δύο συνεχή έτη και της μελέτης των οίκων που είναι γνωστοί στην ελληνική αγορά (Σ.Σ. γενικότερες απαράδεκτες τέτοια διαδικασία) προκύπτει ότι οι εν λόγω προδιαγραφές περιγράφουν είδη (Σ.Σ. κατά σύμπτωση Κρη-άραγε) που κατασκευάζει ένας μόνον οίκος και κατά συνέπεια δεν κρίνεται σκόπιμη, κατά τη γνώμη μας, η διενέργεια διαγωνισμού». Προς τί, λοιπόν, το μίσος και ο αλληλοσπαραγμός!

Αθήνα 7 Οκτωβρίου 1980				
ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ υπ' αριθ. 1070/1980				
ΔΙΕΘΝΗΣ μειοδοτικός διαγωνισμός για την προμήθεια:				
α. Τέσσερες Η/Τ Δικτύων Άστυν. Τμημάτων V H F, για το ΥΠΑΤ/Α Χ				
Χρόνος διενέργειας διαγωνισμού				
Ημέρα	Ημέρα	Μήνας	Έτος	ΩΡΑ
Τρίτη	25	Ιανουάριος	1980	10.30
Ίδιος διενεργείας:				
Υπουργείο Εμπορίου - Κέντρο 20 Ισθμίου				

Αθήνα 7 Οκτωβρίου 1980				
ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ υπ' αριθ. 1070/1980				
ΔΙΕΘΝΗΣ μειοδοτικός διαγωνισμός για την προμήθεια:				
α. Δέκα πέντε Η/Τ αὐτ/των Επιτελών ΗΒ/ΥΗΕ και β. ΞΕΙ (G) Η/Γ φορητά Επιτελών				
Χρόνος διενέργειας διαγωνισμού				
Ημέρα	Ημέρα	Μήνας	Έτος	ΩΡΑ
Τετάρτη	26	Ιανουάριος	1980	10.30
Ίδιος διενεργείας:				
Υπουργείο Εμπορίου - Κέντρο 20 Ισθμίου				

2. Προκηρύσσεται στις 7 Οκτωβρίου διεθνής μειοδοτικός διαγωνισμός για αυτοκίνητα αστυνομίας. Οι προσφορές, ιδιαίτερα περίπλοκες λόγω του αντικειμένου, πρέπει να υποβληθούν εντός «είκοσι ημερών» από τη δημοσίευση περίληψης στον Τύπο. Ο διαγωνισμός ορίζεται στις 25 Νοεμβρίου 1980.

νη προμήθεια, και τη στιγμή που ίδια μηχανήματα σαπίζουν στις αποθήκες ΟΤΕ - ΔΕΗ - Αστυνομίας - Υπουργείου Γεωργίας και άλλων Δημόσιων Οργανισμών.

Οι σχετικές προδιαγραφές του απαιτούμενου μηχανήματος, δεν ξεκινούν από τον αρμόδιο τεχνικό της υπηρεσίας που προβάλλει την απαίτηση, αλλά από το γραφείο κάποιας ιδιωτικής εισαγωγικής εταιρείας, που φτιάχνει τις προδιαγραφές απολύτως σύμφωνες με τα χαρακτηριστικά του μηχανήματος που εισάγει, και στη συνέχεια η δημόσια υπηρεσία τις δημοσιεύει ως Δημόσιο μειοδοτικό Διαγωνισμό.

Γνωρίζουμε τέτοια περίπτωση μηχανήματος που αν και οι προδιαγραφές ήταν φτιαγμένες από κάποιο εισαγωγέα, κατά την διενέργεια του διαγωνισμού βρέθηκε ανταγωνιστής με τις ίδιες προδιαγραφές αλλά με τιμή 3 φορές φθηνότερη και κατά κοινή ομολογία ήταν ο μειοδότης.

Παρ' όλ' αυτά από τους δημόσιους αρμόδιους δεν έλειψε το θράσος της κατακύρωσης στον μη «μειοδότη», του οποίου η τιμή ήταν 3 φορές ακριβότερη. Φυσικά δεν χρειάζεται ιδιαίτερη δυσκολία για να δικαιολογήσουν την απόφασή-τους, βασιζόμενοι πάνω σε κάποιο αστείο τεχνικό

στοιχείο, μια και κανένα μηχάνημα δεν μπορεί να είναι απολύτως ίδιο με κάποιο άλλο.

Παραθέτουμε χαρακτηριστικό παράδειγμα δημόσιου διαγωνισμού Νο 1071 που εκδόθηκε με την σημείωση που έχουμε υπογραμμίσει, και αμέσως μετά αποσύρθηκε από την κυκλοφορία και εκδόθηκε με νούμερο διακήρυξης 1188 και χωρίς την σημείωση.

Η κατακύρωση έγινε στον «ημέτερο εισαγωγέα» (αν και ήταν ο μόνος που προσέφερε) και όλοι ξέρουμε ότι κατακύρωση διαγωνισμού δεν γίνεται αν δεν υπάρχουν τουλάχιστον δύο μειοδότες. Το ίδιο συνέβηκε και με τη διακήρυξη αριθμός 1070.

Είναι δε μόνιμη η κατάσταση αναγγελίας διαγωνισμών 20 μέρες πριν τη μέρα διεξαγωγής (χρόνος ελάχιστος για τον αντιπρόσωπο που πρέπει να στείλει έξω τις προδιαγραφές, να τις δουλέψει ο οίκος, να επιστραφούν, να μεταφραστούν, να εκδοθεί η σχετική εγγυητική και να γίνει η εισαγωγή δείγματος) καθώς και η μόνιμη έλλειψη αντιγράφων διακηρύξεως για τους ενδιαφερομένους λόγω «χαλασμένου φωτοτυπικού». Αυτή είναι νέα μόδα.

Αλλά ας παρακολουθήσουμε το σήριαλ:

Τὸ παιδαγωγικὸ σύστημα ποὺ ταιριάζει στὸ παιδί

ΜΑΡΙΑ ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙ

“Α Π Α Ν Τ Α

- 1 Τὸ μυστικὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας
- 2 Ἡ ἀνακάλυψη τοῦ παιδιοῦ
- 3 Ὁ δεκτικὸς νοῦς
- 4 Νὰ χτίσουμε τὸν κόσμον ποὺ ταιριάζει στὸ παιδί
- 5 Νὰ ἐκπαιδύσουμε τὸ ἀνθρώπινο δυναμικὸ
- 6 Ἡ διαμόρφωση τοῦ ἀνθρώπου
- 7 Τὸ ὄραμα μιᾶς νέας ἀγωγῆς
- 8 Τί πρέπει νὰ ξέρετε γιὰ τὸ παιδί σας
- 9 Ἐκπαίδευση γιὰ ἓναν καινούριο κόσμον
- 10 Πρακτικὸς ὁδηγὸς στὴ μέθοδό μου

Ἀποκλειστικότητα

Ἐκδόσεις Γλάρος

ASSOCIATION

MONTESSORI INTERNATIONALE

Παραγγελίες — Κεντρικὰ πρατήρια

- 1) Θεμιστοκλέους 31 Ἀθήνα 141 • Τηλ. 36.18.457
- 2) Χρηστάκης: Μαυρομιχάλη 15 Ἀθήνα 143 • Τηλ. 36.35.223
- 3) Γεωργίου: Διοικητηρίου 31 Θεσσαλονίκη Τηλ. 52.81.19

ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

—ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΜΕΣΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ματαιώνεται ὁ διαγωνισμὸς τῆς 25.11.80 γιὰ τὴν προμήθεια R)T δι. κτύων Ἀστυν. Τμημάτων VHF, διακ. 1070)80 (Υπουργεῖο Ἐμπορίου ὁδὸς Κάνιγγος 20 γραφ. 402).

Ματαιώνεται ὁ διαγωνισμὸς τῆς 26)11)80 γιὰ τὴν προμήθεια R)T αὐτοκινήτων ἐπιτελῶν HB) VHF καὶ R)T φορητῶν ἐπιτελῶν διακ. 1071)80 (Υπουργεῖο Ἐμπορίου, ὁδὸς Κάνιγγος 20 γραφ. 402).

21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

3 Ὁ διαγωνισμὸς ματαιώνεται στὶς 12 Νοεμβρίου 1980.

1248.611, ἰσπ. 308).
πιστῆς, διακ. ΚΠ—15)80.
Λαοφ. Συγγροῦ 112, γραφ.

16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

R)T αὐτοκινήτων ἐπιτελῶν HB) VHF
R)T φορητὰ ἐπιτελῶν κλπ., διακ.
188)80, ὥρα 10.30 π.μ. (Υπουργεῖο Ἐμπορίου, ὁδὸς Κάνιγγος 20, γραφ. 417) ΔΙΕΘΝΗΣ.
ἰνταλλακτικὰ Π)Κ 220 Η, αὐτοκινή
ἰν FIAT 309)1, διακ. 800)12)1.
R)T, ὁδὸς Καρόλου 1—3, ὄροφος
R)T, γραφ. 221 — 222, τηλ. 5235.

ἰνταλλακτικὰ τροχιλοειδῆς, διακ. 1178.
R)T, ὁδὸς Καρόλου 1—3, ὄροφος

Ἐναδημοσιεύεται μυστηριωδῶς στὶς 23 Νοεμβρίου, με ἡμερομηνία διεξαγωγῆς 16 Δεκεμβρίου καὶ κατακυρώνεται στὸν οἶκον

ΔΙΑΚ. 1098)80

—Στὸν Κ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ, οἶκος MOTOROLA GMBH ἡ προμήθεια 15 τεμ. R)T αὐτοκινήτων ἐπιτελῶν τύπου M.B. X 1800 πρὸς 6056,54 γ.μ. τὸ τεμάχιο, 6 τεμάχια R)T φορητῶν ἐπιτελῶν τύπου MX—360 πρὸς 5446,01 γ.μ. τὸ τεμάχιο, 4 τεμάχια δι. κτύων R)T πρὸς 37104,62 γ.μ. τὸ δίπλωμα.

Συνολικὰ ὅλη ἡ προσφορὰ πρὸς 261.064,93 γ.μ. τσίφ μετὰ προμήθειας καὶ κρατήσεων.
ΔΙΑΚ. 1188)80

—Στὴν ΓΡΑΤΟΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.

ἰσπ. σε 3 μῆνες.

H'
R)T αὐτοκινήτων ἐπιτελῶν
IIB) VHF
R)T φορητοὶ ἐπιτελῶν
R)T δίπλωμα ἀστυνομικῶν
τμημάτων
διακ. 1188)80

—ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
Οἶκος MOTOROLA GMBH Δ.
Γερμανίας.
15 τεμ. σταθμοὶ αὐτοκινήτων
τύπου MBX 1300 πρὸς 5590,00 γ.μ. τὸ τεμ. τσίφ ἄνευ κρατήσεων.

6 τεμ. φορητοὶ που τοῦ δῶν

Το Χθές και το Σήμερα μιας «Αυριανής»

του Δ. Άρτινου

Φαινόμενα όπως αυτά της «Αυριανής», πρέπει κυρίως να εκτιμηθούν από την πολυδιάστατη λειτουργία-τους στη δημόσια ζωή. Από την ιδεολογία που παράγει και αναπαράγει το φύλλο αυτό, από την πολιτική λειτουργία και τα πολιτικά κριτήρια με βάση τα οποία στοιχειοθετεί την καθημερινή σχέση με την πολιτική ζωή. Κυρίως, δηλαδή, πρέπει να κριθεί απ' αυτό που «κάνει». Δεν στερείται, όμως, καθόλου σημασίας το να εξετάσει κανείς, τί «είναι» η εφημερίδα αυτή, από την άποψη της στελέχωσης, που αποτελεί, οπωσδήποτε, ένα από τα στοιχεία που πρέπει να καθορίζουν την εγκυρότητά-της. Σ' αυτή την κατεύθυνση κινείται το άρθρο που ακολουθεί, σαν συμβολή στην προσπάθεια αποσαφήνισης ορισμένων όψεων του δημόσιου βίου.

Ασφαλώς δεν οφείλει λίγα η κυκλοφοριακή εμπέδωση της «Αυριανής» στην πολύπλευρη κρίση, που μαστίζει από πέρσι τον «κατεστημένο» Αθηναϊκό Τύπο. Ακριβώς οι αδυναμίες αυτές, από τους δεσμούς εξάρτησης με την εξουσία, τον ετσιθελισμό απέναντι στον καχύποπτο αναγνώστη - αγοραστή ως την υποκριτική αντιπολιτευτικότητα και την κραυγαλέα συνθηματολογία, αποτέλεσαν το κυκλοφοριακό λίπασμα για την «Αυριανή».

Ο όξυνση των χαρακτηριστικών αυτών, μέσα από την περσινή καλοκαιρινή απεργία των «40 ημερών», σε συνδυασμό με τη χαμηλή τιμή των πέντε δραχμών, επέτρεψαν στους αδελφούς Κουρή να επιτύχουν εκεί που είχαν αποτύχει πριν τρία χρόνια: Τότε είχαν εκδώσει την ολιγοήμερη «Νέα Εφημερίδα», που δεν ξεπέρασε ποτέ τα 1.200 - 1.500 φύλλα την ημέρα.

Τα ίδια χαμηλά επίπεδα κυκλοφορίας και η νεφελώδης πολιτική γραμμή χαρακτήριζαν και την «Αυριανή» τους πρώτους καιρούς-της, έως ότου, την περίοδο της απεργίας, εκσφενδονίστηκε στα 80 - 85.000 φύλλα. Τότε ήταν, που ο ιθύνων νους της «Αυριανής» Γεώργιος Κουρής, μ' ένα όχι τόσο άψογο πολιτικό παρελθόν, θέλησε να γίνει ο τιμητής των πάντων. «Μαντριά» τα κόμματα, όλα τα κόμματα, «κώλοι» όλοι οι βουλευτές, «πρώην υπουργοί κύριοι τάδε» οι μαριονέτες της χούντας, «πουλημένοι» όλοι οι αντιστασιακοί, ξεπουλημένος όλος ο Τύπος και οι άνθρωποί-του.

Ο «υπουργός» της χούντας Μιχαλός δεν λείπει από τις σελίδες-της, «εθνικοπαταξίτες» βρίσκουν φιλόξενη στέγη στις επιστολές-του, ο Ιερώνυμος παρουσιάζεται με τη χουντική-του ιδιότητα, συνεντευδιάζονται γνωστοί υμνητές της τυραννίας, με πρώτο τον Ανδρέα Καραντώνη.

Η παραφορά του Κουρή παίρνει σβάρνα το ΠΑΣΟΚ και τον πρόεδρό-του, που κατηγορούνται τότε από την εφημερίδα του λαού ότι δεν φροντίζουν να προβάλουν τις αποκαλύψεις-της, να την υπερασπιστούν και να την ακολουθήσουν στη «νέα λεωφόρο» που ανοίγει. Η επίσημη κομματική εφημερίδα «Εξόρμηση» καταγγέλλεται από την «Αυριανή» για παρόμοιους λόγους και ο ίδιος ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέας Παπανδρέου, κατηγορείται μέσα από «επιστολές αναγνώστών», με όλη την λασπολογία της προδικτατορικής Δεξιάς («αμερικανός ναύτης», «τον έφερε ο Καραμανλής» κλπ).

Η τακτική του Κουρή, που θεωρείται ότι φτάνει τα όρια της δημαγωγικής πρόκλησης, γνωρίζει την πρώτη αντίδραση, που αποτελεί και ένα αποφασιστικό χτύπημα - ξεσκέπασμα. Σε αλληλέπλληλα δημοσιεύματά-της, η «Ελευθεροτυπία» αποκαλύπτει ότι ο ίδιος ο Κουρής είχε δανειοδοτηθεί σκανδαλωδώς από την ΕΤΒΑ, χάρη στην ισχυρή προστασία του Παττακού και ότι ο διευθυντής-της Ντίνος Κουτσούμης, συναλλάχθηκε γενικά με τη χούντα και μάλιστα κατά τρόπο συστηματικό.

Οι αποκαλύψεις αυτές, μαζί με την υποχρεωτική αύξηση της

τιμής σε 15 δραχμές (που ακυρώθηκε πρόσφατα από το Συμβούλιο Επικρατείας) οδηγούν σε ένα σταθερό πτωτικό ρυθμό την κυκλοφορία της «Αυριανής» (θα πέσει στις 20.000 φύλλα την ημέρα).

Όσοι τότε όμως, η μέθη της επιτυχίας σε συνδυασμό με την ελάχιστη αξιοπιστία και το μειωμένο κύρος, που χαρακτηρίζει τις περισσότερες αθηναϊκές εφημερίδες, έχουν δημιουργήσει στον Γ. Κουρή και τους συνεργάτες-του κατάσταση παραφοράς και μετωπικής αντιπαράθεσης.

Το σύνθημα «Κάτω οι κλέφτες» γίνεται κεντρικός ιδεολογικός άξονας και μηχανισμός πληροφόρησης της «Αυριανής», που αναλαμβάνει να το υλοποιήσει με το ψευδώνυμο «λαουτζίκος» και με ενυπόγραφα χρονογραφήματά-του ο Ντ. Κουτσούμης, ο άνθρωπος που δεν βρήκε παρ' όλ' αυτά ένα τρόπο να υψώσει τη φωνή-του για τους άλλους κλέφτες, της εφταετίας, όπου όμως τότε ο κ. Κουτσούμης δεν είχε ανακαλύψει το δεύτερο θανάσιμο αμάρτημα. Πολιτικός συντάκτης αναλαμβάνει ο Κ. Ρουβινέτης, με όχι δυσεύρετες χουντικές περγαμηνές στην επαγγελματική-του σταδιοδρομία και επίσης μια ομάδα νεαρών δημοσιογράφων, που όταν θα κυκλοφορήσει η χουντοβασίλικη «Ελεύθερη Ώρα», θα πάνε να δουλέψουν εκεί, με την ίδια επαγγελματική ευσυνειδησία. Αυτή η αποκάλυψη, που έκανε ο διευθυντής της «Ελεύθερης Ώρας» Γρηγ. Μιχαλόπουλος σε μια δημόσια αντιδικία-του με τον Γ. Κουρή, συνοδεύεται και από μια άλλη, που επίσης δεν διαψεύδεται.

Ότι δηλαδή ο Κουρής αγόρασε όλα τα τεύχη της βδομαδιακής φυλλάδας του Μιχαλόπουλου «Ελεύθεροι Άνθρωποι» και συμφώνησε μαζί-του να αναδημοσιεύει στην «Αυριανή» όλες τις καταγγελίες, που «αποδείκνυαν» ότι σε όλες τις παρατάξεις και σε όλα τα κόμματα υπάρχουν «χουντίσαντες» και «χουντοθρεμμένοι». Ο Μιχαλόπουλος χολώθηκε και κάρφωσε, με δημοσίευσμά-του, από πού αντλούσε το υλικό-του ο Κουρής, επειδή δεν τήρησε τη συμφωνία-τους να παραπέμψει κάθε φορά στο «κορυαίτ» των «Ελευθέρων Ανθρώπων». Ωστόσο, παρά τους πτωτικούς ρυθμούς στην κυκλοφορία της «Αυριανής», η τακτική του «είναι όλοι-τους πληρωμένοι και χουντικοί» (που με τόση χαρά υλοποιούσε ο Κουτσούμης) φαίνεται να λειτουργούσε ερεθιστικά, ελκυστικά και ενθαρρυντικά για τους νέους τιμητές και εμπόρους της Δημοκρατίας.

Σε μια περίοδο ανυποληψίας της «Νέας Δημοκρατίας», γενικής χαλάρωσης για τα πολιτικά ενδιαφέροντα, μεγάλων ποσοστών αναποφάσιστων για οριστικές κομματικές προτιμήσεις, υποβαθμισμένου κύρους του υπόλοιπου Τύπου και γενικότερου αποπροσανατολισμού, οι αλληπάλληλες «αποκαλύψεις» της «Αυριανής» συζητούνται και αναπαράγονται. Όμως το παιχνίδι των αποκαλύψεων, που έπαιζε με κάποια μαεστρία ο Μιχαλόπουλος (γιατί και σ' αυτόν δεν έλειψαν οι μηνύσεις και οι διαψεύσεις) οι Κουρήδες το ανήγαγαν σε εκχυδαϊστικό κανόνα.

Βολές εναντίον των πάντων, καταγγελίες χωρίς την παραμικρή διασταύρωση, και λασπολογικοί χαρακτηρισμοί έχουν σαν συνέπεια την υποβολή δεκάδων μηνύσεων από τον κ. Ράλλη, τον πρώην Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου κ. Γιαννόπουλο και ορισμένους δημοσιογράφους, ως απλούς πολίτες-θύματα της γνωστής νεοελληνικής μοχθηρίας. Παράλληλα αποκαλύπτεται με μια σειρά μηνύσεων και καταγγελιών από υφιστάμενους και συνεργάτες των Κουρήδων, ποιάς ποιότητας φιλολαϊκισμό διέθεταν. Απολύουν τους επαγγελματίες τεχνικούς και τους αντικαθιστούν με Πακιστανούς, δεν αμείβουν κανένα συντάκτη-τους έστω με τις συλλογικές συμβάσεις, δεν καταβάλλουν τις νόμιμες ασφαλιστικές εισφορές στα Ταμεία Συντάξεων, παρακρατούν τα τέλη του αγγελιόσημου και από τη συμπεριφορά-τους δεν λείπουν οι μέθοδοι της φεουδαρχίας. (Όλα αυτά τεκμηριωμένα με ντοκουμέντα). Ατεκμηριώτες είναι ακόμα μερικές μέθοδοι προσπορισμού διαφήμισης.

Η ΤΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΔΙΠΛΩΣΗΣ

Η «Αυριανή» αναγκάζεται να αφαιρέσει από την τελευταία σελίδα την καθημερινή κυκλοφορία των εφημερίδων, παρά το γεγονός ότι δεν λείπουν οι κομπασμοί. Η κυκλοφορία-της ανάμεσα στις απογευματινές είναι στη προτελευταία σειρά, πριν από την «Μεσημβρινή» (και της μονίμως τελευταίας «Εστίας»). Όταν περί τα τέλη του χρόνου ασκούνται οι δύο ποινικές αγωγές για τα δημοσιεύματα «Κλέβει το Δημόσιο η γυναίκα του Ράλλη, με τις πλάτες του άνδρα-της» και «Χάθηκε η επιταγή της Χριστίνας Ωνάση, που είχε παραδώσει η ίδια στον Αραμανλή», οι Κουρήδες σε ειδική σύσκεψη με συνεργάτες-τους, καταλήγουν ότι οι υποθέσεις αυτές μπορούν να τους σώσουν κυκλοφοριακά, αν πολιτικοποιηθούν. Αποφασίζουν, λοιπόν, να επιδιωχτεί, κατά τρόπο συστηματικό, η προσέγγιση των κομμάτων της Αντιπολίτευσης και μάλιστα των ισχυρότερων από αυτά. Ονοματίζουν «φίλους»-τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, τους προβάλλουν συστηματικά, τους κολακεύουν με δηλωτικούς χαρακτηρισμούς. Για το νομικό μέρος είχαν εξασφαλίσει τις υπηρεσίες επίσης ενός δικηγόρου που δεν στερείται και μιας χουντικής κηλίδας στη φιλόδοξη σταδιοδρομία-του, του Γιάννη Σταμούλη, πολιτευτή Θηβών, που έχει γίνει ο προσωπικός-τους σύμβουλος. Παρά τις προσπάθειές-τους δεν εξαρραλίζουν τις πλάτες, που θέλουν να χρησιμοποιήσουν για τους σκοπούς-τους. Ο ίδιος ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου αρνείται μέχρι σήμερα να κάνει την παραμικρή έστω δήλωση προς την εφημερίδα αυτή, η οποία μάλιστα σε τελευταίο φύλλο-της έγραψε κακοηθέστατο σχόλιο, με βαρύ υπονοούμενο, για πρόσωπο του κύκλου της εμπιστοσύνης-του. Ίσως είναι συμπτωματικό, ότι το πρόσωπο αυτό και στενός συνεργάτης του προέδρου του ΠΑΣΟΚ, δεν εκτιμά ιδιαίτερα τον μεγάλο προστάτη της «Αυριανής»: Τον βουλευτή Πειραιώς Γ. Παπασπύρου, που έχει παρουσιάσει και τόσο αξιόλογη δράση στη Βουλή και οφείλει από τους «κομμένους» υποψήφιους στις προσεχείς εκλογές.

Οι πρωτοβουλίες αυτές του Γ. Παπασπύρου και ορισμένων άλλων παρόμοιας πολιτικής λειτουργίας (όπως οι Περδικούκης, Αθανασόπουλος), για την «Αυριανή», δεν έχουν διαφύγει της προσοχής του κ. Γιάννη Αλευρά, που γνωρίζει πως είναι παράλληλες με τις προσπάθειες προστασίας των Κουρήδων από την κυβέρνηση και την Κυβερνητική Επιτροπή του αμερικανικού προξένου υπουργού Προεδρίας και προϊστάμενου της ΚΥΠ, κ. Στεφανόπουλου.

Οι αδελφοί του Κ. Στεφανόπουλου μέσα στην Κυβερνητική Επιτροπή έχουν γνωστοποιήσει σε δημοσιογράφους και εκδόσεις της λυσσαλέα προσπάθεια του υπουργού Προεδρίας να «υποταχθεί» με κάθε τρόπο ο Κουρής, για να κόψουμε τον αέρα άλλων εκδοτών». Δεν είναι μόνο η σημερινή αντίληψη του

κ. Στεφανόπουλου ότι η «Αυριανή» παίζει καλά το παιχνίδι, που ευθυγραμμίζεται με τις μύχιες επιδιώξεις-του. Υπάρχουν και οι παλιοί δεσμοί. Ο Κ. Στεφανόπουλος, ως δικηγόρος Πατρών, ήταν συνήγορος σε δίκες του Κουρή και διατηρούσαν στενούς δεσμούς ως την άνετη «διαφυγή» του Κουρή εκτός Ελλάδος παρά, όχι μόνο την πρόσφατη καταδίκη-του, αλλά και άλλες από το παρελθόν. Όσο για την (όντως παράνομη) κατακράτηση και συνεπαγόμενη «ηρωοποίηση» του έτερου Κουρή στο αεροδρόμιο Ελληνικού, από όργανα της Ασφάλειας και της ΚΥΠ, προς το παρόν «ουδέν σχόλιο».

Εκείνο, πάντως, που χρειάζεται κανείς να επισημάνει σαν σχετική αναφορά στο όλο θέμα, είναι η παντελής έλλειψη κάθε κριτικής της «Αυριανής» για τον υπουργό Προεδρίας, παρά το γεγονός ότι είναι ο κύριος ακροδεξιός εκφραστής της Κυβέρνησης.

Καθώς, λοιπόν, η προσπάθεια διασύνδεσης με το ΠΑΣΟΚ απέτυχε (επιδεικτικά, μάλιστα, ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου παραχωρεί αλληπάλληλες συνεντεύξεις σε όλες τις άλλες εφημερίδες της αντιπολίτευσης), ο Γ.Κουρής προχωρεί σε άλλες κρούσεις.

Μεθοδεύει συστηματική επίθεση εναντίον του ΚΚΕ εσωτερικού, του «Ρήγα Φεραίου» και της «Αυγής», για να προσεγγίζει καλύτερα το ΚΚΕ και τον «Ριζοσπάστη». Προτείνει παράλληλα μια τυπογραφική συνεργασία στο «Ριζοσπάστη», σε περίπτωση ανεργίας των τυπογράφων. Το ΚΚΕ δέχεται πολύ διαστακτικά τις προτάσεις αυτές, κάνει δυο-τρεις ανώνυμες ανακοινώσεις για «τις διώξεις της εφημερίδας αυτής» με την επιφύλαξη «ανεξάρτητα από τους λόγους της καταδίκης-της» και φαίνεται να τηρεί, τελευταία, αρνητική στάση. Αιτία οι αποκάλυψεις και καταγγελίες της «Αυγής» για αυτή την εφημερίδα της «δημοκρατικής αποσταθεροποίησης» και επίσης ορισμένα στοιχεία που ήλθαν εις γνώση του ΚΚΕ, σχετικά με το παρελθόν των Κουρήδων και τις αποδεδειγμένες καταδόσεις κομμουνιστών, που έκανε στη χούντα ηγετικό στέλεχος της «Α».

Εκεί, που επιτυγχάνουν οι προσπάθειες διασύνδεσης του Κουρή με τον πολιτικό κόσμο της Αντιπολίτευσης (αφού έχει αποτύχει στο ΚΚΕ εσωτερικού, το ΚΟΔΗΣΟ και την «Παράταξη Κέντρου») είναι η ΕΔΗΚ του κ. Ιωάννη Ζιγδή. Οι λόγοι είναι προφανείς, αν σκεφτεί κανείς ότι ο κ. Ζιγδής δέχεται παράλληλα ως μέλος της κεντρικής επιτροπής του κόμματός-του τον χουντίσαντα Σταμούλη, όπως τον έχει καταγγείλει δυο φορές το ΠΑΣΟΚ δημόσια. Από κοντά, μάρτυρας υπερασπίσεως των Κουρήδων στα δικαστήρια και ο Νικήτας Βενιζέλος, που επαγγέλλεται τώρα την αναγκαιότητα «δομικών αλλαγών» στην ελληνική πολιτική ζωή και «ανένδοτου πολέμου», εναντίον του πλουτοκρατικού κατεστημένου...

Η δεύτερη επιτυχημένη διασύνδεση του Κουρή είναι με ορισμένους κύκλους των ξένων ανταποκριτών και οι προσπάθειές-του να διασυνδεθεί με φιλοϊσραηλινά «λόμπυ». Παράλληλα με τον δεκαρολόγο φιλοαραβισμό της «Αυριανής», ο Κουρής αναπτύσσει στενές σχέσεις με τον κ. Μάριο Μοντιάνο, ο οποίος δίνει μια αληθινά περιέργου ενδιαφέροντος μάχη για την προβολή των διώξεων του Κουρή σε διεθνή έντυπα κατά τρόπο συστηματικό και επίμονο, όσο δεν πράττει για κανένα άλλο από τα πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα του τόπου. Ο κ. Μοντιάνο είναι αυτός, που μαζί με άλλο συνάδελφό-του, βοήθησαν τον Γεώργιο Κουρή στις επαφές που έχει στη Νέα Υόρκη και, ίσως, στις προϋποθέσεις μιας ιδιαίτερα άνετης ζωής που κάνει εκεί.

Ίσως είναι συμπτωματικό, αλλά στις αρχές του χρόνου αυτού, ο Κουρής κατέβαλε σε παράγοντα της Ισραηλινής Κοινότητας ένα εκατομμύριο δραχμές, για την αγορά της πρώτης υποδομής του τηλεοπτικού σταθμού, που έλεγε ότι μπορούσε να φτιάξει έξω από τα Κύθηρα και δίπλα στο αγκυροβόλιο του Σο-

βιετικού Στόλου (γι' αυτό, ίσως, και οι προσεγγίσεις προς το ΚΚΕ).

Ο πολιτικός τυχοδιωκτισμός του Κουρή αποκαλύφθηκε καθαρά από μια πρόσφατη συνέντευξη στα «Νέα» του γνωστού χουντικού αστέρα Νίκου Μαστοράκη, που ομολόγησε με συγκεκριμένες ημερομηνίες, επαφές και λεπτομέρειες ότι του είχε προτείνει ο Κουρής, να αναλάβει αυτός την διεύθυνση του πειρατικού τηλεοπτικού σταθμού στα Κύθηρα. Η λαλίστατη «Αυριανή» όχι μόνο δεν διέψευσε, αλλά δεν σχολίασε καν την ομολογία του Μαστοράκη.

Και πώς άλλωστε; Τηλεοπτικός-της συντάκτης και χρονογράφος, κάτω από την ρουμπρίκα «Καφενόβιος», είναι ο συνεργάτης της χουντικής ΥΠΕΝΕΔ Ζήσης Τσιριγκούλης, από εκείνα τα χρόνια και ως τα σήμερα, χάρη στη προστασία του κ. Αβέρωφ.

ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ

Ός τα σήμερα έχουν εκδικαστεί μόνο πέντε από τις εξήντα περίπου μηνύσεις, που έχουν υποβληθεί από επώνυμους και ανώνυμους Έλληνες εναντίον της εφημερίδας της «δημοκρατικής αποσταθεροποίησης», ενώ δεκάδες είναι οι διαψεύσεις που έχει υποχρεωθεί να δημοσιεύσει για «αποκαλύψεις σκανδάλων».

Όχι πως τέτοια δεν υπάρχουν. Αλλά αποτελεί πρόκληση να διεκδικούν τον τίτλο του τιμητή, και μάλιστα του πρωτοπόρου δημοκράτη, οι δεκαρολόγοι και οι καταδότες. Φαίνεται όμως ότι η σχολή στην οποία μαθήτευσαν οι Κουρήδες — και είναι εκείνη του Μητσοτάκη — τους έχει καταστήσει ασπόνδυλους πολιτικά και με θράσος απροσμέτρητο, αν γνωρίζει κανείς τον ικετευτικό τρόπο, με τον οποίο εμφανίζουν τις «αγωνιστικές» καταδίκες-τους. Όπως λ.χ. βάζοντας τα παιδιά και τα ανιψια-τους φωτογραφίες με σπαραξικάρδιες εκκλήσεις. Αυτό το απροσμέτρητο πολιτικό θράσος, είναι ανάγλυφο σε μια περικοπή γράμματος του πρώην τυπογράφου και νυν εκδότη Μάκη Κουρή, που δημοσιεύτηκε «προς τους αναγνώστες από τις φυλακές» την περασμένη Κυριακή.

Γράφει επί λέξει ο τιμητής του ΠΑΣΟΚ, του ΚΚΕ και των άλλων κομμάτων της Αντιπολίτευσης:

«... Ένας μήνας συμπληρώθηκε χθες, από το μεσημέρι της 4ης Μαρτίου, όταν εκπρόσωποι της Δικαστικής και της Εκτελεστικής Εξουσίας έγραψαν το Σύνταγμα και τους νόμους στα παλιά-τους παπούτσια και παρανόμησαν εις βάρος-μου. Κι όμως τριάντα μέρες πέρασαν και εκτός από τις καταγγελίες του προέδρου της ΕΔΗΚ κ. Ζιγδη προς κάθε κατεύθυνση και ορισμένων άλλων προσωπικοτήτων, η υπόλοιπη πολιτική ηγεσία εισώπησε κατά τρόπο ανεξήγητο, για να μην πω σκανδαλώδη και ένοχο».

Την περίοδο του «Ανένδοτου» ο Γ. Κουρής, τότε εκδότης της επαρχιακής εφημερίδας «Φωνή της Κεφαλλονιάς» γνώρισε την υποστήριξη παραγόντων της «Ενώσεως Κέντρου» (κυρίως του Π. Κόκκα) σε δικαστικές διώξεις-του από την τότε Κυβέρνηση της ΕΡΕ. Παράλληλα είχε άλλες καταδίκες για συκοφαντικές δυσφημίσεις.

Από την περίοδο των Ιουλιανών και ως το πραξικόπημα, ο Κουρής υποστήριζε σθεναρά τον Μητσοτάκη και τον Ευάγγελο Δενδρινό, τότε βουλευτή Κεφαλληνίας και αργότερα στέλεχος της «Εθνικής Παράταξης».

Την περίοδο της δικτατορίας, μετά τα πρώτα χρόνια αδράνειας, οι Κουρήδες — όπως έχει καταγγελθεί — παίρνουν δάνειο 22 εκατομμύρια δραχμών από την ΕΤΒΑ με την μεσολάβηση του Παττακού, έχοντας ως συνεταίρο στην εταιρεία-τους γνωστό χουντικό απόστρατο. Οι Κουρήδες καθυστερούν την κανονική καταβολή του δανείου-τους και επιτυγχάνουν ρυθμίσεις χωρίς συνέπειες, χάρη στις πλάτες του Μητσοτάκη, που έ-

χει «διευρυνθεί» στο υπουργείο Συντονισμού. Η «Ελευθεροτυπία» θα αποκαλύψει στις 27.8.80 ότι την περίοδο της αποστασίας ο Κουρής έβγαζε επτά πανομοιότυπες επαρχιακές εφημερίδες, που άλλαζαν μόνο στον τίτλο, για λογαριασμό της αποστασίας, υπέρ του Μητσοτάκη και εναντίον της «Ενώσεως Κέντρου» και του Ανδρέα Παπανδρέου προσωπικά. Παράλληλα και ως την έκδοση της «Αυριανής», χάρη στις ίδιες πλάτες, ο Κουρής εξασφαλίζει δάνειο από την Εμπορική Τράπεζα, ενώ ρυθμίζεται χωρίς συνέπειες η υπόθεση «σφραγισμένης» ακάλυπτης επιταγής-του της «Ιονικής-Λαϊκής» Τράπεζας. Χάρη στα δάνεια της χούντας, οι Κουρήδες δημιουργούν την εταιρεία «Καρμποτεχνική» και το τυπογραφείο για είδη «καρμπονιζέ» στην Παλλήνη Αττικής, που πήρε φωτιά πριν τρία χρόνια, για τα αίτια της οποίας φέρεται να είχε σοβαρούς ενδοισμούς η ασφαλιστική εταιρεία.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ντίνος Κουτσούμης

Γνωστός για τον ακροδεξιό φανατισμό-του από την εποχή της ΕΡΕ, δημοσιογράφωσε στον «Ταχυδρόμο» της Αλεξάνδρειας εναντίον του «ολετήρος» Γ. Παπανδρέου και του κ. Ανδρέα Παπανδρέου.

Οι διασυνδέσεις του Κουτσούμη με τα μυστικά κονδύλια της χούντας έχουν αποκαλυφθεί σε επανειλημμένα δημοσιεύματα της «Ελευθεροτυπίας» τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 1980. Οι αποκαλύψεις αυτές ανάγκασαν τους Κουρήδες να απαλείψουν το όνομα του Κουτσούμη από την διεύθυνση της εφημερίδας, αλλά συνεχίζει φυσικά να ασκεί από το παρασκήνιο τα καθήκοντα αυτά. Τότε έγραφε ο Κουτσούμης με το ψευδώνυμο «Λαουτζίκος», στη συνέχεια και μέχρι σήμερα γράφει τα ανώνυμα σχόλια της τελευταίας σελίδας, τα κείμενα με την υπογραφή «Κ. ΑΥΡΙΑΝΟΣ», την στήλη «Παρασκήνιο - Προσκήνιο» και ακόμα (με το όνομά-του) το καθημερινό χρονογράφημα για τον «λαουτζικό» και τα βάσανά-του.

Οι αποκαλύψεις της «Ελευθεροτυπίας» απέδειξαν ότι ο Κουτσούμης (που δεν διαμαρτυρήθηκε καν) υπήρξε την εποχή της δικτατορίας «έμμισθος χαφιάς, καταδότης αντιστασιακών και υποψήφιων αντιστασιακών, ο οποίος μάλιστα «με χυδαιότητα αξίωνε έγγραφα την αμοιβή για τις υπηρεσίες-του» από την Προεδρία της Κυβερνήσεως και τους επιτελείς του Παπαδόπουλου».

Επίσης η «Ελευθεροτυπία», στα πλαίσια αυτών των ντοκουμενταρισμένων αποκαλύψεων, κατήγγειλε τον Κουτσούμη ότι υπήρξε υβριστής του προέδρου του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέα Παπανδρέου σε κείμενά-του.

Κων. Ρουβινέτης

Με αισθητά λιγότερη χουντική δράση, αλλά σαφώς μέσα στα πλαίσια του «βολέματος» κινήθηκε την εποχή της δικτατορίας, ο πολιτικός συντάκτης της «Αυριανής» Κώστας Ρουβινέτης. Σήμερα υμνητής του Μπέη και των άλλων δημοκρατικών δημάρχων, ο Ρουβινέτης ασφαλώς θα θέλει να λησμονηθεί η δημοσιογραφική-του προϋπηρεσία. Τόσο στη «Βραδυνή» όσο και στον «Ελεύθερο Κόσμο», τον περισσότερο καιρό της χούντας ο Ρουβινέτης είχε αναλάβει το λεγόμενο ρεπορτάζ των συνοικιών της Αθήνας και του Πειραιά, από το οποίο μιλούσε και έγραφε πάντα κολακευτικά για τα έργα, τις προσπάθειες και τις προθέσεις των χουντικών δημάρχων. Τα κείμενα υπά-

Με την υποστήριξη του Σάββα Κωσταντόπουλου, ο Ρουβινέτης ανέλαβε ειδικές διαφημιστικές εκπομπές στο ραδιόφωνο της ΥΠΕΝΕΔ, από τις λεγόμενες «προσφερόμενες», στη μεγάλη ακροαματικότητα ζώνη του πρωινού προγράμματος.

Τις εκπομπές αυτές (διαφημιστικές απορυπαντικών κλπ.) παρουσίαζε ο ίδιος ο Ρουβινέτης και λέγεται ότι ήταν ιδιαίτερα επικερδείς, γιατί ακριβώς το πρόβλημα πολλών άλλων διαφημιστών ήταν να τους παραχωρηθεί η «ώρα» στο ραδιόφωνο από τη χουντική διοίκηση της YENEΔ και το Αρχηγείο Στρατού.

Ο Ρουβινέτης δημιούργησε σύντομα δική-του διαφημιστική εταιρεία, τον «Πήγασο» και ζούσε ιδιαίτερα άνετη ζωή. Παράλληλα με όλες αυτές τις άνετες προσπάθειες — κυρίως λόγω εργασίας στον «Ελεύθερο Κόσμο» και την τότε «Βραδυνή» — ο Ρουβινέτης ανέλαβε τις διαφημιστικές εταιρείες της βιομηχανίας «ΜΑΡΚΟ», της οποίας επικεφαλής ήταν ο φανατικός χουντικός δήμαρχος Μαρκόπουλου Δρίτσας, αδελφός του αξιωματικού Γ. Δρίτσα, με την γνωστή δράση στη χουντική ΚΥΠ, που απομακρύνθηκε από τους πρώτους μετά τον Ιούλιο του 1974. Μάλιστα, όπως αποκάλυψε η «Ελευθεροτυπία» (φύλλο 26.8.80) ενώ η «Αυριανή» είχε υποσχεθεί τότε συνταρακτικές αποκαλύψεις για τις επιχειρήσεις «ΜΑΡΚΟ» την περίοδο της χούντας και αργότερα, έσπευσε να ανακοινώσει ότι η έρευνα αναβάλλεται επ' αόριστον. Στη θέση της έρευνας αυτής, για τα παλιά αφεντικά και συνεργάτες του Ρουβινέτη, μπήκε μια έρευνα για την κρατική Εμπορική Τράπεζα, με επιχειρήματα που χρησιμοποιούσε παράλληλα ο γνωστός Στρατής Ανδρεάδης.

Πάντως, ο Ρουβινέτης δεν έχει γράψει μέχρι σήμερα καμιά φορά εναντίον των τότε και σήμερα χουντικών επιτελών της ΜΑΡΚΟ και της YENEΔ. Αντίθετα, μάλιστα, η «Αυριανή» τους επαινεί σε κάθε ευκαιρία και σε αντίστιξη με την «κακοδιοίκηση της ΕΡΤ».

Γιάννης Σταμούλης

Γόνος δημοκρατικής οικογένειας, ο νομικός σύμβουλος της

«Αυριανής» Γ. Σταμούλης, διορίστηκε από την χούντα στο διοικητικό συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Θηβών και έχει καταγγελλεί με δύο επίσημες ανακοινώσεις του ΠΑΣΟΚ για την φιλοχουντική-του δράση στην περιοχή. Μάλιστα, οι ανακοινώσεις αυτές του ΠΑΣΟΚ δεν αμφισβητούν μόνο την δημοκρατική συνέπεια του Γ. Σταμούλη, αλλά και αυτή τούτη την λεγόμενη «ηθική ποιότητα» της προσωπικότητάς-του.

Παράλληλα, βέβαια, η «Αυριανή» που ονομάζει τον Σταμούλη «καλύτερο δικηγόρο της Ελλάδος» και «δικηγόρο της Δημοκρατίας», βλέπει με χαρά να κάθονται στις θέσεις των συνηγώνων πολιτικής αγωγής μαζί με τον Σταμούλη και ορισμένοι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ. Μόνο, που το ίδιο το ΠΑΣΟΚ στις δύο εγκυκλίους-του, την περίοδο του Νοεμβρίου 1974 απαριθμεί μια σειρά από βαρύτατες κατηγορίες για τις εν γένει δραστηριότητες του κ. Σταμούλη.

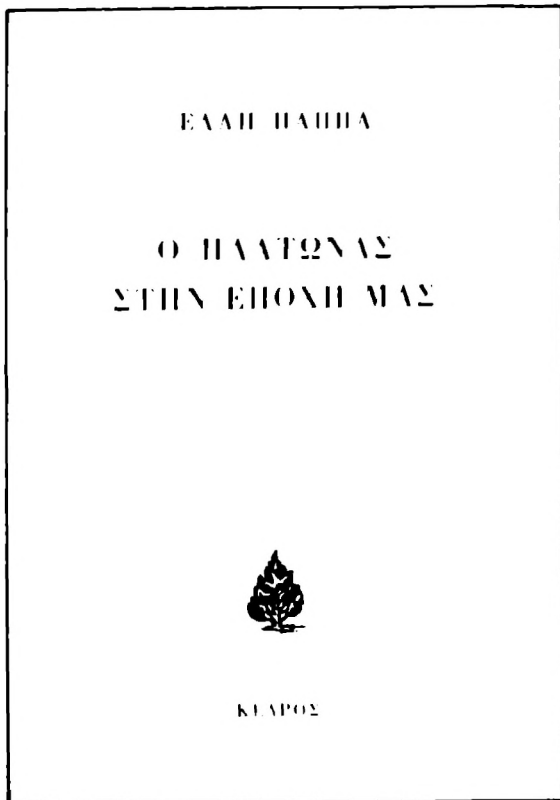
Χαρακτηριστικό αυτών των διασυνδέσεων είναι τα δύο πανομοιότυπα κείμενα, τόσο στην «Νέα Εφημερίδα» όσο και στην «Αυριανή» εναντίον της «Χαλυβουργικής», ανταγωνίστριας της βιομηχανίας «Μεταλλουργική Χάλυψ Α.Ε.». Τέσσερις ημέρες μετά την επίθεση δημοσιεύτηκε στην «Αυριανή» πληρωμένη καταχώρηση της «Μεταλλουργικής». Το επιλήψιμο αναφορικά με την «εφημερίδα του Λαουτζίκου» δεν είναι αυτό. Είναι το γεγονός ότι ο Σταμούλης υπήρξε νομικός σύμβουλος της βιομηχανίας αυτής, που ανήκει στον Γ. Αναστασόπουλο, υπουργό Εμπορίου της χούντας του Ιωαννίδη.

Η μία, λοιπόν, από τις ανακοινώσεις του ΠΑΣΟΚ, αφού αναφέρει ότι ο Σταμούλης είχε «πλουσιοπάροχες μηνιαίες αποδοχές» από τις επιχειρήσεις του χουντικού εκλεκτού του Ιωαννίδη, του καταλογίζει ότι «ατηρούσε μ' αυτόν «στενές φιλικές σχέσεις». Ώς εδώ ο όμορφος, αγγελικός κόσμος της «Αυριανής». Σύντομα η συνέχεια, με άλλα και για άλλους.

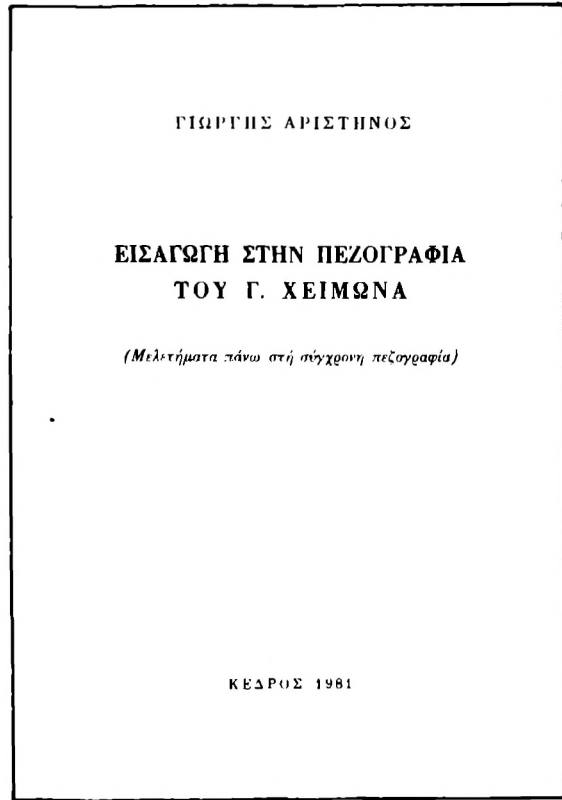
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΜΕΝΗΣ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΑΣ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΑΙ ΧΕΡΟΥΒΕΙΜ
Διηγήματα

ΕΛΛΗ ΠΑΠΠΑ
Ο ΠΛΑΤΩΝΑΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ

ΓΙΩΡΓΗΣ ΑΡΙΣΤΗΝΟΣ
**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 6 (Πάροδος 'Ακαδημίας) Τηλ. 3615783

Πώς στήθηκε το σενάριο;

Σε λίγες μέρες συνέρχεται το Καταστατικό Συνέδριο της ΓΣΕΕ. Μια έντονη δραστηριότητα — αλλά και αντιδικία — αναπτύσσεται γύρω από την σκοπιμότητα αυτού του Συνεδρίου. Στο μεταξύ οι μεταβολές στην ηγεσία της ΓΣΕΕ (αποχώρηση του Παπαγεωργίου, ορισμός του Καρακίτσου σαν Πρόεδρου και εκλογή του Σαΐτη σαν νέου Γενικού Γραμματέα) δεν είναι άσχετες με όσα ετοιμάζονται στον συνδικαλιστικό χώρο. Στις επόμενες σελίδες, δίνουμε το παρασκήνιο για το στήσιμο του Καταστατικού Συνεδρίου, τις θέσεις των τριών μεγαλύτερων συνδικαλιστικών παρατάξεων γι' αυτό, καθώς και την άποψη του νέου προέδρου Χρ. Καρακίτσου. Τέλος, με άρθρο-του ο συνδικαλιστής Θεοχάρης Παπαμάργαρης αναλύει τις σημερινές προοπτικές για το συνδικαλιστικό κίνημα.

Στις 19 Απρίλη θα γίνει το Καταστατικό Συνέδριο της ΓΣΕΕ που πριν δυο μήνες εξαγγείλε αιφνιδιαστικά, όπως φάνηκε τότε, η ομάδα Καρακίτσου. Μέσα στην ανεξήγητη σχετική σιωπή που περιβάλλει το συνέδριο, σιωπή τελείως έξω από την καθοριστική σημασία-του, έχουν ακουστεί εδώ κι εκεί φωνές, θέσεις, απόψεις. Αλλά αυτή η σιωπή διαταράχθηκε όταν, για λόγους δικούς-του βέβαια, ο Καρακίτσος αποφάσισε να εκθέσει κάποιους — αλλά, αναπόφευκτα, και να εκτεθεί ο ίδιος — με την κοινοποίηση των πρακτικών από τις συζητήσεις του Γ.Σ. της ΓΣΕΕ.

«Η Φωνή της ΓΣΕΕ», το δεκαπενθήμερο όργανο της Γενικής Συνομοσπονδίας, στο τεύχος της 17.3.81 αφιερώνει σχεδόν τις μισές-της σελίδες στα πρακτικά της συνεδρίασης του τελευταίου Γενικού Συμβουλίου της ΓΣΕΕ (Οκτώβρης 1980) και της Επιτροπής που συγκροτήθηκε με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου για να εξετάσει (για άλλη μία φορά) το ζήτημα της εγγραφής των, εκτός ΓΣΕΕ, οργανώσεων.

Το Γενικό Συμβούλιο της ΓΣΕΕ αποτελείται αυτοδίκαια από τους 150 περίπου προέδρους ομοσπονδιών και εργατικών κέντρων που ανήκουν τη δύναμη της ΓΣΕΕ. Συνεδριάζει μια-δυο φορές το χρόνο και ουσιαστικός ρόλος-της είναι να επικυρώνει τις αποφάσεις που έχει ήδη πάρει η Διοίκηση της ΓΣΕΕ. Καθήκον, που εκτελεί πάντα με προθυμία και χωρίς εμπλοκές, αφού η συντριπτική πλειοψηφία των μελών του Γενικού Συμβουλίου πρόσκειται στην ηγετική ομάδα της ΓΣΕΕ. Υπάρχουν βέβαια και καμιά εικοσαριά σύμβουλοι που προέρχονται από οργανώσεις έξω από τον έλεγχο του κυβερνητικού συνδικαλισμού (οικοδόμοι, ΟΤΟΕ, εργατικό κέντρο Ελευσίνας κ.ά) και που είναι γνωστό ότι, όταν μιλούν ή ψηφίζουν, εκφράζουν θέσεις που δεν είναι πάντα στενά συνδικαλιστικές.

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας οικοδόμων **Τάκης Μαυριδόγλου**, είναι και βουλευτής του ΚΚΕ.

Η **Ιωάννα Ζερβάκη**, πρόεδρος της ΟΤΟΕ, ανήκει στο χώρο του ΠΑΣΟΚ.

Ο **Χρ. Σπυρόπουλος**, πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Ελευσίνας, είναι στέλεχος της ΕΣΑΚ-Σ.

Ο **Δημήτρης Δούσκας**, από την άλλη πλευρά, γραμματέας οργανωτικού της ΓΣΕΕ, είναι κορυφαίο στέλεχος της «Νέας Δημοκρατίας», ενώ

ο **Ανδρέας Χιώτης**, πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδος και του Εργατικού Κέντρου Λακωνίας, ήταν επικεφαλής της ακροδεξιάς ομάδας στο συνέδριο της ΓΣΕΕ, το 1976 στην Καβάλα και φέρεται σαν φιλοβασιλικός.

Ο **Χρήστος Καρακίτσος**, είναι φυσικά πολύ γνωστός για να χρειάζεται παρουσίαση. Προδικτατορικά, στο χώρο της «Ένωσης Κέντρου» πάλεψε στα πλαίσια των 115 σωματείων ενάντια στον τότε κυβερνητικό συνδικαλισμό, κάτω από την καθοδήγηση του Ι. Αλευρά, σημερινού κοινοβουλευτικού εκπρόσωπου του ΠΑΣΟΚ. Μετά τη δικτατορία πέρασε στην υπηρεσία του κυβερνητικού συνδικαλισμού. Είναι λοιπόν φανερό τι σημαίνει, όταν το Γενικό Συμβούλιο της ΓΣΕΕ ομόφωνα συμφωνεί σε κάτι ή κάποιοι σύμβουλοι διαφωνούν σε κάτι άλλο.

Στη συνέχεια, δημοσιεύουμε μέρος από τα πρακτικά του Γ.Σ. της ΓΣΕΕ του περασμένου Οκτώβρη, όπως δημοσιεύτηκαν στη «Φωνή της ΓΣΕΕ».

Από τα πρακτικά προκύπτει ότι ΟΜΟΦΩΝΑ το Γενικό Συμβούλιο της ΓΣΕΕ αποφάσισε τη σύσταση της Επιτροπής και ακόμηση, ύστερα από πρόταση της Ι. Ζερβάκη, α) τις αρμοδιότητες αυτής της Επιτροπής και β) την προκήρυξη καταστατικού και τακτικού συνεδρίου. Βγαίνει ακόμη ξεκάθαρα, για όποιον γνωρίζει το «ποιός είναι ποιός» της Επιτροπής, ότι από τα 9 μέλη-της, (μέσα και οι Δούσκας-Χιώτης), μόνο η κ. Ι. Ζερβάκη, πρόεδρος της ΟΤΟΕ, δεν ανήκε στην ομάδα Καρακίτσου. Το ΚΚΕ αρνήθηκε συμμετοχή στην Επιτροπή, που τελικά συγκροτήθηκε σαν επιτροπή «ΠΑΣΟΚ - Νέας Δημοκρατίας».

Τι έκανε όμως η Επιτροπή αυτή από τις 5 Οκτώβρη 1980, που συγκροτήθηκε, μέχρι τις 30 Γενάρη 1981, που υποτίθεται ότι έπρεπε να είχε τελειώσει το έργο-της;

Συνεδρίαση 1η, τρεις μήνες μετά τη σύστασή-της, (29.12.80):

Αναβάλλεται για τις 2.1.81.

Συνεδρίαση 2η (2.1.81):

Ασχολείται με τις αιτήσεις εγγραφής στη ΓΣΕΕ δύο εργατικών κέντρων (Ημαθίας και Μήλου).

Συνεδρίαση 3η, μία μέρα πριν τη λήξη της προθεσμίας, (30.1.81):

Διατυπώνονται διαφωνίες από πλευράς Ι. Ζερβάκη για τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής. Η Επιτροπή αποφασίζει παράταση της θητείας-της για 15 μέρες και ο Καρακίτσος προτείνει να συζητηθεί το θέμα... στο Καταστατικό Συνέδριο, με βάση ορισμένα κριτήρια και προϋποθέσεις, που ουσιαστικά παραπέμπουν στις καλένδες το ζήτημα της εγγραφής των οργανώσεων. Η Ι. Ζερβάκη βρίσκει καταρχήν «ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική» την πρόταση και επιφυλάσσεται να την μελετήσει.

Εκδίδεται δελτίο τύπου που υπογράφεται από όλα τα μέλη της Επιτροπής.

Συνεδρίαση 4η (10.2.81):

Ουσιαστική επανάληψη των στοιχείων της προηγούμενης συνεδρίασης.

Συνεδρίαση 5η, τελευταία, (14.2.81):

Και πάλι ο Καρακίτσος παραπέμπει στο Καταστατικό Συνέδριο το θέμα της εγγραφής των οργανώσεων. Η Ι. Ζερβάκη χαρακτηρίζει την πρόταση Καρακίτσου «θετικό βήμα, αλλά όχι αποφασιστικό», καταθέτει γραπτή δήλωση και αποχωρεί.

Έτσι, σε πέντε συνεδριάσεις (που ουσιαστικά ήταν δύο) η εννεαμελής Επιτροπή που συγκρότησε το Γενικό Συμβούλιο της ΓΣΕΕ τον Οκτώβρη του 1980 για να μελετήσει το υπ' αριθμόν ένα ζήτημα του εργατικού κινήματος, δηλαδή την εγγραφή των εκτός ΓΣΕΕ οργανώσεων, ουσιαστικά παρέκαμψε το ζήτημα, παραπέμποντάς-το σ' ένα Καταστατικό Συνέδριο, που δεν θα διαφέρει σε τίποτε από το τελευταίο συνέδριο της Καλαμάτας το 1978, που όλη η αντιπολίτευση είχε τότε καταγγείλει σαν νοθευμένο και που από τα πράγματα θα κληθεί να αποφασίσει μόνο για το εκλογικό σύστημα. Το κάρο μπήκε πριν από το άλογο...

ΜΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Το λόγο έχει ο ΧΡ. ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ και προτείνει να συσταθεί μια 9μελής επιτροπή που θα επεξεργασθεί εντός 6μήνου το θέμα των αιτήσεων εγγραφής και θα εισηγηθεί εις την Διοίκησην τις λύσεις που θα θεωρήσει ότι είναι σύννομες, δίκαιες και εξυπηρετικές του συμφέροντος του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος. Η πρότασις του Προεδρείου είναι να εκλεγεί μία 9μελής επιτροπή στην οποία να μετέσχουν 3 μέλη από την Εκτελεστική Επιτροπή της Συνομοσπονδίας, 3 μέλη από τρία Εργατικά Κέντρα και 3 μέλη από τρεις Ομοσπονδίες. Βεβαίως εκ των προτέρων δηλώνει το Προεδρείο ότι είναι όχι απλώς επιθυμητή αλλά είναι χρήσιμη η συμμετοχή συναδέλφων Γενικών Συμβούλων που έχουν διάφορες τοποθετήσεις πάνω σ' αυτή την πολιτική του τρόπου αντιμετώπισης των εγγραφών των ενώσεων εις την Διοίκησην της ΓΣΕΕ. Θα ήθελα να παρακαλέσω κατ' αρχήν να εγκρίνουμε εάν θα πρέπει να είναι 9μελής με τη συγκρότηση που είπαμε ή εάν πρέπει να διαφοροποιηθεί ο αριθμός και η σύνθεση. Υπάρχει καμιά παρατήρηση στον αριθμό ή στη σύνθεση; Λοιπόν τίθεται σε ψηφοφορία ο αριθμός και η σύνθεση; Ποιοί εγκρίνουν; (όλοι). Ποιοί καταψηφίζουν; (κανένας). Ποιοί απέχουν; (κανένας).

Εγκρίνεται ομοφώνως η συγκρότηση της Επιτροπής (χειροκροτήματα).

Θέλουμε να γίνει αυτή τη στιγμή εκλογή των συγκεκριμένων μελών;

Θα ήθελα να παρακαλέσω να υποβληθούν προτάσεις. Ναι, προτάσεις υπό μορφήν υποψηφιότητας, ώστε να μπορέσουμε να καταρτίσουμε κάποιο πίνακα.

Εγώ θα ήθελα να προτείνω από πλευράς Ομοσπονδιών να μετέχει ο συνάδελφος Μαυριδόγλου των Οικοδόμων. Δεν αποδέχεται. Η συναδέλφισσα Ζερβάκη από την ΟΔΕ (θόρυβος). Κάντε ό,τι θέλετε. Εγώ απλώς κάνω μια πρόταση για διευκόλυνση της διεξαγωγής της συζήτησεως.

ΖΕΡΒΑΚΗ: Μου κάνετε μία πρόταση;

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Ναι, βεβαίως.

ΖΕΡΒΑΚΗ: Ήθελα να δηλώσω ότι αποδεχόμενη την σύσταση αυτής της επιτροπής όταν με απόφαση της Συνελεύσεως πληροί ορισμένες προϋποθέσεις και αυτές είναι εργασίες της να τελειώσουν μέχρι 31.1.81, δεύτερον να είναι υποεμμένη να φροντίσει για την εγ-

γραφή όλων των εκτός ΓΣΕΕ οργανώσεων, με ενοποίηση των ομοιοπαγγελματικών και όσες δεν δέχονται να ενοποιηθούν να μείνουν έξω από τη ΓΣΕΕ. Την εκκαθάριση των μητρώων της ΓΣΕΕ και των άλλων οργανώσεων.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Ποιών οργανώσεων; ΖΕΡΒΑΚΗ: Εκκαθάριση των Μητρώων που αυτό θα πει όχι σωματεία σφραγίδες.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Ποιών Μητρώων τώρα;

ΖΕΡΒΑΚΗ: Με αυτά που μου είπατε θα πρέπει να πω της ΓΣΕΕ.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Έχετε καμιά παρατήρηση για το Μητρώο της ΓΣΕΕ; Υπάρχει καμιά οργάνωση η οποία δεν υφίσταται;

ΖΕΡΒΑΚΗ: Συνάδελφε Γενικό Γραμματέα, εφ' όσον αυτή η Επιτροπή θα έχει ένα έργο να ενοποιήσει τις ομοιοπαγγελματικές οργανώσεις θα πρέπει νομίζω να έχει στη διάθεσή της και τα Μητρώα των οργανώσεων της ΓΣΕΕ άλλο εάν εγώ αυτή τη στιγμή δεν έχω να σας υποδείξω οργανώσεις που είναι ή δεν είναι σφραγίδες μέσα ή έξω από τη ΓΣΕΕ.

Η Επιτροπή αυτή αφού αναλαμβάνει κάποιο έργο, θα πει ότι θα έχει στη διάθεσή της τα Μητρώα των οργανώσεων των εγγεγραμμένων στη ΓΣΕΕ.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Κοιτάξτε, όταν λέτε Μητρώα, τι εννοείτε να καταλάβω. Η ΓΣΕΕ έχει ένα βιβλίο στο οποίο είναι καταχωρημένες όλες οι οργανώσεις και λέει: Ομοσπονδία ΟΤΟΕ. Λέει λοιπόν: Δ.Σ. Πρόεδρος, τάδε, γραμματέας τάδε. Αυτή η σύνθεση. Έκανε αρχαιρεσίες στις 21.1., το Πρακτικό του Δικαστικού Αντιπροσώπου. Αυτά είναι τα στοιχεία που μπορεί να έχει η ΓΣΕΕ. Τα έχει και είναι δημόσια αυτά.

Τι θέλετε, να μπορέσουμε να δούμε μήπως υπάρχει κάτι που το λέτε που δεν υπάρχει και για να διευκολύνουμε αυτά που θέλετε να πείτε. Λοιπόν, τα Μητρώα που έχει η ΓΣΕΕ αναμφισβήτητα θα τεθούν στην Επιτροπή που θα τα επεξεργασθεί και θα εργασθεί βάσει αυτών. Δεν υπάρχει καμία αντίρρηση σ' αυτό. Άλλο;

ΖΕΡΒΑΚΗ: Μετά από αυτή τη διεργασία να δεσμευθεί η Διοίκηση της ΓΣΕΕ.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Η Διοίκηση δεν συνεδριάζει τώρα. Το Γενικό Συμβούλιο συνεδριάζει.

ΖΕΡΒΑΚΗ: Το Γενικό Συμβούλιο για καταστατική Συνέλευση στην οποία θα υπάρχει πρόταση για την απλή αναλογική. Τώρα είναι θέμα αν

ψηφισθεί ή αν δεν ψηφισθεί. Να υπάρχει όμως πρόταση.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Συγγνώμη. Ένα - ένα. Λοιπόν ακόμα.

ΖΕΡΒΑΚΗ: Να υπάρχει δέσμευση για καταστατική Συνέλευση στην οποία να υπάρχει πρόταση για απλή αναλογική και ακόμα Συνέδριο για εκλογή νέας Διοικήσεως.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Για πότε το Συνέδριο το θέλετε; (θόρυβος). Πότε το ορίζετε το Συνέδριο;

ΖΕΡΒΑΚΗ: Μετά το τέλος της εργασίας της Επιτροπής.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Δηλώνει το Προεδρείο ότι αποδέχεται όλες τις προτάσεις της κ. Ζερβάκη.

ΖΕΡΒΑΚΗ: Κατόπιν τούτου δέχομαι να συμμετάσχω στην Επιτροπή.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Δηλαδή 31 Ιανουαρίου θα τελειώνει η Επιτροπή. Τα Μητρώα θα είναι στη διάθεση της Επιτροπής εξυπακούεται. Δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά τη δουλειά της. Στο πρώτο Συνέδριο θα υπάρχει καταστατική πρότασις για απλή αναλογική, δεύτερη φορά θα το βάλουμε, θα το ξαναβάλουμε και δεχόμαστε οποιαδήποτε ημερομηνία διεξαγωγής του Συνεδρίου προ της λήξεως της θητείας μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Άλλη παρατήρηση υπάρχει; (Δεν υπάρχει).

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Κατ' αρχήν επειδή αυτά που δέχθηκα είναι αποδοχές του Προεδρείου, θα ήθελα να θέσω σε ψηφοφορία να δούμε εάν το αποδέχεται το Σώμα. Βεβαίως γιατί μπορεί να τ' αποδέχεται ο Καρακίτσος και η παρέα του επάνω στο τραπέζι, αλλά να μην το αποδέχεται το Σώμα. Λοιπόν τίθενται σε ψηφοφορία αυτές οι τροποποιήσεις - προτάσεις που έκανε η συνάδελφος Ζερβάκη και λέμε ποιοί εγκρίνουν; Ποιοί καταψηφίζουν; Ποιοί απέχουν;

Ομόφωνα λοιπόν ψηφίζεται η Επιτροπή υπό τη νέα της σύνθεση. Τώρα θα πω την Επιτροπή.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Συνάδελφε Καρακίτσο διευκρίνισες τι είπε η κυρία; Είπε ότι οπωσδήποτε θα δεχθούμε την αναλογική.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Όχι. Όχι. Είπε ότι θα γίνει Καταστατική Συνέλευση με πρόταση καθιέρωσης απλής αναλογικής. Μα αυτό συναδέλφισσα Ζερβάκη, το κάναμε και στο προηγούμενο, το κάναμε και τώρα και εμείς τουλάχιστον εδώ στο τραπέζι την ψηφίσαμε κιόλας, άσχετο αν το Σώμα δεν την απεδέχθη. Άρα έγινε διευκρίνιση του θέματος απολύτως και δεν υπάρχει καμία παρανόηση. Καταστατική Συνέλευση με θέμα καθιέρωση απλής αναλογικής. Λοι-

πόν προτείνουμε επομένως. Από πλευράς Ομοσπονδιών. Είπαμε ο συνάδελφος Μαυριδόγλου δεν αποδέχεται ή μήπως αποδέχεται με τις τροποποιήσεις;

ΜΑΥΡΙΔΟΓΛΟΥ: Όχι.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ: Λοιπόν, η συναδέλφισσα Ζερβάκη αποδέχεται με τις τροποποιήσεις. Μία λοιπόν η συναδέλφισσα Ζερβάκη από πλευράς Ομοσπονδιών. Επιθυμεί να μπει από Ομοσπονδία άλλος; Ο συνάδελφος Μιχαήλος από την Ομοσπονδία Αεροπορικών Εταιρειών. Άλλη μία θέσις από Ομοσπονδία, θέλετε να μπειτε εσείς; Λοιπόν ο συνάδελφος Χιώτης της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Υπαλλήλων.

Και βάζουμε σε ψηφοφορία τα τρία ονόματα. Ζερβάκη, Μιχαήλος και Χιώτης από Ομοσπονδίες. Ποιοί αποδέχονται, ποιοί καταψηφίζουν, ποιοί απέχουν; Ομόφωνα εκλέγονται οι τρεις συνάδελφοι από πλευράς Ομοσπονδιών.

Από πλευράς Εργατικών Κέντρων. Δεν βλέπω, θα προτείνω εγώ. Ο συνάδελφος Ζησιμόπουλος του Κέντρου Πειραιώς. Ο συνάδελφος Σπυρόπουλος του Κέντρου Ελευσίνας (Δεν αποδέχεται την πρόταση).

Υπάρχει κάποιος άλλος συνάδελφος Πρόεδρος από την πλευρά των διατυπωσάντων τις διαφωνίες; Δεν υπάρχει; Μήπως θέλει ο συνάδελφος Ματουλόπουλος του Κέντρου Βεροίας;

Λοιπόν προτείνουμε: Ζησιμόπουλος Πειραιώς, Ματουλόπουλος Βεροίας, Θωμαΐδης Κορίνθου. Ποιοί αποδέχονται, ποιοί δεν αποδέχονται, ποιοί απέχουν; Ομόφωνα εκλέγονται οι τρεις συνάδελφοι των Εργατικών Κέντρων.

Από πλευράς Εκτελεστικής Επιτροπής. Προτείνονται οι συνάδελφοι ο Γενικός Γραμματέας, ο ομιλών, ο συνάδελφος Δούσκας, Οργανωτικός Γραμματέας και συνάδελφος Σαΐτης της Ναυτικής Ομοσπονδίας για να έχουμε και το ναυτικό μέσο.

Ένα λεπτό. Ποιοί αποδέχονται τους τρεις που προανέφερα, ποιοί καταψηφίζουν, ποιοί απέχουν; Ομόφωνα εκλέγονται οι τρεις της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Συνάδελφοι, ανακεφαλαιώνω. Η Επιτροπή η οποία εξελέγη αποτελείται από τους συναδέλφους Καρακίτσο, Δούσκα, Σαΐτη, Ζερβάκη, Μιχαήλο, Χιώτη, Ζησιμόπουλο, Ματουλόπουλο, Θωμαΐδη.

Ψηφίζεται στο σύνολο; Αρνητική ψήφος; Ούτε αποχή βέβαια. Ομόφωνα.

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ
βιβλία και άλλα
γ. σκαρβέλης μέτwnος 62 x ο λ α ρ γ ό ς

για
ένα
ζωντανό
βιβλιοπωλείο

Atlantis

Τά πίο φίνα πουκάμισα,
στίς πίο χαμηλές τιμές θά τά βρεΐτε
στή βιοτεχνία μας

Ποιότητα καί καλό γούστο

ΠΑΡΑΣΙΟΥ 41-43 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
τηλ. 88.39.323

ΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΑΞΕΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ Πρόεδρος της ΓΣΕΕ

• Αποκλειστική δήλωση προς το ΑΝΤΙ:

Δεσμεύθηκα στο γενικό συμβούλιο της ΓΣΕΕ, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 3 - 5 Οκτώβρη 1980, αποδεχθείς τις προτάσεις της κ. Ζερβάκη, για τη συγκληση έκτακτου καταστατικού συνεδρίου, με θέμα βασικά την τροποποίηση του εκλογικού συστήματος και πρόταση για την καθιέρωση της απλής αναλογικής.

Το καταστατικό συνέδριο είναι σημαντικό γιατί θα ξαναψηφίσουν οι σύνεδροι για το εκλογικό σύστημα και παράλληλα θα συζητήσουν το όλο οργανωτικό θέμα που αναφέρεται στο ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα και που, οπωσδήποτε, συν-

δέεται με τις καταστατικές δεσμεύσεις και επιταγές.

Βεβαίως, θέλω να σημειώσω ότι και όλα όσα προτάθηκαν από την κ. Ζερβάκη υλοποιήθηκαν και θα υλοποιηθούν στην συνέχεια, εντός των χρονικών ορίων που είχε ζητήσει.

Προσωπική μου άποψη, παρ'όλο που νομίζω ότι δεν είναι η απλή αναλογική το καλύτερο σύστημα, δέχτηκα τη συνηγορία υπέρ αυτής, για να βοηθήσω και να ενισχύσω την πλήρη ενότητα στον ελληνικό συνδικαλιστικό χώρο. Παρατηρώ όμως με μεγάλη μου λύπη ότι αυτοί οι οποίοι

διακηρύσσουν την πίστη τους στην απλή αναλογική στις οργανώσεις που ελέγχουν και διοικούν ισχύει, και εφαρμόζουν το πλειοψηφικό σύστημα και μάλιστα ανορθόδοξο πλειοψηφικό, το οποίο δύναται να χαρακτηριστεί παραμορφωτικό των αρχαιρειών (Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλλήλων, σούπερ πλειοψηφικό, Ομοσπονδία Συλλόγων Πολιτικής Αεροπορίας (ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ) κλπ., που ελέγχονται από την Αντιπολίτευση). Και εδώ ανακύπτει η βεβαιότητα ότι επιθυμεί η αντιπολίτευση το αναλογικό εκεί που μειοψηφεί, ενώ εκεί που πλειοψηφεί εφαρμόζει το πλειοψηφικό, αποκλείοντάς-μας από τα όργανα.

Χρήστος Καρακίτσος
Πρόεδρος της ΓΣΕΕ

ΕΝΙΑΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΔΙΚΤΑΤΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΣΑΚ-Σ

Τα δύο συνέδρια της ΓΣΕΕ στις 19.4 και στις 19.10.81 και το συνέδριο του ΕΚΑ στις 21.6.81 συνέρχονται σε περίοδο οικονομικής κρίσης του καπιταλισμού, ανόδου της ακρίβειας, αύξησης της ανεργίας και όξυνσης της ταξικής πάλης. Η ένταξη στην ΕΟΚ, η επανένταξη στο ΝΑΤΟ και η ψυχροπολεμική πολιτική της Ουάσιγκτων, βάζουν επίσης επιτακτικά στους εργαζόμενους το καθήκον της υπεράσπισης της ειρήνης και της Εθνικής Ανεξαρτησίας.

Η εργατική τάξη δέχεται μια ολομέτωπη επίθεση από την κυβέρνηση και τα μονοπώλια στο βιοτικό-της επίπεδο, στις δημοκρατικές και συνδικαλιστικές-της ελευθερίες.

Ενάντια στην αντιλαϊκή πολιτική της μονόπλευρης λιτότητας οι εργάτες και οι οργανώσεις-τους συσπειρώνονται και παλεύουν, ξεσκεπάζουν και απομονώνουν τον κυβερνητικό συνδικαλισμό που εφαρμόζει την πολιτική της τριμερούς συνεργασίας με την υπονόμηση της ενότητας και της πάλης των εργαζομένων.

Η ΕΣΑΚ-Σ στη Καλαμάτα, το 1978, μαζί με τις άλλες δημοκρατικές συνδικαλιστι-

κές δυνάμεις, πάλεψε ενάντια στο νόθο 19ο συνέδριο. Στο συνέδριο αυτό η δημοκρατική αντιπολίτευση αξίωσε να γίνουν δεκτά τα παρακάτω αιτήματα: 1) Εγγραφή όλων των οργανώσεων στη δύναμη των ΕΚ, Ομοσπονδιών και στη ΓΣΕΕ, 2) Εκκαθάριση των μητρώων, 3) Την ψήφιση δημοκρατικών καταστατικών και την καθιέρωση της απλής αναλογικής σε όλη την κλίμακα του συνδικαλιστικού κινήματος.

Και σήμερα οι δημοκρατικές συνδικαλιστικές δυνάμεις επιμένουν σ' αυτά τα αιτήματα. Τα συνέδρια είναι ελεγχόμενα, αλλά οι σύνεδροι πρέπει να δώσουν τη μάχη, να ξεσκεπάσουν τα σχέδια του κυβερνητικού συνδικαλισμού, να διακηρύξουν τις θέσεις και τους στόχους του ταξικού συνδικαλισμού.

Η ΕΣΑΚ-Σ αξιώνει να εγκαταλειφθούν οι ύποπτες μεθοδεύσεις του κυβερνητικού συνδικαλισμού. Αξιώνει την καθολική αντιμετώπιση του μεγάλου προβλήματος του εκδημοκρατισμού του Συνδικαλιστικού Κινήματος. Καταδικάζει κάθε προσπάθεια φτιασιδώματος. Τα πιο πάνω αιτήματα αποτελούν μian αξεχώριστη ενότητα,

δεν διαχωρίζονται, είναι όλα μαζί η μίνιμουμ προϋπόθεση για μια πορεία που θα οδηγεί στον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος.

Βασική επιδίωξη της ΕΣΑΚ-Σ είναι να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την ενότητα και ανάπτυξη του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος, χωρίς τον έλεγχο και την κηδεμονία της εργοδοσίας και της κυβέρνησης. Η ΕΣΑΚ-Σ επιδιώκει την συμπράταξη και κοινή δράση όλων των αντικυβερνητικών δημοκρατικών συνδικαλιστικών δυνάμεων.

Η οργάνωση των συνεδρίων εντάσσεται στη γνωστή πολιτική της διατήρησης και του βαθέματος της διάσπασης του συνδικαλιστικού κινήματος. Στην πολιτική των ελιγμών και του αποπροσανατολισμού της εργατικής τάξης.

Τα συνέδρια γίνονται, επίσης, για την απόκτηση δημοκρατικού προσώπου τόσο λόγω των εσωτερικών εξελίξεων, όσο και για εξωτερική κατανάλωση.

Στα δύσκολα χρόνια που έχει μπροστά του το εργατικό και δημοκρατικό κίνημα της χώρας-μας, η ενότητα της εργατικής τάξης πάνω στη γραμμή της συνεπούς ταξικής πάλης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για επιβίωση, δημοκρατία και ειρήνη.

Μανώλης Πυθαρούλης
Πρόεδρος της Ε.Ε. της ΕΣΑΚ —
Συνεργαζόμενοι

ΑΝΤΙΔΙΚΤΑΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ Α.Ε.Μ.

Ελάχιστος χρόνος μας χωρίζει από την πραγματοποίηση του Καταστατικού Συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε., έτσι όπως το αποφάσισε και το προσδιόρισε ο Κυβερνητικός συνδικαλισμός, με τις φανερές και τις μύχιες επιδιώξεις-του.

Η Γραμματεία της Κ.Ε. του Α.Ε.Μ. έγκαιρα και με σαφήνεια τοποθετήθηκε έναντι αυτού του συνεδρίου και διακήρυξε, ότι και αυτό το καταστατικό συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. και το άλλο, που προκηρύχθη-

κε για εκλογή νέας Διοίκησης τον Οκτώβριο του 1981, βρίσκεται πάντοτε στις συνδικαλιστικές επιλογές και σκοπιμότητες που εφαρμόζει το Προεδρείο της ΓΣΕΕ, για να υπηρετήσει με «συνέπεια» την κυβερνητική πολιτική.

Πιο συγκεκριμένα, το Α.Ε.Μ. απαντώντας στο ερώτημα του «ΑΝΤΙ» θεωρεί πως βασικοί όροι και προϋποθέσεις για να μπορέσει το εργατοϋπαλληλικό κίνημα να προχωρήσει ένα βήμα προς την κατεύ-

θυνση του εκδημοκρατισμού, της μαζικοποίησης και στην επίτευξη, τελικά, της ουσιαστικής ενότητάς-του είναι:

1) Πριν από το καταστατικό συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. η εγγραφή όλων των εργατοϋπαλληλικών οργανώσεων, χωρίς καμιά εξαίρεση στη Γ.Σ.Ε.Ε., στα Εργατικά Κέντρα και Ομοσπονδίες.

2) Η εκκαθάριση των μητρώων από τα σωματεία σφραγίδες-φαντάσματα, όπως και από τα ανύπαρκτα μέλη στις πρωτοβάθμιες οργανώσεις και η ενοποίηση των ομοιοεπαγγελματικών οργανώσεων.

3) Η τροποποίηση των αντιδημοκρατι-

ών και χουντικών καταστατικών και η καθιέρωση της απλής αναλογικής σε όλο το ράσμα των εργατοϋπαλληλικών οργανώσεων.

Χωρίς την τήρηση των παραπάνω στοιχείων όρων και προϋποθέσεων από την ηγεσία της Γ.Σ.Ε.Ε., θα έχουμε για μια φορά ακόμα την επανάληψη της ίδιας τακτικής που εφαρμόστηκε στο συνέδριο της Καλαμάτας, δηλαδή, «διακριτικός ατικομμουνισμός» στο περιθώριο η συνδικαλιστική αριστερά. Ενώ, από την άλλη, προτείνεται υποκριτικά η απλή αναλογική για να τορπιλιστεί στην τελική ψηφοφορία.

Για την τήρηση των όρων αυτών και προϋποθέσεων, σημαντικό ρόλο έχουν να ιαδραματίσουν οι δημοκρατικές συνδικαλιστικές δυνάμεις, που χρειάζεται πέρα από τις διαφορετικές εκτιμήσεις να συνεργαστούν, εκμεταλλευόμενες τη δυνατότητα που παρέχει η σύγκληση ενός

καταστατικού συνεδρίου για την οργανωτική ενότητα του Συνδικαλιστικού Κινήματος.

Το Α.Ε.Μ. θεωρεί πως το πρόβλημα του εκδημοκρατισμού και του εκσυγχρονισμού του Συνδικαλιστικού Κινήματος είναι κεφαλαιώδες και δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί παρά μόνο με τη ριζική αναδιοργάνωση της οργανωτικής δομής όπου βασικό οργανωτικό κύτταρο είναι το εργοστασιακό - επιχειρησιακό συνδικάτο. Με την κατάκτηση της οικονομικής αυτοδυναμίας, την αποτίναξη της κυβερνητικής κηδεμονίας, την κατοχύρωση της αυτονομίας-του από το Κράτος, την εργοδοσία και τα κόμματα. Τη διασφάλιση και διεύρυνση των δημοκρατικών λειτουργιών. Τον καθορισμό του ρόλου του συνδικάτου σαν παράγοντα αλλαγής στην επιχείρηση και την κοινωνία.

Ορέστης Χατζηβασιλείου
Πρόεδρος του Α.Ε.Μ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΑΣΚΕ

Το καταστατικό της ΓΣΕΕ με τον αρνητικό-του προσανατολισμό, τις οργανωτικές-του αδυναμίες και τα ταυτόσημα, με τις ελεγχόμενες από τη δεξιά διοικήσεις-της, τα δικά-του χαρακτηριστικά, βρέθηκε πάντα στο κέντρο του συνδικαλιστικού ενδοαφέροντος, αποτελεί πάντα βασικό ά-ποδο της κορυφούμενης αντιπαράθεσης ανάμεσα στο δημοκρατικό συνδικαλιστικό κίνημα και τις δυνάμεις του κυβερνητικού-εργοδοτικού συνδικαλισμού.

Οι ανώδυνες και περιθωριακού χαρακτήρα «αλλαγές» που προώθησε η συμπεριφορά των χουντοκυβερνητικών στο αντι-δημοκρατικό 19ο Πανελλαδικό Συνέδριο (αποφασισμένα 8-12 Νοέμβρη 1978) αφήνοντας ανέπαφες τις κατεστημένες δομές-και επιπλέον και αμετάβλητη τη φιλοσοφία-του, που σκοπιμότητα επεχείρησαν να εξυπηρετήσουν. Να εμφανίσουν στην εργατική τάξη της χώρας-μας αλλά και στις συνδικαλιστικές οργανώσεις του εξωτερικού δημοκρατικό ένα αντιδραστικό και διαπολιτευτικό καταστατικό, εξωραϊσμένο έναντι των κινδύνων υποβαθμισμένο θεσμό, δημοκρατική μια συνδικαλιστική ηγεσία που υποστήριξε πάντα και εξακολουθεί να υποστηρίζει τις πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης Ν. Δημοκρατίας σε βάρος των συμφερόντων του εργαζόμενου λαού.

Εξαιτίας αυτού ο καταστατικός χάρτης κορυφαίας συνδικαλιστικής-μας οργάνωσης αδύνατος κρίκος και κεντρικό πρόβλημα του συνδικαλιστικού-μας κινήματος. Σήμερα, που τα προβλήματα της εργατικής τάξης έχουν οξυνθεί επικίνδυνα (ενεργία - απολύσεις - διώξεις - συνθη- δουλειάς - βιοτικό επίπεδο) σήμερα, το ζήτημα της ενότητας του συνδικαλιστικού κινήματος ιεραρχείται σαν στόχος πρωταρχικός, το καταστατικό της ΓΣΕΕ πρέπει να τροποποιηθεί, πρέπει να είναι όργανο εξυπηρέτησης των συμφερόντων, πρέπει να αποκτήσει το οργανωτικό-του περιεχόμενο, τα γνήσια

ταξικά-του χαρακτηριστικά, να επενδυθεί με την ιδεολογία της εργατικής τάξης και του εργαζόμενου λαού, να ενσαρκώνει τα οράματα και να προωθεί τους στόχους-του. Προς την κατεύθυνση αυτή οι κατά καιρούς και πρόσφατα διατυπωμένες προτάσεις της ΠΑΣΚΕ, όπως καταγράφονται παρακάτω, αποτελούν σημαντική προσφορά.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΣΚΕ

1. Το καταστατικό της ΓΣΕΕ πρέπει να εξυπηρετεί πρωταρχικά την υπόθεση της ενότητας της εργατικής τάξης (εγγραφή όλων των οργανώσεων στη δύναμη της ΓΣΕΕ — πρόταση ΠΑΣΚΕ εις Γ.Σ. της ΓΣΕΕ, Οκτώβρης 1980).
2. Να κατοχυρώνει τη δημοκρατία σε όλα τα επίπεδα και όλες τις εκφράσεις του συνδικαλιστικού κινήματος.
3. Να εξασφαλίζει τη συμμετοχή και δραστηριότητα των διαφόρων συνδικαλιστικών θεσμών με τη καθιέρωση της απλής αναλογικής.
3. Να κατοχυρώνει την ανεξαρτησία και την αυτονομία του συνδικαλιστικού κινήματος από κάθε παρέμβαση (κυβερνητική - εργοδοτική).
5. Να προωθεί το ζήτημα της οικονομικής-του αυτοδυναμίας με άντληση των πόρων από την ίδια την βάση και κατάρ- γηση της εργατικής Εστίας και του ΟΔΕ- ΠΕΣ.
6. Να προσανατολίζει ταξικά τους εργα- ζόμενους.

Η ΠΑΣΚΕ πιστεύει ότι ένα τέτοιο κατα- στατικό που δεν παγιδεύει αλλά απελευ- θερώνει, που δεν διασπά αλλά συσπειρώ- νει που δεν εγκλωβίζει αλλά δίνει προο- πτική, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ενότητα της εργατικής τάξης, την εν- ότητα του συνδικαλιστικού κινήματος για τη κατάκτηση των διεκδικητικών-του στόχων.

Γιώργος Ραυτόπουλος
Γραμματέας της Ε.Ε. της ΠΑΣΚΕ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΥΤΟΠΙΑ

Αντρέ Μπρετόν
Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΣΗ
ΤΟΥ ΣΟΥΡΡΕΑΛΙΣΜΟΥ

Λέον Τρότσκι
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

Ερνέστ Μαντέλ
ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ
ΚΑΙ ΠΑΛΗ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Ερνέστ Μαντέλ
ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΛΤΟΥΣΕΡ
ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΕΛΛΕΝΣΤΕΙΝ

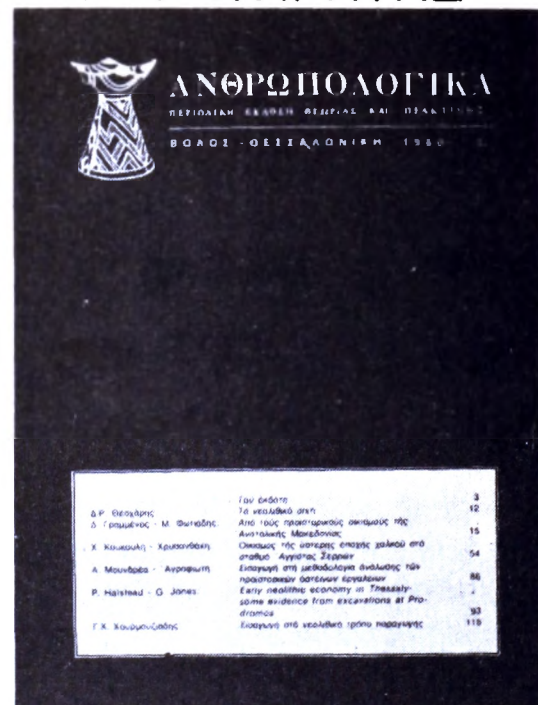
Ο. Σεμιόνοβα, Β. Χέυνες
ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ

Ντένις Άλτμαν
ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ: ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ
ΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Κεντρική διάθεση:
Ίσαάκ Ντβώτσερ
ΣΤΑΛΙΝ

Νικηταρά 8-10, 1ος όροφος
ΑΘΗΝΑ τηλ. 36.38.696

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
Εκδοτικός οίκος ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ,
ΠΡ. ΚΟΡΟΜΗΛΑ 38, τηλ. 277-350
264-958 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΘΗΝΑΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ,
ΣΟΛΩΝΟΣ 96, τηλ. 3610589

Το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα σε καθοριστική καμπή

του Θεοχάρη Παπαμάργαρη

Το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα, δεκαετίες τώρα, ταλανίζεται από το λεγόμενο οργανωτικό-του πρόβλημα. Ενάμιση περίπου εκατομμύριο εργαζόμενοι (απ' αυτούς κάπου 500.000 συνδικαλισμένοι) στον ιδιωτικό τομέα και στις Τράπεζες — κοινή ωφέλεια, παλεύουν αναποτελεσματικά μέσα από χιλιάδες πρωτοβάθμια σωματεία και δεκάδες εργατικά κέντρα και ομοσπονδίες να βρουν συνδικαλιστική έκφραση σε μια ΓΣΕΕ που θεωρητικά εκπροσωπεί όλους, αλλά που στην πράξη κάτω από ένα ασφυκτικό σύνολο νόμων, διατάξεων και συγκεκριμένων πρακτικών, έχει μεταβληθεί σε όργανο αποπροσανατολισμού και αδρανοποίησης του εργατικού κινήματος. Το πλέγμα των αντιδραστικών δυνάμεων που ελέγχει τη ζωή αυτού του τόπου έχει μεθοδικά στήσει μηχανισμούς που ευνοχίζουν το μαζικό κίνημα και φροντίζουν οι κοινωνικοί αγώνες να μη ξεπερνούν τα όρια μιας απλής όχλησης της κατεστημένης εξουσίας.

Μέσα από την επίδραση αυτού του πλέγματος, το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα διαμόρφωσε στο οργανωτικό επίπεδο μια φυσιογνωμία που χαρακτηριστικά-της είναι η απομαζικοποίηση και η παραμονή έξω από τα εργατικά κέντρα, τις ομοσπονδίες και τη ΓΣΕΕ πολλών μαζικών σωματείων, που ελέγχονται από δυνάμεις του μη κυβερνητικού συνδικαλισμού. Αντίστοιχα, μέσα στις δευτεροβάθμιες οργανώσεις και τη ΓΣΕΕ βρίσκονται σωματεία - σφραγίδες «ομοιοεπαγγελματικά» με τα μαζικά σωματεία που κρατιούνται έξω, ακριβώς για να έχει ο κυβερνητικός συνδικαλισμός τη δικαιολογία που του χρειάζεται για τη μη εγγραφή των μαζικών οργανώσεων στα εργατικά κέντρα και τη ΓΣΕΕ.

Οι προσπάθειες που έγιναν κατά καιρούς για τη λύση του οργανωτικού προβλήματος του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος βάλτωσαν και δεν κατέληξαν σε κανένα αποτέλεσμα, γιατί ήταν φανερό ότι οποιαδήποτε λύση θα ο-

δηγούσε σε αλλαγές του συσχετισμού δυνάμεων μέσα στο οργανωμένο κίνημα, κάτι που φυσικά δεν επιθυμούσε ο κυβερνητικός συνδικαλισμός και, ενδεχόμενα, ορισμένες δυνάμεις που τοποθετούνται στον δημοκρατικό χώρο, και που, αναμφίβολα, έχουν μερίδιο ευθύνης για την κατάσταση που βρίσκεται σήμερα το συνδικαλιστικό κίνημα. Η τελευταία προσπάθεια που ξεκίνησε τον Οκτώβρη του 1980 στο Γενικό Συμβούλιο της ΓΣΕΕ είχε κι αυτή την ίδια τύχη, γιατί περιείχε ακριβώς όλα τα στοιχεία που αναφέρθηκαν παραπάνω. Με τη διαφορά όμως ότι αυτή η τελευταία προσπάθεια συνδέθηκε με την πραγματοποίηση μέρους στο 1981 δύο συνεδρίων της ΓΣΕΕ, καταστατικού τον Απρίλη και τακτικού τον Οκτώβρη, που εφόσον γίνουν με τους ίδιους συσχετισμούς δυνάμεων, δηλαδή χωρίς την εγγραφή των εκτός ΓΣΕΕ οργανώσεων, θα οδηγήσουν σε διατήρηση του ελέγχου της ΓΣΕΕ για άλλα τέσσερα χρόνια (τουλάχιστον) από τις ίδιες αντιδραστικές δυνάμεις που την έλεγχαν χθες και την ελέγχουν σήμερα. Με δεδομένο αυτόν τον στόχο της διατήρησης ελέγχου, δεν στοιχίζει τίποτε στον κυβερνητικό συνδικαλισμό (που ελέγχει τη συντριπτική πλειοψηφία των συνέδρων της ΓΣΕΕ) να «δώσει» και κάποιας μορφής απλή αναλογική, διευκολύνοντας έτσι και ορισμένες προοδευτικές δυνάμεις να παίξουν «δημοκρατικά» ένα παιχνίδι μοιράσματος καρεκλών στην αυριανή διοίκηση της ΓΣΕΕ.

Είναι φανερό ότι το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα βρίσκεται σήμερα μπροστά σε καθοριστική καμπή. Ο κυβερνητικός συνδικαλισμός επιχειρεί τη συνέχιση του ασφυκτικού ελέγχου που ασκεί στο συνδικαλιστικό κίνημα μέσα από μια ωραιοποίηση των δομών του κινήματος και, ακόμη χειρότερα, προσπαθεί να εγκλωβίσει σ' αυτήν την ωραιοποίηση και μερίδα προοδευτικών δυνάμεων. Είναι ακόμη φανερό ότι χωρίς την ανοχή μερίδας των προοδευτικών δυνάμεων, τα σχέδια αυτά του κυβερνητικού συνδικαλισμού δεν μπορούν να περάσουν. Γι' αυτό και είναι τεράστια η ευθύνη όλων των δυνάμεων που βρίσκονται έξω από τον χώρο του μη κυβερνητικού συνδικαλισμού. Ο Καρακίτσος δεν θα προχωρήσει σε οποιεσδήποτε παραχωρήσεις αν δεν πεισθεί ότι έχει απέναντί-του ένα μέτωπο δυνάμεων αποφασισμένο να επιβάλει ουσιαστικές

λύσεις στο κεντρικό πρόβλημα του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος. Και το κεντρικό πρόβλημα *σήμερα*, όχι μόνο δεν είναι το εκλογικό σύστημα, αλλά αντίθετα αποτελεί παγίδα που οι προοδευτικές δυνάμεις πρέπει ν' αποφύγουν με κάθε τρόπο. Πρόταξη του εκλογικού συστήματος είναι το ίδιο σαν η Νέα Δημοκρατία να έδινε στις προσεχείς βουλευτικές εκλογές την απλή αναλογική, αφαιρώντας όμως ταυτόχρονα το δικαίωμα ψήφου από 2-3 εκατομμύρια έλληνες, που στις τελευταίες εκλογές ψήφισαν ενάντια-της!

Κεντρικό πρόβλημα του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος είναι η εξυγίανσή-του, που περνά καθοριστικά μέσα από το ζήτημα της εγγραφής στη ΓΣΕΕ, στα εργατικά κέντρα και στις ομοσπονδίες όλων εκείνων των αντιπροσωπευτικών και μαζικών σωματείων, που ο κυβερνητικός συνδικαλισμός σκόπιμα κρατά απέξω.

Αυτό το κεντρικό ζήτημα, τα προβλήματα που θέτει, καθώς και τα υπόλοιπα προβλήματα που συνθέτουν το σύνολο που λέγεται ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα, πρέπει ν' αποτελέσουν το αντικείμενο του συνεδρίου της ΓΣΕΕ στις 19 Απρίλη. Μόνο με λύση αυτού του προβλήματος και με ανάδειξη νέων συνέδρων από τις οργανώσεις που θα μπουκ στην ΓΣΕΕ, μπορούμε σοβαρά να μιλάμε για την πραγματοποίηση γνήσιου καταστατικού συνεδρίου. Αν δεν γίνει αυτό, αν δεν προχωρήσει *πρώτα* το ζήτημα της εγγραφής των οργανώσεων και η ανάδειξη νέων συνέδρων, τότε θα πρέπει σύσσωμη η δημοκρατική αντιπολίτευση, αφού δώσει τη μάχη μέσα στο συνέδριο της 19 Απρίλη, να καταγγείλει το συνέδριο αυτό σαν νόθο.

Αυτό πρέπει να κάνει, αν δεν θέλει μια μέρα η εργατική τάξη να καταγγείλει την ίδια τη δημοκρατική αντιπολίτευση σαν συνυπεύθυνη για ό,τι μεθοδεύει ο κυβερνητικός συνδικαλισμός.

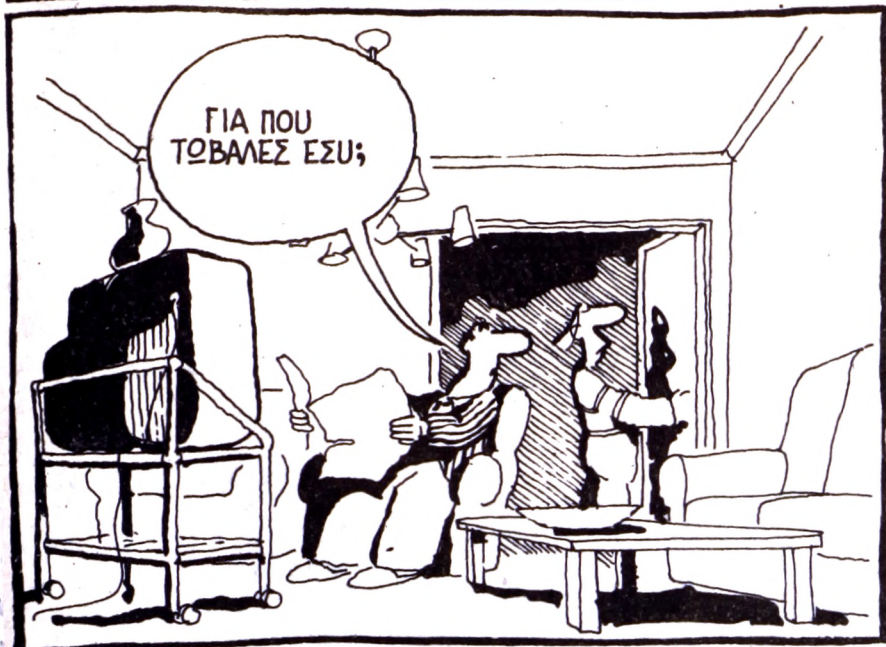
ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ

Στη συνέντευξη του Θ. Παπαμάργαρη με τον συνεργάτη-μας Φ. Οικονομίδη για τη ΓΣΕΕ που δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο τεύχος, κάποια παράλειψη δημιούργησε ίσως σ' ένα σημείο δυσκολία κατανόησης. Στη δεύτερη στήλη (σελ. 10) στην τελευταία παράγραφο το κείμενο πρέπει να διαβαστεί «Θα πετύχει δηλαδή ό,τι δεν πέτυχε στην Καλαμάτα το 1978: να μπουκ, κλπ.κλπ.» αντί το λανθασμένο «Θα πετύχει δηλαδή το 1978: να μπουκ...».

Κάθε Κυριακή

Εξόρμηση
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Χθесινή κρίση Αυριανές απειλές

«Μη φοβηθείτε, τίποτα δεν μπορεί να μας συμβεί. Η ντροπή και η ατίμωση μόνο θα μείνουν σ' αυτούς».

Από έμμετρη προκήρυξη ανώνυμου εργάτη των ναυπηγείων του Γκντάνσκ.

του Θόδωρου Πάγκαλου

Υπάρχουν τέτοιοι λαοί. Που η ιστορία ή η πραγμάτωση της ιστορίας μέσα στο χώρο που ονομάστηκε πολιτική γεωγραφία, τους βάζουν στο επίκεντρο των αναταραχών που σημαδεύουν τον ένα αιώνα μετά τον άλλο. Και που οι εμφύλιες διαμάχες-τους, ειρηνικές ή αιματηρές, βιώνονται δραματικά, όχι μόνο από τους ίδιους και τους γείτονές-τους, αλλά από ολόκληρες ηπείρους ή και από όλο τον πλανήτη. Κάτι ξέρουμε κι εμείς οι Έλληνες από μια τέτοια μοίρα.

Είναι δύσκολο να φανταστούμε το ήρεμο πείσμα των Πολωνών εργατών, αν δεν θυμηθούμε αυτή τη διάσταση της ιστορικής φυσιογνωμίας του έθνους που διαμορφώθηκε από τις δυο πλευρές του Βιστούλα. Κι είναι αδύνατο να αναλύσουμε σωστά ό,τι συνέβηκε κι ό,τι θα συμβεί ακόμα αν δεν αποκτήσουμε τη συνείδηση ότι αυτό το ήρεμο πείσμα είναι και θα είναι μια σταθερή αμετάβλητη των γεγονότων.

Ουσιαστικά η πολωνική εξέλιξη άρχισε το 1955 και συνεχίζεται αδιάκοπα από τότε. Μόλις είχε τελειώσει η συστηματική εξόντωση από το σταλινικό τρομοκρατικό μηχανισμό όλων των αντιφασιστών, που δεν είχαν προσχωρήσει στο κομμουνιστικό κόμμα και πολλών στελεχών του κόμματος που είχαν «απαράδεκτο» παρελθόν (είχαν πολεμήσει στην Ισπανία, είχαν υπάρξει τροτσκιστές, Εβραίοι ή σοσιαλιστές ή απλώς προτίμησαν να αγωνιστούν στην εσωτερική αντίσταση αντί να πολεμήσουν στις τάξεις του κόκκινου στρατού). Η εργατική εξέγερση του Πόζναν τον Ιούνιο του 1956 ήταν η αντίδραση σ' αυτήν την τρομοκρατία και στη γενικότερη καταπίεση που εκδηλωνόταν με τη βίαιη επιβολή του κολεκτιβισμού στην αγροτιά, την εισαγωγή της «σοσιαλιστικής πειθαρχίας» στα εργοστάσια και την κατάπιξη της ελευθερίας έκφρασης και ιδιαίτερα της θρησκευτικής ελευθερίας.

Η χαρισματική προσωπικότητα του Γκομούλκα αδρανοποίησε το λαϊκό κίνημα για δεκαπέντε σχεδόν χρόνια. Σιγά - σιγά όμως η ένταση της αστυνομοκρατίας και η αποχαλίνωση της διαφθοράς και των προνομίων της κομματικής γραφειοκρατίας εξαγρίωσαν ξανά τους εργάτες. Στο Γκντάνσκ και τη Γκντύνια χρειάστηκε να πνίξει στο αίμα ο στρατός τις διαδηλώσεις του προλεταριάτου που έκαίγε τα γραφεία του κόμματος κρατώντας κόκκινες σημαίες και τραγουδώντας τη Διεθνή. Το 1970 ήταν σαφές ότι αν ο φορέας είχε οριστικά χρεωκοπήσει στην εργατική συνείδηση, η προσήλωση στη σοσιαλιστική ιδεολογία δεν είχε καμφθεί: σ' αυτή τη βάση ξεκίνησε η μεσοβασιλεία του Γκιέρεκ.

Όμως οι τεχνοκρατικές ικανότητες και οι αγαθές προθέσεις του νέου μεταρρυθμιστή Γραμματέα του Κ.Κ. δεν αρκούσαν για να ανατραπεί η αδράνεια που επέβαλαν η φύση των θεσμών και η φυσιογνωμία των στελεχών. Η χρεωκοπία με τη σειρά-του και του Γκιέρεκ οδήγησε στο οριστικό διαζύγιο ανάμεσα στους εργάτες και το κόμμα. Η ρήξη ήταν τόσο ουσιαστική, ώστε εκδηλώθηκε και στο επίπεδο της ιδεολογίας. Ξαφνικά στην Πολωνία — αποπολιτικοποιημένη έρημο, όπου ο μυθοποιητικός λόγος των κυβερνήσεων συναντούσε μόνο την ηχώ-του, αφού κανείς δεν τολμούσε να τον αντικρούσει αλλά ούτε κανείς έπαιρνε πια τον κόπο να τον προσέξει — υψώθηκε βροντερή η φωνή των κολασμένων της γης, με την παλιά εργατική λέξη που είχε μπει στο περιθώριο από τον καιρό της 1ης Διεθνούς: «Αλληλεγγύη».

Οι συμφωνίες του Γκντάνσκ του περασμένου Αυγούστου, πήραν μια θέση ισότιμη με συνταγματικό κείμενο, στη συνείδηση του Πολωνικού λαού. Ο διευθύνων ρόλος του Κ.Κ. Πολωνίας (ΠΟΥΠ), αν εφαρμοσθούν κατά γράμμα αυτές οι συμφωνίες, θα

περιοριστεί στη διαχείριση της πεμπτουσίας της κρατικής εξουσίας: άμυνα, κεντρικός προγραμματισμός, εξωτερικές συμμαχίες. Η υπόλοιπη κοινωνική ζωή βαθμιαία και μοιραία θα περάσει, χάρη στη λειτουργία των ανεξάρτητων συνδικάτων, επιτροπών και συλλόγων, στους οργανωμένους παραγωγούς και κατοίκους. Αυτή είναι η πραγματική δυναμική των συμφωνιών του Γκντάνσκ και γι' αυτό το λόγο έγιναν αφόρητες για τους γραφειοκράτες της Ανατολικής Ευρώπης και τελικά της ίδιας της ΕΣΣΔ.

Η απόληξη μιας τέτοιας δυναμικής έχει ένα όνομα: σοσιαλισμός. Σοσιαλισμός, χωρίς εισαγωγικά, χωρίς να είναι «υπαρκτός» ή «λεγόμενος» δηλαδή ένα καθεστώς όπου συνεχώς και σταθερά θα πραγματώνεται η βασική αρχή των θεωρητικών της παγκόσμιας εργατικής επανάστασης. Θα συρικνώνεται το κράτος αφήνοντας όλο και πιο εκτεταμένο χώρο στις αποκεντρωμένες πρωτοβουλίες των οργανωμένων στους τόπους δουλειάς-τους παραγωγών, που αυτοδιαχειρίζονται τα μέσα παραγωγής, τη διανομή του εισοδήματος και τον τρόπο ζωής-τους.

Σήμερα η εργατική τάξη της Πολωνίας έχει να παρουσιάσει δέκα εκατομμύρια συνδικαλισμένους, που απεργούν μαχητικά με ποσοστό που αγγίζει το 100%. Μόνο οι γραφειοκράτες και οι κατεπιεστικοί μηχανισμοί τους (στρατός, αστυνομία) έμειναν έξω από το συνδικαλιστικό κίνημα.

Οι διεκδικήσεις των εργατών, σε σύγκριση με το δυτικό συνδικαλιστικό κίνημα, είναι ένα μείγμα πρωθυμένων θέσεων και στοιχειωδών αιτημάτων. Έτσι ζητούν π.χ. την αύξηση του βασικού μισθού και όχι των πριμ και των υπερωριών, που εντείνουν τους ρυθμούς δουλειάς, αμβλύνουν την προλεταριακή συνείδηση και διασπούν τους εργαζόμενους. Ζητούν αυξήσεις με ένα ορισμένο ποσό (1000 ζλότυ) και τιμαριθμητική προσαρμογή και όχι με ποσοστά ή επιδόματα που διαφοροποιούν και εντείνουν την ιεραρχία μέσα στην επιχείρηση. Ζητούν ενιαιοποίηση, απλοποίηση και διαφάνεια του συστήματος αμοιβών. Ζητούν να μειωθεί ο χρόνος μετάβασης των εργαζόμενων στον τόπο δουλειάς, που πολλές φορές φτάνει στο 30% του ωράριου και καταργεί ουσιαστικά το οχτάωρο. Ζητούν να εκσυγχρονιστεί η οργάνωση των χώρων δουλειάς, ν' αυξηθούν τα μέσα ασφάλειας για να μειωθούν τα ατυχήματα και να βελτιωθεί η υγιεινή. Κι αυτά τα αιτήματα, με την ποιότητα που εισάγουν, τους φέρνουν στην πρωτοπορία του παγκόσμιου συνδικαλιστικού κινήματος.

Παράλληλα, όμως, αντιμετωπίζουν προβλήματα που ο... υπαρκτός καπιταλισμός έχει από καιρό ξεπεράσει, είτε μας αρέσει αυτό είτε όχι. Γιατί σε ποιά βιομηχανική κοινωνία της Δύσης δεν έχει πια λυθεί οριστικά το επισιτιστικό πρόβλημα της εργατικής τάξης; Κι όμως, οι πολωνοί σήμερα, το 1981, 30 χρόνια μετά την εγκαθίδρυση του καθεστώτος, ζητούν επιτέλους να υπάρχει κρέας, να υπάρχει ζάχαρη, να υπάρχουν πατάτες, (ναι, πατάτες!) στα καταστήματα των εργατικών συνοικιών και όχι μόνο σ' εκείνα, τα «ειδικά», όπου ψωνίζουν τα στελέχη του κρατικού μηχανισμού και του κόμματος. Ζητούν να μην παίρνουν μεγαλύτερα οικογενειακά επιδόματα, να μην έχουν καλύτερη περίθαλψη και ειδικά σχολεία για τα παιδιά-τους οι αστυνομικοί και οι κομματικοί υπάλληλοι. Αυτά ζητούν. Κι όποιος δεν παίρνει ξεκάθαρη και σταράτη θέση πάνω σ' αυτά τα αιτήματα και στις ταξικές δομές που αποκαλύπτουν, πώς είναι δυνατόν να ισχυρίζεται ότι είναι με τη μια ή την άλλη μορφή αριστερός, δηλαδή οπαδός μιας κοινωνίας όπου θα εξαλειφονταν, έστω και βαθμιαία, έστω και σιγά - σιγά, τα ταξικά προνόμια.

Είχαμε γράψει τον περασμένο Σεπτέμβρη (ΑΝΤΙ, τ. 160) ότι η «Αλληλεγγύη» κράτησε με προσοχή τα αιτήματά-της, ένθεν της πολιτικής. Δεν ήθελε να θέσει θέματα που αφορούσαν τον τρόπο διαχείρισης της εξουσίας κι ακόμα λιγότερο να εμπλακεί σε διενέξεις εσωτερικές των ιθυνόντων, των διαφόρων τάσεων της ηγεσίας του Κ.Κ.

Η εξουσία όμως κατάφερε με μια σειρά προκλήσεις και παρεμβάσεις να σύρει το εργατικό κίνημα στο δικό-της έδαφος. Έπαιξε με τους εργάτες όπως η γάτα με το ποντίκι. Κάθε φορά που έδειχναν μετριοπαθείς αποσύροντας ή αναστέλλοντας κάποιο από τα αιτήματά-τους, ακολουθούσε ένα «διερευνητικό» χτύπημα στον τομέα που προνομιακά πολιτικοποιεί τις διεκδικήσεις: τον τομέα των ελευθεριών.

Έτσι και πρόσφατα, η προκλητική σύλληψη και κακοποίηση από την αστυνομία της απεργιακής επιτροπής στο Μπύντγκος στρίμωξαν τον Βαλέσα και την ηγεσία των εργατών σε μια αναμέτρηση που είχαν κάθε λόγο ν' αποφύγουν. Το γεγονός ήρθε σε μια στιγμή που συνδικάτα και κυβέρνηση είχαν υπογράψει μια σειρά σημαντικές συμφωνίες. Ο ίδιος ο Βαλέσα, σε συνέντευξη στο γαλλικό «Λε Μοντ», είχε δηλώσει: «Πιστεύω ότι τα πράγματα αλλάζουν σταθερά προς το καλύτερο». Οι είκοσι τραυματίες του Μπύντγκος οδήγησαν τη χώρα στο χείλος του ανεπανόρθωτου. Ενώ οι εργάτες άρχισαν να συγκεντρώνονται μπροστά στην έδρα της «Αλληλεγγύης», χιλιάδες αστυνομικοί βαριά οπλισμένοι — του όπως μαθεύτηκε αργότερα είχαν από μέρες έρθει από διάφορα σημεία στην πόλη — βγήκαν στους δρόμους επιδιώκοντας συστηματικά τη σύγκρουση. Κατά περίεργη σύμπτωση και ο πρωθυπουργός Ζαρουλέσκι και ο γενικός γραμματέας του κόμματος Κάνια έλειπαν από τη Βαρσοβία.

Την κατάσταση έσωσε σε μεγάλο βαθμό η αποφασιστικότητα, ευθυκρισία και οι χειρισμοί-της ηγεσίας των εργατών. Βγαίνοντας αναστατωμένος από το νοσοκομείο ο Βαλέσα, στις 20 Μαρτίου, και ενώ ανήγγειλε τη γενική απεργία μέχρι να ικανοποιηθούν τα εργατικά αιτήματα, δεν παρέλειψε να δηλώσει ότι θεωρεί τα γεγονότα, κατά κύριο λόγο, οργανωμένη πρόκληση κατά της κυβέρνησης Ζαρουλέσκι.

Σχεδόν ταυτόχρονα τα γυμνάσια Τσεχοσλοβάκικων, Ανατολικογερμανικών και Ρώσικων στρατευμάτων, που γίνονταν στην Πολωνία, επεκτάθηκαν επ' αόριστο και πήραν έτσι τη μορφή μιας

«πρόβα τζενεράλε» στρατιωτικής κατοχής της εξεγερμένης χώρας.

Κυβέρνηση όμως και Αλληλεγγύη, κρατώντας βέβαια προσεκτικά όλες τις τακτικές επιφυλάξεις που επιβάλλει η ρευστότητα των γεγονότων, είναι σταθερά αποφασισμένες να εκτονώσουν την κρίση. Δύο κορυφαία γεγονότα σηματοδεύουν τις εξελίξεις. Η συνέλευση της Αλληλεγγύης, την Τετάρτη 25 Μαρτίου, και η συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ., την Κυριακή 29, του ίδιου μήνα.

Οι εργατικοί αντιπρόσωποι ήταν στην πλειοψηφία-τους αποφασισμένοι να προχωρήσουν σε γενική απεργία διαρκείας. Όλοι σχεδόν όσοι μίλησαν στην αρχή, πήραν λιγόλογα και ξεκαθαρισμένα αυτή τη θέση. Ο Βαλέσα όμως, με την συνηθισμένη, ιδιόρρυθμη, βαθιά και ταυτόχρονα απλή ομιλία-του, προσπάθησε να ανατρέψει το συσχετισμό δυνάμεων. «Δεν ξέρω αν γνωρίζετε τι είναι η γενική απεργία. Είναι τα πάντα... τα πάντα... Δεν έχει ποτέ γίνει γενική απεργία στην Πολωνία». Κι ο Μαζοβιέσκι, ένας από τους διανοούμενους, σύμβουλους του συνδικάτου, εξήγησε ότι το να αναφέρονται στην κρατική και κομματική ηγεσία λέγοντας μια μόνο λέξη «αυτοί», είναι απλοϊκό. «Πρέπει να διευκρινίσουμε», είπε, «ανάμεσα σ' αυτούς που δέχονται την ανανέωση ακόμα κι αν δεν επιθυμούν να της δώσουν την έκταση που ευχόμαστε και αυτούς που έχουν την πρόθεση να καλέσουν εξωτερικές δυνάμεις... Η κυβέρνηση του στρατηγού Ζαρουλέσκι είναι το τελευταίο χαρτί για μια ειρηνική εξέλιξη στη Πολωνία.. Η απεργία πρέπει να είναι γενική, αλλά να περιορίζεται σε λίγες ώρες. Πρέπει να είναι μια απεργία από την οποία θα μπορούμε να βγούμε, κι όχι μια απεργία που οδηγεί σε γενική σύγκρουση». Και οι ηγέτες και οι σύμβουλοι της Αλληλεγγύης, λοιπόν, — αντίθετα με όσα ισχυρίζεται η σοβιετική προπαγάνδα — όχι μόνο δεν έριξαν λάδι στη φωτιά, αλλά προσπάθησαν να δώσουν δείγματα μετριοπάθειας στους συνομιλητές-τους. Και η γραμμή αυτή επικυρώθηκε όταν η συνέλευση πήρε — με ελάχιστη πλειοψηφία — απόφαση για τετράωρη προειδοποιητική απεργία, την Παρασκευή 27, και μόνο αν δεν είχαν ικανοποιηθεί τα αιτήματα των εργατών, έναρξη γενικής απεριόριστης απεργίας την Τρίτη, 31 Μαρτίου.

Η προειδοποιητική απεργία υπήρξε όμως, παράλληλα, μήνυμα και προς τους ενδεχόμενους εισβολείς. Δέκα εκατομμύρια εργάτες πήραν δραστήρια μέρος στην απεργία και εφάρμοσαν τις ο-

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΗΠΑ
- Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ 18ο ΑΙΩΝΑ
- Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
 - Η ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
 - Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ
 - Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ:
- ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ (1828-1909)
- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ
- Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
- Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1910 ΕΩΣ ΤΟ 1935 ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ
- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ
- Ο ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ

εκδόσεις «γνώση»

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ ΓΡΗΓ. ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 26 – ΙΛΙΣΙΑ. ΤΗΛ. 7794879

τὰ βιβλία τῆς «γνώσης»

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

Στους νεότερους χρόνους ή Εὐρώπη είναι τὸ κέντρο τοῦ κόσμου· ἐξαπλώνεται, ἀπύσσεται, ἐκμεταλλεύεται, ἀλλάζει μορφή καὶ ἀνοίγει τίς πύλες ὅλων τῶν αἰώνων τῆς Ὑδρογείου. Στὴν Εὐρώπη γίνεται ἡ Βιομηχανικὴ Ἐπανάσταση· εἰ ἀνθοῦν ἡ τέχνη καὶ ἡ σκέψη. Γίνεται ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση: ἡ ἀστική, ἡ, δημιουργήματα τῶν νέων σχέσεων στὴν Οἰκονομία, καταλαμβάνει τὴν κυρία. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀποικιοκρατίας προσκομίζει κέρδη καὶ δυσχέρειες· γίνει τὸ διεθνὴ ἀνταγωνισμό. Ἡ ἀγορὰ ἀποκτάει μιὰ παγκοσμιότητα· τὸ ἴδιο οἱ πόλεμοι. Στὴ διάρκεια τῶν 5 τελευταίων αἰώνων, ὅλα ἔχουν ἀνατραπῆ στὴ θέση τοὺς ἔχουν τοποθετηθεῖ ἄλλα... Στοὺς 5 αὐτοὺς αἰῶνες ὁ ἄνθρωπος ὀρθωσε πολλά. Κυρίως κατόρθωσε νὰ γίνει ὁ ἴδιος πρωταγωνιστὴς καὶ τὸ ὅλων τῶν ἀλλαγῶν, ὅλων τῶν ἐξελίξεων.

Στους νεότερους χρόνους, ὁ Ἑλληνισμός ἔζησε κάτω ἀπὸ ξένο ζυγὸ· ὀπισθοδρό- νησε, κινδύνεψε νὰ ἀπωλέσει τὴν ἴδια του τὴν ὑπόσταση, συσπειρώθηκε στὴν ἀντίθεση μὲ τὸν κατακτητὴ, στὴν πίστη, θρήνησε, κοπίασε· ἔλαβε ὅς τις διεθνεῖς ἐξελίξεις τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ ἀναπτύχθηκε. Ἀναπτύχθηκε ὁικονομικά, δοκίμασε κοινωνικοὺς κλυδωνισμοὺς, σκέφτηκε, ἀπόκτησε ἐπανα- ριστικὴ ἰδεολογία, ἐπαναστάτησε καὶ ἐλευθερώθηκε. Ἐκτοτε, ἀγωνίζεται, μέσα ἀναστολὲς καὶ δυσχέρειες, νὰ διατηρήσει καὶ νὰ στερεώσει μιὰ ἔθνικα ἐξάρτητη ὑπόσταση».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ

Στη Σειρά Ξένη Λογοτεχνία Κυκλοφόρησε

ΜΙΚΛΟΣ ΧΑΡΑΣΤΙ: ΜΙΣΘΟΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΜΜΑΤΙ

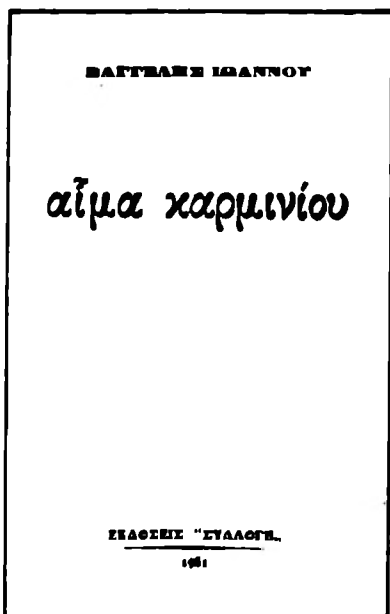
«Με την πρώτη ματιά, φαίνεται ο «Μισθός με το κομμάτι» σαν ένα από καιρό ώριμο, απαραίτητο συμπλήρωμα της Λογοτεχνίας-μας του εργατικού χώρου. Ένα συμπλήρωμα από μια σοσιαλιστική χώρα, υπερώριμο γιατί η επίσημη Λογοτεχνία για τους εργάτες και τον κόσμο-τους παρείχε με την κριτική-της, που λειτουργεί σε κλίμα ευφορίας (ο φαύλος είναι τότε στις πιο πολλές περιπτώσεις εγκαθέτος της ΣΙΑ) λίγη διαφάνεια. Το τόσο λίγο «εξυφωτικό» στο «Μισθό με το κομμάτι» είναι ότι αυτές οι αναλύσεις και διηγήσεις καταλήγουν τελικά στην συντριπτική πεζότητα: «Σε κανένα δεν χαρίζεται τίποτα».

Δεν έχει παρά να διαβάσει λίγες σελίδες αυτού του έργου, για να δει ο αναγνώστης πόσο εύστοχα τοποθετημένες είναι οι παραπάνω παρατηρήσεις του μεγάλου Γερμανού συγγραφέα Χάινριχ Μπελλ για το μυθιστόρημα αυτό του σύγχρονου-μας σύγχρονου ποιητή και πεζογράφου Μίκλος Χάραστι. Ένα μυθιστόρημα ανορθόδοξο που «αναιρεί» τον εαυτό-του αρνούμενο να υποταχτεί στη λογική της οποιασδήποτε εξιδανίκευσης - στρέβλωσης της πραγματικότητας χωρίς — ταυτόχρονα — να ξεπέφτει σε κάποια μορφή νατουραλισμού.

Αυτοί που σήμερα διερωτώνται γιατί οι εργάτες εξεγείρονται στην Πολωνία, θα πρέπει να διαβάσουν αυτό το βιβλίο.

Εκδόσεις Στοχαστής
Ιπποκράτους 6, Ε' όροφος
τηλ. 36.01.956, Αθήνα

ΑΚΟΜΑ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΣΥΛΛΟΓΗ»

ΣΕ ΟΛΑ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

- 1) Ντίνου Θεοδωρόπουλου:
Ψυχογράφημα, ποιητική
σύνθεση
- 2) Βαγγέλη Ιωάννου:
Η άλωση των χελιδονιών
- 3) Βαγγέλη Ιωάννου:
Ήταν άνοιξη περιμένοντας
Πάσχα
- 4) Βαγγέλη Ιωάννου:
Μνήμες τον καιρό της
αδερφοσφαγής
1ο βιβλίο:
η τρέλα που καίει

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΣΥΛΛΟΓΗ»
ΓΕΡΑΚΗ 29 - ΠΑΤΗΣΙΑ
ΤΗΛ. 20.14.411

δηγίες για ενεργητική και παθητική αντίσταση σ' όποιαδήποτε ξένη στρατιωτική κατοχή. Ανάμεσά-τους και πολλά μέλη του κόμματος και πολλές τοπικές επιτροπές. Όλα τα σπίτια είχαν υψώσει τις εθνικές σημαίες και όλοι οι κάτοικοι των μεγάλων πόλεων φορούσαν περιβραχιόνια με τα εθνικά χρώματα.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα συνέρχεται την Κυριακή 29 του Μάρτη η Κ.Ε. του Κ.Κ. Πολωνίας, σε μια συνεδρίαση που θα μείνει ιστορική στην πορεία των Κ.Κ. όλου του κόσμου.

Έχει πια συμβεί αυτό που η Αλληλεγγύη προσπάθησε με κάθε τρόπο να αποφύγει. Οι εργατικές διεκδικήσεις έχουν πολιτικοποιηθεί και έχουν γίνει αντικείμενο έντονης εσωκομματικής διαμάχης. Οι «συντροφικές παραινέσεις» του Μεγάλου Αδελφού δεν λείπουν. Ο στρατηγός Κουλίκοφ, αρχηγός των στρατιωτικών δυνάμεων του Συμφώνου της Βαρσοβίας, εγκατέλειψε τα διαιωνιζόμενα στρατιωτικά γυμνάσια κι εγκαταστάθηκε στην Πολωνική πρωτεύουσα. Ο σοβιετικός Τύπος και οι «σκληροί» δορυφόροι Λαϊκή Γερμανική Δημοκρατία και Τσεχοσλοβακία πολλαπλασίασαν τις επιθέσεις και τις ιστορίες φρίκης για τον κίνδυνο που αντιπροσωπεύουν για το Σοσιαλισμό οι «... αντιλαϊκές και αντισοσιαλιστικές απαιτήσεις της Αλληλεγγύης».

Στο Π.Γ. του Κ.Κ. Πολωνίας η διάσταση απόψεων είναι βαθιά. Από τη μια ο Κάνια, ο Ζαρουλέλσκι και ο Βαρτσικόφσκι. Από την άλλη οι θιασώτες της αδιαλλαξίας, ο Γκράμπσκι και κυρίως το φερέφωνο της δυσaréσκειας των γραφειοκρατών, ο Οϊζόφσκι. Η δραματικότητα της συνεδρίασης μεταδίδεται χάρη σε μια χωρίς προηγούμενο, για κομμουνιστική χώρα, δημοσιότητα των εργασιών σε όλη την κοινή γνώμη. Και η δραματική έκκληση του αντιπροέδρου της κυβέρνησης Ρακόφσκι προς τα συνδικάτα, έμοιαζε να απευθύνεται και στους ακραίους της κομματικής ηγεσίας. «Θέλετε να αποδείξετε σε όλο το κόσμο ότι δεν είναι δυνατό να πάρουν ανεξάρτητα και αυτοδιαχειριζόμενα συνδικάτα στο σοσιαλισμό, γιατί έτσι δημιουργείται σύγκρουση εμφύλια και τελειώνει η κοινωνική ειρήνη; Σας ρωτώ αν αυτό θέλετε να αποδείξετε και αν ναι στο όνομα ποιού πράγματος, για όνομα του Θεού θέλετε να το αποδείξετε!»

Όταν τελικά η Κ.Ε. υιοθέτησε την συμβιβαστική πρόταση Κάνια - Ζαρουλέλσκι όλοι ανάσαναν. Όλοι, εκτός, ίσως, από τα σοβιετικούς ηγέτες, που όλα δείχνουν ότι έχουν πια καταλήξει στην ιδέα της βίαιης καταστολής και της νέας αυτής απόπειρας κατάκτησης στοιχειωδών ανθρωπίνων και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων σε μια χώρα της επικυριαρχίας-τους. Αυτό τουλάχιστον στον δείχνει η εντεινόμενη οξύτητα των επιθέσεων-τους εναντίον της Αλληλεγγύης, η εμφάνιση κάποιων αποχρώσεων επιθετικότητας στην εκτίμησή-τους για την πολιτική του Κ.Κ. Πολωνίας και η συνεχής προσέλευση νέων «αδελφικών» στρατιωτικών μονάδων σ' αυτά τα γυμνάσια, που απλώνονται σαν καρκίνος σε όλη την πολωνική γη.

Θα ενωθεί η πολωνική εργατική τάξη απέναντι σ' αυτήν την πειλή για να ανοίξει ένα νέο — το δικό-της δρόμο για το σοσιαλισμό. Η προοπτική δυσχεραίνεται από την ύπαρξη των αυτόχρημων ταξικών προνομίων που απολαμβάνουν οι γραφειοκράτες του κόμματος. Κι από τη δικαιολογημένη δυσπιστία που τρέφουν εργάτες προς αυτούς.

Ας ακούσουμε τί λέει πάνω σ' αυτό ο Βαλέσα:

«Γνωρίσαμε τόσες φορές μια παρόμοια κατάσταση: το 1956, το 1970 και το 1976. Το 1980 το ίδιο θα συνέβαινε αν σας ακούγαμε σάς και την ανανέωσή-σας. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να μινουν στη θέση-τους αυτοί που έχουν τόσες φορές εξαπατήσει την εργατική τάξη. Δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι γίνεται ανανέωση και να μας δέρνει η αστυνομία. Δεν απειλούμε ούτε την κυβέρνηση, ούτε το κόμμα, ούτε το σοσιαλισμό, ούτε τις συμμαχίες. Δεν θέλουμε να γίνουμε ποτέ ένα κόμμα. Αλλά, ταυτόχρονα, θα υποχωρήσουμε ποτέ αν δεν ικανοποιηθούν τα αιτήματά-μας».

Οπωσδήποτε η τροπή που πήρε η πρόσφατη αναμέτρηση Κόμματος και Αλληλεγγύης — παρά την ύπαρξη σοβαρών αδιόλυκτων μειοψηφιών (και Κάνια και Βαλέσα αμφισβητούνται εντελώς τις τελευταίες ημέρες) — δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια πλατιά λαϊκή ενότητα ανάμεσα σε κομμουνιστές και καθολικούς. Κι αυτή η εξέλιξη φέρνει πιο κοντά ίσως την ημέρα της στρατιωτικής επέμβασης. Και την κρίνει επίσης δυσχερέστερη, αιματηρότερη και πιο επικίνδυνη για την παγκόσμια ειρήνη.

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΙΟΛΩΝΙΑ:

Χούζακ άλλοτε και τώρα

Ο Δρ. Γκουστάβ Χούζακ, νομικός, πρόεδρος της Τσεχοσλοβακίας, ανέλαβε το ρόλο του απολογητή της ανάγκης εισβολής στην Πολωνία. Έτσι, παρουσία του Λεονίντ Μπρέζνιεφ, διακήρυξε στις 6 Απριλίου από το βήμα του Συνεδρίου του Τσεχοσλοβακικού Κομμουνιστικού Κόμματος:

«Το γεγονός ότι η πολιτική κρίση στην Πολωνία συνεχίζεται ακόμη και εντείνεται, προ-
λεί σ' όλους-μας διαρκώς και περισσότερες ανησυχίες... Οι σοσιαλιστικές χώρες θα υπε-
πιστούν την κοινότητά-τους», εφόσον «οι
έτες της Πολωνίας δεν κατόρθωσαν να
οκαταστήσουν την τάξη στη χώρα-τους,
ο' όλο που έχουν διαπιστώσει τον κίνδυνο
αρχίας».

Όμως, ποιός εμφανιζόταν ότι ήταν ο Γκου-
στάβ Χούζακ, τον καιρό που ανθούσε η «Α-
ξη» στην Πράγα; Στο πλευρό του Αλε-
ξάντρ Ντούπτσεκ, έγραφε στις 12.1.1968 αρ-
το περιοδικό «Κουλτούρνι Ζίβοτ», με τί-
το «Παλιές επέτειοι και νέες ελπίδες»:

Ο αγώνας για την προσωπική και εθνική
τερία, για την εξάλειψη της εθνικής, κοι-
νικής και πολιτικής καταπίεσης, είναι το
τυπικό χαρακτηριστικό της ιστορίας-μας
δημιουργεί τη βάση των δημοκρατικών
επαναστατικών παραδόσεων... Οδηγεί
λαούς-μας στο σοσιαλιστικό δρόμο με
πεποίθηση — καθώς ο Παλμίρο Τολιάτι
περί το τέλος της ζωής-του — ότι "ο σο-
λισμός είναι ένα σύστημα, που μέσα σ' αυ-
το εργαζόμενος λαός έχει την πιο πλατιά ε-
λευθερία και που, πραγματικά και με οργανω-
μένο τρόπο, συμμετέχει στη διαχείριση όλης
κοινωνικής ζωής". Ο εκδημοκρατισμός
το σύμφυτο συνθετικό μέρος της μεγάλης
ενός σοσιαλιστικού κοινωνικού συστή-
ματος, παρ' όλο που στην πράξη το ξεχνούμε
συχνά».

παρακάτω:

είναι ανάγκη να θυμηθούμε τα λόγια του Α-

λεξάντρ Ντούπτσεκ: "Η περίοδος που περά-
σαμε δοκίμασε τις περασμένες αξίες και την
ικανότητά-μας να τις διατηρήσουμε και να τις
πολλαπλασιάσουμε για το παρόν και για το
μέλλον. Ζούμε τώρα στην περίοδο μιας ιστο-
ρικής αλλαγής, ενός περάσματος σε μια νέα
ποιότητα της σοσιαλιστικής κοινωνίας. Κι αυ-
τό έχει σημαδέψει την εργασία-μας και θέτει ε-
ξαιρετικές απαιτήσεις σ' αυτή". Η εκλογή του
Αλεξάντρ Ντούπτσεκ, επί κεφαλής του κόμ-
ματος, μας εμπνέει με το προγραμματικό πε-
ριεχόμενο του λόγου-του. Γι' αυτό εγκάρδια το
υποδεχόμαστε και το υποστηρίζουμε...».

Όμως, λίγο αργότερα, με φαρισαϊκό τρό-
πο, παρουσιαζόταν ως άλλος Πόντιος Πιλά-
τος και έγραφε, στις 29.8.1968, στην «Πρά-
βδα» της Μπρατισλάβας:

«Το ερώτημα τίθεται μόνο-του. Ποιός προ-
σκάλεσε αυτά τα στρατεύματα (της εισβολής);
Όταν το ζήτημα συζητήθηκε στην Μπρατισ-
λάβα, στην Πράγα και στη Μόσχα, με τα μέλη
της ηγεσίας-μας, όλα τα μέλη της ηγεσίας του
ομοσπονδιακού και του σλοβακικού Κόμμα-
τος, χωρίς εξαίρεση, δώσανε το λόγο της
τιμής-τους ότι δεν είχαν καμιά ανάμιξη σ' ένα
τέτοιο διάβημα και δεν γνώριζαν τίποτα γι' αυ-
τό. Δεν γνωρίζω καμιά προσωπικότητα στην
τσέχικη και σλοβακική πολιτική ζωή, που να
μπορούσαμε με βεβαιότητα να πούμε ότι έχει
προβεί σε τέτοιο διάβημα».

Το Σεπτέμβρη, όμως, του 1968, ο Χούζακ
πρόδινε τον Ντούπτσεκ, οδηγώντας-τον
στην αφάνεια. Γινόταν ο άνθρωπος του Κρεμ-
λίνου. Και σήμερα, δώδεκα χρόνια ύστερα α-
πό το μάθημα της «Ανοιξης» της Πράγας, γί-
νεται ο πρώτος συνήγορος μιας εισβολής σε
μια άλλη γειτονική-του χώρα, την Πολωνία.
Κι εμφανίστηκε με τόση αφροσύνη, έτσι που
και αυτός ο ίδιος ο Μπρέζνιεφ να εγερθεί την
επαύριο και από το ίδιο βήμα να προσπαθεί
να διασκεδάσει το θέμα.

Μια τέτοια και τόσο κραυγαλέα αντιφατικό-
τητα, έκδηλη από αυτές και μόνο τις απο-
σπασματικές αναφορές σε κείμενά-του, βε-
βαιώνει την αφερεγγυότητα του προέδρου
Χούζακ και καταδείχνει το «ήθος» του πολιτι-
κού άνδρα.

ΙΤΑΛΙΑ:

Η υποτίμηση της λιρέτας

Όταν στις 22 Μαρτίου 1981 αναγγέλθηκε η
υποτίμηση της ιταλικής λιρέτας κατά 6%, ξέ-
σπασε πολιτική θύελλα στη γειτονική χερσό-
νησο.

Από χρόνια, τα μεγάλα μονοπώλια ισχυρί-
ζονται ότι το ιταλικό νόμισμα ήταν υπερτιμη-
μένο και έτσι ακρίβαιναν οι εξαγωγές και δυ-
σκολεύονταν οι επιχειρήσεις-τους στη διεθνή
αγορά. Αντίθετα οι μικροεπιχειρηματίες — ι-
διαίτερα εκείνοι της υπόγειας οικονομίας που
έχουν ψηλή παραγωγικότητα και χαμηλό κό-
στος — φοβόντουσαν τις συνέπειες, δηλαδή
ότι θα ακριβήνει η ενέργεια, οι πρώτες ύλες
και το κόστος της εργατικής δύναμης. Ός τώ-
ρα όλες οι χριστιανοδημοκρατικές κυβερνή-
σεις έμοιαζαν να παίρνουν υπ' όψη-τους αυ-

τές τις αντιρήσεις που εκδήλωνε ένα πολυ-
πληθές στρώμα παραγωγών.

Όμως τα πράγματα είχαν σκουρήνει τον
τελευταίο καιρό για την ιταλική οικονομία. Ο
πληθωρισμός ξεπέρασε το 20% (από Φε-
βρουάριο σε Φεβρουάριο), το έλλειμμα του
εμπορικού ισοζυγίου έφτασε τα 20 δισ. δολά-
ρια και η Τράπεζα της Ιταλίας αναγκάστηκε
να ξοδέψει 3 δισ. δολάρια συνάλλαγμα από
την πρώτη Φεβρουαρίου για να στηρίξει το
κλονιζόμενο νόμισμά-της. Κι έτσι η υποτίμη-
ση έγινε αναπόφευκτη.

Φάνηκε έτσι ότι η ιταλική οικονομία δεν είχε
τα απαιτούμενα παραγωγικά προσόντα για
να κρατήσει τη θέση-της στην άκρη του ευρω-
παϊκού φιδιού. Από υποτίμηση σε υποτίμη-
ση, θα οξύνονται οι ανισότητες στο εσωτερι-
κό της χώρας και θα επιδεινώνεται το ήδη βε-
βαρυμένο κοινωνικό και πολιτικό κλίμα.

Αυτό είναι το τίμημα της απροφύλακτης εν-
σωμάτωσης μιας σχετικά αδύνατης οικονο-
μίας, στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Ας το έ-
χουν υπ' όψη-τους οι δικοί-μας ευρωκεντρι-
κοί φωστήρες.

ΗΠΑ:

Η γκάφα του σερίφη

Πριν από μερικούς μήνες μια δωδεκάδα νε-
αροί εγκαταστάθηκαν σε ένα τεράστιο απο-
μονωμένο ράντς στη Φλώριδα και άρχισαν να
εκπαιδεύονται στη σκοποβολή και στις διά-
φορες πολεμικές τέχνες. Κανείς δεν τους έδω-
σε μεγάλη σημασία. Στη νότια αυτή πολιτεία
οι παραστρατιωτικές φασιστικές και ρατσι-
στικές ομάδες αριθμούνται σε εκατοντάδες.
Οι ίδιοι εξ άλλου φρόντισαν να δηλώσουν ότι
αποτελούσαν μια ομάδα κρούσης των Κου
Κλουξ Κλαν κι ότι γυμνάζονταν για να φρά-
ξουν το δρόμο στην «αναιδεια των νέγρων
που δεν εννοούν πια να κρατηθούν στη θέση-
τους».

Ερωτηματικά άρχισαν να δημιουργούνται
μόνο όταν οι περίοικοι πρόσεξαν ότι οι λαμ-
προί αυτοί νέοι χρησιμοποιούσαν ανάμεσα
στα άλλα και βαριά όπλα κι επιπλέον ότι
κανείς-τους σχεδόν δεν μιλούσε καλά αγγλι-
κά. Το ανέφεραν, λοιπόν, στο σερίφη του Κί-
τρους, ο οποίος έβγαλε αμέσως ένα ανησυχη-
τικό συμπέρασμα. Αφού οι οπλοφόροι δεν ή-
ταν αυτό που ισχυρίζονταν, ο λόγος της
παρουσίας-τους έπρεπε να είναι άλλος. Δη-
λαδή η παρουσία δίπλα στο ράντς του πυρη-
νικού εργοστάσιου του Κρύσταλ-Ρίβερ. Αναρ-
χικοί, λοιπόν, ή πράκτορες ξένης δύναμης έ-
πρεπε να είναι οι εκγυμναζόμενοι. Και μια και
δύο, ο καλός σερίφης μαζεύει τα παλληκά-
ρια-του, ορμάει, πιάνει τους κακούς μετά από
ενέδρα και τους παραδίδει στο F.B.I.

Και τότε επικράτησε αμηχανία. Γιατί οι
συλληφθέντες κακοί, ήταν στελέχη του τρο-
μοκρατικού μηχανισμού της δεξιάς στο Ελ
Σαλβαντόρ, κουβανοί και νικαραγουανοί
πρόσφυγες που τους εκγύμναζε η CIA για να
τους στείλει πίσω στη Λατινική Αμερική να
πράξουν τα δέοντα.

Κι ύστερα άμα φύγει καμιά σφαίρα και χτυ-
πήσει τον Πρόεδρο γίνεται σάλος...

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

ΑΛΕΞ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ

Οι νεωτερικοί

ποιητές

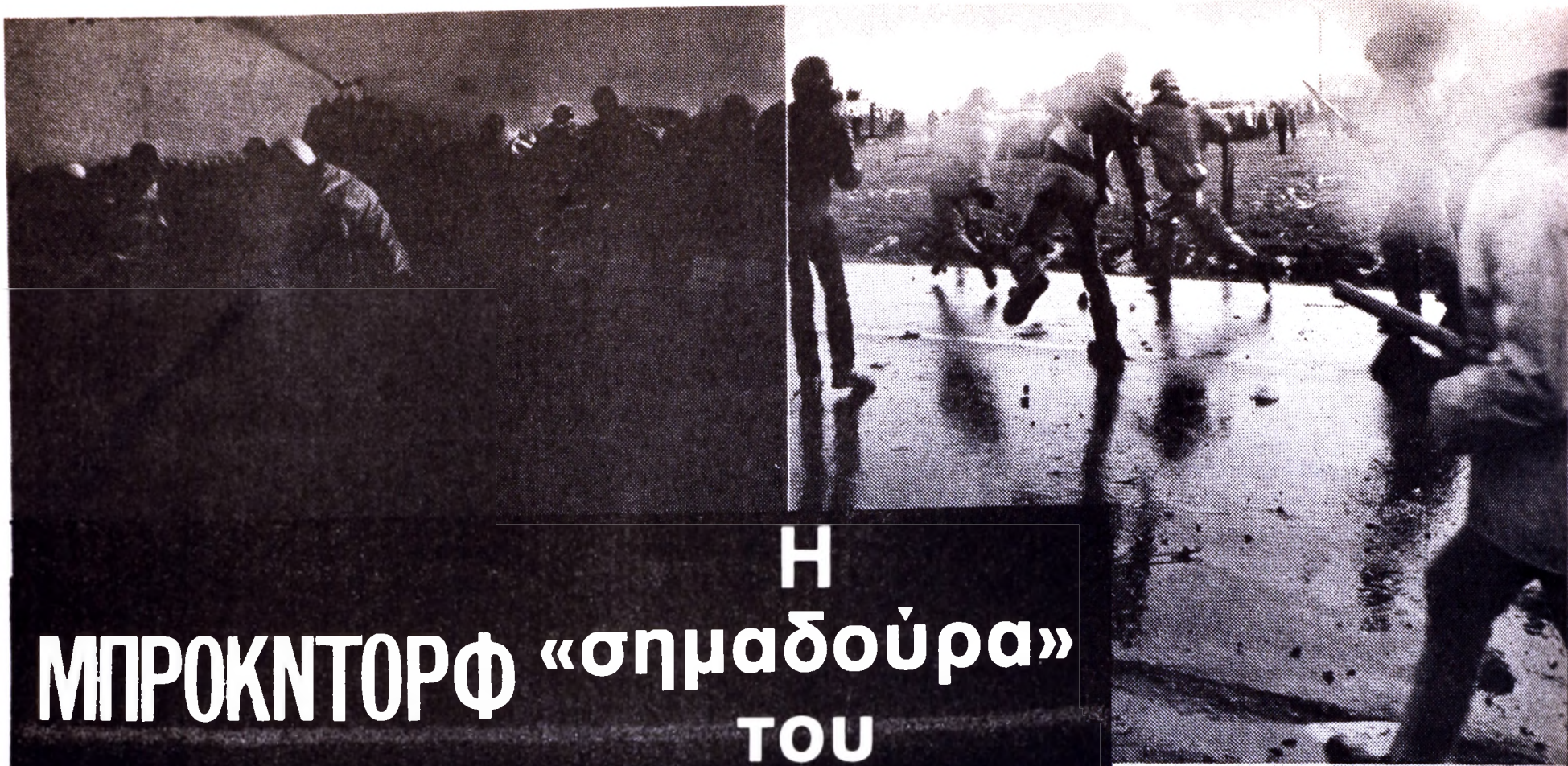
του μεσοπολέμου

από τη σειρά

ΑΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΚΟΛΗ

αβιάς 10 - 12 τηλ. 36.05.520

Η ΜΠΡΟΚΝΤΟΡΦ «σημαδούρα» ΤΟΥ αντιπυρηνικού κινήματος στην Ευρώπη

του Πέτρου Στάγκου

Μπρόκντορφ — όνομα ενός χωριού στις όχθες του ποταμού Έλβα, λίγα χιλιόμετρα έξω από το Αμβούργο, που κάτω από «ομαλές» συνθήκες θα ήταν άγνωστο, όχι μόνο σε μας, αλλά και στην συντριπτική πλειοψηφία των Γερμανών... Οι συνθήκες όμως είναι «ανώμαλες» — παρά την ομαλότητα που επιφέρει η σωρευτική παρουσία και η αποδοχή των ανωμάλων καταστάσεων — και το όνομα του Μπρόκντορφ έχει γίνει αντικειμενικά την τελευταία δεκαετία, *σ ύ μ β ο λ ο*, συμπυκνωτικό, της πάλης και της πορείας διαμόρφωσης του αντιπυρηνικού κινήματος στη Γερμανία ή μάλλον, σωστότερα, στην Ευρώπη.

Η «περίπτωση Μπρόκντορφ», *σαν αντικείμενο* (πυρηνικά εργοστάσια για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας), αλλά και *σαν υποκείμενο* (αντιπυρηνικό κίνημα), προσφέρεται ενδεικτικά - παραδειγματικά για μια τομή στην κατεύθυνση της ανάλυσης ή, έστω, της επισήμανσης των συμπτωμάτων που εμφανίστηκαν στην πορεία της *διαλεκτικά αναπόφευκτης και ιστορικά αναπότρεπτης σύγκρουσης* μεταξύ της πυρηνικής «ενεργειακής» πολιτικής των κυρίαρχων κοινωνικών και πολιτικών σχηματισμών και των πάσης φύσεως επιπτώσεων της εφαρμογής αυτής της πολιτικής στη βάση και στο εποικοδόμημα των συνθηκών της φυσικής και κοινωνικής ύπαρξης του ανθρώπου, δηλαδή των επιπτώσεων αυτής της πολιτικής πάνω στους φυσικούς και κοινωνικούς όρους μέσα στους οποίους επιβιώνει — με ή παρά τη θέλησή-του — ο σύγχρονος κάτοικος του πλανήτη.

Η άρνηση της αποδοχής αυτών των επιπτώσεων *εκφράζεται* *κατ' αρχήν* με την επιθυμία της *αναίρεσης* του «*απ-άνθρωπου*» χαρακτήρα — *παρά το ανθρώπινο* της *προέλευσής-του* — των *σύγχρονων συνθηκών ζωής* (στη σχέση του ανθρώπου με τις υπάρχουσες κοινωνικές και πολιτικές δομές, στη σχέση του ανθρώπου με την παραγωγική διαδικασία γενικά και στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση), *οδηγείται*, εύλογα, *στην αντίθεση με τα οικονομικά συμφέροντα και τα πολιτικά κέντρα λήψης των αποφάσεων*, που επιφέρουν αυτές τις επιπτώσεις και *μορφω-*

ποιείται — άλλοτε συγχωνεύοντας διάφορες τάσεις κι άλλοτε διατηρώντας παράλληλες τροχιές, ανάλογα με την ιδεολογικοπολιτική αφετηρία και το βαθμό ωρίμανσης — *σ' αυτό που ονομάζεται κωδικοποιημένα — και μάλλον απλουστευτικά — αντιπυρηνικό κίνημα.*

Ο «*θρύλος*» αλλά και η πραγματικότητα της ιστορίας του Μπρόκντορφ δείχνουν ακριβώς τις διακυμάνσεις και το πολυδαίδαλο της πορείας στην διαμόρφωση του αν-

τιπυρηνικού κινήματος, τόσο *σαν αντιεξουσιαστική απάντηση* στις «*άνωθεν*» επιλογές (έμπρακτη αμφισβήτηση του «δικαιώματος» των αρχόντων ν' αποφασίζουν περί ζωής ή θανάτου των υπηκόων), όσο και *στην σχέση-του με την Αριστερά*. Αυτή η τελευταία «*πτύχη*» — με δεδομένο ότι και στη Γερμανία η αναζήτηση της φυσιογνωμίας και, γιατί όχι, της ταυτότητας της Αριστεράς, αποτελεί εκκρεμούν θέμα στην ημερήσια διάταξη του κοινωνικού και πολιτικού γίνεσθαι — είναι ιδιαίτερα σημαντική και από μία άποψη, «*διδασκτική*», αν πάρει κανείς υπόψη, ότι *η α υ τ ο δ υ ν α μ ι α* του αντιπυρηνικού κινήματος, στάθηκε *ανθεκτικότερη* και από τους επίδοξους «*αναδόχους*» του κινήματος της διαλυμένης τώρα και πάλαι ποτέ κομματικά συγκροτημένης μαρξιστικής — λενινιστικής εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς, αλλά και από τους άσπονδους φίλους του ΓΚΚ (DKP — «Γερμανικό Κομμουνιστικό Κόμμα»), που έβλεπαν και βλέπουν στο αντιπυρηνικό κίνημα την αμφισβήτηση *και της δικής-τους πολιτικής στον γείτονα «υπαρκτό σοσιαλισμό» της Ανατολικής Γερμανίας και πολύ περισσότερο στη Σοβιετική Ένωση.*

Μπρόκντορφ — λοιπόν — μια «*σημαδούρα*», που δεν δηλώνει μόνο στατικά τον γεωμετρικό τόπο μιας σύγκρουσης με την κρατική εξουσία, αλλά που σημαδεύει *πολύπλευρα* μιαν εξελικτική πορεία ενός *μαζικού κοινωνικού κινήματος* και που — ακόμη κι ανεξάρτητα από την «*θέλησή-του*» — αποτελεί (και σαν σύμβολο *σαν πρακτική*) μία παράμετρο για την οριοθέτηση μιας *ταβατικής ιστορικής περιόδου της ανθρώπινης κοινωνίας*.

Η πιο σκληρή — και μακροχρόνη — αντίσταση στην ιστορία της Δυτικής Γερμανίας

Σ ΑΒΒΑΤΟ, 28 Φεβρουαρίου 1981, έγινε πραγματικότητα αυτό που αναμενόταν: 100.000 διαδηλωτές, ίσως και περισσότεροι, (σύμφωνα με τα στοιχεία του γερμανικού Τύπου και του ραδιοφώνου, που κάθε άλλο παρά συμφέρον έχουν να «φουσκώσουν» σε μια τέτοια περίπτωση τον αριθμό), έφτασαν σχεδόν από κάθε άκρη της Δυτικής Γερμανίας, στο Αμβούργο για να πάρουν μέρος στην πορεία προς το Μπρόκντορφ.

ΣΤΟΧΟΣ: η πραγματοποίηση μιας συγκέντρωσης στο χώρο του εργοταξίου που οικοδομούνται τα πρώτα κτίσματα του προγραμματιζόμενου πυρηνικού εργοστασίου του Μπρόκντορφ, δηλωτική της πάλης του γερμανικού αντιπυρηνικού κινήματος για την αποτροπή της υλοποίησης αυτού του σχεδίου.

«Το εργοτάξιο πρέπει να ξαναγίνει λιβάδι!»

ΣΥΝΘΗΜΑ: «Το εργοτάξιο πρέπει να ξαναγίνει λιβάδι».

Πάνω από 50 τοπικές Επιτροπές Πρωτοβουλίας Πολιτών, οργανωμένες εκ νέου και σε νέα βάση σε ομοσπονδιακό επίπεδο, και πολλές πολύμορφες οργανώσεις των Αυτόνομων, είχαν καλέσει μέρες πριν στην πορεία (ύστερα από μικρότερες διαδηλώσεις και συγκρούσεις με την Αστυνομία στο Μπρόκντορφ και στη Βρέμη και στο Αμβούργο) και μετά την προκλητική δήλωση του πρωθυπουργού του ομοσπονδιακού κρατιδίου Σλέιχ - Χόλσταϊν Γκ. Στόλτενμπεργκ (χριστιανοδημοκράτης) ότι «η κυβέρνησή-μου είναι αποφασισμένη να προχωρήσει στην ανέγερση και του δεύτερου τμήματος των εγκαταστάσεων στο Μπρόκντορφ», που συνοδεύονταν — βέβαια — και από την απαγόρευση της πορείας.

Στο κάλεσμα αυτό ανταποκρίθηκαν κατ'εξοχήν η ΒΥΥ (Επιτροπή Πρωτοβουλίας Ποταμών για την προστασία του περιβάλλοντος στην περιοχή του κάτω Έλβα) που είχε παί-

ξει τα προηγούμενα χρόνια, σαν ομοσπονδία τότε, σημαίνοντα ρόλο στις αντιπυρηνικές κινητοποιήσεις της περιοχής και στη συνέχεια τοπικές οργανώσεις της Νεολαίας του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος (SPD), των Φιλελευθέρων, αλλά και του Γ.Κ.Κ. (D.K.P.), καθώς επίσης και η επηρεαζόμενη από την προτεσταντική εκκλησία οργάνωση «Ειρηνική δράση» και οι διαρθρωμένες κατά κλαδικό συνδικάτο ενώσεις των «Επιτροπών - Ζωή» (A.K.L.).

Κοινός παρονομαστής και όρος συνύπαρξης:

— Η εν όψη της στη βάση του συνθήματος «Το εργοτάξιο πρέπει να ξαναγίνει λιβάδι».

— Η απόφαση / δηλωμένη πρόθεση υπέρβασης της αστυνομικής απαγόρευσης για την πραγματοποίηση της πορείας.

— Η ελευθερία επιλογής των μορφών πάλης στην περίπτωση σύγκρουσης με την Αστυνομία.

Αστυνομία:

«Απαγορεύεται η διέλευση...»

Η Αστυνομία χρησιμοποίησε λίγο-πολύ την ίδια τακτική γενικά, που είχε χρησιμοποιήσει και τα προηγούμενα χρόνια σε ανάλογες περιπτώσεις, με στόχο κατ' αρχήν τη μείωση αριθμητικά των δυνάμεων των διαδηλωτών και την παρεμπόδιση της συγκέντρωσής-τους:

— Έκλεισε τις κεντρικές οδικές αρτηρίες της Βρέμης, του Ανόβερου και του Κάσελ καθώς και την αρτηρία που οδηγεί από την περιοχή της Ρουρ (Έσεν, Ντόρτμουντ κλπ.) μέσω Οσναμπρύνκ προς την κατεύθυνση του Αμβούργου, δημιουργώντας ένα άνευ προ-

γούμενου μπουτιλιάρισμα και «ουρές» αυτοκινήτων δεκάδων χιλιομέτρων.

Η Εταιρεία Σιδηροδρόμων ματαιώσε «ξαφνικά» όλα τα έκτακτα δρομολόγια τρένων που είχε ανακοινώσει και, πέρα απ' αυτό, αστυνομικές δυνάμεις σταμάτησαν συρμούς τρένων, δρομολογημένων στην περιοχή, για να κάνουν «έρευνες υπόπτων επί οπλοφορία», σύμφωνα με την επίσημη εκδοχή, προκαλώντας καθυστερήσεις της τάξης μέχρι και 10 ωρών.

— Οι μεταφορικές επιχειρήσεις που έδειξαν, και πάλι «ξαφνικά», μια μεγάλη απροθυμία να εξυπηρετήσουν τους πελάτες-τους και, σύμφωνα με ορισμένα στοιχεία, ακυρώθηκαν περισσότερες από 120-130 ενοικιάσεις που είχαν «καπαρωθεί» βδομάδες πριν.

— Τέλος, στήθηκαν σε πολλούς «κρίσιμους» περιφερειακούς δρόμους, γύρω απ' την επίμαχη περιοχή, φράγματα είτε με την ένδειξη «Παρακαμπτήριος» ή «Απαγορεύεται η διέλευση λόγω επισκευών» ή τοποθετήθηκαν επανδρωμένα με κατάλληλα εξοπλισμένους αστυνομικούς οχήματα και πυροσβεστικές αντλίες, που απαγόρευαν ρητά την προώθηση των διαδηλωτών παραπέρα.

Η όλη δραστηριοποίηση χρειάστηκε, όπως μετάδωσαν και τα ειδησεογραφικά πρακτορεία, 150.000 αστυνομικούς!

Παρ' όλες όμως αυτές τις «ευγενείς υπηρεσίες», 100.000 άνθρωποι έφτασαν κατά κύματα, σε δόσεις, έξω από το εργοστάσιο, διαδηλώνοντας και καλύπτοντας τη διαδρομή των 10 περίπου χιλιομέτρων, από τα φράγματα της Αστυνομίας, μέχρι τα συρματοπλέγματα του Μπρόκντορφ, πεζή, περπατώντας μέσα στα «έλη του Βίλστερ». — δεν πρόκειται για... ηρωική περιγραφή, γιατί στη βάση αυτού του δεδομένου ονομάζεται έτσι και η περιοχή γύρω απ' το Μπρόκντορφ — και αντιμέτωποι με τον «Ανατολικό Άνεμο» ισχύος 8 — και πάλι δεν πρόκειται για επική παρέκβαση, αλλά για ανακοίνωση του «Δελτίου Θυέλλης» της 28.2.81, και ο «Ανατολι-

κός 'Ανεμος» είναι στην συγκεκριμένη περιοχή, κάτι πολλαπλάσιο απ' τον Βαρδάρη της Θεσσαλονίκης...

Η εικόνα στο «Φρούριο Μπρόκντορφ», όπως ονομάζεται πια στην τρέχουσα καθομιλουμένη, ίδια γεύση:

● Μια δωδεκάδα ελικόπτερα, πάνω από 20 πυροσβεστικές αντλίες, τεθωρακισμένα οχήματα ποικίλης χρήσης, 2.500 - 3.000 αστυνομικοί και οι επίλεκτες δυνάμεις των ΜΕΚ (τα δικά-μας ΜΑΤ... επί το γερμανικόν) με όλα τα γνωστά συμπράγκαλα (ασπίδες, κράνη, ρόπαλα, αντιασφυξιογόνες μάσκες κλπ.) κι από κοντά «ειδικά στρατιωτικά σώματα» με αυτόματα.

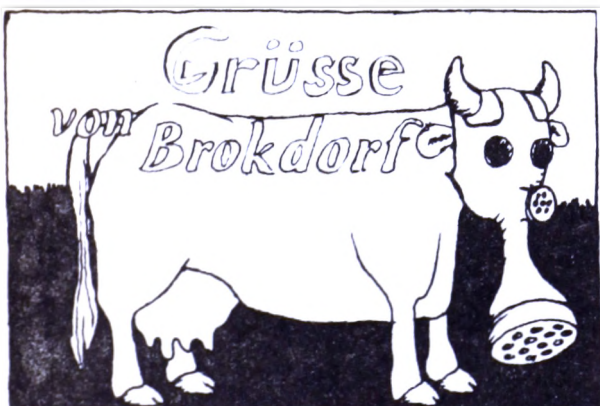

Η σύγκρουση αναπόφευκτη...

Η σύγκρουση — αναπόφευκτη — ξεκίνησε με την ενεργοποίηση των αντλιών για τη διάλυση των... αποχωρούντων και πάλι κατά κύματα και δόσεις διαδηλωτών, κι από κεί κι ύστερα άρχισε η κλιμάκωση ενός «περιορισμένου πόλεμου» μεταξύ των ΜΕΚ και ορισμένων ομάδων Αυτόνομων, εκφράζοντας αντικειμενικά το ασυμβίβαστο, σε τελευταία ανάλυση, της ειρηνικής αντιπαράθεσης στη βία (λιγότερο ή περισσότερο ανοιχτής ή καλυμμένης) των δυνάμεων καταστολής της κρατικής εξουσίας.

Οι απώλειες από πλευράς διαδηλωτών γύρω στους 60 βαριά τραυματισμένους και ασαφή τον αριθμό των ελαφρότερα χτυπημένων — στην εφημερίδα ΤΑΖ που πρόσκειται στο αντιπυρηνικό κίνημα, δίνεται ένας αριθμός μεταξύ 500 - 600 τραυματιών, ενώ στον υπόλοιπο τύπο η διατύπωση κυμαίνεται από «πολλές δεκάδες» μέχρι «μερικές εκατοντάδες» — και από πλευράς Αστυνομίας δόθηκε ο συνολικός αριθμός 128 τραυματιών.

Προϊστορία του Μπρόκντορφ

«Χαιρετίσματα από το Μπρόκντορφ»

Η ιστορία του Μπρόκντορφ πριν τις 28.2.81 δεν εξαντλείται με την προϊστορία της μεγάλης διαδήλωσης στις 19 Φεβρουαρίου του 1977 — έχει κι αυτή την προϊστορία-της:

● Ήδη στα μέσα του 1973 γίνεται γνωστός ο προγραμματισμός της κυβέρνησης για την εγκατάσταση του εργοστασίου κι αρχίζουν οι πρώτες κινήσεις για τον σχηματισμό επιτροπών πρωτοβουλίας στην περιοχή.

● Τον Μάρτιο του 1976 διακόπτονται απ' την κυβέρνηση οι «συμβουλευτικές συσκέ-

ψεις» των αρμόδιων υπηρεσιών με τις Επιτροπές Πρωτοβουλίας.

● Στις 26 Οκτωβρίου 1976 ο υπουργός... Κοινωνικών Υπηρεσιών του ομοσπονδιακού κρατίδιου Σλέσβιχ-Χόλσταϊν δίνει την άδεια εγκατάστασης του πυρηνικού εργοστασίου και την εντολή της άμεσης έναρξης των εργασιών.

● Την επομένη (μάλλον, σωστότερα, την ίδια μέρα, στις 2.00 τη νύχτα) εκατοντάδες αστυνομικοί με τη «βοήθεια» υπαλλήλων της αναδόχου εταιρίας ΝWΚ και την «επικουρία» μονάδων στρατού καταλαμβάνουν τον προκαθορισμένο χώρο και προχωρούν στις πρώτες «οικοδομικές εργασίες»: στήνουν γύρω-γύρω συρματοπλέγματα, σκάβουν τάφρους και κατασκευάζουν αναχώματα...

● Τρεις μέρες αργότερα, στις 30.10.76, διαδηλώνουν 8.000 και παρά την τάφρο και τα συρματοπλέγματα κάνουν κατάληψη ενός τμήματος του περιφραγμένου χώρου. Το ίδιο βράδυ η αστυνομία επιτίθεται κάνοντας χρήση αντλιών και αναισθητικών αερίων (το λεγόμενο «χημικό ρόπαλο»), και διαλύει την κατάληψη.

● Την επομένη, διαδήλωση 5.000 ανθρώπων ενάντια στην αστυνομική βία.

● Οι εργασίες «περίφραξης» εντατικοποιούνται και προστίθεται η ανέγερση ενός τοίχου ασφαλείας ύψους 2,5 μέτρων.

● Στις 13 Νοεμβρίου 1976 πραγματοποιείται η μεγαλύτερη μέχρι τότε διαδήλωση 30.000 που βρίσκεται αντιμέτωπη με δυνάμεις της Αστυνομίας και του Στρατού που χρησιμοποιούν για πρώτη φορά δύο νέα όπλα: αφενός ελικόπτερα απ' όπου εκσφενδονίζονται δακρυγόνα και, αφετέρου «εμπλουτίζουν» το νερό των αντλιών με χημικές ουσίες που φέρνουν ανάλογα αποτελέσματα...

● Η ΒUU (Επιτροπή Πρωτοβουλίας Πολιτών για την προστασία του περιβάλλοντος στην περιοχή του κάτω Έλβα) στις 3 Δεκεμβρίου 1976 καλεί σε προετοιμασία για διαδήλωση για τα μέσα Φεβρουαρίου 77.

● Στις 17.12.76 το Πρωτοδικείο του Σλέσβιχ παίρνει απόφαση για την άμεση διακοπή των οικοδομικών εργασιών στο Μπρόκντορφ.

● Λίγες μέρες αργότερα οι εργασίες στο εργοτάξιο του Μπρόκντορφ συνεχίζονται πα-

πολιτική κρίση και τακτικές

άμεσα σ' αυτούς η πίεση μέρους
βάσης της SPD και η τακτική
διά «ηπίων μέσων» διαφθο-
του αντιπυρηνικού κινήμα-
(εκλεκτική εγκατάσταση, χρονικές α-
λλές, θέσπιση αυστηρότερων ελέγχων
έτρων ασφαλείας και τελικά η οικειο-
η ενός «μετριοπαθούς» τέτοιου ρεύμα-
ου δεν θα αντιστρατεύεται στρατηγικά
γκατάσταση πυρηνικών εργοστασίων
ίσως ν' αποτελούν τους σημαντικότε-

МІПРОКНТОРФ
28.2.1981

stern

ΜΠΡΟΚΝΤΟΡΦ
 28.2.1981

18.2.77 επαναλαμβάνονται οι συλλή-
καθηγητή Γιενς Σέερ της πυρηνικής
στο Πανεπιστήμιο της Βρέμης και ει-
τα θέματα ασφαλείας των αντιδρα-

33

ρόν και επί της ουσίας ν' αλλάξει γραμμή, αποτελεί η δήλωση του ίδιου του καγκελάριου ότι «το κράτος θα βρει τρόπους να ενισχύσει την (χριστιανοδημοκρατική) κυβέρνηση του Σλέσβιχ - Χολσταϊν (του κ. Στόλτενμπεργκ), στην περίπτωση που το (σοσιαλδημοκρατικό) Αμβούργο αποσυρθεί από το έργο του Μπρόκντορφ και προκύψουν οικονομικά προβλήματα...».

Μ' άλλα λόγια το «Γεγονός» Μπρόκντορφ δεν οδήγησε, σε ομοσπονδιακό κεντρικό επίπεδο, σε ποιοτικές αλλαγές — για την ομοσπονδιακή κυβέρνηση του καγκελάριου Σμιτ παρέμεινε «επεισόδιο» — αλλά δημιούργησε «ρωγμές», τουλάχιστον σ' επίπεδο τακτικής, στους πολιτικούς σχηματισμούς της άρχουσας τάξης της Δυτ. Γερμανίας — και κυρίως στην SPD και τα ελεγχόμενα απ' αυτήν εργατοϋπαλληλικά συνδικάτα (DGB).

Μπρόκντορφ — ενδεικτική περίπτωση

Το ερώτημα «Γεγονός» ή «επεισόδιο» τίθεται βέβαια, όχι μόνο ως προς τις επιπτώσεις

της «περίπτωσης Μπρόκντορφ» στις κρατικές εξουσιαστικές δομές, αλλά και όσον αφορά το ίδιο το αντιπυρηνικό κίνημα στη Γερμανία.

● Κατ' αρχήν ας σημειώσουμε ότι το αντιπυρηνικό κίνημα στο Μπρόκντορφ είναι πρώτ' απ' όλα ενδεικτική περίπτωση του κινήματος αυτού κι όχι αντικειμενικά συνώνυμό-του. Το αντιπυρηνικό κίνημα στη Γερμανία είναι πολύ πλατύτερο και ανάλογες εκδηλώσεις με καταλήψεις, πορείες, συγκρούσεις κλπ. έχουν γίνει εκατοντάδες φορές — σχεδόν σε όλα τα ομοσπονδιακά κρατίδια — για την αποτροπή της οικοδόμησης πυρηνικών εργοστασίων ή άλλων πυρηνικών εγκαταστάσεων, στο Βυλ, το Καλκάρ, στο Γκρόντε, στο Φίλιπσμπουργκ, στο Γκρορλέμπεν, στο Όχου, στο Γκουντρέμινγκεν, στο Μύλχαϊμ, στο Κρύμμελ — αλυσίδα ολόκληρη...

● Επίσης η διαδήλωση του Σαββάτου της 28 Φεβρουαρίου 1981 είναι ένας κρίκος σε μια αλυσίδα, τουλάχιστον εδώ και μία πενταετία, όταν ένα άλλο Σάββατο, στις 19 Φεβρουαρίου 1977, έγινε η πρώτη μεγάλη πανγερμανική κινητοποίηση με 30-35.000 διαδη-

λωτές για την αποτροπή της συνέχισης των έργων στο Μπρόκντορφ...

Από τότε μέχρι σήμερα πραγματοποιήθηκαν, σύμφωνα με μια πρόχειρη στατιστική, περισσότερες από 30 σχετικές κινητοποιήσεις στο Αμβούργο, το Μπρόκντορφ και γύρω πόλεις. (Αναφέρουμε ενδεικτικά δύο από τις σημαντικότερες: η μία το 1978, όταν αποκαλύφθηκε ότι στο σχέδιο εκκένωσης του Αμβούργου στην περίπτωση «μεγάλου τυχήματος» η μέριμνα αφορούσε σχεδόν αποκλειστικά τις κυβερνητικές / κρατικές πηρεσίες και η δεύτερη, το 1979, όταν αποκαλύφθηκε ότι... αποκρύφθηκε μία μελέτη του «Ινστιτούτου για την ασφάλεια των πυρηνικών αντιδραστήρων», που περιείχε τρομακτικά στοιχεία, όπως το γεγονός, ότι, στην περίπτωση και πάλι «μεγάλου ατυχήματος» η ραδιενέργεια σε ακτίνα 100 χιλιομέτρων ήταν 9.200 Rem, δηλαδή περίπου το δεκάπενταπλάσιο της θανατηφόρας δόσης (6 Rem).

Τέλος, στον ίδιο πάλι συσχετισμό, η ισχύς του αντιπυρηνικού κινήματος σχετικά με το Μπρόκντορφ, δεν εξαντλείται με τον προ-

«Σήμερα τα ψάρια — αύριο εμείς» στο σηκωμένο πανώ και στο χέρι η πινακίδα: «Απαγορεύεται η είσοδος — ατομική ιδιοκτησία». (Πίνακας της Angela Pietrzik με θέμα το κίνημα στο Μπρόκντορφ στην έκθεση ζωγραφικής που έγινε στην Κολωνία τον Ιούνιο του 1977 με γενικό τίτλο: «Όπου κυριαρχεί η καταπίεση αναπτύσσεται η αντίσταση»).

«σταθμό», της διαδήλωσης της 19.2.77, η οποία έχει μια προϊστορία που φτάνει στο 1933, όπου βρίσκεται και η αρχή της αλυσίδας... (βλ. σε άλλη στήλη).

...με αυτήν την έννοια έχουμε περισσότερο... κάνουμε με ένα «επεισόδιο» παρά με το «γεγονός» — ενώ είναι Γεγονός η μακροβιότητα, η συνέχεια και η διαρκής κλιμάκωση του κινήματος!

«Παλούκι»

...να το ΚΚΓ και την Αριστερά

...αποτίμηση επίσης, στην ίδια κατεύθυνση του αντιπυρηνικού κινήματος συνολικά... ιδιόμορτα του Μπρόκντορφ στην σχέση... με την Αριστερά στη Γερμανία, είναι ένα «κτεταίν»:

Αναφορικά με το Γ.Κ.Κ. τα πράγματα σχετικά απλά: Με δεδομένη την κρατικοκομματική πολιτική υπέρ των πυρηνικών εργοστασίων στην Ανατολική Γερμανία, και γενικότερα στις χώρες του «υπαρσοσιαλισμού», είναι σαφές ότι το

Αφίσα που ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ για το «ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΟΦΕΝΜΠΟΥΡΓΚ» (στο Όφενμπουργκ έγιναν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των τοπικών Επιτροπών Πρωτοβουλίας Πολιτών και της κυβέρνησης του Ομοσπονδιακού κρατιδίου της Βάδης-Βυρτεμβέργης που οδήγησαν στη διακοπή της κατάληψης του εργοστασίου που χτίζεται το πυρηνικό εργοστάσιο της Βυλ...).

«Το «κέρδος»-ΜΑΣ η λευχαιμία» — από την κινηματογραφική ταινία της Nina Gladitz «Καλύτερα σήμερα ενεργοί, παρά αύριο ραδιο-ενεργοί...»

Γ.Κ.Κ. δεν αποτελεί μίαν αντιπυρηνική δύναμη.

Το μικρό πολιτικό-του βάρος στη Δυτική Γερμανία, η εύκολη — και εύλογη — συγκριτική αναφορά από το αντιπυρηνικό κίνημα στις επικρατούσες συνθήκες της D.D.R. (πυρηνικά εργοστάσια στο Ράινσμπεργκ, Γκράιφσβαλντ, Στεντάλ κλπ.), η φυσιολογική αντίθεση του Γ.Κ.Κ. με ένα σχετικά ισχυρό εξωκοινοβουλευτικό αριστερό κίνημα (πριν λίγα χρόνια με την κομματικά συγκροτημένη μαρξιστική-λενινιστική Αριστερά και σ' αυτήν τη φάση με τα μαζικά κοινωνικά κινήματα) καθώς και η μετωπική / διεισδυτική τακτική-του απέναντι στην SPD και τα συνδικάτα, είναι παράμετροι που καθορίζουν το «αχάριστο» της θέσης που βρίσκεται το Γ.Κ.Κ. — ιδιαίτερα αν συνυπολογιστεί ότι υφίσταται και αυτό, στην συγκεκριμένη περίπτωση, πιέσεις από τη βάση-του.

Έτσι το Γ.Κ.Κ. μπορεί ν' αξιοποιηθεί από την αντιπυρηνική πτέρυγα» της SPD και να την αξιοποιήσει στην κατεύθυνση του αποπροσανατολισμού και της διάσπασης του αντιπυρηνικού κινήματος και της οικειοποίησης

Τα μονοπώλια δεν είναι... «αθώα»!

Η προώθηση της κατασκευής των πυρηνικών εργοστασίων και γενικά, αλλά και ειδικότερα στη Δυτική Γερμανία, δεν είναι βέβαια μια ιστορία ανεξάρτητη από τη λογική και τις υπαγορεύσεις της κοινωνίας του κέρδους.

Σύμφωνα με στοιχεία που είχαν δημοσιευτεί στον γερμανικό τύπο πριν μερικά χρόνια — και που επιβεβαιώθηκαν σαν σωστά — το πλέγμα των οικονομικών συμφερόντων (πέρα από τα κρατικά «ίνστιτούτα» και επιχειρήσεις και πέρα από τα κρατικοποιημένα μονοπώλια), και που είναι συνδεδεμένα με την προώθηση των πυρηνικών εργοστασίων στη Δυτική Γερμανία σε πανεθνική κλίμακα, είναι τεράστιο.

● Η BAYER και η HOECHST π.χ. ελέγχουν από 25% η κάθε μια της KEWA — της εταιρείας που μονοπωλεί τις... δραστηριότητες στον τομέα της επανεπεξεργασίας των πυρηνικών απόβλητων. Τα υπόλοιπα 50% βρίσκονται μισά - μισά στα χέρια της VEBA (στην οποία συμμετέχει το κράτος με 44%) και της NUKEM, που έχει μια σημαντική θέση στον τομέα της προώθησης του εμπλουτισμένου Ουρανίου σαν καύσιμου υλικού, πλέον, στους θερμικούς αντιδραστήρες και που ελέγχεται με 45% από το κοντσέρν της DEGUSSA. Ο ανταγωνιστής της DEGUSSA, η RUHRKOHLE A.G. ελέγχει το 67% της STEAG που έχει μια θέση κλειδί στον τομέα του εμπλουτισμού του ουρανίου. Στον ίδιο τομέα η δεύτερη και μοναδική επιχείρηση, η URANIT, βρίσκεται στα χέρια κατά 40% της NUKEM, 40% της VEBA και 20% της... BAYER...

● Η AEG έχει το 50% της KWU — της εταιρείας που δραστηριοποιείται μαζί με την BROWN — BOVERI - CIE A.G. στην κατασκευή πυρηνικών αντιδραστήρων, ενώ η SIEMENS (πέρα απ' τη συμμετοχή-της σε τραπεζιτικούς και ασφαλιστικούς οργανισμούς που συμμετέχουν στον τομέα αυτόν σε όλο το πυρηνικό κύκλωμα) διαθέτει το υπόλοιπο 50%. Η RWE συμμετέχει με 25% στη NUKEM και ελέγχει με 74% την URANERZ - BERGBAU στον τομέα των ερευνών και της εξόρυξης του Ουρανίου. Η δεύτερη — πάλι και μοναδική — εταιρεία στον ίδιο τομέα, η URANGESELLSCHAFT, ελέγχεται εξίσου με 33% από τη VEBA, την STEAG (τομέας εμπλουτισμού) και το κοντσέρν της METALLGESELLSCHAFT, στο οποίο συμμετέχει με περίπου 25% η «Γενική Εταιρεία Βιομηχανικών επενδύσεων» και της οποίας το 33% ελέγχεται από τη... SIEMENS...

● Όσο για τις Τράπεζες και τους εξαρτημένους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς (πέρα από τη «ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ» που αναφέραμε, η DEUTSCHE BANK, η DRESDNER BANK και η Ασφάλεια «ALLIANZ») είναι σ' όλους τους τομείς του πυρηνικού κυκλώματος πανταχού παρούσες / παρόντες — είτε με τη μορφή της συμμετοχής-τους στις μεγάλες εταιρείες είτε με την χρηματοδότηση και την ανάληψη της ασφαλιστικής «κάλυψης» των σχετικών έργων.

«Ο φτηνός Ιάκωβος» — μια θεατρική σατιρική ομάδα που έπαιξε σημαντικό ρόλο στις αντιπυρηνικές κινητοποιήσεις ενάντια στην ανέγερση του πυρηνικού εργοστασίου στο Καλκάρ στις εκβολές του Ρήνου: «Ο φίλος (το εργοστάσιο) θα μας κλάνει και θα βρωμίσει ο τόπος — έχει κανένας-σας φελλούς;»

(1977) που βγήκαν μέσα απ' το αντιπυρηνικό κίνημα του γκρουπ De Likedellers απ' τη Βρέμη.

...ούδια ενάντια στα πυρηνικά εργοστάσια... ώφυλλο ενός απ' τους πρώτους δίσκους

Οι χαρακτηρισμοί DW και SW προσδιορίζουν τους διαφορετικούς τύπους θερμικών αντιδραστήρων, με B χαρακτηρίζονται οι αναπαραγωγικοί αντιδραστήρες (οι επιλεγόμενες «γρήγορες κλώσσες») και οι αριθμοί δηλώνουν την ισχύ των πυρηνικών εργοστασίων σε Μεγαβάττ.

σης μιας «μετριοπαθούς» τάσης, που όπως αναφέραμε και προηγούμενα, δεν θ' αντι-στρατεύεται στρατηγικά τα πυρηνικά εργο-στάσια... Χαρακτηριστικά παραδείγματα εί-ναι η «γενίκευση» στην κατεύθυνση του αγώ-να «ενάντια στις βάσεις του θανάτου» και «ε-νάντια στους ατομικούς πυραύλους», σε α-ντιπάρθεση με τον αγώνα ενάντια στα πυρηνικά εργοστάσια και οι απόπειρες χωρι-στικών εκδηλώσεων στην κατεύθυνση της πίεσης για την εξασφάλιση περισσότερων μέ-τρων ασφαλείας...

— Όσον αφορά την εξωκοινοβουλευτική Αριστερά τα πράγματα είναι λίγο πιο σύνθε-τα:

Σε γενικές γραμμές, στη φάση της ισχυρής παρουσίας εξωκοινοβουλευτικών μαρξιστι-κών λενινιστικών κομμάτων, οι δυνάμεις αυ-τές είδαν αρχικά στο αντιπυρηνικό κίνημα έ-ναν δυνατό «αντίπαλο» και «αμφισβητία» της κομματικής αυθεντίας, αλλά στη συνέ-χεια — με δεδομένη την φθίνουσα από πλευ-ράς απήχησης κι επιρροής μέσα στον προνο-μιακό, σύμφωνα με τις «Γραφές» χώρο της εργατικής τάξης — θεώρησαν το αντιπυρηνι-κό κίνημα προσφερόμενο χώρο «μαζικής δουλειάς» — σε συνθήκες στήρησης μιας ορ-γανικής σχέσης με «τις μάζες» — και επέν-

δυσαν εκεί. Φυσικό συνεπακόλουθο η μετα-φορά διακομματικών ανταγωνισμών και συγκρούσεων στο χώρο αυτό, για το ποιο κόμμα, ποιά οργάνωση κλπ. είναι η «πρωτο-πορία» και έχει τη «σώστη γραμμή»...

Η εσωτερική ιδεολογική και πολιτική κρί-ση των πολιτικών αυτών σχηματισμών — α-πότοκο και της αδυναμίας-τους να συλλά-βουν και να «μεταφράσουν» τις διεργασίες, αλλά και το «μήνυμα», της αυτοδύναμης α-νάπτυξης των μαζικών κοινωνικών κινήμα-των — επιβεβαίωσε με την ουσιαστική αλλά και τυπική διάλυση ή αυτοδιάλυσή-τους, το πεπερασμένο της ύπαρξής-τους και υπο-γράμμισε γι' άλλη μια φορά — μ' έναν τραγι-κό από μια σκοπιά τρόπο — πόσο σφαλερή είναι η αντίληψη, ότι το αυθόρμητο μαζικό κίνημα είναι «αντικείμενο χρήσης»...

Το αντιπυρηνικό κίνημα αποδείχτηκε ανθε-κτικότερο και... συνεπέστερο από τους πάσης φύσης προφήτες της αιώνιας αλήθειας και τους αποστόλους της συνέπειας, πατώντας στη γή και βλέποντας τη ζωή! Και με αυτή την έννοια και πάλι — το Μπρόκντορφ, ενώ ιστορικά υπήρξε ένα απλό επεισόδιο, που έ-πεται και προηγείται πολλών άλλων, υπήρξε ταυτόχρονα και «Γεγονός».

«Όχι πυρηνικό εργοστάσιο στο Μπρόκντορφ»

Για την επιβολή της αποδοχής των πυρηνι-κών εργοστασίων στην κοινή γνώμη το κρά-τος και οι... «ενδιαφερόμενοι» οικονομικοί κύ-κλοι επιστράτευσαν μια σειρά επιχειρημάτων (του τύπου π.χ. «Τρομοκρατία ενάντια σε πυ-ρηνικά εργοστάσια είναι τρομοκρατία ενά-ντια σε νέες θέσεις δουλειάς», «Χωρίς πυρηνι-κά εργοστάσια θα σβήσουν τα φώτα το 2.000», «Οι σώφρονες είναι για την πρόοδο, οι χαωτικοί ενάντια-της» και άλλα ων ουκ ε-στίν αριθμός...) που θα ήταν κατάλληλα για μία μελέτη αποκρυπτογράφησης μεθόδων «ψυχολογικού πολέμου».

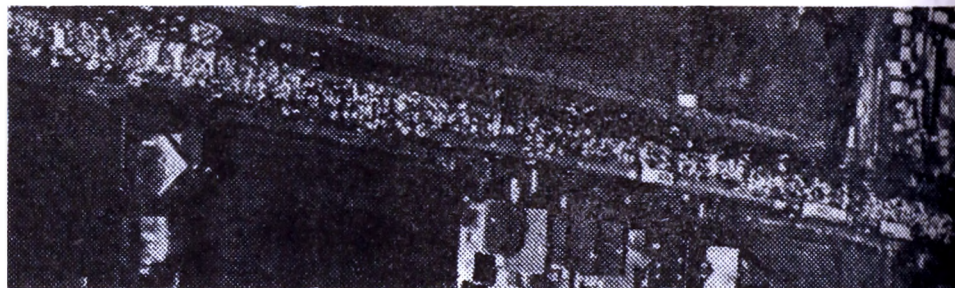
Το γεγονός ότι η γραμμή αυτή δεν κυριάρ-χησε στην κοινή γνώμη οφείλεται και στην σαφήνεια των επιχειρημάτων του αντιπυρηνι-κού κινήματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα γι' αυτό είναι μια προκήρυξη του αντιπυρηνι-κού κινήματος στο Μπρόκντορφ.

Τα επιχειρήματα της προκήρυξης ήταν α-πλά και πειστικά:

- Το πυρηνικό εργοστάσιο στο Μπρό-κντορφ θα μολύνει συνεχώς το περιβάλλον — μέσω του νερού του Έλβα που θα χρησιμο-ποιεί για τις ψυκτικές εγκαταστάσεις-του και μέσω της καμινάδας-του — με ραδιοενεργές ουσίες. Ένα ποσοστό αυτών των ραδιοενερ-γών ουσιών θα φτάνει μέσω του συστήματος ύδρευσης και τον αέρα στον κύκλο διατρο-φής του ανθρώπου...

- Η απειλή είναι ιδιαίτερα μεγάλη για τα παιδιά με την υπερβολική δόση ιωδίου που διοχετεύεται στους αδένες και γενικότερα ευνοείται η δημιουργία καρκίνου των οστών, των πνευμόνων και η λευχαιμία. Η ακτινοβο-λία στα γεννητικά όργανα επιφέρει γενετικές αλλοιώσεις και οδηγεί σε τερατογεννήσεις...

- Στην περίπτωση «βλάβης» ή «μικροατυ-χήματος» — πράγματα που θεωρούνται ήδη «ζήτημα ρουτίνας» — απελευθερώνεται αντί-στοιχα περισσότερη ραδιενέργεια, πολ-λαπλασιάζοντας τις επιπτώσεις της «συνή-θους» καθημερινής ακτινοβολίας.

— Όχι και οπουδήποτε αλλού!

- Στην περίπτωση του «μεγάλου ατυχήμα-τος» — που κανείς δεν μπορεί ν' α-ποκλείσει — απελευθερώνεται στο σύνολό-της ή στο μεγαλύτερο μέρος-της η ραδιενέργεια του πυρηνικού αντιδραστήρα, πράγμα που σημαίνει καταστροφή. Η ακτινο-βολία ενός πυρηνικού εργοστασίου, ύστερα από μερικούς μήνες λειτουργίας-του, ισοδυ-ναμεί στην περίπτωση του «μεγάλου ατυχή-ματος» με την ακτινοβολία 1000 ατομικών βομβών τύπου Χιροσίμα. Αυτό θα σήμαινε, α-πό 'δώ μέχρι το Αμβούργο, αμέσως 100.000 νεκρούς και άλλους τόσους νεκρούς λίγο α-ργότερα από καρκίνο. Μια μεγάλη περιοχή θα μεταβληθεί σε νεκρή έρημο για εκατοντάδες χρόνια...

- Τα προβλήματα της ασφαλούς μεταφο-ράς, φύλαξης και αποθήκευσης και κυρίως τα προβλήματα των κινδύνων της επανεπεξε-ργασίας των ραδιενεργών απόβλητων παρα-μένουν άλυτα. Η κυκλοφορία του ραδιενερ-γού πυρηνικού υλικού και οι κίνδυνοι που συ-νεπάγεται, αφορούν μιαν πολύ ευρύτερη πε-ριοχή από τον στενό περίγυρο του πυρηνικού εργοστασίου του Μπρόκντορφ...

- Το σοβαρότερο, όμως, πρόβλημα είναι το γεγονός ότι προετοιμάζεται η εγκατάστα-ση και ενός αναπαραγωγικού αντιδραστή-ρα — κι αυτό είναι 1000 φορές πιο επικίνδυνο απ' ό,τι ένα πυρηνικό εργοστάσιο με θερμικό αντιδραστήρα (όπως στο Μπρό-κντορφ). Ο αναπαραγωγικός αντιδραστήρας δουλεύει με Πλουτώνιο — και μερικά μόνο κι-

λά αρκούν για να καταστρέψουν το σύνολο της Ανθρωπότητας! Κάθε πυρηνικό εργοστά-σιο, λοιπόν, με θερμικό αντιδραστήρα, είναι κι ένα βήμα στην κατεύθυνση του αναπαρ-αγωγικού αντιδραστήρα — στην κατεύθυνση της καταστροφής.

- Εξαιτίας του πυρηνικού εργοστασίου στο Μπρόκντορφ η θερμοκρασία του νερού του Έλβα θα αυξηθεί, με αποτέλεσμα τη μείωση της περιεκτικότητάς-του σε οξυγόνο και με συνέπεια το «σάπισμα» του νερού και τον θάνατο και της τελευταίας οργανικής ζω-ής σ' αυτό το ποτάμι...

- Το ηλεκτρικό ρεύμα που θα παράγει το πυρηνικό εργοστάσιο του Μπρόκντορφ θα χρησιμοποιηθεί στο μέγιστό-του μέρος για υ-περαυτόματες βιομηχανίες, δηλαδή για κάθε καινούρια θέση απασχόλησης που «εξασφα-λίζει» προσωρινά η ανέγερση του πυρηνικού εργοστασίου στο Μπρόκντορφ θα χάσουν 3 με 4 εργάτες τη δουλειά-τους...

- Η μεγάλη βιομηχανία — η καθαυτό πυ-ρηνική, τα συμβαλλόμενα παρακλάδια-της και οι άλλοι μετέχοντες κλάδοι — ανατρέ-πουν την οικολογική ισορροπία με τη μόλυν-ση που δημιουργούν, καταστρέφουν τη ζωή και αφαιρούν την υλική βάση της επιβίωσης και για τους αγρότες της περιοχής, και για τους εργαζόμενους στις πόλεις.

Και η επωδός - σύνθημα και κώδικας του αντιπυρηνικού κινήματος:

«ΟΧΙ ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΣΤΟ ΜΠΡΟ-ΚΝΤΟΡΦ — ΟΧΙ ΚΑΙ ΟΠΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ!»

Προς
τους αρμόδιους
και
τον Πρωθυπουργό

Εσείς λοιπόν
είστε που θέλετε
να πάρετε το ρίσκο
για την ασφάλεια
των πυρηνικών εργοστασίων
και την ασφάλεια τη δική-μας
— ρίσκο, που δε μπορείτε,
ε θα μπορέσετε ποτέ
να το σηκώσετε.
Αλλιώς: πώς θα σταθείτε όρθιοι
ε το βάρος της ευθύνης
των χιλιάδων που ρισκάρετε
τους ώμους;

★
«μέγιστο υποθετικό ατύχημα»
ναί το μεγαλύτερο
αυτό που «υποτίθεται»
από σας — και θα συμβεί
να περάσουν τα 17.000 χρόνια
να λένε οι στατιστικές.

★
«τοτα δεν είναι απόλυτα ασφαλές
το είπατε και σείς —
πως η αβεβαιότητα των πυρηνικών
εργοστασίων
ε κοστίζει περισσότερο
όσα είστε σε θέση — εσείς —
εγγυηθήτε.

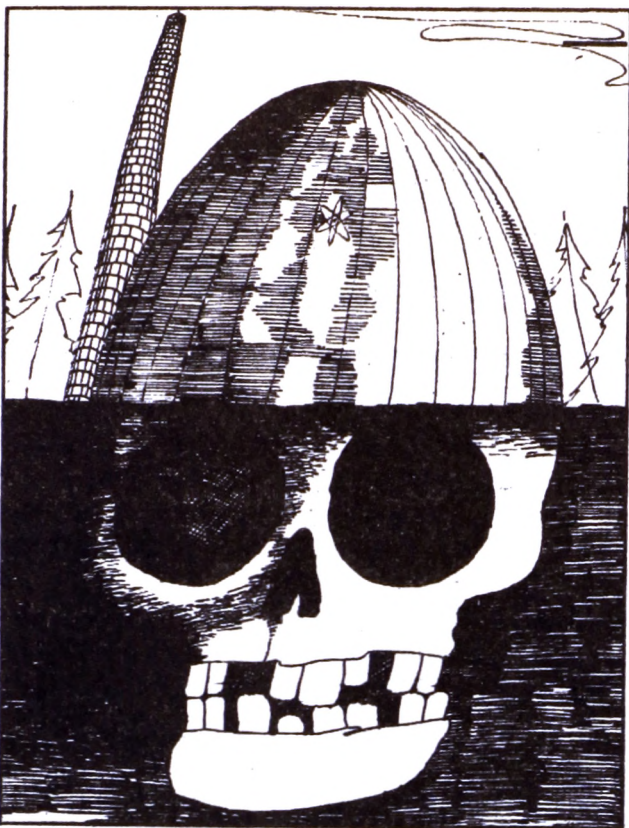
★
«μελοί υπάρχουν, βέβαια,
«ποτέ» — μας λέτε
«ρωτάμε περισσότερα.
«Για τους τρελούς δε βρέθηκε,
«μα, βοτάνι θεραπείας...»

★
«Εσείς λοιπόν
«ε οι τρελοί
«το βοτάνι που θα σας γιατρέψει
«αλώνει...

«μα του Χάνς-Κούρτ Φλέμινγκ, δημο-
«μένο στην έκδοση «Όπου κυριαρχεί
«ταπίση μεγαλώνει η Αντίσταση», Κο-
«1977. (Απόδοση Π.Σ.)

Ενώ στην Ελλάδα το κίνημα (ξανα) πεινάει για μύθους...

ΑΝΤΙΠΥΡΗΝΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΝΑΙ ΠΑΡ' ΟΛΑ ΑΥΤΑ!

«'Ε-έ-έρ-χε-ται, — 'Ε-έ-έρ-χε-ται!» — γνω-
στό το σύνθημα, «φωναχτερό» και προσφερό-
μενο για χρήση πολλαπλή (όλοι κάποτε έρχο-
νται, παρέρχονται κι επανέρχονται: ο Βασι-
λιάς, ο Παπαδόπουλος, η Δημοκρατία, ο Φασι-
σμός, ο Καραμανλής, ο όποιος Αρχηγός, κα-
θώς και άλλα...), με ευχετήρια σήμανση και
ενσωματωμένες τις έννοιες της Ε λ π ί δ α ς
(«πού θα πάει, θα γυρίσει κι ο τροχός...») και
της Α π ε ι λ ή ς («και τότε θα τα
ξανα-πούμε...»).

Στην ευχετήρια σήμανση, που αποτελεί,
συνήθως, προμήνυμα κακών — για τους α-
κούοντες και μη κραυγάζοντες — βρίσκεται ο
αντίποδας της επι-σήμανσης των κακών με
ενσωματωμένες τις έννοιες της Ε γ ρ ή γ ο -
ρ σ η ς («Φύλακες γρηγορείτε!») και της Α ν -
τί σ τ α σ η ς («Δε θα περάσει!»).

«'Ε-έ-έρ-χο-νται» λοιπόν τα πυρηνικά εργο-
στάσια στην Ελλάδα του Εγκέλαδου — ελέω
της ενεργειακής πολιτικής και των εξαγωγι-
κών συμφερόντων των σχετικών πολυεθνι-
κών της Δύσης (ήδη ενεργοί οι Αμερικάνοι, ή-
δη δεσμεύοντες οι Γάλλοι, ήδη πιέζοντες οι
Βρετανοί) και των κρατικών μονοπωλίων της
Ανατολής (ήδη ενδιαφερόμενοι οι Σοβιετικοί)
και «τη ευγενή φροντίδι» (κατ' αποκλειστικό-
τητα προς το παρόν) της «Νέας Δημοκρα-
τίας».

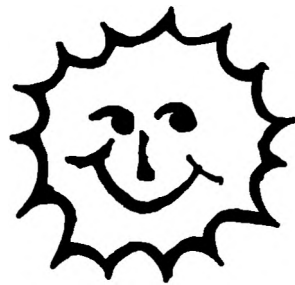
«'Ε-έ-έρ-χο-νται» κι επαναπροσδιορίζουν,
αντικειμενικά, δίκην «βαρβάρων» μια σειρά α-
πό έννοιες («επιβίωση», «ποιότητα ζωής»,
«φόβος», «καταστροφή») και προκαλούν και
πάλι αντικειμενικά, μια σειρά ανα-διατάξεων
σε κοινωνικά και πολιτικά δεδομένα (τρόποι
και μέθοδοι επιβολής και αντίκρουσης της
συγκεκριμένης επιλογής, θέσεις, αντι-θέσεις,
παρα-θέσεις, υπο-θέσεις και δια-θέσεις, στην
διαρραγή της συγκρότησης μετώπων και δυ-
νάμεων, αφύπνιση υπνώττοντος δυναμικού κι
ενεργοποίησή-του στο διεκδικητικό - αγωνι-
στικό προσκήνιο).

«'Ε-έ-έρ-χο-νται — 'Ε-έ-έρ-χονται» τα πυρη-
νικά εργοστάσια στην Ελλάδα. Ε γ ρ ή γ ο ρ -
σ η - Α ν τ ί σ τ α σ η, φάσεις του απεύχεσθαι,
που γίνεται μοιραία και αναγκαστικά, Πολι-
τι κ ή (έδαφος ναρκοθετημένο), με δηλωμένη
επιδίωξη την Αποτροπή της έλευσης των
«βαρβάρων»...

Μοιραία — γιατί η Πολιτική είναι ταυτό-
σημη, στην πρακτική εξάσκησή-της, με την
πολιτική συσχετισμών δυνάμεων, τον «χειρι-
σμό» των καταστάσεων αλλά — αλίμονο —
και των ανθρώπων, την «συνεκτίμηση» και τον
συμψηφισμό μέσ' στον αστερισμό του Εφι-
κτού... Γιατί η Πολιτική, είναι συνυφασμένη
με την πολιτική των μεθοδεύσεων, την χρήση

εμφιαλωμένων συνθημάτων και των ασπρό-
μαυρων διαφανειών, την επιστράτευση και
παροχή λύσεων «προ-κατ» (έτοιμες θεωρίες
και ετοιμασμένες πράξεις), την δημοπράτηση
— «ξεφώνημα» κοινώς — ονείρων και υπο-
σχέσεων...

Α ν α γ κ α σ τ ι κ ά — γιατί, ίσως, είναι α-
ντικειμενικά αδύνατο, ακόμα και για τους
παντοιοτρόπως «αμαρτήσαντες» στον... κήπο
της πολιτικής πρακτικής (και που έχουν συ-
νείδηση του γεγονότος) να μείνουν μ ό ν ο
παρατηρητές επικαλούμενοι το γενικό «δυ-
στύχημα της ύπαρξης»* την ώρα που η συγ-
κεκριμένη επιλογή της εξουσίας βάζει με το
«έτσι θέλω» υποθήκη τη ζωή (κ α ι εκείνων
που δε θέλουν να την χάσουν) στην περιπτώ-
ση τεχνικής «βλάβης» ή πυρηνικού «ατυχήμα-
τος»... Γιατί, ίσως, μπροστά στην πρόκληση
του να παραδοθούμε αιχμάλωτοι στα άλογα
και «τρομερά της ύλης παραληρήματα»* και
στα «έλογα» των κυβερνήσεων εγχειρήματα,
είναι δύσκολο ν' αποδεχτούμε α μ α χ η τ ι το
ανυπέρβλητο του τοίχου να μην... κορνάρου-
με, έστω, για να δηλώσουμε πως «είμαστε κι
εμείς εδώ»....

Αντιπυρηνικό κίνημα!

Και τι γίνεται με τη διαλεκτική σχέση Ζωής
και Θανάτου; Δεν ισχύει — για όσους δηλώ-
νουν υλιστές ή μεταφυσικοί — ότι πριν τη
Ζωή υπήρχε το Τίποτα; Κι αν δεν ισχύει, γιατί
είναι «φυσιολογικό» για τον Άνθρωπο να
μην υπάρχει, πριν γεννηθεί και ζήσει, και να
πάψει να υπάρχει, αφού γεννηθεί και ζήσει,
και δεν είναι «φυσιολογική» η ανάλογη πο-
ρεία για την Άνθρωπο τ η τ α; Κι αν ισχύει,
γιατί μετά τη Ζωή δεν έπεται φυσιολογικά το
Τίποτα, εφόσον ήταν «φυσιολογικό» να έπε-
ται η Ζωή του Τίποτα; («Το Τίποτα προπορεύε-
ται και έπεται»)*. Αντιπυρηνικό κίνημα — δεν
έχει μέσα-του, σε μια πιο μακροπρόθεσμη
προοπτική, το σπέρμα της ματαιοπονίας;

Ίσως — ό μ ω ς πα ρ' ό λ α α υ τ ά, η Α ν -
τί σ τ α σ η σ' έναν κόσμο χωρίς «'Εξοδο κιν-
δύνου» και με προοπτική την διάσωση όσων
(και αν) γλυτώσουν — στην επισπευσμένη εκ-
δοχή της πυρηνικής καταστροφής — σε υπό-
γειες γαλαρίες, είναι έ ν α ς όρος για υπο-
φερτή, χωρίς να φτύνεις στον καθρέφτη, προ-
σωρινή έστω, ύπαρξη.

Αντιπυρηνικό κίνημα στην Ελλάδα!

Και τι γίνεται με την εγγενή φθοροποιό πη-
γή της διαφθοράς-του (— χρήση, καπέλλωμα,
αναριχήσεις αυτοκλήτων «εκφραστών» και η-
γετών και όλα τα γνωστά συνεπακόλουθα της
κάθε πολιτικής-μας μορφοποίησης); Το εργα-
τικό κίνημα, το λαϊκό κίνημα, η Αριστερά εν
γένει, θήτευσε εν Ελλάδι σε σχολεία μύθων
και προτύπων, έζησε κι ιδεολογήθηκε — δυ-
στυχώς — μαζί-τους. Τώρα που για πολλούς
γκρεμίστηκαν οι μύθοι — ευτυχώς — τώρα,
που για πολλούς φαλήρισαν τα πρότυπα —
και πάλι ευτυχώς — τώρα που «το παιδί (ξα-
να)πεινάει» για νέους μύθους και καινούρια
πρότυπα, δεν οδηγείται πάλι με νέες σημαίες
και καινούριους σκοπούς στην παγίδευση;

Ίσως — ό μ ω ς πα ρ' ό λ α α υ τ ά, στο
κάτω-κάτω της γραφής είναι έ ν α ς διάλο-
γος, έστω απόκρημνος, έστω εφήμερος, έστω
ενδόμυχος, με την έμψυχη πραγματικότητα...

ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΑΓΚΟΣ

Οι σημειωμένες με αστερίσκο διατυπώσεις είναι
από την ποίηση του Ν.Δ. Καρούζου.

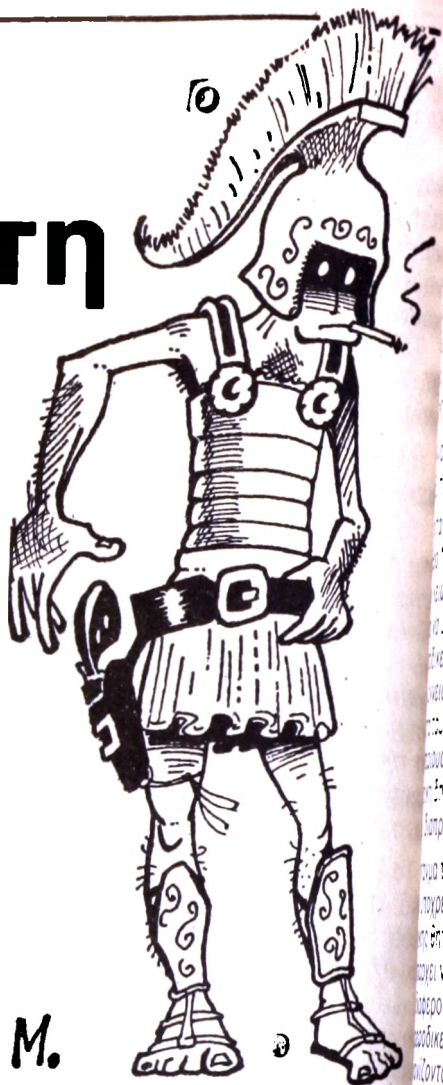
Μια τεράστια κουρτίνα, σε ένα μικροσκοπικό φεγγίτη

Τοῦ Φάνη Πρόκα

Το κείμενο που ακολουθεί δε γράφτηκε κάτω από την επίδραση αυταπατών, ούτε έχει σκοπό να σκορπίσει τέτοιες. Είναι γνωστά τα όρια μέσα στα οποία η αστική δικαιοσύνη μπορεί να δικαιολογεί το όνομά-της σαν τέτοιας και είναι φανερό ότι τα όρια αυτά γίνονται όλο και πιό στενά. Από την άλλη πλευρά είναι μάλλον κουτό η γνώση αυτή να απολυτοποιείται και να αποτελεί εμπόδιο για τη χρήση κάθε ευκαιρίας που προσφέρει το αστικό σύστημα δικαίου.

Και προσφέρονται αρκετές τέτοιες ευκαιρίες τόσο για τη μερι-

κή απόκρουση των «επιθέσεων φασιστικοποίησης» των δυνάμεων της αντίδρασης, όσο ακόμα και για μικρές τακτικές νίκες που δημιουργούν στις τελευταίες προβλήματα αρκετά ενοχλητικά. Και εδώ, όπως και στα υπόλοιπα μέτωπα πάλης, η υπόθεση εξαρτάται τις περισσότερες φορές από το τί δυνάμεις είναι διατεθειμένος κανείς να κινητοποιήσει για το συγκεκριμένο θέμα και από το πόση ευαισθησία και ανταπόκριση θα υπάρξει τελικά από ένα κάπως ευρύτερο λαϊκό παράγοντα.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια έξαρση της χρήσης των στρατοδικείων σαν εργαλείων καθυπόταξης των στρατιωτών σε μια άκαμπτη και ισοπεδωτική πειθαρχηση, αλλά και χτυπήματος και εξουδετέρωσης εκείνων που στην πολιτική-τους ζωή είχαν έρθει σε επαφή με το «μίσμα» της μαρξιστικής θεωρίας, και ενδεχόμενα προβάλλουν η απλά θεωρούνται σαν ανασταλτικοί παράγοντες στην πειθαρχηση αυτή.

Είναι φυσικό την έξαρση αυτή να την ακολουθεί μια αύξηση της σχετικής φιλολογίας δημοσιογραφικά και αρθρογραφικά. Οι δεξιές εφημερίδες στηλιτεύουν την «προσπάθεια των μαρξιστών να κομματικοποιήσουν τον εθνικό στρατό», ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» παραπονιέται για την επιθετική και άδικη στάση των κακών αξιωματικών που είναι προκατειλημμένοι απέναντι στους καημένους τους κνίτες και τους κυνηγούν παρ' όλη την άψογη στάση-τους, και τα αριστερά φύλλα και περιοδικά προσπαθούν να αναλύσουν και να δημοσιοποιήσουν το θέμα.

Δυο άρθρα εξαιρετικά ενδιαφέροντα δημοσιεύτηκαν στο ANTI No 163/24.10 και στο ΒΗΜΑ της 26.10.80. Το ενδιαφέρον των άρθρων αυτών δε βρίσκεται μονάχα στο πολύ αναλυτικό και καλά στοιχειοθετημένο περιεχόμενό-τους, αλλά και στην προσωπικότητα του συντάκτη-τους Μ. Ζούβελου, που σαν πρώην επίτροπος του Στρατοδικείου μπορεί και γνωρίζει από τα μέσα το ζήτημα. Κατά βάση το άρθρο στο ANTI έρχεται να υπεραμυνθεί της στρατιωτικής δικαιοσύνης και ίσως όχι πολύ άδικο — από τη δική-του οπτική γωνία. Την κακοδαιμονία-της και τη χρησιμοποίηση του Στρατοδικείου σαν όργανου εκφοβισμού και καταδίωξης των στρατευμένων, την αποδίδει στην ολοκληρωτική εξάρτηση από τη Διοίκηση — με τον όρο χαρακτηρίζεται τόσο η στρατιωτική ηγεσία όσο και οι πολιτικοί-της προϊστάμενοι — στο θεσμικό πλαίσιο που υποχρεώνει το Στρατιωτικό Δικαστή σε μια μονόδρομη κρίση, και στην άμεση κατάπνιξη κάθε κίνησης που απειλεί το σύστημα, στο ξερίζωμα κάθε ατόμου που επιμένει να κρίνει κατά συνείδηση.

Το άρθρο στο ΒΗΜΑ μπορεί πολύ καλά να θεωρηθεί σαν συμπληρωματικό του πρώτου, είτε είχε τέτοια πρόθεση ο συντάκτης-του, είτε όχι. Έρχεται να περιγράψει το τί περιμένει τον στρατευμένο εκείνο που θα αποπειραθεί να αναζητήσει τη δικαίωσή-του είτε στη στρατιωτική δικαιοσύνη, είτε σε ανώτερη βαθμίδα της πολιτικής. Το παράδειγμα που χρησιμοποιείται είναι χαρακτηριστικό. Στρατιωτικός — μόνιμος — μένει στάσιμος ύστερα από αυθαίρετη ενέργεια του διοικητή-του. Προσφεύγει στο στρατοδικείο, αλλά ο τελευταίος απαλλάσσεται παρ' όλο που γίνεται καταφανές το δίκαιο του μηνυτή. Μη έχοντας δικαίωμα έφεσης — ο σχετικός νόμος έχει ανασταλεί από το 1945 — πηγαίνει στο Συμβούλιο Επικρατείας. Το τελευταίο τον δικαιώνει. Επι-

στρέφει στο Συμβούλιο Κρίσεων με την ακυρωτική απόφαση στρέφει. Και το τελευταίο, παρ' όλο που τον είχε στο μεταξύ προγίνει, επαναλαμβάνει την παλιά-του απόφαση και τον κρίνει μη π ρ ο α κ τ έ ο, παραλάσσοντας λίγο τους τυπικούς λόγους!

Μπορεί κανείς να φαντασθεί τί θα είχε συμβεί για παράδειγμα σε έναν απλό στρατιώτη που θα κατηγορούσε έναν αξιωματικό τι τον χτύπησε ή τον εξύβρισε;

Ωστόσο το θέμα έχει μια άλλη πτυχή που δικαιολογεί τη σκληρή στάση που τηρεί η διοίκηση και την άρνησή-της να υπακούσει σε τέτοιου είδους αποφάσεις — ή μάλλον την αιτιολογεί. Η ιδέα αυτή κρυμμένη λεπτομέρεια ερμηνεύει τον ασφυκτικό κλειό τον οποίο περιβάλλεται η δυνατότητα του στρατιωτικού δικαστηρίου να ερευνήσει, να κρίνει και να αποφασίσει και κάνει ανεδαφιστική κάθε σκέψη για ομαλή έξοδο από τον κλειό αυτό.

Η στρατιωτική ηγεσία — και το υπουργείο Στρατιωτικών — μπορούν και δεν τολμούν να αφήσουν περιθώρια ανεξαρτησίας στη Στρατιωτική Δικαιοσύνη ή να αποδεχτούν τις αποφάσεις των οργάνων, όπως το Συμβούλιο Επικρατείας που είναι έξω από τον έλεγχο-τους. Και αυτό γιατί η είσοδος σε μια διαδικασία του είδους θα αποκάλυπτε μια καθόλου ευχάριστη γι' αυτό πραγματικότητα. Ότι όχι μόνο ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας — όχι μόνο το μεγάλο και περίπλοκο οικοδόμημα της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης συνολικά, αλλά και ολόκληρο το πλέγμα νόμων, διατάξεων και κανονισμών στη σκιά των οποίων ζει καθημερινά ο στρατευμένος, δεν έχει μια νομική βάση. Και για την πραγματοποίηση μιας τέτοιας αλλαγής δε θα χρειαζόταν καμιά ιδιαίτερα βαθιά γνώση και μελέτη του πλέγματος αυτού, αλλά η απλή διεξαγωγή μερικών μελετών μη προαποφασισμένων και ορισμένες προσφυγές στα Διοικητικά Δικαστήρια, όπου θα κρίνονταν το θέμα στην ουσία και βάθος-του και όχι στον τύπο και στην επιφάνεια.

Το Σύνταγμα, ο βασικός νόμος της χώρας, από τον οποίο — από την αντίληψη της αστικής νομικής θεωρίας — αντλούν την ισχύ-τους όλοι οι άλλοι νόμοι και διατάξεις, δε δίνει καμιά κατεύθυνση στο οποιοδήποτε θέμα αφορά το στρατό. Το ζήτημα μοιάζει να περιβάλλεται από ένα ταμπού, που δίνει στους στρατιωτικούς την ευχέρεια να ρυθμίζουν τα του οίκου-τους χωρίς καμιά αναστολή, αλλά και χωρίς κανένα στήριγμα έξω από κείνα που τους διοικούν γύρω στους εαυτούς-τους. Το πράγμα θυμίζει τις ταινίες κινούμενων σχεδίων, όπου ο ήρωας προχωρά κατά βήματα στον αέρα ή στο νερό χωρίς να το αντιληφθεί με το που κοιτάζει κάτω, βλέπει πού βρίσκεται και τότε βουλιάζει.

Έχει ενδιαφέρον να εξετάσει κανείς την προϊστορία της απόφασης. Για πρώτη φορά γίνεται συνταγματική αναφορά στο λαϊκό στρατό, στο Νόμο της Επιδάουρου, της Β' Εθνικής Συν-

ισ. Στις παραγράφους-του Ε' και Εξ', γίνεται λόγος για την υπο-
νέωση του Εκτελεστικού να εισαγάγει στο Βουλευτικό νόμους
ου να ρυθμίζουν θέματα στολής και μισθοδοσίας.

Το Σύνταγμα του Καποδίστρια, της Γ' Εθνοσυνέλευσης, εντά-
στην αρμοδιότητα του πρώτου την υποχρέωση για τη σύντα-
νόμου που να συστήνει πολιτικό (τακτικό) στρατό.

Στο Σύνταγμα του Όθωνα, άρθρο 95, γίνεται για πρώτη φορά
γος για τη στρατιωτική δικαιοσύνη και εισάγεται η γνωστή δια-
πωση, που έκτοτε επαναλαμβάνεται με σταθερότητα εκπληκτι-
, ότι «ειδικός νόμος θέλει κανονίσει τα περί στρατοδικείων και
αυτοδικείων». Η διάταξη περιέχεται και στο άρθρο 105 παρά-
αφος θ' του ίδιου Συντάγματος.

Το Σύνταγμα της Β' Εθνοσυνέλευσης των Αθηνών, στο άρθρο
δίνει την ίδια ακριβώς λύση, παρέχοντας μια αυξημένη «επαγ-
λματική» προστασία με το άρθρο 100 στους αξιωματικούς.

Η Β' Αναθεωρητική Βουλή επαναλαμβάνει τα άρθρα 97 και 100
ολεξί, προσθέτοντας στο πρώτο τα δικαστήρια λειών.

Το σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας του 1927, προβλέπει
άρθρο 100: «Τα περί στρατοδικείων, ναυτοδικείων και δικα-
στηρίων λειών κανονίζονται δι' ειδικών νόμων, οίτινες όμως δε
ναι να υπαγάγουν εις την αρμοδιότητα των στρατοδικείων
ναυτοδικείων αδικήματα στρεφόμενα κατά της ζωής, τιμής,
ίας, αγνείας και σωματικής ακεραιότητος των ιδιωτών ή εν
ει κατά του προσώπου αυτών ή αφορώντα εις φθοράν ή βλά-
της περιουσίας-των, διαπραττόμενα υπό στρατιωτικών». Μια
ηνευτική δήλωση εξαιρεί από την παράγραφο αυτή τα αδική-
α που διαπράττονται κατόπιν διαταγής.

Το Σύνταγμα του 1952 κατοχυρώνει για πρώτη φορά συνταγμα-
την υποχρέωση του Έλληνα πολίτη για την εκπλήρωση
ατιωτικής θητείας «κατά τους ορισμούς των νόμων». Στο αρ-
97, υπάρχει για μια ακόμα φορά η διατύπωση συμπληρωμένη
ια ενδιαφέρουσα προσθήκη: «Τα περί στρατοδικείων, ναυτο-
ίων, αεροδικείων, πειρατείας, ναυταπάτης και δικαστηρίων
ον κανονίζονται δι' ειδικών νόμων.

ιγώται δεν δύναται να υπαχθούν εις την αρμοδιότητα των
ατοδικείων, ναυτοδικείων και αεροδικείων, ειμή μόνον δι' α-
τοίνους πράξεις κατά της ασφαλείας των ενόπλων δυνάμε-

Το Σύνταγμα του 1975 που ισχύει σήμερα, διατηρείται η διάτα-
για την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας. Στο
96, παράγραφοι 4 και 5, αναφέρεται: «Ειδικοί νόμοι ορί-
α) Τα περί στρατοδικείων, ναυτοδικείων και αεροδικείων
ην αρμοδιότητα των οποίων δεν δύναται να υπαχθούν ιδιώ-
β) Τα περί δικαστηρίων λειών.

γ) Τα υπό στοιχείον α' της προηγούμενης παραγράφου δικα-
α συγκροτούνται κατά πλειοψηφίαν εκ μελών των ενόπλων
αυμένων, περιβαλλομένων υπό των κατά το άρθρον 87 παρά-
δος 1 του παρόντος εγγυήσεων λειτουργικής και προσωπι-
α ανεξαρτησίας, διά δε τας συνεδριάσεις και αποφάσεις των
αυτηρίων τούτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγρά-
2 έως 4 του άρθρου 93. Τα της εφαρμογής των διατάξεων
αρούσης παραγράφου ως και ο χρόνος ενάρξεως της ισχύ-
αυτων ορίζονται δι' νόμου».

Το άρθρο III, παράγραφος 3, ορίζεται: «Διατηρούνται εν ισχύ-
..... β) το ν.δ. υπ' αριθμ. 167 της 16.11.1974» Περί χορηγή-
του ενδίκου μέσου της εφέσεως κατά των αποφάσεων του
αυτικού δικαστηρίου «επιτρεπομένης της δια νόμου τροπο-
αews ή καταργήσεως αυτών».

Η εκπληκτική στην όλη υπόθεση είναι ότι τα ελληνικά συντάγ-
είναι στα περισσότερα σημεία-τους εξαιρετικά λεπτολόγα.
ν τόση σημασία στη λεπτομέρεια, ώστε περισσότερο από
1 χάνουν την ουσία. Κι όμως κανείς σοφός νομοθέτης δε
ται να σκέφτηκε να εφοδιάσει τον Οργανικό Νόμο της Ελλη-
Πολιτείας με μερικές διατάξεις που να αφορούν το Στρατό.
υποτίμηση θα πει κανείς... Τόση αφέλεια μήπως; Ή εσκεμέ-
λοτυφλία και υποκρισία; Ο ρόλος του στρατού στη σύγχρο-
ηνική ιστορία είναι καθοριστικός. Είκοσι περίπου στρατιω-
νήματα, πραξικοπήματα και επαναστάσεις από τη σύσταση
αληνικού κράτους μιλούν γι' αυτόν. Κι όμως το Σύνταγμα
ονοεί μέχρι για τους υπαλλήλους της γραμματείας των δι-
ίων, ξεπερνά όχι μόνο το θέμα της στρατιωτικής δικαιοσύ-
αλλά και γενικά της ύπαρξης, συγκρότησης, οργάνωσης και
ργίας του στρατού, μέσα σε δυο ή τρεις παραγράφους. Και
α με διατάξεις που ελάχιστα μπαίνουν σε κάποια ουσία
ώντας να παραπέμπουν σε ένα «ως νόμος ορίζει».

Το πρώτος ορίζει λοιπόν, και πάνω σ' αυτόν οικοδομούνται νόμοι,
ο πρώτος ορίζει και διατάξεις που έχουν τόση σχέση με τη «συνταγμα-
να το ορίζει», τα «ατομικά δικαιώματα», την «απονομή δικαιοσύνης»,
και τότε πάλι, όση ο φάντης με το ρετσινόλαδο. Η παρατήρηση που
ν προκύπτει, ότι λίγο πιο πάνω επιβεβαιώνεται απόλυτα. Η Διοίκηση παρα-

Τό μυθιστόρημα πού καθορίζει τούς διανοούμενους τοῦ μεταπολέμου

Σιμόν ντέ Μπωβουάρ ΟΙ ΜΑΝΔΑΡΙΝΟΙ

Μεταφράζει ή
Ζώρζ Σαρή

Εκδόσεις Γλάρος

Κεντρική διάθεση - παράγγελίες:
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 31, ΑΘΗΝΑ - 142,
ΤΗΛ. 36.18.457

P. PYLARINOS

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΕΙ
ΝΕΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Σας περιμένουμε στο νέο μας κατάστημα, στη
Σοφοκλέους 7-9 (άπέναντι από τό Χρηματιστήριο)
όπου θά λειτουργεί καί μεγάλη αίθουσα
δημοπρασιών γιά κάθε είδους συλλεκτικά
άντικείμενα, όπως:

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ - ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ - ΡΟΛΟΓΙΑ - ΠΟΡΣΕΛΑΝΕΣ κ.ά.

Έπίσης ή αίθουσα προσφέρεται σέ κάθε
ένδιαφερόμενο γιά έκθέσεις, δημοπρασίες, γενικές
συνελεύσεις, διαλέξεις κλπ.

● ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΤΑΙ

ότι ή αίθουσα δημοπρασιών είναι 250 τετρ. μέτρα,
μέ κλιματισμό καί ότι κατασκευάστηκε ειδικά γιά
τούς αναφερόμενους λόγους.

ΣΥΝ ΚΑΙ ΠΛΗΝ

περιοδική έκδοση

σειρά
αυτοβχεδιαβμός
ελεύθεροι ήχοι και λέξεις

ΒΙΒΛΙΑ

Σάκης Παπαδημητρίου	ΚΩΔΙΚΟΠΛΗΚΤΡΟΝΙΚΑ
Γκρέιλ Μάρκου	ΕΛΒΙΣ: ΠΡΙΣΛΕΙΑΔΑ μετάφραση Νίκου Σαββάτη πρόλογος Κώστα Θεοφιλόπουλου
Πάνος Κουτρομπούσης	ΕΝ ΑΓΚΑΛΙΑ ΔΕ ΚΡΙΣΓΙΑΟΥΡΤΙ Υ ΟΤΡΟΣ ΤΑΧΥΔΡΑΜΑΤΑ Υ HISTORIAS ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ
Σάκης Παπαδημητρίου	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΖΑΖ, τρίτη έκδοση
Χάνα Τσάρλτον - Σάκης Παπαδημητρίου	Ο ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΣ ΓΕΡΖΥ ΚΟΖΙΝΣΚΙ επιλογή κειμένων, μετάφραση και κριτική
Σάκης Παπαδημητρίου	ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ δεύτερη έκδοση με συν και πλην
Σάκης Παπαδημητρίου	ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΖΑΖ, δεύτερη έκδοση

ΔΙΣΚΟΙ

Σάκης Παπαδημητρίου - Φλώρος Φλωρίδης	ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟΥ ΜΠΑΡΑΚΟΥ άλμπουμ δύο δίσκων
Σάκης Παπαδημητρίου	ΠΙΑΝΟΕΠΑΦΕΣ, σόλο πιάνο
Φλώρος Φλωρίδης	(N)TZZPPPT, σόλο πνευστά
Σάκης Παπαδημητρίου	ΠΙΑΝΟΕΠΑΦΕΣ, σόλο πιάνο
Σάκης Παπαδημητρίου - Φλώρος Φλωρίδης	TRAVESTIES μουσική της θεατρικής παράστασης

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΟΥΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ 1981

Χάνιελ Λόνγκ	Η ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΕΖΑ ΝΤΕ ΒΑΚΑ μετάφραση και πρόλογος Κλαίτης Σωτηριάδου
Φράνκ Κόφσκι	Ο ΜΑΥΡΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ μετάφραση Σπύρου Φέγγου σημείωμα Σάκη Παπαδημητρίου
Τόμ Στόπαρντ	TRAVESTIES μετάφραση Ρούλας Πατεράκη - Τάσου Μπλάτζιου
Σάκης Παπαδημητρίου	ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΛΟΓΙΟ μουσικές θέσεις και διαθέσεις 1962 - 1980

στοκ έχουν

Σάκης Παπαδημητρίου: Εγνατία 98, Θεσσαλονίκη, τηλ. 275.530
Ντενίς Χαρβέυ: Λαμπρού Φωτιάδη 6, Μέτς, Αθήνα, τηλ. 9233.547

BEBOP • Πρίγκ. Νικολάου 13 • Θεσσαλονίκη • Τηλ. 263-565

μένει απόλυτα ελεύθερη να ρυθμίζει τα του οίκου-της, απόλυτα ελεύθερη για κάθε αυθαιρεσία, αλλά και ολότελα ακάλυπτη. Για το μαχαίρι έχει δυο κόψεις στην προκειμένη περίπτωση. Ο πολίτης και ο στρατευμένος πολίτης έχει καθορισμένα δικαιώματα και είναι — το λιγότερο — υποχρέωσή-του να τα διεκδικήσει.

Οι νόμοι που αφορούν το στρατό συντάσσονται και εκδίδονται χωρίς συνταγματικές δεσμεύσεις σ' ότι αφορά το περιεχόμενό τους. Όπως όμως και όλοι οι άλλοι νόμοι δε μπορούν να παραβιάζουν με τις διατάξεις τους οποιοδήποτε άλλο άρθρο του συντάγματος εφ' όσον δεν υπάρχει ρητή σχετική διάταξη στο ίδιο το σύνταγμα. Φυσικά δεν υπάρχει όργανο στο οποίο να μπορεί να προσφύγει ο θιγόμενος πολίτης και να καταγγείλει ένα νόμο σαν αντισυνταγματικό. Υπάρχουν, όμως, όργανα στα οποία μπορεί να καταφύγει και να προσβάλει τις σε βάρος-του πράξεις, που εκδόθηκαν στη βάση-του, ή στη βάση διατάξεων και κανονισμών που αντλούν από αυτόν την ισχύ-τους. Και η προσβολή των πράξεων αυτών αφορά λόγους ουσιαστικούς και όχι τυπικούς. Χωρίς να χρειάζεται κανείς ειδικός συνταγματολόγος, μπορεί να ανιχνεύσει πληθώρα τέτοιες περιπτώσεις. Θα δοθούν ορισμένα παραδείγματα, καθαρά ενδεικτικά:

Ολότελα έξω από κάθε συνταγματική πρόβλεψη, αλλά και αντίθεση με συγκεκριμένες διατάξεις του συντάγματος, είναι πειθαρχική εξουσία των στρατιωτικών διοικητών κάθε βαθμίδας που αναφέρεται σε ποινές φυλάκισης και κράτησης. Το άρθρο παράγραφος 3 αναφέρει: «Η προσωπική ελευθερία είναι απαράβιαστος. Ουδείς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται άλλως πως περιορίζεται, ει μὴ μόνον όταν και όπως ο νόμος ορίζει». Μπορεί να θεωρηθεί — με πολλές ανοχές — σαν τέτοιος νόμος ο στρατιωτικός κανονισμός που θεσπίζει τέτοιες πειθαρχικές εξουσίες, αλλά κάτι τέτοιο αντιτίθεται στο άρθρο 8 που ορίζει: «Ουδείς αφαιρείται άκων του παρά του νόμου ωρισμένου εις τὸν δικαστοῦ. Δικαστικά επιτροπαί και έκτακτα δικαστήρια, οιονδήποτε όνομα, δεν επιτρέπεται να συσταθούν». Ακόμα περισσότερο ενισχύεται η σχετική θέση από το σύνολο του άρθρου 6. Γίνεται φανερό ότι μόνον ο δικαστικός είναι δυνατό να παρθούν μέτρα περιοριστικά της ελευθερίας και μάλιστα τέτοια που έχουν και δευτερογενείς συνέπειες, που τα κάνουν δυσμενέστερα από το πώς η παράταση κατά ίσο χρόνο της στρατιωτικής θητείας συνεπάγεται η ποινή φυλάκισης και η απαγόρευση λήψης αδειών για ένα δεκαπενθήμερο μετά τη λήξη της ποινής. Τέτοιες πράξεις είναι διοικητικές πράξεις που μπορεί να προσβληθούν στο βούλαιο της Επικρατείας, κατά την ουσία-τους, δηλαδή κατά το καίωμα του αξιωματικού να τις επιβάλει. Κανένας νόμος δε μπορεί να απαγορεύσει στο στρατευμένο την προσφυγή στο Στ.Ε. γιατί δεν καλύπτεται από σχετική συνταγματική περιοριστική διάταξη. Το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να τον υποχρεώσει να προσφύγει «σε άλλου βαθμού διοικητικά τακτικά δικαστήρια, επιφυλασσομένης πάντως της εις τελευταίον βαθμόν αρμοδιότητος του Συμβουλίου της Επικρατείας». (άρθρο 95, παρ. 3).

Η ίδια δυνατότητα προσβολής στο Σ.τ.Ε. υπάρχει και για άλλη πράξη της Διοίκησης που ο στρατευμένος θεωρεί ότι είναι έννομο συμφέρον από την ακύρωσή-της, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να προσφύγει πριν από αυτό σε όργανα που δεν έχουν τον χαρακτήρα «τακτικού διοικητικού δικαστηρίου». Αυτό αφορά την υφιστάμενη από τους στρατιωτικούς κανονισμούς υποχρέωση του στρατιωτικού να ακολουθήσει μια διαδικασία αναφορών τα ανώτερα κλιμάκια της διοίκησης. Ο σχετικός κανονισμός θέτει καθήκοντα δικαστικού (ακυρωτικού) χαρακτήρα, σε όποιον δεν έχουν κανένα δικαίωμα να τα καταλάβουν.

Ένα δεύτερο παράδειγμα που δείχνει τη σαθρότητα των κανονισμών της στρατιωτικής νομοθεσίας, αφορά τη λειτουργία των στρατιωτικών δικαστηρίων. Η λειτουργία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 96, παρ. 5, που αναφέρεται παραπάνω. Διαφαίνεται από το άρθρο του κ. Ζούβελου στο ΑΝΤΙ, οι διατάξεις που απαιτεί το παραπάνω άρθρο κάθε άλλο παρά υφιστάμενη από τους στρατιωτικούς κανονισμούς υποχρέωση του στρατιωτικού να ακολουθήσει μια διαδικασία αναφορών τα ανώτερα κλιμάκια της διοίκησης. Ο σχετικός κανονισμός θέτει καθήκοντα δικαστικού (ακυρωτικού) χαρακτήρα, σε όποιον δεν έχουν κανένα δικαίωμα να τα καταλάβουν. Ένα δεύτερο παράδειγμα που δείχνει τη σαθρότητα των κανονισμών της στρατιωτικής νομοθεσίας, αφορά τη λειτουργία των στρατιωτικών δικαστηρίων. Η λειτουργία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 96, παρ. 5, που αναφέρεται παραπάνω. Διαφαίνεται από το άρθρο του κ. Ζούβελου στο ΑΝΤΙ, οι διατάξεις που απαιτεί το παραπάνω άρθρο κάθε άλλο παρά υφιστάμενη από τους στρατιωτικούς κανονισμούς υποχρέωση του στρατιωτικού να ακολουθήσει μια διαδικασία αναφορών τα ανώτερα κλιμάκια της διοίκησης. Ο σχετικός κανονισμός θέτει καθήκοντα δικαστικού (ακυρωτικού) χαρακτήρα, σε όποιον δεν έχουν κανένα δικαίωμα να τα καταλάβουν.

μου». Υπάρχει λοιπόν σαφής αναφορά, που αφαιρεί κάθε ισχύ το προϋπάρχοντες νόμους, που αντίκεινται στο Σύνταγμα.

Αν τώρα λάβει κανείς υπ' όψη-του ότι ένα 70% περίπου των αποφάσεων των στρατοδικείων αφορά παραβιάσεις των κανονισμών σε διατάξεις-τους που βρίσκονται σε αντίθεση με το Σύνταγμα, γίνονται φανερές οι δυνατότητες που ανοίγονται. Δίνονται δύο παραδείγματα για το ζήτημα:

Μια παράβαση κανονισμών που μπορεί να οδηγήσει στρατιώτες στο στρατοδικείο αφορά το άρθρο 78 του ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ, που βάζει περιορισμούς στο δικαίωμα να παραπονούνται και να προσβάλουν τις σε βάρος-τους πράξεις των ανωτέρων-τους, μέσα από μια οριοθετημένη ανάλογη με το βαθμό ιεραρχική διαδικασία, που για τον απλό στρατιώτη ανει μέχρι το διοικητή Σχηματισμού (ταξιαρχίας, Σ.ΔΙ., κλπ.) και η υπέρβασή-της επισύρει δίωξη. Εκτός από την αναφορά που ίνε ήδη σ' ότι αφορά την ανάθεση ακυρωτικών εξουσιών σε μη μόδια όργανα, όπως οι στρατιωτικοί διοικητές, ο περιορισμός τός συνιστά και παραβίαση του άρθρου 20 του Συντάγματος που προβλέπει: «1. Έκαστος δικαιούται εις παροχήν εννόμου προστασίας των δικαστηρίων και δύναται να αναπτύξει ενώπιον των τας απόψεις-του περί των δικαιωμάτων ή συμφερόντων- του, ως νόμος ορίζει. 2. Το δικαίωμα της προηγουμένης ακροάσεως του ενδιαφερομένου ισχύει και δια πάσαν διοικητικήν επ' ουδενίαν ή μέτρον λαμβανόμενον εις βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων αυτού». Πρέπει να σημειωθεί ότι ο στρατιωτικός κανονισμός δε μπορεί να θεωρηθεί σαν τέτοιος νόμος, όπως αυ- του που αναφέρεται στην παρ. 1. και να εξαιρέσει τους στρατιώ- από την ισχύ-του. Ο αναφερόμενος νόμος πρέπει να είναι θε- κός και να αφορά την υλοποίηση του σχετικού άρθρου. Και πά- είναι υπό αμφισβήτηση το αν ο θεσμικός αυτός νόμος μπορεί θεσπίζει εξαιρέσεις από την ισχύ του άρθρου του συντάγμα- εφ' όσον δεν υπάρχει ανάλογη πρόβλεψη σ' αυτό το ίδιο.

Ένα δεύτερο παράδειγμα αφορά το άρθρο 77 του ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ που χαρακτηρίζει ποινικό αδίκημα — «ομαδική απειθεία» — τόσο την «ομαδική υποβολή παρα- των» όσο και την από συμφώνου υποβολή παραπόνων υπό ο- στρατιωτών, έστω και αν υποβάλλονται κεχωρισμένως». Τα απάνω αποτελούν κατάφωρη παράβαση του άρθρου 10 του συντάγματος, αλλά και της ουσίας του άρθρου 12.

Αναφερόμενες περιπτώσεις είναι καθαρά ενδεικτικές. Εξάλ- από τις αρχές του 1981 ισχύει νέος Γενικός Στρατιωτικός κανονισμός που φυσικά προσφέρει τα δικά-του «πατήματα» και το «στρατιωτικόν πνεύμα» παραμένει ανόθευτο και αρτη- κληρωμένο.

Οι στρατιωτικά δεν περιμένει κανείς από τα στρατιωτικά δικαστήρια να ανωρίσουν την αντισυνταγματικότητα των νόμων, διατάξεων κανονισμών με τους οποίους γίνονται οι παραπομπές στρα- σε αυτά. Το ενδιαφέρον εντοπίζεται στο γεγονός ότι η αν- ταγματικότητα αυτή δίνει το δικαίωμα στο στρατευμένο δε δικαιώθηκε ή που καταδικάστηκε να εγείρει αγωγή κακο- ας, σύμφωνα με το άρθρο 99 του Συντάγματος. Σημαντική εί- δω η παράγραφος 3 του άρθρου που λέει: «Προς έγερσιν α- κακοδικείας, ουδεμία απαιτείται άδεια».

Αφέθηκε ήδη από την εισαγωγή του κείμενου ότι δεν υπάρ- αταπάτες για τα όρια της αστικής δικαιοσύνης και για τη

δυνατότητα κατάκτησης στρατηγικών νικών στο μέτωπο των δη- μοκρατικών δικαιωμάτων, μέσα από τις διαδικασίες-της. Τέτοιες κατακτήσεις, και μάλιστα σε περιόδους όπως η σημερινή, που το κράτος γίγας μεθοδεύει αδιάκοπα «επιθέσεις φασιστικοποίη- σης», μπορούν να πραγματοποιηθούν μονάχα από δυναμικές και ανυποχώρητες λαϊκές κινητοποιήσεις. Εκείνο που μπορεί να πραγματοποιηθεί είναι η αδιάκοπη παρενόχληση του αντιδραστι- κού παράγοντα, το άνοιγμα ενός μετώπου σε ένα τομέα που θεω- ρεί ότι ελέγχει απόλυτα, και — γιατί όχι; — το κέρδιμα από τους πρωτοπόρους που θα κάνουν χρήση των ευκαιριών που προσφέ- ρει το Σύνταγμα ορισμένων τακτικών νικών, έστω και σε ασήμαν- τα θέματα. Αν κερδιθούν τέτοιες νίκες όμως, τότε ανοίγει ο δρό-μος και για τους άλλους, τους πολλούς και διστακτικούς, να μπουν στο παιγνίδι, διεκδικώντας δικαιώματα που ως εκείνη τη στιγμή θα τους φαίνονταν απλησίαστες ονειροφαντασίες. Σε μια τέτοια προοπτική, σε μια μαζική προσβολή της αντισυνταγματι- κότητας του πλέγματος της στρατιωτικής νομοθεσίας, φαίνεται πολύ πιθανό να αποδειχθεί ότι το τελευταίο έχει πολύ μικρότερα περιθώρια αντοχής απ' ό,τι πιστεύεται γενικά.

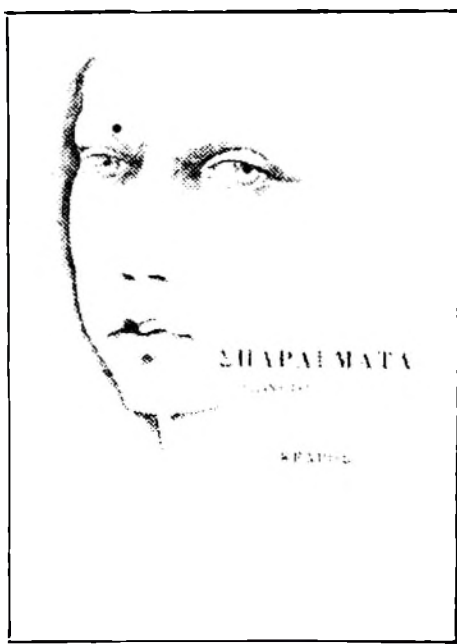
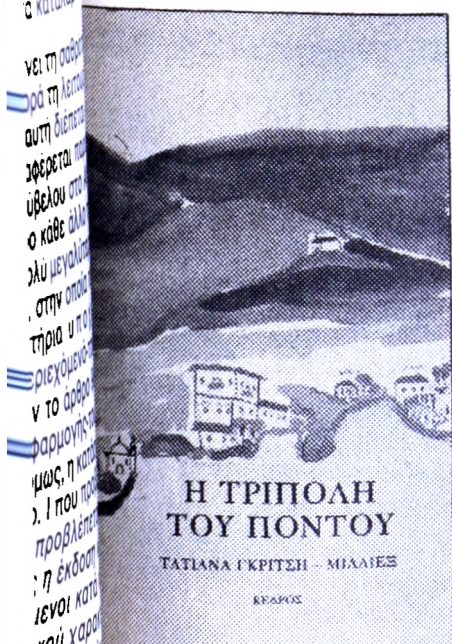
Όπως και νά 'χει το πράγμα, πολύ μικρά περιθώρια βελτιώσε- ων υπάρχουν, με την προτεινόμενη από κάποιους κομματικούς σχηματισμούς «απαίτηση για την εφαρμογή των Στρατιωτικών Κανονισμών» ή ακόμα και με την προτεινόμενη από άλλους «προ- σπάθεια για αντίσταση στις αυθαιρεσίες κα κέρδιμα κόσμου» χωρίς να υπάρξει παραβίαση των κανονισμών, παρά όταν γίνεται απαραίτητο. Αντίθετα η επίθεση σε αυτό καθαυτό το στρατιωτι- κό κατεστημένο, η καταγγελία και υπονόμευση των ιδίων των κα- νονισμών στους οποίους στηρίζονται οι «αυθαιρεσίες», αλλά και η «μη αυθαίρετη» καθημερινή καταπίεση και ισοπέδωση των στρατευμένων προσφέρει ένα στόχο όχι μόνο πιο σημαντικό, αλ- λά ίσως ίσως και πιο πραγματοποιήσιμο. Γιατί η επίκληση του κα- νονισμού, η προσπάθεια να παραμείνει κανείς στα πλαίσιά-του, ή ακόμα και η προσπάθεια για μια «επί το δημοκρατικότερον» βελτίωσή-του, καλεί πάντα σαν κριτές, ερμηνευτές και εφαρμο- στές-του, την ίδια εκείνη κάστα που έχει κάθε συμφέρον στη δια- τήρηση της σημερινής κατάστασης, έστω και μασκαρεμένης. Ενώ η αμφισβήτηση των ιδίων των στρατιωτικών κανονισμών, του ι- διου του νομικού πλαισίου που διέπει το στρατό, βγάζει το ζήτη- μα στην επιφάνεια της δημόσιας ζωής, το θέτει στην κρίση οργά- νων έξω από την εξάρτηση της στρατιωτικής κάστας και δίνει τη δυνατότητα παρέμβασης φορέων που τώρα είναι αποκλεισμένοι από αυτό.

Το πρόβλημα βρίσκεται τελικά στη δημοσιοποίηση του θέμα- τος «ΣΤΡΑΤΟΣ» και στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών ώστε να απασχολήσει ένα, όσο γίνεται ευρύτερο, τμήμα της λε- γόμενης «κοινής γνώμης» αυτής της χώρας. Η παραμονή-του στα στεγανά της στρατιωτικής κάστας και του υπουργείου Εθνικής Άμυνας, το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να διαιωνίζει τις αντι- δραστικές δομές και λειτουργίες του στρατεύματος.

Σ.Σ. Οι παραπομπές στα προϊσχύσαντα Συντάγματα προέρχονται από το βιβλίο «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ 1822 - 1952» Εκδόσεις ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ. Οι παραπομπές στο Σύνταγμα του 1975 από το βιβλίο «Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ» Εκδόσεις ΟΛΚΟΣ.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΓΚΡΙΤΣΗ—ΜΙΛΛΙΕΞ

Κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «ΚΕΔΡΟΣ»

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ

του Σπύρου Καβουνίδη

Οι πρόσφατοι σεισμοί, εκτός από τις τραγικές συνέπειές τους σε θύματα, σε υλικές ζημιές, σε αναστάτωση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, είχαν και ένα ακόμα αποτέλεσμα, την εμφάνιση των «γενικών ειδικών». Ειδικοί και μη εμφανίστηκαν από ραδιοφώνου και τηλεόρασεως και εφημερίδων και έδωσαν συνεντεύξεις ή έκαναν δηλώσεις όχι μόνο σ' ό,τι αφορά στον τομέα της ειδικεύσής-τους (αν έχουν) αλλά και εφ' όλης της ύλης. Αρχιτέκτονες μίλησαν για την αντισεισμικότητα των κτιρίων, σεισμολόγοι για τον τρόπο θεμελίωσης, εδαφομηχανικοί για την ανωδομή, οι πάντες για τον τρόπο κατασκευής και οι δημοσιογράφοι για τα πάντα. Το αποκορύφωμα αυτού του φαινομένου ήταν όταν άγνωστος «ειδικός» (άραγε θεός κανενός διευθυντή της ΕΡΤ;) μας πληροφόρησε στο δελτίο ειδήσεων, σε τηλεοπτική συνέντευξη που «παρεχώρησε» ότι το έδαφος της Αθήνας είναι ο ασβεστόλιθος, ο γνωστός, όπως είπε, αθηναϊκός ασβεστόλιθος. Αυτό ήταν συγκλονιστικό νέο γιατί εμείς οι κουτοί νομίζαμε ως τώρα ότι είναι σχιστόλιθος (που καμιά σχέση δεν έχει με τον ασβεστόλιθο). Έτσι, ο «ειδικός» αυτός, μέσα στ' άλλα ευτράπελα που είπε μας άλλαξε και το έδαφος.

Οι τεχνικοί, χρόνια τώρα στο περιθώριο της δημοσιότητας, παρακολουθούν τους δικηγόρους, τους πολιτειολόγους, τους κοινωνιολόγους, τους οικονομολόγους, τους στρατηγούς, τους συγγραφείς, τους καλλιτέχνες, όλους τέλος πάντων εκείνους που τα θέματά-τους είναι ευρύτερου ενδιαφέροντος και πιο καταληπτά (αν και οι ίδιοι όχι πάντα) από τον μέσο πολίτη, να δηλώνουν, να δίνουν συνεντεύξεις, να αρθρογραφούν, να μιλούν σε στρογγυλά τραπέζια, να δίνουν διαλέξεις. Ποιός θα ενδιαφερόταν για την ποιότητα του μπετόν, για τα δοκάρια και τις κολώνες, για τις κατασκευές *Pilotis*, για το χώμα. Μα νά που ξαφνικά όλα αυτά ήλθαν στην επιφάνεια, νά που όλοι ενδιαφέρονται για τα Ρίχτερ και το έδαφος θεμελιώσεως και το μπετόν και τον οπλισμό. Έτσι, φαίνεται, πολλοί δεν άντεξαν στον πειρασμό, και σ' αυτούς που αναζητήθηκαν προστέθηκαν και αυτοί που φρόντισαν ν' αναζητηθούν για να δημιουργήσουν όλοι μαζί μια πολυφωνία, που έφτασε τα όρια της κακοφωνίας.

Είναι αναφαίρετο δικαίωμα του καθένα να λέει ό,τι θέλει, αλλά δεν μπορεί να μη διερωτηθεί κανείς μήπως όλες αυτές οι, πολλές φορές αλληλοσυγκρουόμενες, δηλώσεις σε μία ήδη χαώδη κατάσταση, απλώς επιτείνουν τη σύγχυση, δημιουργούν εντυπώσεις και τελικά δυσκολεύουν την επιστημονική διερεύνηση του τί συνέβη, ποιές ήταν οι αιτίες των καταρρεύσεων ή των σοβαρών βλαβών, ποιός φταίει γι' αυτές και, το κυριότερο, τί πρέπει να κάνουμε για νά αποφύγουμε παρόμοιες τραγωδίες στο μέλλον.

Όπως όμως είναι δικαίωμα του καθένα να λέει ό,τι θέλει, άλλο τόσο είναι και δικαίωμα των υπολοίπων να κάνουν κριτική, και στους ίδιους και σ' αυτούς που τους διάλεξαν και τους πρόβαλαν. Πρέπει να ξεχωρίσουμε δύο κατηγορίες: τους κατά τεκμήριο ειδικούς και τους κατά δήλωση «ειδικούς». Οι της πρώτης κατηγορίας καλά κάνουν και μίλησαν. Η κριτική περιορίζεται σ' εκείνους από τους ειδικούς που (ορισμένοι με χαρακτηριστική άνεση) επεκτάθηκαν σε τομείς που ξέφευγαν από τις ειδικές γνώσεις-τους. Αυτοί θά 'πρεπε, όταν ο δημοσιογράφος τους έκανε ερωτήσεις πέρα από την ειδικότητά-τους τα όρια της οποίας δεν μπορούσε στο κάτω-κάτω να τα ξέρει να έχουν την ετοιμότητα και την σεμνότητα να αποφύγουν να απαντήσουν. Έτσι, θα επιτελούσαν πιο σωστά το έργο-τους που στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν η σωστή ενημέρωση του κοινού. Όσο για τους κατά δήλωση «ειδικούς» η κριτική δεν μπορεί να στραφεί σ' αυτούς. Ας μην ξεχνάμε πως, έτσι εμφανιστεί μια κάμερα της τηλεόρασης κάπου, γίνεται συνταγματικός μπάς και καταφέρει κανείς να φανεί. Ανθρώπινο είναι. Πόσο μάλλον λοιπόν αν καταφέρει η κάμερα να πέσει επάνω του και να του πάρουν και συνέντευξη! Η κριτική, λοιπόν, αυτή την περίπτωση είναι γι' αυτούς — τηλεόραση, εφημερίδα — που τους επέλεξαν.

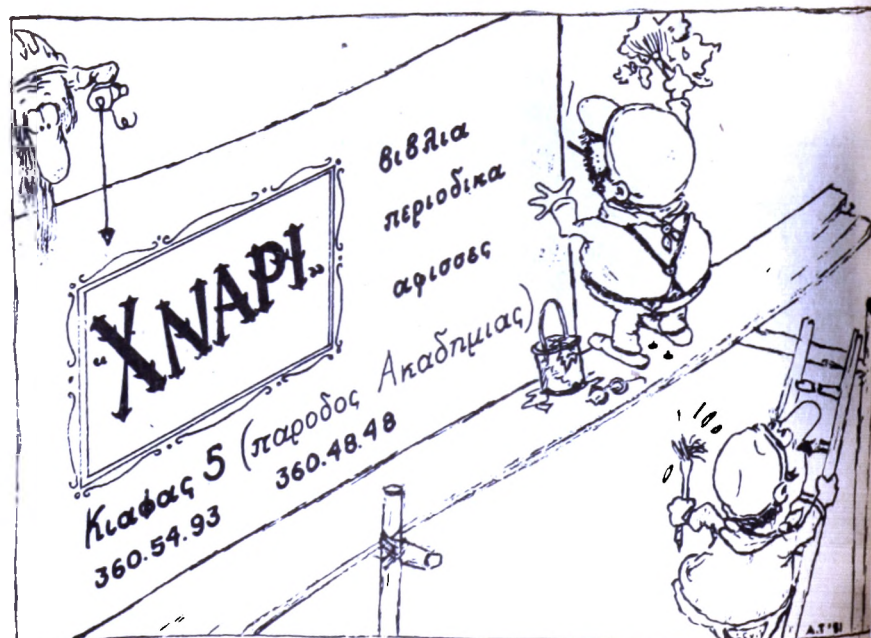
Παράλληλο φαινόμενο, με πολύ ενδιαφέρον κοινωνιολογικό, είναι η περίπτωση των «ξένων ειδικών». Οι ειδικοί χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη, η χαμηλότερη, είναι έλληνες ειδικοί. Η δεύτερη κατηγορία είναι οι ειδικοί έλληνες του εξωτερικού — λίγο ανώτερη κατηγορία από την πρώτη. Παρενθετικά θα πρέπει να σημειώσουμε ότι επί τέλους πρέπει να καταλάβουμε κάποτε ότι κάθε έλληνας επιστημονικά ασχολούμενος στο εξωτερικό δεν «διαπρέπει» αναγκαστικά. Για πολλούς αληθεύει, αλλά και γι' άλλους όχι. Ο υπερθετικός βαθμός του ειδικού είναι ο ξένος ειδικός. Αυτός κατέχει την απόλυτη αλήθεια. Και αν αυτό είναι ένα φαινόμενο που μπερδεύει τις ρίζες-του στην ιδεολογία της ψωροκώστανας στη δυσπιστία του έλληνα πολίτη προς την πολιτεία και τις επίσημες απόψεις-της — που στη συγκεκριμένη περίπτωση προσωπείται από τους έλληνες ειδικούς, ιδίως τους ακαδημαϊκούς τίτλους φέροντες — δεν μπορεί κανείς παρά να απορρίψει αυτές τις εφημερίδες που δηλώνουν προοδευτικές, όχι μόνο δέχονται αλλά προβάλλουν και καλλιεργούν αυτή την έννοια. Σε ένα άλλο μέρος του κόσμου οι ειδικοί δεν χωρίζονται σε εθνικούς και ξένους. Ή είναι ειδικοί ή δεν είναι, ανεξάρτητα από το ποιά μάνα τους γέννησε.

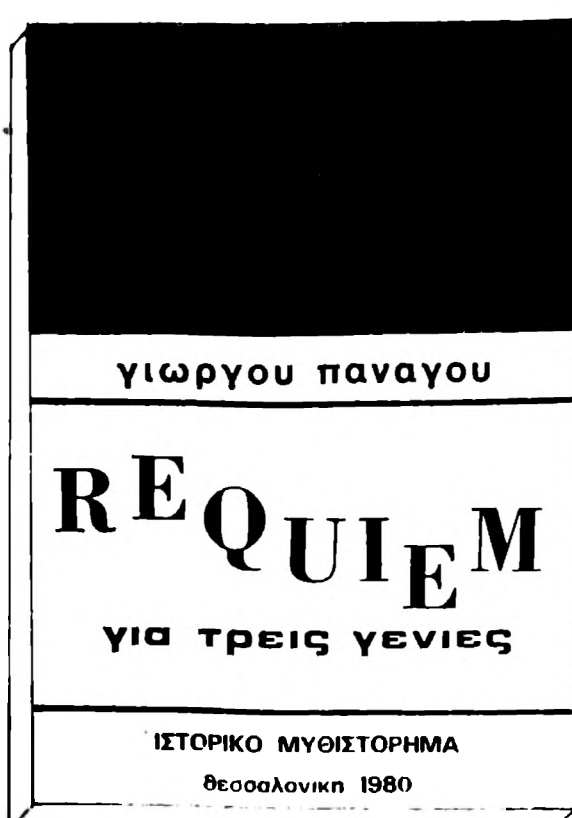
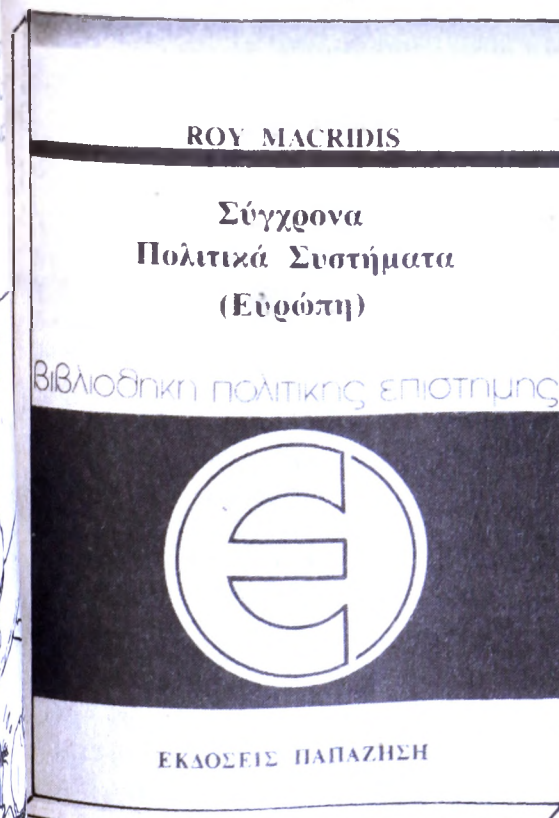
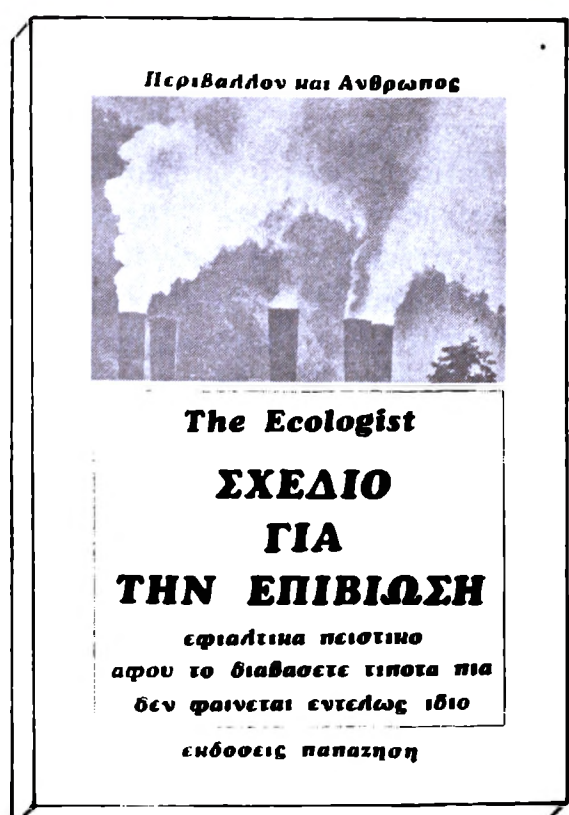
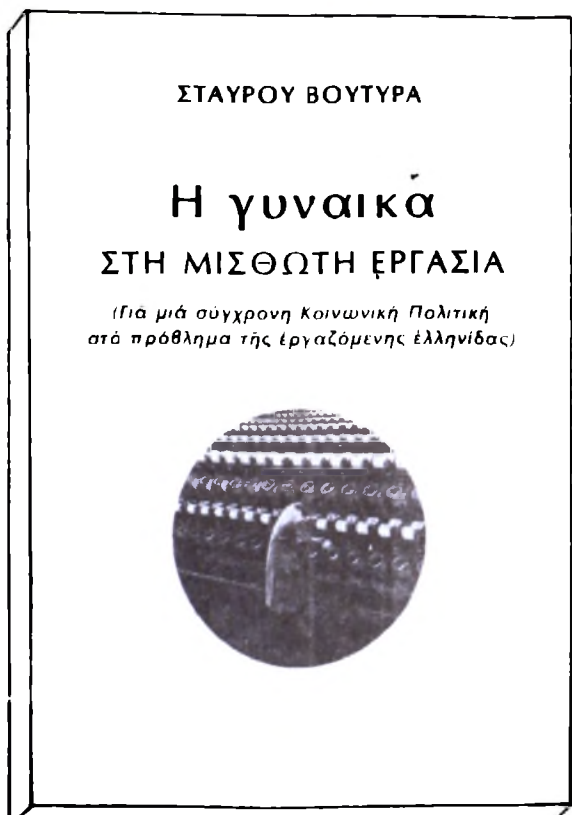
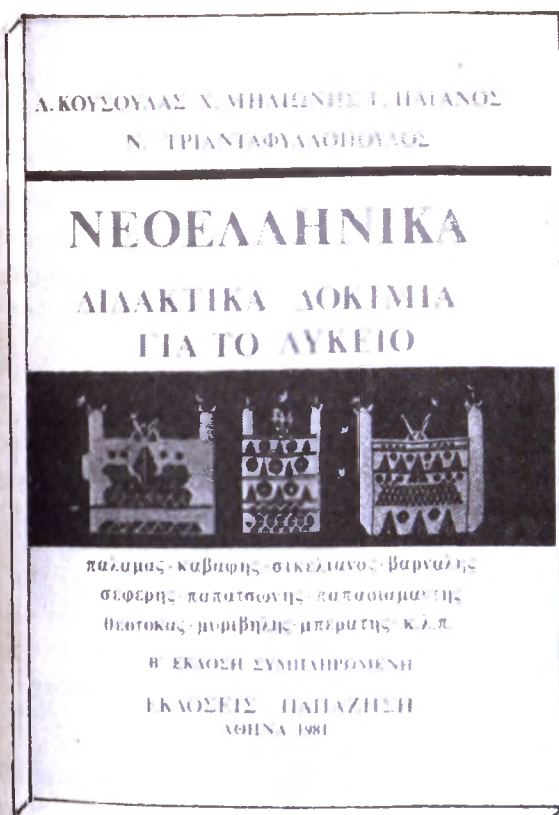
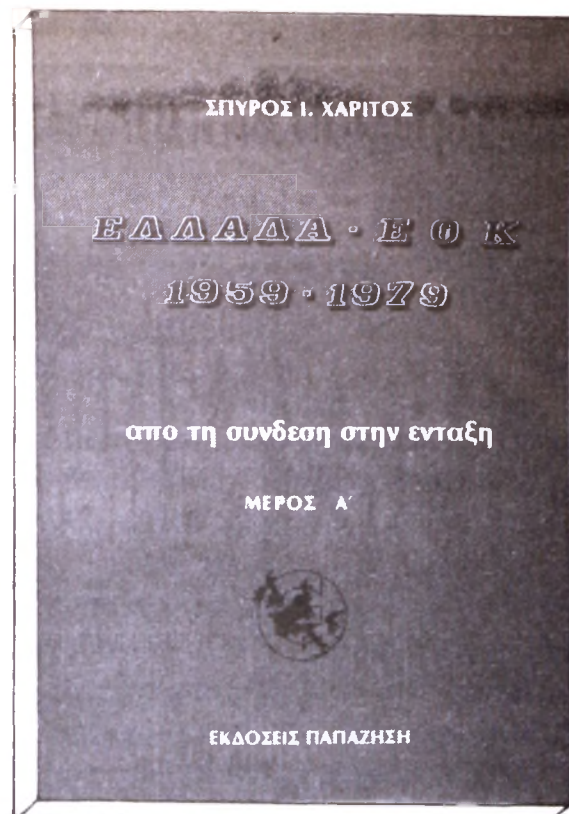
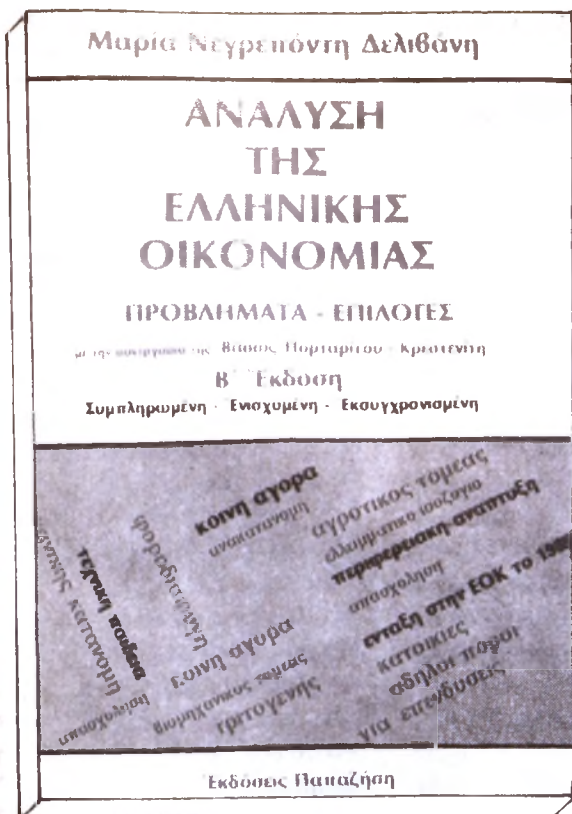

Παιδότοπος παιδικός σταθμός νηπιαγωγείο

Ένας χώρος στην αποκλειστική διάθεση των παιδιών. Οι ανάγκες του παιδιού για επικοινωνία, παιδαγωγικό παιχνίδι, δημιουργική συλλογική δραστηριότητα, αντιμετωπίζονται με την αγάπη, τη ζεστασιά και με ξεχωριστή ευθύνη από ανθρώπους ειδικούς.

Ντίνα Καψάλη
Λ. Πεντέλης 53 - Χαλάνδρι Τηλ. 68.32.073

Η μισή αλήθεια

Η ταινία «Δίκη της χούντας» αναμόχλευσε τα πάθη των λογοκριτών και τις συγκεκριμένες-τους ανησυχίες για τις επερχόμενες εκλογές. Η λογοκρισία, βέβαια, δεν είναι παρά το επιφανόμενο της μόνιμης, κατά τα άλλα, πρόθεσης καταπίεσης της ελεύθερης έκφρασης μόνιμης και νόμιμης! Οι αφορμές είναι που ποικίλλουν, καθώς και οι συγκυρίες.

Οι δικαιολογίες που προβάλλουν οι αρμόδιοι, ότι ο νόμος είναι γενικός και αφορά στην περιφρούρηση όλων των Ελλήνων από την έξαρση των πολιτικών παθών που προκαλούν οι «εμφυλιακές» μνήμες, δεν τους διασώζει. Τελικά, κάποτε θα πρέπει να μάθουμε την ιστορία-μας. Η αντίληψη της «λήθης στο παρελθόν», όταν προβάλλεται σήμερα, δεν λειτουργεί παρά σαν συσκοτιστική και ανιστόρητη άποψη.

Τα πάθη και παθήματα του παρελθόντος μας αφορούν όλους και μόνο η γνώση-τους θα μας βοηθούσε πιο ουσιαστικά.

Αντί για λογοκρισία και λογοκριτές θά'πρεπε να εισηγηθούν την δημιουργία αρχείων, να προκρίνουν την ίδρυση ειδικού Κέντρου Μελετών αυτής της περιόδου της Νεότερης Ιστορίας-μας. Θά'πρεπε, τελικά, να παρακινήσουν στη συγγραφή της ιστορίας-μας με χρήση όλων των ντοκουμέντων και πληροφοριών, που ακόμη η μνήμη-τους είναι ζωντανή.

Γιατί, αναμόχλευση των παθών είναι η μισή αλήθεια...

HABEMUS CULTURAM

Ενώ δεν φτάσαμε ακόμα ούτε στο 1984, αποκτήσαμε μια «Κίνηση 2000». Το πολύπτυχο που λάβαμε, πολυτελές ως προς την εκτύπωση, μας αφήνει μια γεύση κοσμικής αταξίας ως προς το περιεχόμενο. Ατάκτως ερριμμένοι γνώσεις και ιδέαι ευρωπαϊκής, κυρίως, προελεύσεως. Κι όλα μεγάλα και λαμπρά: «Μεγάλη» η δανειστική βιβλιοθήκη, «Μεγάλη» και η δανειστική δισκοθήκη και κασετοθήκη. Ως προς τις εκθέσεις: «νέοι» ζωγράφοι και φωτογράφοι. Όχι γέροι και τέτοια. Μουσική: Χατζιδάκις, ξένα ροκ συγκροτήματα και κλασική μουσική. Διάφοροι ζωγράφοι, σκηνοθέτες και άλλα πολλά. «Κελ κουλτούρ»! που λένε.

Και η προκαταρκτική δήλωση: κουλτούρα και μόνο κουλτούρα — η πολιτική δεν μας ενδιαφέρει. Κι ας αποφύγουμε τη χυδαιότητα και την αγραμματοσύνη...

Όμως, κάτι μυρίζει. Όπως αυτός ο κύκλος φιλοσοφικών διαλέξεων, όπου μετά τους καλούς με τίτλο «Το ελεύθερο άτομο επι-

βάλλεται στην μάζα» ακολουθούν οι κακοί «Επιβολή της κοινωνίας στο άτομο» και δι' ο Άντολφ Χίτλερ, ανάμεσα στον Καρλ Μαρξ και τον Μάο Τσε Τουνγκ. Και όπως αυτές οι κοινωνικές ομάδες που θα αυτοπαρουσιαστούν (!) στους εκλεκτούς της Κίνησης: οι πρόσκοποι, ποδοσφαιρικές ομάδες, οργανωμένες, μπουζουκτοχήδες, συνδικάτα,... τα πολιτικά κόμματα.

Νομίζουμε πως δικαιούμαστε να φωνάξουμε σας γνωρίσαμε. Και ας μη νομιστεί ότι είμαστε από αυτούς που επιθυμούν να μην έχει η Δεξιά... κουλτούρα. Να έχει και να παραέχει. Να λέει όμως το όνομά-της, να δείχνει το πρόσωπό-της, κι αν είναι δυνατό, να απαντάει έστω και ελλειπτικά στο αμείλικτο πόθεν έσχες, που μοιραία προκαλεί η... κινητικότητα-της.

Θα ήταν πιο ευπρεπές. Για να χρησιμοποιήσουμε μια λέξη που θα λέγαμε συχνά, αν γινόμαστε κι εμείς, συνδαιτημόνες «της Κίνησης 2000». Γιατί δεν θα γίνουμε.

● «Το Πρίσμα», τριμηνιαία έκδοση επιλογής από την παγκόσμια λογοτεχνία, που διευθύνεται από τον συγγραφέα Δημήτρη Χατζή, κυκλοφόρησε το δεύτερο τεύχος-του, από τις εκδόσεις «Καστανιώτη», με εισαγωγικό άρθρο για τη γλώσσα και τη λογοτεχνία του Δ. Ραυτόπουλου και ύλη οργανικά κατανεμημένη σε τρεις ενότητες:

τριμηνιαία
έκδοση επιλογής
από την παγκόσμια
σύγχρονη λογοτεχνία

τό **πρίσμα**

2

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

εκδόσεις ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ • χειμώνας 1980

1. «Επιλογή», όπου παρουσιάζονται ποιητές, συγγραφείς, και θεατρικοί δημιουργοί από την Πολωνία, Αυστρία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Καναδά, Ινδία, Ν. Αμερική.
2. «Αναδρομή» όπου περιέχεται μικρό ανθολόγιο για τα 100 χρόνια του Γκυγιώμ Απολιναιρ με μεταφράσεις ποιημάτων-του.
3. «Επισκόπηση» της λογοτεχνικής παραγωγής στη Γαλλία, ΗΠΑ, Σοβιετική Ένωση, Ισπανία. Εξαιρετικά επιμελημένη έκδοση που μας πληροφορεί, αλλά και μας προσεγγίζει ουσιαστικά στον κόσμο της ξένης λογοτεχνίας, συμβάλλοντας στην γνωστική, αλλά και αισθητική-μας προαγωγή.

● Γίνεται «Σούσουρο», στη Θόλου 17. Αλλά μόνο ως την Κυριακή των Βαΐων, θα μπορούμε ν' ακούσουμε τις κριτικές παρλάτες του Θάνου Αδριανού και να χαρούμε την εκφραστική φωνή και την σημαντική σκηνική παρουσία της Αφροδίτης Μάνου, που αποδίδει εξάισια γνωστά τραγούδια του Σαββόπουλου, αλλά και μια καινούρια αξιόλογη δουλειά του συνθέτη Νίκου Καλίστη. Πρόκειται για τον κύκλο «Μεσογειακή Αναίμια» σε ποίηση Σικελιανού, Σεφέρη, Βρεττάκου, Κατ. Γώγου και Γιάννη Κοντού.

● Το «Βρετανικό Συμβούλιο», οργανώνει για τον Απρίλη τις παρακάτω εκδηλώσεις:
Έκθεση ζωγραφικής του Τζων Ρότζερς με θέμα την Ελλάδα, ως τις 16.4. Συναυλία εκκλησιαστικής μουσικής και παραδοσιακών ελληνικών και βρετανικών τραγουδιών από την πειραματική χορωδία του Δ.

Παπαποστόλου, στις 16.4, 8 μ.μ.

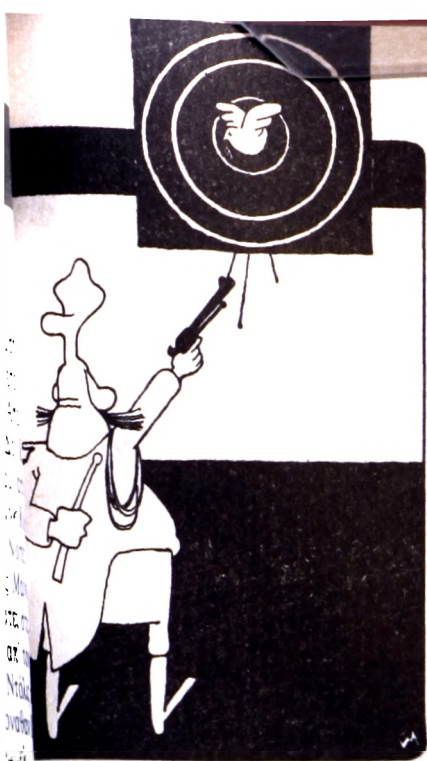
Θεατρική παράσταση του Σαιξπηρικού «Μέτρο για Μέτρο» στις 10 Απριλίου και διασκευή του «Δον Κιχώτη», στις 11 Απριλίου, από το θέατρο «Ακτορς Τούρινγκ Κόμπαν». Το έργο «Βήματα, Νότες και Τριξίματα» της Μάινα Γκίλγουιν θα παρουσιαστεί στις 13, 14 και 15 Απριλίου, απ' τον χορογράφο Σερ Άντονι Ντόλις και τους χορευτές Τζόνθαν Κέλλη και Νταντέλ Λόμμελ.

● Άρχισε ήδη να προβάλεται έγχρωμη τηλεοπτική σειρά «Λούμπεν» που είναι διασκευή του ομώνυμου αυτοβιογραφικού μυθιστορήματος της Έλλης Αλεξίου. Η διασκευή, σκηνοθεσία και το montage είναι του Φράνσις Κάραμποτ. Τα σκηνικά και τα κοστούμια της Τατιάνας Βολανάκη. Η διεύθυνση φωτογραφίας, για τα τρία πρώτα επεισόδια, είναι του Χρήστου Τριανταφύλλου, ενώ για τα επόμενα δεκαπέντε, της Σάκης Μανιάτη. Η διεύθυνση παραγωγής και η μουσική επιλογή του Αλέξη Κάραμποτ. Πρωταγωνιστούν ο Νικήτας Τσακίρογλου και η Νέλλη Σακελλάρη. Αφηγητής ο Μάκης Κατράκης.

● Η «Ανανεωτική Κίνηση Προοδευτικών Αρχιτεκτόνων» κυκλοφόρησε ένα ιδιαίτερα καλαίσθητο φύλλο — μια με εφημερίδας τοίχου και συγχρόνως πολύπτυχο. Πληροφορηθήκαμε ζητήματα και προβλήματα του κλάδου κριτικά ειπωμένα και διατυπωμένα με σαφήνεια και οξύτητα.

Θέματα όπως: οι σεισμοί, ρωγμές στις οικοδομές και δομές. Η ανεργία των αρχιτεκτόνων και... πώς να αντιμετωπίσουμε, μας έδωσε μια ακριβή εικόνα της προβληματικής της ΑΚΠΑ.

● Ανακοίνωση από την «ΕΚΟΝ Ρήγας Φεραίος»: «Στη σημερινή συγκυρία η νεολαία ψάχνει τις εναλλακτικές, πολιτικές-ιδεολογικές θέσεις και πρακτικές, η ΕΚΟΝ Ρήγας Φεραίος του Κεντρικού Τομέα (Α' Αθήνας) διοργανώνει στις 20.4. στις 8.30 μ.μ. στο θέατρο Αλάμπρα συζήτηση με συντρόφους του ανανεωτικού χώρου γι' αυτά τα προβλήματα πιστεύοντας ότι η κρίση της ελληνικής Αριστεράς ξεπερνά μέσα από την κοινή μαζική δράση για την ανάπτυξη των κινημάτων της νεολαίας, δημιουργία μέσα από αυτήν δράση «προπλάσμάτων» νέας προοπτικής — ιδεολογικής συγκρότησης και πρακτικής.

ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

● Στο προηγούμενο τεύχος είχαμε φιλοξενήσει (46 - 47) άρθρο του συγγραφέα Πέτρου Μάρκαρη σχετικά με τη συζήτηση που έγινε στη Βουλή με την κατάθεση του Νομοσχεδίου που αφορούσε την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος του ηθοποιού. Και σημειώναμε ότι το άρθρο αυτό αποτελεί μια συμβολή στο διάλογο για το πολυσυζητημένο αυτό θέμα.

Έτσι δημοσιεύουμε σήμερα το γράμμα της Μελίνας Μερκούρη που διευκρινίζει και απαντά σε σημεία της κριτικής που άσκησε ο Πέτρος Μάρκαρης.

Το γράμμα της Μελίνας Μερκούρη αναφέρει:

Η κριτική στον χώρο της αριστεράς είναι υποχρέωση και δικαίωμα κάθε δημοκρατικού πολίτη. Χαιρετίζω λοιπόν την κριτική που άσκησε ο συγγραφέας Πέτρος Μάρκαρης σε όσα απ' τα κόμματα της αριστεράς υποστήριξαν στη Βουλή σχετικά με το νομοσχέδιο για την καλλιτεχνική εκπαίδευση. Είμαι ωστόσο υποχρεωμένη να απαντήσω σε κάποια σχόλια ή σε κάποιες παραποιήσεις που αφορούν την δική μου εισήγηση και αυτό μόνο για αποκατάσταση της αλήθειας.

Γνωρίζω πολύ καλά την ύπαρξη του ημικρατικού θεάτρου Κρήτης, γνωρίζω όμως και την ανεπάρκειά-του να ανταποκριθεί στις ανάγκες του νησιού που προφανώς δεν γνωρίζει ο κύριος Μάρκαρης. Μήπως ο κύριος Μάρκαρης θεωρεί επαρκή την δραστηριότητα του θιάσου για την ενημέρωση σπουδαστών θεατρολογίας;

Ζητώντας να δημιουργηθούν σχολές εκεί που δημιουργήθηκαν ημικρατικά θέατρα, εννοούσα φυσικά και νομίζω ότι ήμουν σαφής, σχολές δραματικές και όχι σχολές θεατρολογίας. Δεν το κατάλαβε ο κύριος Μάρκαρης;

Μιλώντας για τους θιάσους που θα δημιουργηθούν δεν εννοούσα και ήμουν σαφής, τους επαγγελματικούς που δρουν ή θα δράσουν στην επαρχία και των οποίων το έργο σέβομαι και εκτιμώ σαν καλλιτέχνης και σαν βουλευτής, αλλά κάποιους ερασιτεχνικούς. Ούτε αυτό κατάλαβε ο κύριος Μάρκαρης;

Η μήπως δεν δέχεται ότι η αισθητική ισοπέδωση απειλεί όλους όσους δεν έχουν άλλες προσλαμβάνουσες από αυτές της Ελληνικής τηλεόρασης; Δηλαδή κυρίως τους εκτός αστικών κέντρων κατοίκους;

Ο κύριος Μάρκαρης δέχεται την καλλιτεχνική ιδιαιτερότητα του ηθοποιού, την επαγγελματική δεν την δέχεται; Τότε γιατί συγχαίρει τον κ. Κύρκο για τις τροπολογίες που πρότεινε για την διασφάλιση του επαγγέλματος — λησμονώντας — (γιατί άραγε) πως την ίδια τροπολογία, υπο-

στήριξα και εγώ στην εισήγησή μου μιλώντας εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ;

Να αποσυρθεί το νομοσχέδιο στη δημοκρατική κοινοβουλευτική διαδικασία, σημαίνει να έρθει σύντομα πληρέστερο. Στην νεο-δημοκρατική ίσως όχι, αλλά γι' αυτό δεν ευθύνεται ούτε το ΠΑΣΟΚ ούτε τα κόμματα της αριστεράς στο σύνολό-τους.

Είμαστε υπέρ της κατάργησης της άδειας και υπέρ της ελεύθερης έκφρασης, μόνο που αυτή η ελεύθερη έκφραση προϋποθέτει την ικανότητα του ανθρώπου να εκφράζεται.

Βρίσκει ο κύριος Μάρκαρης πως η παιδεία, η αγωγή, η υλική, ηθική και κοινωνική καθημερινότητα που βίωσε και βιώνει ο Έλληνας στην μεταδιδασκατορική οκταετία, είναι τέτοια που να βοηθά να αναπτύσσει τις εκφραστικές-του ικανότητες;

Ή έστω να τις συντηρεί;

Και σαν υστερόγραφο: να αποσυνδέεις φράσεις και συλλογισμούς, να παίζεις κουίζ με μια αγόρευση τριών τετάρτων (για ν' αποδείξεις τί;) δεν βοηθά τουλάχιστον στην άσκηση εποικοδομητικής κριτικής.

Και ειλικρινά λυπάμαι πολύ που αυτή η «κριτική κουίζ», προέρχεται από έναν δημοκράτη φίλο.

ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ

«Κύτταρο»

Το «Κύτταρο» είναι ένας νέος θεατρικός οργανισμός που επιχειρεί μια σοβαρή και τολμηρή παρέμβαση στο θεατρικό τέλμα του τόπου-μας. Μή κερδοσκοπικό σωματείο το «Κύτταρο», αποσκοπεί στην προαγωγή της θεατρικής τέχνης και την καλλιτεχνική και γενικότερη παιδεία του λαού, πραγματοποιώντας όμως μια καινοτομία: τη δημιουργία και στήριξη — οργανωτικά και οικονομικά — ενός θεάτρου ανοιχτού σε πειραματισμούς, με έντονα παιδευτικό χαρακτήρα, ένα θέατρο πνευματικής και κοινωνικής επαγρύπνησης.

Το «Κύτταρο» έχει ήδη ζωή ένα χρόνο. Και ύστερα από πολλή και σοβαρή δουλειά ανάμεσα στα μέλη-του, δημοσιοποιεί τώρα την ύπαρξή-του και τους σκοπούς-του. Φιλοδοξία-του είναι να γίνει μία ζωντανή πολιτιστική μονάδα με επίκεντρο το θέατρο και εξακτινώσεις σ' όλες τις άλλες τέχνες.

Η παρουσία-του στον καλλιτεχνικό χώρο εγκαινιάζεται με μια σειρά βραδινών αφιερωμάτων στην θεατρική τέχνη. Οι εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα του Συλλόγου των Υπαλλήλων της Τραπεζής της Ελλάδος, Σίνα 16 και ώρα 8 μ.μ.

14.4: Ομιλία του Χρήστου Σαμουηλίδη για «Το λαϊκό παραδοσιακό θέατρο του Πόντου». Θα ακολουθήσει παράσταση μιας παραλλαγής

των Μωμόγερων από συγκρότημα του Καλλιτεχνικού Οργανισμού Ποντίων Αθηνών.

5.5:

Ομιλία του Γιώργη Γιατρομανωλάκη: «Η αρχαία τραγωδία και ο νεοελληνικός λόγος».

12.5:

Ομιλία του Δημήτρη Σπάθη: «Ο Μ. Χουρμούζης και τα πρώτα βήματα της νεοελληνικής κωμωδίας».

19.5:

Πρόγραμμα με θεατρικούς αυτοσχεδιασμούς από την ομάδα «Φιγούρες» και επιμέλεια του Γιώργου Γαλάντη.

26.5:

Πρόγραμμα με διαλόγους Καρλ Βάλεντιν από ομάδα σπουδαστών δραματικής σχολής και επιμέλεια του Βασίλη Παπαβασιλείου.

Εκτός από τις παραπάνω εκδηλώσεις, το «Κύτταρο» οργανώνει και μουσική βραδιά, που θα πραγματοποιηθεί στον ίδιο χώρο, στις 20.4, όπου η Μαρία Γαβριηλίδου θα δώσει ρεσιτάλ πιάνου με έργα παραδοσιακής θρησκευτικής μουσικής.

Το «Κύτταρο», ανοιχτό σε όλους ενδιαφέρονται και θέλουν να ενισχύσουν την προσπάθεια, στην οδό Ναυαρίνου 11, τηλ. 36.36.039.

Επετειολογικά

Έρχεται πάντα μια στιγμή όπου οι περιστάσεις υποχρεώνουν ακόμη και το κράτος της Δεξιάς να «πανηγυρίσει» μιαν επανάσταση! Η αντίφαση που περικλείει ήδη αυτή η πράξη την υποχρεώνουν — για λόγους εσωτερικής οικονομίας — να ορίσει το νόημα της επετείου. Έτσι προκύπτουν διάφορες διατυπώσεις ικανές να ανατρέψουν το πρωταρχικό νόημα, αλλά και το ιστορικό νόημα. Αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι η κατάλυση της ιστορικής μνήμης του έθνους, και η τοποθέτηση στην ίδια θέση μιας κρατικής μνήμης που αυτοορίζεται κάθε φορά με το δικό-της τρόπο, ανασύροντας παλιά και γνωστά κλισέ.

Έφτασε, λοιπόν, και η ώρα του Κιλελέρ. Πανηγυριώτικες ατμόσφαιρες, λόγοι και σημαία για την αγροτική επανάσταση που... «ωφέλησε ιδιαίτερα στην ανάπτυξη της γεωργίας...».

Πολλά τα δεινά του έθνους-μας, χωρίς αμφιβολία, αλλά και πολύ μεγάλη η αφομοιωτική ικανότητα της Δεξιάς, όταν παραλαμβάνει μία ιδέα, ένα γεγονός με σκοπό την οικειοποίησή-του. Όπως ακριβώς έχει παραλάβει και οικειοποιηθεί την εξουσία κι έχει τέλεια ταυτιστεί μ' αυτήν.

Πανηγύρια απ' τη μια κι απ' την άλλη ΜΑΤ. Η απάντηση σε μια εξέγερση πρακτικά δε θα ήταν άλλη απ' αυτήν την προαιώνια σύγκρουση.

ΝΙΚΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Ο ΟΡΓΙΣΜΕΝΟΣ ΒΑΛΚΑΝΙΟΣ

Μυθιστόρημα

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ**

σίσυφος

ΑΠΑΝΤΑ ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
(τῆς Κύπρου)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ: 1. «11 Διηγήματα»
(έπιλογή)

2. «Τό Στραβόξυλο»
(μυθιστ.)

3. Τά Τρία Καρφιά»
(μυθιστ.).

Χαρ. Τρικούπη 60, τηλ. 3636248

μουσική

Συμφωνική, όπερα, ρεσιτάλ

Γιώργος Λεωτσάκος

1. Έργο Ρώτα στην ΚΟΑ

Παρά την τονική αστάθεια των βιολιών, οχληρά έκδηλη σ' όλη τη συναυλία, η τέταρτη αυτή φετινή εμφάνιση της ΚΟΑ μας έδειξε ένα Βύρωνα Κολάση στις καλύτερες-του στιγμές, όταν παύει ν' αντιμετωπίζει τη μουσική σα ρουτίνα. Η α' εκτέλεση ενός ελληνικού έργου είναι καθαυτή γεγονός ενδιαφέρον. Ιδίως μάλιστα όταν το έργο, η «Σ τ ά - σ ι ς» (1967) του Νικηφόρου Ρώτα (γ. 1929), προέρχεται από συνθέτη που βλέπουμε σπάνια στο προσκήνιο της δημοσιότητας. Ο Κολάσης, που αν η μνήμη δε μας απατά, έχει και άλλοτε διευθύνει Ρώτα στην ΚΟΑ, το παρουσίασε σε μια εκτέλεση διαυγή, νευρώδη και ισοροπημένη τόσο, ώστε να μη μένει σκιά αμφιβολίας για το περιεχόμενό-του. Η θετικότερη εντύπωση που μας άφησε το έργο, σε 3 μέρη, αναφέρεται στην ενορχήστρωσή-του: ο συνθέτης χειρίζεται με γνώση κι ευαισθησία την παλέτα των ορχηστρικών ηχοχρωμάτων. Όμως όταν ακούστηκε και η τελευταία νότα... περιμέναμε ακόμη ν' αρχίσει! Τα συναισθήματά-μας έμοιαζαν μ' εκείνα των καλεσμένων φιλάργυρου Αμφιτρύωνα που τους τάζει πλούσιο γεύμα και τους περνά με... κριτσίνια και φρυγανιές διαίτης. Μια απ' αρχής μέχρι τέλους στατική διαδοχή από στικτογραφικά ή στρωματογραφικά επεισόδια, φορείς άλλοτε τονικών και άλλοτε ατονικών νύξεων και από σύντομης διάρκειας «έμ-μονα» ρυθμικά σχήματα, συνηχήσεις, τρίλλιες κλπ. εκτονώνονταν και πέθαιναν δίχως να οδηγούν σε κάποια μουσική ιδέα με υπόσταση, «ψαχνό». Άλλοτε θυμόμαστε (φευγαλέα πάντα) κλασική αρμονία, άλλοτε Μπάρτοκ και Προκόφιεφ, άλλοτε Βέμπερν και τους μετ' αυτόν. Όμως πνοή, ομοιογένεια και σκοπιμότητα απουσίαζαν...

Καλύτερος σε ήχο και έκφραση, παρ' ό,τι στην προηγούμενη εμφάνισή-του, ο φλαουτίστας Θωμάς Γεωργίου στο Κοντσέρτο για φλάουτο και έγχορδα σε σολ, του Γιόχαν Γιόαχιμ Κβαντς (1697-1773). Επιζούν ακόμη κάποιες δυσχέρειες στην αναπνοή, με άμεσο αντίκτυπο στο φραζάρισμα — δίχως πάντα το πλάτος και την άνεση εκείνη που υπαινισσόταν συχνά η θαυμαστά συμπορευόμενη ορχήστρα. (Λίγες φορές έχουμε ακούσει από την

ΚΟΑ πιο μεστό, διακριτικό κι συγχρονισμένο «πιτσικάτο»! Κάποια ποικίλματα (α' μέρος) έφαιναν να συνυπάρχουν άντα και οργανικά με τους λοιπούς φθόγγους της φράσης και κάποια δέκατα έκτα (γ' μέρος, νάλε) ακούγονταν βεβιασμένα και μονότονα.

Ωραιότερη στιγμή της βραδιάς η εκτέλεση της 8ης Συμφωνίας σολ μείζονα, έργο 88 (1889), του Ντβόρζακ, Πακτωλού μιας παρτιτούρας τικτότατης και νεανικής μελαγχολικής έμπνευσης. Τέλειος συγχρονισμός της ορχήστρας, καθαρότητα γραμμών κι ελαφράδα γκων, άψογη ισοροπία δυναμών φορτίσεων, αβίαστη κι θόρυμητη «πορεία» του έρπρος τα εμπρός. Κάποιες διατιτικές πινελιές δραματικότητας στο Αντάτζιο και ένας εξαιρετικά διακριτικά θριαμβευτικός τόπος στο φινάλε έδωσαν προσωπτόνο σε μια εκτέλεση που ειλνά μας αιχμαλώτισε. («Ολύα», 16.3.1981).

2. Ο «Μάκβεθ» στην Ε.Λ.

Το μεγαλύτερο μυστήριο ποφετινό ανέβασμα του «Μάκ του Βέρντι, με πρωταγωνιστή κ. Μοδινό (πάντα!) στον επμο ρόλο ήταν η ...«σκηνοθε του κ. Πασχάλη. Ή μάλλπλήρης ανυπαρξία-της αφοθένας έκανε πάνω στη σκην του κάπνιζε, δίχως να υπκαμιά, μα καμιά κατευθυνγραμμή. Το αποτέλεσμα θα ακριβώς το ίδιο κι αν δεν υσκηνοθεσία. Ένα και μόνο χείο θύμιζε τις γνωστές «μφαριές» του νεοφώτιστου σθέτη όταν εμφανίζεται εν ελληνικού (μόνον!) κοινού τραγουδιστής: ο κ. γενι Μάκβεθ κουνούσε τα χέρι συνεχώς σαν ανεμόμυλος, το συνηθίζει και ο κατά τα συμπαθής και δίκαια διαι (αλλά μόνο στο εξωτερικό ρυτόνος.

Όσο για το μουσικό μέ πάντες τραγουδούσαν διά συχνά στριγγά, κάποτε εκνου και κατά κανόνα ανστα και χωρίς πεποίθηση, ξαίρεση ελάχιστες στιγμές δύο πρωταγωνιστών που σαν εφετζίδικα τον καεαυτό-τους για το τέλος Κριλοβίτσι και ο κ. Μοδινηκαν να ξαναβρίσκουν η πρώτη μεν στη σκηνή η βασίς, ο δεύτερος δε στη στη άρια «PIETA, RISPET MORE». Η χορωδία (φ. μήδη), μετωπικά στημένη ως συνήθως εκκωφαντικά ρη.

Ένας μόνο παράγοντας αι ξε άψογος, τουλάχιστον η καλύτερο μέρος της παίσης: η ορχήστρα, υπό τη κα

ολάση, σε μια εκφορά του μουσικού λόγου ιδανικά διαυγή, εκραστική και ρέουσα. Αν εξαιρέσουμε τα χορωδιακά σύνολα όπου ο κ. Κολάσης άφηνε τους έντες να ορύνονται, διέγραψε ιωμάσια την παρτιτούρα αυτήν πλάι στις τόσο ενδιαφέροντες, 100% βερντιανές σελίδες, κουβαλά πλήθος υπομνήσεων από το «μπελ κάντο» των τονιζέτι και Μπελίνι. Για την ιστορία αναφέρουμε τους λοιπούς συντελεστές της παράστασης: σκηνικά και κοστούμια του Γιώργου Βακαλό, από τη διασκευασία του 1972. Ιλέανα Κωνσταντίνου (ακόλουθος Λαίδης), Γ. Φακίτσας (Μπάν), Γ. Ζερβάνος (Μάκνταφ) και Ρούσσης (Μάλκομ). («Ολύμπια», 18.3.1981).

Διπλό ρεσιτάλ

Απογοητευτική η επίδοση της νίστας Έφης Αγραφιώτη στο μέρος της βραδιάς πιάνου — π.τ. στα πλαίσια της «Έκφρασης '81». Δε μιλούμε τόσο για τις διαλείψεις μνήμης στην Παρτίση σε ύφεση μείζονα του Μπαχ, καίτοι έδιναν την εντύπωση διαλείψεων απτικής μνήμης, ότι τα χέρια δηλαδή «ξεύσαν» κάποιο αντιστικτικό ασμα κάπως πιο περίπλοκο. Η προβληματίζει κυρίως ένα ξίμο φθογγικά σωστό αλλ' ως το πλείστον ή ανέκφραστο ή για έκφραση σποραδική, προσημνημένη και κυρίως όχι ομοιόμορφη που απογοήτευε σύντομα καλοπροαίρετη διάθεση του ακροατή ν' αφοσιωθεί στο ακρόαση είτε επρόκειτο για το Μπαχ, ή μάλιστα οι τελευταίες νότες φράσεων τονίζονταν επισημαίνοντας για τις γνωστές-μας «θετικές Σπουδές», έργο 32 (1-74) του Γιώργου Σισιλιάνου (322), είτε για τη Σονάτα αρ. 1, σε φα ελάσσονα (ιδίως 1) του Προκόφιεφ.

Η πρώτη, ύστερα από πολλά, εμφάνιση της μεσοφωνού Λιώτση-Ρόκα, μας έκανε περηθούμε περίσσια για το πόση ερήθησαν στο διάστημα αυτιστική-μας ζωή και η έντελληνηκή μουσική-μας (τόσο για σε τραγούδια!) το υψηλό ευτικό-της ήθος, την έμφυση σικότητά-της, την έξοχη από την οποία έχει περάσει την θαυμάσια τόσο πλούλοτε, μεστή, λαμπερή και ενή φωνή-της. Ένας δι-«Φίλιπς», εξαντλημένος, μ' ελληνικά τραγούδια ηχογραφήσει με την ανεπληπτη Ζωή Βλαχοπούλου την Έλλη Νικολαΐδη στο μνημείο της δισκογραφίας, σώζεται σε αρχεία για να ηλώσει του λόγου-μας το α-

εμφάνισή-της αυτή, το στικό ήθος, η ίση ευαισθητική μουσική και στον ποιητικό, η «σχολή» και η έμφυση σικότητα υπήρχαν πάντα.

Απόδειξη η θαυμάσια άρθρωσή-της στον κύκλο του Σούμαν «Αγάπη και ζωή μιας γυναίκας» — δίχως τον υπερτονισμό εκείνου του γερμανικού «ταυ», τόσο αντιπαθητικό σε μερικούς-μερικούς που επιχειρούν να πιθηκίσουν τον Ντήσκαου, το πέραςμά-της στα άλλα εκείνα στυλ που προϋποθέτουν τα τραγούδια του Καλομοίρη («Ο Ναός», «Το τραγούδι που κλαίει», σε στίχους Παλαμά) και τα «Επτά τσιγγάνικα τραγούδια» του Ντβόρζακ. Όμως ο πανδαμάτωρ χρόνος έχει αφήσει, δυστυχώς, βαθιά σημάδια στην άλλοτε υπέροχη αυτή φωνή: κούφια από «ψίχα» στις χαμηλότερες περιοχές, αναγκάζεται συχνά να μπαλάρει ή να ατακάρει ορισμένες νότες ξεκινώντας από λίγο χαμηλότερα και φτάνοντας στο επιθυμητό ύψος με «πορταμέντο». Στο πιάνο, η συμβολή της Πόπης Μιχαηλίδη στάθηκε θετικότερη («Ριάλτο», 20.3.1981).

4. Ευνουχίδου — Χωραφάς

Από τις ευτυχέστερες βραδιές που θυμόμαστε εδώ και πολύν καιρό στην ΚΟΑ. Ίσως δεν έπρεπε να ξαφνιαστεί όσους επαίοντες έχουν παρακολουθήσει από εμφάνιση σ' εμφάνιση τη σταθερή και εντυπωσιακή άνοδο της Δόμνας Ευνουχίδου η επίδοσή-της στο Τρίτο κοντσέρτο για πιάνο του Μπάρτοκ: Π ρ ο σ ω π ι κ ή ερμηνεία όσο υψηλού επιπέδου μπορεί να βάλει ο νους έμπειρου ακροατή και μάλιστα με τα αυστηρότερα σύγχρονα διεθνή κριτήρια. Αν είχε ηχογραφηθεί σε στούντιο, θα μπορούσε να διεκδικήσει Βραβείο Δίσκου! Στην πρώτη γραμμή των επιδόσεων νεότερων πιανιστών-μας, όπως οι Νικόλας Οικονόμου, Γιάννης Βακαρέλλης, Ελένη Κούμη κ.ά. η ερμηνεία αυτή οριοθετεί μια στάθμη κατά πολύ υψηλότερη εκείνης των περισσότερων από τους διεθνούς ακτινοβολίας «κατεστημένους» Έλληνες καλλιτέχνες του πληκτροφόρου παρωχημένων γενεών!

Πέρα από την άνεση μιας τεχνικής όπου ένας εντελώς απελευθερωμένος βραχιόνας διευκόλυνε την ερμηνεύτρια ν' ανακαλύπτει και να προβάλλει την καθαρά μουσική λειτουργία των δεξιοτεχνικότερων περασμάτων, είχαμε απαρχής μέχρι τέλους ένα λαμπερότατο «περλέ», μοτσάρτειο ή το πολύ σοπενικό. Ο ήχος αυτός λαμπερός, μαλακός και ποτέ σκληρότερος από το επιθυμητό, διατηρούσε τη θαυμάσια ποιότητά-του ακόμη και στα πυκνότερης γραφής περάσματα, όπου ο φθόγγος κάθε συνήχησης ακτινοβολούσε μουσική! Μέσα από μια αξιοποίηση των αποχρώσεων ροής δυναμικής, η νέα επικοινωνούσε με το βαθύτερο μουσικό περιεχόμενο του έργου. Γι' αυτό και σαν κορύφωμά-του δεν πρόβαλε τα δυο ακραία μέ-

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ήχος hi-fi

ΒΡΕΘΕΙΤΕ ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ

- * ΠΛΗΣΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ JAZZ
- * Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
- * ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΙΣΚΩΝ ΡΕΓΚΕ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
- * ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΠΗΒΟΛΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΛΚΟΛΜ ΜΑΚ ΛΑΡΕΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ
- * ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΕΑ ΤΟΥ Hi-Fi
- * ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΟΙ ΔΕΚΤΕΣ ΜΑΣ
- * ΟΙ ΜΙΚΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ
- * ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟ ΤΕΣΤ: ΠΟΣΟ ΚΑΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΡΑΔΙΟΕΝΙΣΧΥΤΕΣ;
- * ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ, ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ, ΤΟ ΡΕΣΙΤΑΛ ΤΩΝ DR. FEELGOOD
- * «ΩΔΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΕΙΡΗΝΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ»
- * ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ - ΔΙΣΚΟΙ
- * ΣΕ ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ:
ΟΛΕΣ ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΙΜΕΣ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Hi-Fi

ΚΑΙ ΜΙΑ ΕΚΠΛΗΞΗ: Ο ΠΙΝΑΚΑΣ
ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ
CLAES OLDENBURG:
«Η ΠΡΙΖΑ ΠΟΥ ΕΠΙΠΛΕΕΙ»

ΚΑΘΕ ΤΕΥΧΟΣ
ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ
ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

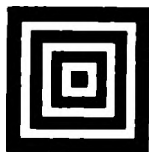

ΚΡΕΒΑΤΙΝΑ

για ενα αντιβιβλιοπωλείο στο κεντρο της αθηνας
αναγνωστήριο · δανειστική βιβλιοθήκη
συμβάντα
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 68 & ΔΕΡΒΕΝΙΩΝ

Κεντρική Διάθεση περιοδικών:
ΚΡΕΒΑΤΙΝΑ • ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ

ΚΡΕΒΑΤΙΝΑ
 μηνιαίο εχθρικό περιοδικό
 επιστημολογικής έκφρασης
 compilaria και dada

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ
 'Ασκληπιοῦ 1 Τηλ. 3636083

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

Στέφανου Σαράφη

'Ιστορικές
'Αναμνήσεις

'Αρθρα καί Λόγοι

Ο ΕΛΛΑΣ

Μετά τή Βάρκιζα

Θεατρο

«'Ολο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία» τής "Αννυς Θ. Κολτσιδοπούλου

Σε μια αποθήκη των αρχών του αιώνα, εκεί όπου διασταυρώνονται το Θησείο, το Μοναστηράκι, η Ερμού, η Κουμουνδούρου, η βραδινή νοσταλγία με τον πρωινό συνωστισμό, το καυσαέριο με τις λησμονημένες μυρωδιές των μπαχαρικών και της ψάθας, του ξύλου, του λαδιού και των σκουριασμένων σιδερικών, εκεί, στο ακόμα ζωντανό, εργατικό, γραφικό και μαζί ανθρώπινο σημείο της Αθήνας, δεν... αποθήκευσε αλλά «εναπόθεσε» η Αλίκη Γεωργούλη το θέατρό-της, μ' όλη την αγάπη, τη δίψα, την αποφασιστικότητα, την αφοσίωση και τη γνώση που την χαρακτηρίζουν.

Αυτό το Θέατρο — Αποθήκη που χρειάστηκε έναν Τσαρούχη να το μπολιάσει, έναν Θεοδωράκη να το ευλογήσει, κι άλλους πολλούς φίλους, συμπαρασάτες, συνεργάτες, για να διαμορφωθεί και να λειτουργήσει άρχισε το σκηνικό-του οδοιπορικό με το έργο της Φράνκα Ράμε και του Ντάριο Φο «'Ολο σπίτι, κρεβάτι κι εκκλησία». Δεν ανήκει στα έργα με τον κλασικό διαχωρισμό σε πράξεις και σκηνές. Δεν είναι ούτε κήρυγμα, ούτε φεμινιστική προπαγάνδα, ούτε μάθημα. Δεν είναι ούτε... «κραυγές γυναικών»... ούτε «ψίθυροι». Είναι εννέα λαχανιασμένοι, σαρκαστικοί, ζωντανοί, απελπιστικά αληθινοί γυναικείοι μονόλογοι «εκ του φυσικού». Προβλήματα τόσο οικεία πια και καθημερινά, που έγιναν συνήθεια και... «παράδοση» και «προορισμός» και «φύση».

Προϊόν, λοιπόν, αυτοί οι μονόλογοι ενός ζευγαριού θεατρικών ανθρώπων ιδιόρρυθμων, με χαρακτηριστικό ύφος κι ακόμα πιο χαρακτηριστική γραφή. Γραφή, απόλυτα συνυφασμένη με τους

δημιουργούς του κείμενου, με τη καλλιτεχνική κι εθνική-τους προέλευση, με τη γλώσσα-τους, με τους ρυθμούς, τις διάρκειες, τις «τάιμινγκ» αυτής της γλώσσας. Η μετάφραση της Λίας Αγγουρίδου — Αλίκης Γεωργούλη, μετέφερε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αυτές τις ιδιομορφίες στη γλώσσα-μας. Στην παράσταση όμως, ο ρυθμός δεν σώθηκε. Διευθετήθηκε σαν «δυναμό» κριώς στο «Ξύπνημα» και στο «'Ολες-μας έχουμε την ίδια ιστορία». Προσωπικά πιστεύω, πως η Εύα Κοταμανίδου, που έπαιξε παρ' όλ' αυτά, με πολλή αμεσότητα, ζωντάνια, ένστικτο και χιούμορ τους μονόλογους τους, και απεριόριστη δεξιοτεχνία ρυθμού διαθέτει και η ποιός - δέκτης είναι. Το γεγονός αυτό, με κάνει να συμπεράνω πως η διδασκαλία του Αντίβογιάνου δεν είδε ή δεν θέλησε δει τον σημαντικό ρόλο αυτού του ασθματικού ρυθμού που πει το κείμενο.

Η «Μαμά η Χίπισσα» και «Μια γυναίκα μόνη», μονόλογοι με περισσότερο εσωτερικό ταγμά, περισσότερες ανάσες, λιγότερη ιδιο-ρυθμία, μετέφεραν μέσα απ' το εξίσου ωραίο πλάνο της Αλίκης Γεωργούλη μια πιο ενδιαφέρουσα ερμηνεία και

Θαυμάσια η δουλειά του Γρηγόρη Μιγάδη στα σκηνικά κοστούμια, του Μποστ στα στίχους των τραγουδιών, Λουκιανού Κηλαηδόνη στη σκηνοθετική, του Αριστείδη - Καραφούκας στους φωτισμούς. Πρότυπο και φροντισμένο το πρόγραμμα, μ' ένα νοσταλγικό νήσυχος σημείωμα του Γιώργου Ιωάννου για τις αποθήκες, «εξαγιασμένους χώρους»... το θέατρο - αποθήκη, το κεντρικό θέατρο της... θεατρογενούς θιναϊκής περιφέρειας.

μουσική

ρη, όπως συνηθίζεται, αλλά πύργωσε το μεσαίο, Αντάτζιο ρελιτζιόζο, σ' έναν υπέροχο καθρεδρικό. Το κοινό-μας (δείγμα της ευαισθησίας-του;) τη χειροκρότησε αρκετά δίχως όμως ν' αποχαλινωθεί σ' εκείνες τις «εξάρσεις» που κρατά για κάτι Κουταλιανούς του κλαβιέ!

Με χαρά ξαναβρήκαμε στο Δημήτρη Χωραφά τον εξαιρετο αρχιμουσικό που είχαμε πρωτογνωρίσει στις αρχές της καριέρας-μας. Αθώς, φυσικά, για κάποιους τονικούς εκτροχιασμούς των βιολιών στην εισαγωγή «Γενοβέφα» του Σούμαν και στο α' μέρος της «Φανταστικής Συμφωνίας» του Μπερλιόζ. Οι φθόγγοι ακούγονταν ευκρινέστα-

τοι σ' όλες τις φωνές: και ο Σούμαν, όπου το έργο, τραγουδημένο, ακολούθησε αρχιτεκτόνησή-του μια ευγενή ρομαντική χειρονομία, γεμάτη λεγόμενη ορμητικότητα και Μπερλιόζ, που κινήθηκε σε πίσης ευγενική δυναμική κλίση, κρατώντας το ενδιαφέρον μας αδιάσπαστο από την νότα ως την τελευταία. Φορά (ύστερα από πόσα χρόνια ακούσαμε τονικά σωστά ακόρνο στην ΚΟΑ. Εξ ισοντισμένη, με κύριο γνώριμο μως μια κάπως περίσσεια κή διακριτικότητα, υπήρξε σύμπραξη με τη σολίστ Μπάρτοκ. («Ολύμπια», 1981).

ΕΥΝΑ:

Λευτέρη
θόπουλου

ος Α'

ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Αλέξης Δερμετζόγλου, κινηματογραφικός κριτικός στον η-
σιο Τύπο της συμπρωτεύουσας και συνιδρυτής της Κινημα-
τογραφικής Λέσχης Δράμας, μιλάει σήμερα για τις κινηματο-
γραφικές λέσχες, καλύπτοντας το χώρο της Βόρειας Ελλάδας.
Η κινηματογραφική λέσχη Δράμας έχει στο ενεργητικό της
αγωνιστικό φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους που γίνεται
Νοέμβρη στην επαρχιακή αυτή πόλη. Το 1980, το αυτόνο-
μο φεστιβάλ της Λέσχης συμπλήρωσε τον τρίτο χρόνο πετυχη-
μένης λειτουργίας-του.

...για την ίδρυση της Κινη-
τογραφικής Λέσχης Δράμας
...ολύ απλή. Εκείνη την επο-
...σκόμουν στην Δράμα κά-
...το αγροτικό -μου ιατρείο
...ναντιόμουνα με παλιούς
...και μια μέρα, όταν έπιασε
...καλά ο χειμώνας, είδαμε
...ς σχεδόν οι αίθουσες έπαι-
...ρνό και καράτε και η πιο
...ισμένη αίθουσα το πολύ
...α έφερνε καμιά καλή ε-
...ή ταινία. Σκεφτήκαμε,
...με τις γνωριμίες που είχα
...α κινηματογραφικά γρα-
...φέρνουμε μια ταινία κα-
...τήματα και να προπω-
...όσα εισιτήρια, όσα χρειά-
...να να καλυφθούν τα ενοί-
...κόπιας και της αίθουσας
...να ανακοινώνουμε την
...Στην αρχή φοβόμα-
...οικονομική αποτυχία
...λαμε να βάλουμε το χέρι
...πη — που το κάναμε πο-
...ερα — λέγοντας ότι για
...κάτι καλά δεν πρέπει
...με πατερίτσες: άλλο να
...ς κάτι που, ήδη, έχει πά-
...και γνωρίζει μια κάμψη
...να τ' αρχίζεις από την
...δεκανίκια. Για να προ-
...ε τα εισιτήρια, πηγαί-
...μαγαζί σε μαγαζί, χω-
...επόμεστε, αντιμετωπί-
...όλλες φορές μούτρα,
...και ειρωνεία.
...χρή βρήκαμε την πιο πε-
...αίθουσα για τις προ-
...μετά, επειδή υπήρχε
...ικό πρόβλημα από τον
...ήθελε καλύτερη αί-
...ραμε σε μια κεντρικό-
...μετά οι ίδιες ανάγκες
...αν στην πιο πολυτελή
...ς πόλης, στα Αστέρια,
...γίνει και τα δύο Φε-

στιβάλ ταινιών μικρού μήκους,
το πρώτο το 1978 και το δεύτερο
τον επόμενο χρόνο, το φθινόπω-
ρο.

Οι προβολές ξεκίνησαν, χωρίς
κανένα προσανατολισμό και πι-
στεύω ότι όλες οι προσπάθειες,
άσχετα από τα οργανωτικά-τους
προβλήματα, ξεκινούν ψηλαφη-
τά, σα να περνάς μέσα από μια
σήραγγα στην οποία ανιχνεύο-
ντας βρίσκεις το δρόμο σου. Εί-
μασταν όλοι όχι μόνο ανίδεοι,
αλλά και αποπροσανατολιστοι,
ως προς τα που θα μπορούσε να
πάει αυτό το πράγμα. Δεν κάνα-
με σχέδια, λέγαμε εδώ και τώρα
υπάρχει μια κατάσταση, προχω-
ρούσαμε προς τα εμπρός και κά-
ποτε φάνηκε ότι δεν είναι δυνα-
τόν να μη γίνει μια λέσχη, ένα
σχήμα, δηλαδή, που θα αντικα-
ταστούσε την ιδιωτική πρωτο-
βουλία την δικιά-μου και των
φίλων-μου και τέλος, για να μην
τα πολυλογώ, έγινε το καταστα-
τικό και η Λέσχη επικυρώθηκε α-
πό το Πρωτοδικείο, έγιναν εκλο-
γές και στα μέσα του Απριλίου
1978 δημιουργήθηκε και τυπικά η
Κινηματογραφική Λέσχη Δρά-
μας.

Ως πρώτη εκδήλωση της Λέ-
σχης, οργανώθηκε Εβδομάδα
Ελληνικού κινηματογράφου, τον
Μάιο του 1978. Προβλήθηκαν έξι
μεγάλου μήκους ταινίες και μι-
κρού μήκους μόνο από τη Βό-
ρεια Ελλάδα και σε όσους πήραν
μέρος δόθηκε αναμνηστικό έπα-
θλο.

Στην αρχή, υπήρχε μια ακαθό-
ριστη ιδεαλιστική και μεταφυσι-
κή αντίληψη, ότι μας λείπει το
καλό θέαμα, αλλά κανένας δεν
ήξερε τι θέαμα ήθελε. Ο κόσμος
είχε αηδιάσει από τα πορνό και

Αρχίζουμε σήμερα τη δημοσίευση αποσπασμάτων από την
ανέκδοτη εργασία του συνεργάτη-μας Λευτέρη Ξανθόπουλου
με το γενικό τίτλο Κινηματογραφικές Κοι-
νότητες - μικρό φιλολογικό εγχειρίδιο.

Στην ευρεία έννοια του όρου - που προτείνουμε - περιλαμβά-
νονται οι κινηματογραφικές λέσχες, οι κινηματογραφικοί όμι-
λοι, καθώς και οι κινηματογραφικές δραστηριότητες των πολι-
τιστικών συλλόγων στην Ελλάδα.

Η επεξήγηση του τίτλου δηλώνει την απόσταση του θεωρητι-
κού κειμένου από την πρακτική που προσπαθεί να περιγράψει
καί την αδυναμία του γραπτού λόγου να προσεγγίσει την πραγ-
ματικότητα, όπως διαμορφώνεται.

Οι συνέχειες που θα ακολουθήσουν στα επόμενα τεύχη απο-
τελούν αυτόνομες ενότητες.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΔΡΑΜΑΣ

τα καράτε, άτομα
γνωστά της κοινωνίας της
Δράμας, πήγαιναν στην
Θεσσαλονίκη για να δουν

καλές ταινίες. Όταν, όμως, ήρθε
η ώρα να αναρωτηθούν τι ταινίες
ήθελαν, έμοιαζαν να τάχουν χα-
μένα. Υπήρξε, λοιπόν, αυτό το
πάγωμα μετά υπήρξε μια έντονη
επιφύλαξη, γιατί είχαμε τη σύ-
μπτωση να λειτουργήσουμε τις
παραμονές των βουλευτικών ε-
κλογών. Θεωρήθηκε από ορισμέ-
νους ότι αυτό είχε κάποια επέμ-
βαση πολιτική. Πέρασαμε ένα
δεύτερο στάδιο καχυποψίας με-
τά τις εκλογές, όταν προσπαθή-
σαμε να οργανώσουμε προοδευ-
τικές συζητήσεις, που τις φοβή-
θηκε ο κόσμος και, τέλος, υπήρ-
ξε ένα τρίτο στάδιο που όταν έ-
φτασαν ορισμένες καλές ταινίες,
υπήρξε μια επιφύλαξη και άρνη-
ση του κόσμου να τις δει και στο
τέλος συνέβη το πιο παράξενο
φαινόμενο: η Λέσχη έγινε κοσμι-
κό γεγονός. Η συρροή του κό-
σμου, και μάλιστα σε ορισμένες
προβολές μετρίων ταινιών δεν ε-
ξηγούνταν, παρά μόνο σε μια
κοσμική συγκέντρωση, όπου αν
εξαιρέσουμε τον κακό χαρακτή-
ρα αυτής της κοσμικότητας, την
τάση επιδειξης, το φλερτ ή οτιδή-
ποτε άλλο, υπήρχε κάτι πάρα πο-
λύ σοβαρό, που νομίζω είναι εν-
δεικτικό ορισμένων στερητικών
συνδρόμων στην επαρχία: ο κό-
σμος έδειξε πως είχε ανάγκη από
επαφή, είχε ανάγκη από το να δει
τον συνάνθρωπό-του, είχε ανάγ-
κη από επικοινωνία, από το να
μιλήσει, από το να βρεθεί σε πο-
λυκοσμία.

Στην επαρχία τον χειμώνα η
κίνηση σταματάει στις οχτώ το
βράδυ. Στις εννιάμιση, λοιπόν,

το να γίνεται τέ-
τοια συρροή μπροστά στο
φωτισμένο κινηματογρά-
φο, να οργανώνονται κα-

μιά φορά κουβέντες που κρατού-
σαν μέχρι τις δώδεκα τα μεσάνυ-
χτα, ήταν φαινόμενο πρωτοφανέ-
ρωτο, και όπως πολύ αργότερα
κάποιος τόλμησε να πει, «ερχό-
μαστε εδώ περισσότερο για να
δούμε κόσμο, να δούμε άλλους
ανθρώπους, να μιλήσουμε». Το
φαινόμενο φάνερωνε, στο μυ-
στικό-του επίπεδο, την ανάγκη
του κόσμου για επαφή σ' ένα χώ-
ρο κυριολεκτικά ερημωμένο από
γνωστές μεταβλητές και αλλο-
τριωτικούς παράγοντες.

Από τη μεριά των τοπικών αρ-
χών δεν μπορούμε να πούμε ότι
είχαμε ποτέ άμεσες επεμβάσεις,
αλλά υπήρξε μια διακριτική συμ-
βουλευτική παρακολούθηση, μια
έμμεση προσπάθεια, όταν οι συ-
ζητήσεις γίνονταν πολιτικές. Κι
αυτό, όχι μόνο γιατί είχε μεγάλη
λαϊκότητα η λέσχη, αλλά γιατί α-
κριβώς ο ασφαλίτης στη μικρή
πόλη είναι γνωστός με τον επαγ-
γελματία και δεν μπορεί να λει-
τουργήσει αλλιώς, παρά μέσα α-
πό ένα χαρακτήρα συμβουλευτι-
κής παραίνεσης ή εξυπνης παρα-
χώρησης, ποτέ όμως μιας βίαιης
ενέργειας.

Αντίθετα, όμως, η αντίδραση
προήλθε από αυτό που εγώ ονο-
μάζω — μέ την ακριβώς αντίθετη
έννοια απ' αυτήν που χρησιμο-
ποιούν ορισμένοι — κυρίαρχη
κουλτούρα. Στις επαρχιακές πό-
λεις μια ομάδα νεαρών επιστημό-
νων που τελειώνουν την επιστήμη
ή την ειδίκευσή-τους στην πανε-
πιστημιούπολη, επιστρέφουν στη
γενέτειρά-τους να ασκήσουν εκεί

το επάγγελμα. Επάνω σ' αυτούς τους ανθρώπους δρουν ορισμένες αλλοτριωτικές επεξεργασίες, όπως η σώρευση χρημάτων και η επακόλουθη συρρίκνωση της επαναστατικότητάς-τους, όχι τόσο με την πολιτική έννοια, αλλά γενικότερα την κοινωνική. Αυτοί είναι άτομα που ξέρουν ότι ανήκουν σε μια ιδιαιτερότητα της κουλτούρας, αλλά ξέρουν, ταυτόχρονα, ότι η παραμονή-τους στην επαρχιακή πόλη συνεπάγεται και τον ευνουχισμό-τους. Αυτοί, λοιπόν, κράτησαν μια πολύ ελιτίστικη τάση. Για μένα αυτή υπήρξε η **κυρίαρχη κουλτούρα** η οποία όχι μόνο δε βοήθησε, αλλά με κάθε τρόπο αντέδρασαν, με ειρωνείες, με απομακρύνσεις και με χίλιες δυο συμπεριφορές και τελικά αντικατέστησαν αυτή την κυρίαρχη κουλτούρα (με την συμβατική τώρα σημασία του όρου), αυτοί οι πρώην επαναστάτες των φοιτητικών χρόνων και μετέπειτα γνώστες του συμβιβασμού-τους, με τη συμπεριφορά-τους και το στερητικό-τους σύνδρομο, ενώ ήξεραν σινεμά δε βοήθησαν καθόλου.

Στην επαρχία το βασικό πρόβλημα των μηχανισμών καταστολής δεν είναι το σύστημα, αλλά οι διάφορες προσωπικές διαφορές, το ότι τα άτομα γνωρίζουν ο ένας το παρελθόν του άλλου, το ότι είχαν μια κοινή καταβολή, το ότι είχαν ανταγωνιστικές σχέσεις στο παρελθόν, το ότι αναπαρήγαγαν τη σχολική-τους ηλικία και τα προβλήματά-τους σε διάφορους ομόκεντρους κύκλους και αυτές τις ανταγωνιστικές τάσεις, επειδή τα άτομα έχουν αρκετό μυαλό και δεν έχουν το θράσος και την ανοσία να τις βγάλουν προς τα έξω σε μορφή άμεσου ανταγωνισμού, τις μετατρέπουν (όπως μετατρέπεται ο μαγνητισμός σε ηλεκτρικό ρεύμα) σε δήθεν ιδεολογικές διαφορές. Αυτή η **κυρίαρχη κουλτούρα** τόλμησε να εκφράσει τις τελείως προσωπικές-της και ψυχαναλυτικής φύσης διαφωνίες-της με τη μορφή διαφόρων πολιτικών διαφορών, ότι λογουχάρη οι ταινίες

είναι προοδευτικές μεν, αλλά δεν παρουσιάζονται προοδευτικά ή χίλιες δυο άλλες ανοησίες, οι οποίες αποτέλεσαν ανακοπτικό παράγοντα στην πορεία της λέσχης. Σιωπούσαν πάντα στις συζητήσεις, δεν συμμετείχαν ή έφευγαν επιδεικτικά. Δηλαδή, η **κυρίαρχη κουλτούρα** αποτελείται από πρώην «επαναστάτες», οι οποίοι τώρα συμβιβάστηκαν και έχουν γνώση αυτού του ευνουχισμού-τους, έχουν έναν αυτοκρατορικό παρακμιακό χαρακτήρα, έχουν μια τάση, αφ' υψηλού, κριτικής των πάντων και δεν δείχνουν διάθεση να συμμετέχουν. Η ίδια αυτή τάξη ήταν αυτή που είχε πεί, πριν μερικά χρόνια, ότι: «*Δεν κάνουμε λέσχη στην Δράμα, διότι είναι καταδικασμένη εκ των προτέρων να θαφτεί*» κι, όμως, έγινε και δε θάφτηκε κι έφτιαξε τέτοιες εκδηλώσεις.

Βέβαια, μας καταλογίστηκε και κάτι άλλο. Ορισμένοι άνθρωποι είπαν ότι απομακύνθηκαν, γιατί η όλη δομή της λέσχης, ξέχωρα από πολιτικές αντιστοιχίες ή οτιδήποτε άλλο, τους δημιουργούσε την αίσθηση μιας κλειστής κατασκευής, μιας κλίκας, κατά τα κοινώς λεγόμενα, που αυτή έλεγε τα πάντα, όχι με την έννοια ότι ήταν αντιδημοκρατική, αλλά ότι επιβαλλόταν σαν ένας κυρίαρχος μηχανισμός. Αυτό το πράγμα είναι λάθος, και ποιος ξέρει τι μηχανισμούς αντανάκλα, γιατί έγιναν πολλές ψηφοφορίες για το ποιες ταινίες προτιμούν, επανειλημμένα ρωτήθηκε ο κόσμος για το ποιοι θέλουν να συμμετέχουν στα Διοικητικά Συμβούλια ή να επανδρώσουν διάφορες συμβουλευτικές ομάδες επιλογής ταινιών και υπήρξε μεγάλη απροθυμία. Νομίζω ότι το πρόβλημα είναι, πάντα, μια επιφύλαξη σε κάτι μεγάλο, ένας συντηρητισμός του φιλελεύθερου αστού.

Άλλο πρόβλημα που υπάρχει είναι ότι οι θεατές δεν έχουν συνειδητοποιήσει το εξής: η σχέση-τους με τη Λέσχη έχει έναν, καθαρά, ερωτικό χαρακτήρα που εκδηλώνεται με τη μορφή της τιμωρίας και της απονομής δικαιოსύνης. Αν υποθέσουμε ότι μια ταινία δεν τους αρέσει, τότε λειτουργώντας τελείως ερωτικά, στην επόμενη ταινία η αίθουσα ερμηνώνεται, ακόμα κι αν είναι η πιο μεγάλη ταινία, σαν ένα είδος τιμωρίας, ενώ λογικά θα έπρεπε να λειτουργήσει ο συλλογισμός ότι «*αφού ήρθε μια ταινία που δεν μας άρεσε, η επόμενη θα μας αρέσει*».

Η Λέσχη της Δράμας έβαλε ένα πάρα πολύ σοβαρό πρόβλημα, δηλαδή ποιος είναι ο σκοπός μιας λέσχης και πώς μια λέσχη προσδιορίζει ή αυτοπροσδιορίζεται. Τι θα κάνει μια λέσχη; Θα κάνει πολιτικό μάθημα; Θα διδάξει τη γλώσσα του κινηματογράφου; Θα δουλέψει ευκαιρικά; Θα δουλέψει πολιτιστικά, πιστεύοντας ότι ανεβάζοντας το

πολιτιστικό επίπεδο του κόσμου διαμορφώνει πολιτικά; Στο δεύτερο Φεστιβάλ της Λέσχης διατυπώθηκε, για πρώτη φορά, ένας πολύ γνωστός όρος, η λέξη **κινηματογραφοφιλία**. Γύρω απ' αυτή τη λέξη έγινε μεγάλη διαμάχη, αν οι λέσχες πρέπει να έχουν καθαρά κινηματογραφοφιλικό ή αντιθετα πολιτικό χαρακτήρα. Νομίζω ότι αυτό που αντιμετωπίζουμε είναι ένα συνοθύλευμα θέσεων, μια εμμονή του κόσμου στη μυθοπλασία, μια έλλειψη γνώσης του μοντέρνου σινεμά, ώστε προσπαθήσαμε να τους μάθουμε και μερικά βασικά πράγματα για τη γλώσσα του κινηματογράφου, πιστεύοντας ότι πολιτική καθοδήγηση μπορεί να τους κάνει το κόμμα στο οποίο ανήκουν. Σαφώς πιστεύουμε ότι η ίδρυση μιας λέσχης είναι πολιτικό γεγονός, σαφώς, πιστεύουμε ότι το πολιτιστικό είναι άμεσα συνδεδεμένο με το πολιτικό, αλλά νομίζω ότι στη Δράμα διατυπώθηκε μια μεγάλη αρχή η οποία επηρέασε και τις άλλες λέσχες, **το δόγμα της μη άμεσης επέμβασης**.

Σαφώς θέλουμε να φέρουμε προοδευτικές ταινίες, σαφώς θέλουμε να δείξουμε στον κόσμο το πρόβλημά-του, σαφώς πιστεύουμε ότι οι πράξεις μας είναι πολιτικές, αλλά και σαφώς πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να υπάρχει κομματικός έλεγχος από πουθενά, γιατί αν μια λέσχη ενταχθεί κομματικά, τότε σβήνει. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι ο κόσμος φοβάται, ο τρίτος είναι ότι εμείς δεν υποτιμούμε τον κόσμο, πιστεύουμε ότι πρέπει μόνος του να βγάλει τα συμπεράσματά-του και ο τέταρτος και κυριότερος λόγος είναι ο εξής: μια λέσχη είναι **λαϊκή** και αυτό σημαίνει ότι συμπεριλαμβάνει αριστερούς, κεντρώους, τη σιωπηρά πλειοψηφία κλπ. Από την άλλη μεριά δεν θέλαμε να έχουμε το τραγικό για μένα φαινόμενο των εκδηλώσεων της Αριστεράς, που βλέπεις πάντα τα ίδια πρόσωπα, τα οποία τα εκτιμώ, είναι συνειδητοποιημένα, αλλά πιστεύω ότι ο αριστερός έτσι κι αλλιώς είναι συνειδητοποιημένος, μπορεί να πάει στο κόμμα-του ή να διαβάσει την εφημερίδα-του, όμως, εμείς θέλουμε, χωρίς να φανεί ότι προπαγανδίζουμε, να κερδίσουμε άτομα από την φιλελεύθερη δεξιά, να κερδίσουμε άτομα από τη σιωπηρά πλειοψηφία, να κερδίσουμε άτομα απ' όλες τις τάξεις κι απ' όλους τους πολιτικούς χώρους, πιστεύοντας ότι αυτό ακριβώς σημαίνει η έννοια **λαϊκός**.

Κοινή μας διαπίστωση είναι ότι δεν μπορείς να ασχοληθείς μόνο με το περιεχόμενο και ν' αφήσεις τη φόρμα απέξω, έστω και υποτυπώδως έπρεπε ο κόσμος να μάθει τον Λακάν λογουχάρη στον κινηματογράφο, να μάθει πώς μπορεί να λειτουργεί το χρώμα, η εικόνα, η μουσική ή πώς ορισμένες σύγχρονες επιστήμες που θεωρούνται όχι μόνο περιθω-

ριακές στην επαρχία, αλλά και ψώνιο ν' ασχολείται κανείς μ' αυτές, όπως η κοινωνιολογία και η ψυχανάλυση, μπορούν να περάσουν μέσα στον κινηματογράφο. Επίσης, το μεγάλο πρόβλημα της επαρχίας είναι ότι δεν θέλουν να δουν τις πολιτικές αναγνώσεις των ταινιών, προσπαθήσαμε να τους δείξουμε ότι κάθε ταινία μπορεί να έχει μια ή και περισσότερες πολιτικές αναγνώσεις.

Μιά καινοτομία που εφαρμόστηκε και που, εκ των υστέρων, αποδείχτηκε ο θετικός-της χαρακτήρας ήταν ότι κατ' ανάγκη πολλές φορές επιλέγαμε και ταινίες, είτε γιατί έπρεπε να έρθει και μια εμπορική ταινία, είτε γιατί το γραφείο διανομής μας αναγκάστηκε να γέλνει ξαφνικά ότι της τάδε ταινίας είναι χαλασμένη η κόπια και δεν μπορούν να μας τη στείλουν. Εκεί βγήκε το θετικό στοιχείο: μια κακή ταινία μπορείς να ανατρέψεις με μια καλή και επικοδομητική συζήτηση. Κάποιον, απ' αυτές τις συνθήκες αρχική επιλογή των ταινιών ήταν τελείως αλλοπρόσωπο φέρναμε μια ταινία δραματική μετά ο κόσμος έπρεπε να δει ταινία περιπετειώδη, μετά κωμωδία, κοκ. Δεν υπήρχε κανένα συνεκτικό πλαίσιο, κανένα κοινό αισθητικό ρεύμα, κανένα κοινή βάση.

Ωστόσο, για να μιλήσουμε για κάθε ειλικρίνεια, βλέπουμε στερεα από τρία ολόκληρα χρόνια ο δρόμος που έχουμε να διανύσουμε είναι πολύ μακρύς. Η κατάληψη του κοινού παρατηρούμε ορισμένα πράγματα η ιδέα μας ο ποφεύγουν, τελείως, τις ασπ και εκεί μαυρες ταινίες, υπάρχει πρόβλημα, τάληψη (όχι ιδεολογική, αλλά αισθητική) για τον ανατολικό κινηματογράφο, υπάρχει μειωμένη προσέλευση θεατών όταν σ' εμφανίζονται ορισμένες ταινίες με 1-2 ή 3-4 δόσφαιρο στην τηλεόραση. Υπάρχει μια τάση του κόσμου να θεωρεί τη συζήτηση σαν μια επιτηρητική πολυτέλεια και γενικότερα υπάρχει η τάση να προτιμούνται ταινίες με έντονα μυθοπλαστικά στοιχεία και να ενοχλούνται με ελλειπτικότητα, ταινίες ποιες προσπαθούν να δώσουν πράγματα κριτικά.

Ακούμε συνέχεια από το κόσμο ότι «*έχουμε πάρα πολλά προβλήματα και θέλουμε να κάνουμε εύκολες ταινίες*». Είναι ρό ότι στην επαρχία τα πρόβληματα είναι πολύ περισσότερα, ότι στις μεγάλες πόλεις, υπάρχει και το πρόβλημα της μόνωσης και το πρόβλημα της ρήμωσης...

Τα δύο Φεστιβάλ που έγιναν στην Δράμα έπαιξαν ένα διόρρυθμο ρόλο. Στο δεύτερο Φεστιβάλ είχαμε κατακόρυφη πτώση των εισιτηρίων, δηλαδή στα 50% λιγότερα σε σχέση με το πρώτο, που ο μέσος εισιτηρίου ήταν γύρω στα 1000. Αυτό ερμηνεύεται ότι την εποχή που ήταν μια καινούρια συζήτηση

NORMAN MEHLER

Οι στρατιές της νύχτας

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

ΤΥΠΟΣ

Ζωοδ. Πηγής 17
τηλ. 36.39.980

ωση η οποία όταν επαναλειφθη-
ε τον επόμενο χρόνο δεν κίνησε
ην περιέργεια μέρους του κοι-
νού, ακόμα ότι το εμπορικό κύ-
λωμα τελειώς ανενδοίαστα στο
ύστερο Φεστιβάλ, σαμποτάρισε
ην εκδήλωσή-μας παίζοντας
πολύ εμπορικά φιλμ εκείνη
ν εβδομάδα, τις Φανταρίνες
και το Γρανίτα από λεμόνι, και
ότι τα πολιτικά κόμματα της
πιοστερας ενώ διακήρυσσαν, α-
ισια, ότι η εκδήλωση είναι
σοδοευτική, δεν προέτρεψαν τα
λη τους να συμμετέχουν επειδή
Φεστιβάλ δεν βρισκόταν κάτω
τον έλεγχο τους. Ο κόσμος
βοήθησε, ίσως γιατί το πρό-
γραμμα ήταν βαρυφορτωμένο,
ιτούσε ως τις μιάνιση μετά τα
άνυχτα, γιατί περιελάμβανε
ρου μήκους ταινίες, ταινίες
περ - 8, ταινίες εκτός συνα-
ισμού, μεγάλου μήκους ται-
και διαλέξεις. Υπήρξε, λοι-
φανερή έλλειψη ενδιαφέρον-
ενώ εκτός Δράμας υπήρξε
ίλο ενδιαφέρον, οι εντός
μας αντιμετώπισαν με μια ι-
ρυθμη διάθεση αυτή την εκ-
ωση.

υτά συνέβησαν στη Δράμα,
ς, η ιστορία δεν τελειώνει ε-
οι επαρχιακές λέσχες έχουν
πώσσει παντού, νομίζω ότι
ποδειγματική επαρχιακή λέ-
είναι στα Κουφάλια Θεσσα-
κης, μια κωμόπολη 9.000 κα-
ων. Εκεί, υπάρχει ένας τοπι-
πολιτιστικός σύλλογος που
ράσισε να κάνει και κινημα-
αφικό τμήμα. Αγόρασαν,
όν, μηχανή προβολής 35
τους παραχώρησε ο Δήμος
ή αίθουσα και εκεί φτιά-
ν τις προβολές-τους, οι ο-
συγκεντρώνουν 100 - 120 ά-
και στους θεατές μοιράζον-
ημειώματα από κριτικές ε-
οιδών και θεωρητικά περιο-
όπως ο «Σύγχρονος Κινη-
ράφος», η «Οθόνη» και άλ-
έραν της πρωτοτυπίας-τους
οράσουν κινηματογραφική
ή προβολής, το καλοκαίρι
αποφασίζει να βγαίνουν
ειτονίες να κάνουν εκεί υ-
ες προβολές. Έχουν συνει-
οιήσει ότι ο κινηματογρά-
τορεί να είναι γι αυτούς το
ου τον αγαπούν, αλλά δεν
ια όλον τον κόσμο το ίδιο
αν υπάρχει μια άλλη καλ-
κή εκδήλωση, όπως λο-
η μια συναυλία ή μια έκ-
κατεβάζουν τον κόσμο να

Μια άλλη πρωτοτυπία-
αν, όταν παίχτηκε από το
οτικό κανάλι, η Αναπαρά-
του Αγγελόπουλου, αυτοί
ρογραμματίζει για την ι-
α μια ταινία του Τριφύ-
αν, λοιπόν, ότι θα μπο-
να συνδυάσουν τα πράγ-
ολύ έξυπνα, έτσι στην
των 8-10 έπαιξαν αυτήν
ία και μετά, μέσα στην
προβολής είχαν φέρει έ-
η τηλεόρασης απ' όπου
η Αναπαράσταση και
έγινε συζήτηση και για

τις δύο ταινίες.

Μια άλλη λέσχη είναι στα
Γιαννιτσά. Αυτή είναι τελειώς
αυτόνομη. Ήρθαν και παρακο-
λούθησαν οι υπεύθυνοι της Λέ-
σχης τις προβολές-μας στη Δρά-
μα και στη συνέχεια λειτούργη-
σαν με σκόρπιες αξιόλογες ται-
νίες. Από την πρώτη ημέρα της
λειτουργίας-τους κυκλοφόρησαν
ένα ενημερωτικό φυλλάδιο με
δύο αναλύσεις για την ταινία από
δύο διαφορετικούς κριτικούς,
δύο διαφορετικές απόψεις, ενώ
φέτος συστηματοποίησαν τα
πράγματα περισσότερο, έφτια-
ξαν αφιερώματα στον ιταλικό κι-
νηματογράφο, στον αμερικάνι-
κο, στον ιαπωνικό, πέρασαν κι
αυτοί σε αναλύσεις από τις πιο α-
πλές των αστικών εφημερίδων,
μέχρι του περιοδικού Σύγχρονος
Κινηματογράφος. Τα φυλλάδια
αυτά συνοδεύονταν από μια εισα-
γωγή για τον σκηνοθέτη και τη
δουλειά-του. Υπάρχει ακόμα η
Φιλοπρόδοξη Ένωση Ξάνθης που
παιζει αξιόλογες ταινίες, υπάρχει
η Λέσχη Αλεξανδρούπολης, υ-
πάρχει και μια πολύ πρωτότυπη
λέσχη ο Σύλλογος Νέων Επιστη-
μόνων Ροδόπης με έδρα την Κο-
μοτινή και με κινηματογραφική
ομάδα που κάθε Τρίτη κάνει
τρεις προβολές στις 5 το απόγευ-
μα, στις 7 και στις 9 το βράδυ. Ε-
κεί λόγω της ύπαρξης του Πανε-
πιστήμιου γίνονται φοβερά ρεκόρ
εισιτηρίων που, και στις τρεις
προβολές μαζί, φτάνουν και ξε-
περνούν πολλές φορές τα χίλια!
Αλλά κι εκεί το πρόβλημα φάνη-
κε, όπως και στη Δράμα, όταν
δεν υπάρχουν γνωστά ονόματα
ηθοποιών και όταν δεν είναι εύ-
ληπτες οι ταινίες, τα εισιτήρια
πέφτουν.

Στη Θεσσαλονίκη υπάρχει μια
λέσχη που έχει μεγάλη παράδοση
και μαζικότητα, η Λέσχη του Θε-
ατρικού Εργαστηρίου, που λει-
τουργεί κάθε Δευτέρα βράδυ και
που πέρα από τις προβολές-της
κυκλοφορεί ένα διμηνιαίο τεύ-
χος, μέσα στο οποίο περιλαμβά-
νονται σημειώματα για όλες τις
ταινίες των αφιερωμάτων που θα
κάνει σ' αυτό το διμήνο. Είναι
μια καλαισθητή έκδοση με τον α-
τυχή τίτλο Τσόντα. Το μόνο που
δεν έχουν πετύχει είναι ότι δεν γί-
νεται συζήτηση και αυτό ίσως
δεν οφείλεται στο ότι δεν το θέ-
λουν οι οργανωτές, αλλά μάλλον
στην αδιαφορία ή άρνηση του
κόσμου.

Ως προς τις προβολές που κά-
νουν οι διάφορες φοιτητικές ομά-
δες, παρά την καλή-τους προ-
σπάθεια γίνονται ευκαιριακά και
χωρίς κανένα προγραμματισμό.
Οι περισσότερες γίνονται για
κερδοσκοπικούς λόγους, για να
γεμίσει κάποιο ταμείο ή για μια
εκδρομή και δεν υπάρχει καμιά
τάση επιλογής ταινιών, δηλαδή
πηγαίνουν στο γραφείο διανομής
και λένε «δώστε-μας μια ταινία»
και όχι «θέλουμε την τάδε συγκεκρι-
μένη ταινία».

Στη Θεσσαλονίκη υπήρχε ακό-

μα ο Φοιτητικός Όμιλος Θεά-
τρου και Κινηματογράφου που έ-
βγαζε τα Τετράδια του Κινηματο-
γράφου με πολύ ενδιαφέρουσες α-
ναλύσεις. Ορισμένα στελέχη ε-
κείνου του περιοδικού είναι συν-
τάκτες στην Οθόνη, αλλά τώρα
έχει ατονήσει τελειώς ο ΦΟΘΚ ή
μάλλον λειτουργεί τόσο υποτονι-
κά, ώστε είναι σα να μην υπάρ-
χει. Το κινηματογραφικό-του
τμήμα έχει, ήδη, καταργηθεί. Η
μεγάλη-του άνθηση βρισκόταν
μεταξύ 1975 και 1977, οπότε γί-
νονταν ενδιαφέρουσες συζητή-
σεις, ήρθαν Έλληνες σκηνοθέ-
τες, ήρθαν κριτικοί, αλλά φαίνε-
ται ότι μια σειρά ανθρώπων που
ήξεραν σινεμά αποφοίτησαν όλοι
μαζί εκείνη την εποχή από το Πα-
νεπιστήμιο. Πιστεύω ότι αυτή
την παρακμή του ΦΟΘΚ μπορού-
με εν μέρει να την εντάξουμε μέ-
σα στη γενικότερη παρακμή του
φοιτητικού κινήματος. Η ουσία
είναι ότι σήμερα οι φοιτητές προ-
τιμούν άλλους χώρους επαφής,
τις ντισκοτέκ, τις καφετέριες και
τα μπαρ παρά τους γνώριμους-
τους φοιτητικούς χώρους και αμ-
φιθέατρα.

Για να γυρίσουμε πάλι πίσω
στις λέσχες, αυτές αντιμετωπι-
στηκαν περιέργα από τους αιθου-
σάρχες και τα γραφεία διανομής.
Οι μεν αιθουσάρχες κατάλαβαν
ότι η λειτουργία μιας λέσχης
μπορεί να αναθερμάνει την κινη-
ματογραφοφιλία του κόσμου και
τα γραφεία διανομής είδαν τις λέ-
σχες σαν την κότα με τα χρυσά
αυγά κι ενώ στην αρχή πληρώνα-
με ενοίκιο κόπιας 1.500 δρχ., σή-
μερα έφτασε να πληρώνουμε α-
πό 3.500 ως 6.500 δρχ. για μια
προβολή. Ο αιθουσάρχης στον
κινηματογράφο του οποίου προ-
βάλλεται η Λέσχη της Δράμας α-
παιτεί πέραν των 4.000 δρχ. που
δίνουμε, όταν τα εισιτήρια ξεπερ-

νούν ένα ορισμένο αριθμό, να ει-
σπράττει και ποσοστά. Δεί-
χνουν, λοιπόν, οι αιθουσάρχες
που για χρόνια αντιμετώπιζαν με
τον πιο φασιστικό και προκλητι-
κό τρόπο τους πολίτες, δείχνουν
τώρα ότι θέλουν να γίνουν συνε-
ταίροι στα ταμεία των λεσχών!

Θα πρέπει να συγκροτηθεί μια
Ομοσπονδία Λεσχών Βόρειας
Ελλάδας, τέτοια που να μπορεί
να πετυχαίνει χαμηλότερες τιμές
για τις ταινίες, όντας ένα ισχυρό
συνδικαλιστικό όργανο. Πολλοί,
όμως, φοβούνται ότι ένα τέτοιο
όργανο θα λειτουργήσει κομματι-
κά. Θα μπορούσαν ακόμα οι λέ-
σχες από κοινού να οργανώνουν
διάφορα Φεστιβάλ ή εβδομάδες
και ακόμα, γιατί όχι, να ιδρύ-
σουν ένα μουσείο τέχνης και ι-
στορίας του κινηματογράφου,
μαζεύοντας από τα πιο απλά έν-
τυπα των εκδηλώσεών-τους μέ-
χρι αφίσες και φωτογραφίες.

Οι λέσχες πρέπει να έχουν και
τους εισηγητές- τους μέσα από
τα ίδια-τους τα μέλη, πρέπει οι ι-
διοι να έχουν τις ειδικές σχέσεις
με τα γραφεία διανομής, να μη
χρειάζεται η μεσολάβηση ειδι-
κών οι οποίοι θα παζαρεύουν την
τιμή, πρέπει σε όλα να είναι αυτε-
νεργείς. Όχι, λοιπόν, κομματι-
κές επεμβάσεις, άσχετα αν όλα
τα άτομα ανήκουν σε κάποια ιδε-
ολογία — και πολλές φορές πρέ-
πει να έχει κανείς το θάρρος
πρώτα να ανήκει στο Δ.Σ. μιας
λέσχης και να πάει κόντρα στον
ίδιο-του τον κομματικό φορέα, ό-
ταν αυτός εμποδίζει τα συμφέ-
ροντα της λέσχης και μετά ν' α-
νήκει στο κόμμα-του. Αυτό είναι
ένα μεγαλείο το οποίο τολμώ να
πω ότι το πετύχαμε στη Δράμα
και είναι το σημαντικότερο που
υπάρχει.

(Η συνέντευξη με τον Αλέξη Δερμετζό-
γλου μαγνητοφωνήθηκε στις 14.7.80).

νηπιαγωγείο

το αστεράκι

- Κοντά στο σπίτι σας και δίπλα στο Λυκαβηττό λειτουργεί τό νηπιαγωγείο. «Τό αστεράκι».
- Μιά μικρή δαση μέσα στο τσιμέντο.
- Πρόγραμμα μελετημένο – Διδασκαλία και επίβλεψη από έμπειρο προσωπικό.
- Παιχνίδι και μάθηση σ' ένα περιβάλλον φροντίδας και αγάπης για τό παιδί.
- Έλατε νά γνωριστούμε και νά συζητήσουμε για τό παιδί σας.

Γκόλφω Π. Εύθυμιού
Βαλασμώνος 4 και Άσκληπιού τηλ. 6447830 – 3635419.

Βιβλιο-παρουσίαση

MARIANNA
ΑΙΝΟΥ—ΚΟΥΤΟΥΖΗ
Ζαχαροκάλαμα
Εκδ: Αλέτρι

Οι αναμνήσεις ενός παιδιού ως την ηλικία των πέντε χρονών του. Εικόνες — αποσπάσματα της παιδικής ματιάς — με συγκίνηση και παλλόμενο ρυθμό, αποδίδουν περισσότερο ένα κλίμα. Η Μαριάννα Αίνου - Κουτούζη, αναπαριστά αυτό που μόνο ένας ενήλικος, με εφηβική όμως διάθεση, μπορεί να κάνει. Τρυφερότητα που διακρίνει όλες τις εικόνες-της και τις κάνει να ξαναζούν: ο καλύτερος δυνατός τρόπος διαχείρισης της μνήμης κατά τη γνώμη-μας.

ΝΩΝΤΑΣ ΣΚΙΑΔΑΣ
Η αταξία των άστρων
Αθήνα

Με ασθμαίνουσα γραφή, όπου παρελαύνουν εικόνες πραγματικές, άρρηκτα συνδεμένες με το φανταστικό, ο Ν.Σ. καταγράφει μια προσωπική εμπειρία οδυνηρή, ως φαίνεται, και γεμάτη από την συνειδητοποίηση του οριστικού αδιέξοδου. Ευαίσθητος δέκτης, μεταδίδει περισσότερο μιαν ατμόσφαιρα των καιρών και των παθών-του, παρά προκρίνει μια οποιαδήποτε στάση.

ΓΚΑΒΙΝΟ ΛΕΝΤΑ
«Πατέρας αφέντης»
Εκδ: Ανδρομέδα, Αθήνα 1980

Είναι το βιβλίο στο οποίο στηρίχτηκε η πασίγνωστη ταινία των αδελφών Ταβιάνι με τον ίδιο τίτλο.

Πρόκειται για μια έξοχη γραφή, άμεση, αιχμηρή, πικρή και αυθεντική, που η οργάνωσή-της στηρίζεται στην αυτοβιογραφία του συγγραφέα. Πρόκειται όμως ταυτόχρονα για μια διαδοχική ανακατάληψη των κοινωνικών μηχανισμών και των ιδεολογικών λειτουργιών που προσδιόρι-

σαν την προσωπική-του «μοίρα». Απ' το άγονο χωριό της φτώχειας στη Σαρδηνία, μέχρι τους μηχανισμούς μιας νέας ενσωμάτωσης με το σχολείο και το στρατό.

Όλα τα μέρη του βιβλίου, οι διαδοχικές «μεταβάσεις» του ήρωα-συγγραφέα, με τη διπλή έλξη της προσωπικής μαρτυρίας-ντοκουμέντου και μιας γραφής που ανάγει το πρόβλημα σε ένα οξυτάτα κριτικό αναλυτικό πλαίσιο, το κατατάσσουν σε ένα από τα πιο σημαντικά κείμενα για την κατανόηση της κοινωνικής κίνησης ενός χώρου και τις δυνατότητες μιας προσωπικής Οδύσειας στα πλαίσιά-του.

Για τον έλληνα αναγνώστη, είναι τόσο κοντινά στην ιστορική μνήμη τα ανάλογα κοινωνικά φαινόμενα και οι αντίστοιχες προσωπικές αντιστάσεις που αναπτύχθηκαν, ώστε να μοιάζει το βιβλίο πολύ οικείο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΤΣΑΤΣΟΣ
Τετράδια πολιτικής
Εκδ: «Λύχνος», 1981

Στον ολιγοσέλιδο αυτόν τόμο, ο Δ. Θ. Τσάτσος έχει συγκεντρώσει μια επιλογή κειμένων, που έχει δημοσιεύσει από το 1978 και μετά στη στήλη «Όπως τα βλέπουν», της εφημερίδας «Τα Νέα».

Πρόκειται για τα γνωστά λακωνικά και περιεκτικά σημειώματα, με τα οποία επισημαίνεται ή αναδεικνύεται μια πτυχή, μια διάσταση, μια καιρία στιγμή κάποιου πολιτικού (εσωτερικού ή εξωτερικού) γεγονότος. «Καμιά φορά», όπως παρατηρεί ο συγγραφέας, «η ποιότητα του όλου προδίνεται από την επισήμανση του μέρους».

Η προβληματική των σημειωμάτων αυτών συνιστά καθεαυτή μια κίνηση για την αποφυγή τρεχουσών πολιτικών απλουστεύσε-

ων και για τη νοηματική αποκάλυψη της πολιτικής πράξης — αποκάλυψη που θεωρείται, στα πλαίσια αυτών των απλουστεύσεων, «αποπροσανατολιστική», «διασπαστική», «αντεπαναστατική», «αναθεωρητική» και «αντισοσιαλιστική».

ΚΩΣΤΑ ΜΠΑΖΑΙΟΥ
Οι τροφές που χαρίζουν Υγεία
Εκδ: Μπαζαίος, Αθήνα 1981

Πρόκειται για μια κατατοπιστική παρουσίαση των τροφών εκείνων, που τα φυσικά-τους συστατικά μπορούν να καλύψουν, με τον πιο υγιεινό τρόπο, τις ανάγκες του ανθρώπου, προστατεύοντάς-τον ταυτόχρονα από τις αθλιότητες των σύγχρονων «συνθετικών» τροφίμων. Ο κ. Μπαζαίος έχει καλύψει με επιμέλεια τη βασική ξένη βιβλιογραφία γύρω από το θέμα-του και την αντίστοιχη ελληνική. Το βιβλίο κρίνεται σαν εξαιρετικά χρήσιμο για μια χώρα σαν την Ελλάδα, όπου η ανυπαρξία συστατικού κρατικού ελέγχου στο κύκλωμα παραγωγής τροφίμων μας εκθέτει σε πραγματικά σοβαρούς κινδύνους.

ΝΤΑΣΙΕΛ ΧΑΜΜΕΤ
Τρεις νουβέλες
Μετάφραση: Νίκ Φέστεργκερντ
Εκδ: «Μπογιάτη», 1981

Ο Ντάσιελ Χάμμετ γεννήθηκε το 1894 στην πόλη Σαιν Μαίρη της πολιτείας Μαϊντλαντ και πέθανε από καρκίνο του πνεύμονος το 1961 στη Νέα Υόρκη. Είναι πολύ γνωστός στην Ελλάδα ως συγγραφέας αστυνομικών μυθιστορημάτων, που δημοσιεύτηκαν κατά καιρούς στα περιοδικά «Μάσκα» και «Μυστήριο».

Το αφηγηματικό έργο του Χάμμετ αποτελείται από 8 μυθιστορήματα και 200 τουλάχιστο νουβέλες και διηγήματα. Καθιερώθηκε με την «Κόκκινη Σφαγή» (1927), ενώ το «Μαλτέζικο γερά-

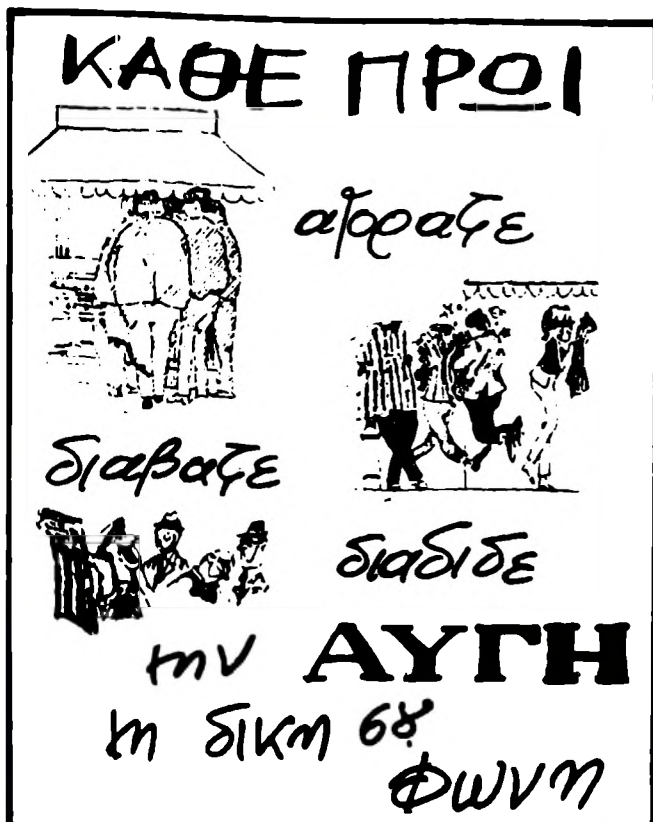
κι» (1929), που θεωρείται το τελειότερο έργο-του, είναι το πιο γνωστό-του μυθιστόρημα. Ο Χάμμετ είναι, όπως σημειώνει ο Θωμάς Γκόρπας στον πρόλογο αυτού του βιβλίου, «ο πρώτος που περνάει στη λογοτεχνία τους γκάγκστερς και τον κόσμο-τους και είναι ο γενάρχης της σύγχρονης μαύρης λογοτεχνίας κι ο πρώτος που γράφει ιστορίες, οι οποίες ανασαίνουν με το ρυθμό ενός φιλμ. Για την αμερικανική λογοτεχνία, είναι ο νεότερος Τζακ Λόντον».

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΑΛΓΕΡΙΑΣ
Μετάφραση: Φ. Αρβανίτης
Εκδ: «Κάλλος», 1980

Στη σειρά «Απελευθερωτικά Κινημάτα» κυκλοφόρησε ο τόμος που αφορά το ΕΑΜ Αλγερίας. Στο βιβλίο αυτό περιέχονται τα βασικά ιδεολογικά, πολιτικά, οργανωτικά και στρατιωτικά κείμενα του κινήματος. Ειδικότερα ο τόμος περιλαμβάνει: α) τον πίνακα συμβάντων της αλγερικής επανάστασης, β) την προκήρυξη της 1ης Νοέμβρη 1954, την πλατφόρμα του Σουμάμ, το πρόγραμμα της Τρίπολης, ε) ιδεολογικά κείμενα του αγώνα για την εθνική ανεξαρτησία και την κοινωνική απελευθέρωση. Τα κείμενα προέρχονται από εκδόσεις του ΕΑΜ Αλγερίας από την εφημερίδα «Ελ Μντζαχίντ».

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΒΑΡΟΥΣΑΚΗ
Διεθνείς οργανισμοί (Τόμος Α')
Εκδ: «Παπαζήση», Αθήνα 1981

Ο συγγραφέας, που ανήκει στο διπλωματικό σώμα, μετά μια εισαγωγή πάνω στην έννοια και την ιστορία του Διεθνούς οργανισμού, παρουσιάζει το νομισματικό πλαίσιο, τις δραστηριότητες συγκρότησης και τον τρόπο λειτουργίας του ΟΗΕ και των εφευρεμένων οργάνων-του.

...ένα δεύτερο μέρος παρου-
ζονται οι εξωευρωπαϊκοί περι-
ειακοί οργανισμοί, Οργάνω-
Αμερικανικών Κρατών, Ορ-
ωση Αφρικανικής Ενότητας,
αβικός Σύνδεσμος, ΑΣΕΑΝ,
ΑΤΟ και άλλοι μικρότερης
ιασίας. Το τελευταίο τμήμα
αφιερώνεται σε μια εκτενή ε-
ιση των διαφόρων μορφών
παϊκής συνεργασίας και ι-
τερα στην ΕΟΚ, ενώ το ακρο-
ύτιο κεφάλαιο αφιερώνεται
σχέσεις της Ελλάδας με την
ότητα.

ΡΓΙΟΥ ΚΙΤΣΟΥ
Συνδικαλισμός στην εποχή-μας
αίας, 1980

...ιλιός συνδικαλιστής του χώ-
ων λογιστών, ο συγγραφέας
...τίζει κατ' αρχήν τα συνδικα-
κά προβλήματα της σύγχρο-
ποχής: την κρίση, τις πολυε-
ς, την ΕΟΚ και την επίδρα-
ου αυτοματισμού.

...η συνέχεια προχωράει στην
...ραφή των βασικών μορφών
...ης των συνδικάτων, τις σχέ-
...ους με τον οργανωτικό χώ-
...ου κλάδου-του και τα μαζικά
...προπαγάνδας. Τέλος εκθέ-
...ο συνδικαλιστικό-του πι-
...για έναν ελεύθερο συνδι-
...μό, στηριγμένο στην ενότη-
...αν εργαζομένων.

ΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
Καρμινίου
«Συλλογή», 1981

...κειται για το τέταρτο μυθι-
μα του συγγραφέα. Το
...με τίτλο «Μνήμες σπα-
...ές τον καιρό της αδερφο-
...», αποτελεί το σημείο α-
...ς μιας προοπτικής, που
...τα εχέγγυα μιας γραφής
...ας. Ύστερα από δύο χρό-
...που, με την «Αλωση των
...ιών», η πρώτη αυτή κρίση
...ουλειά του Βαγγέλη Ιωάν-
...αιώθηκε: παρουσίασε ε-
...κτήρες που γεννήθηκαν
...θο, σαν προϊόντα και υ-
...τα των ανακατατάξεων
...ανε τα τελευταία χρό-
...τόπο-μας. Το τρίτο-του
...79), με τίτλο «Ήταν ά-
...μένοντας Πάσχα», ε-
...εί να κινείται μέσα
...ατμόσφαιρα και να κά-
...η με λέξεις τα πορτραί-
...χτη και του κυνηγημέ-
...την ήττα, σε συνθήκες
...ας.

...το βιβλίο, σημειώνεται
...ρη στροφή, που είναι
...να εκφραστεί με λέξεις.
...ητικά το προσδιορίζει
...θεοδώροπουλος - Δώ-
...αλίες τα σημάδια της
...αποτύπωμα της ιδέας,
...ουν στο ικρίωμα της
...α ν' αντικρύξεις με α-
...βυσσο του πάθους, το
...ττας, και το χρέος να

...μένει κρεμασμένο, της προδο-
σίας θύμα».

ΜΗΤΣΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ
Το ψωμί και το βιβλίο - Ο Γκόρκι
Εκδ: «Σύγχρονη Εποχή», 1980

Ο Γκόρκι υπήρξε μια περίπτω-
ση μοναδική στη ρωσική λογοτε-
χνία και κάθε προσπάθεια για τη
σύνταξη της βιογραφίας-του έχει
να αντιμετωπίσει δυσεπίλυτα
προβλήματα. Όμως, η ξεχωρι-
στή γνώση αυτής της περιοχής
και εποχής, που διακρίνει τον
Μήτσο Αλεξανδρόπουλο, καθι-
στά το εγχείρημα απόλυτα επιτυ-
χές.

Η βιογραφία αυτή περιστρέφε-
ται γύρω από δύο κεντρικούς ά-
ξονες: την ανθρώπινη πλευρά του
Γκόρκι και την ιστορική-του πε-
ριπέτεια. Το όνομα του Γκόρκι,
συνδεδεμένο με πολλούς θρύλους
από τη μια, και με ένα κύκλο από
ιστορικά πρόσωπα, γεγονότα και
έννοιες ζωής, από την άλλη. Ο
Γκόρκι, όπως σημειώνει ο συγ-
γραφέας, μας δίνει την ευκαιρία
να γνωρίσουμε αυτά τα τελευ-
ταία πάνω στο ιστορικό ξημέρω-
μά-τους, γιατί έχει το προνόμιο
να τα πρωτοδηλώνει, γιατί είναι
ακριβώς ο καλλιτέχνης που πρώ-
τος απάντησε σ' αυτούς τους ερε-
θισμούς, που πήγε θαρρετά προς
συνάντησή-τους και που προ-
σπάθησε να φωτίσει το καινούρ-
γιο που έφερναν στην ανθρώπινη
ψυχολογία και στις ανθρώπινες
σχέσεις. Ο ίδιος ο Γκόρκι, σαν
άνθρωπος, είναι μια λαμπρή πε-
ρίπτωση, καθώς ενσαρκώνει τα
νέα φαινόμενα που έφερνε ο εικο-
στός αιώνας και ο σοσιαλισμός
στην κουλτούρα, δένοντας τις
βασικές λειτουργίες-της με τη με-
γάλη μάζα του πληθυσμού.

ΓΙΑΡΟΣΛΑΒ ΧΑΣΕΚ
Για γέλια και για κλάματα
Μετάφραση: Λάμπρος Πετσίνης
Εκδ: Καστανιώτη, Αθήνα 1980

Ο Γιάρολαβ Χάσεκ, ο Τσέχος
συγγραφέας που έχει αγαπηθεί
απ' όλους-μας με τον «Σβέικ»,
είχε γράψει και πλήθος διηγήμα-
τα και νουβέλες, άγνωστα ως τώ-
ρα στο ελληνικό αναγνωστικό
κοινό. Με την ανθολογία αυτή, ε-
πιβεβαιώνεται για άλλη μια φορά
το στέρεο γράψιμο του συγγρα-
φέα, που τον χαρακτηρίζει το α-
νεξάντλητο χιούμορ και η αμείλι-
κτη σάτιρα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ
Το αυριανό θέατρο
Εκδ: «Φιλιππότη», 1981

Σκόρπιες σημειώσεις, συζητή-
σεις, σκέψεις που διαμορφώθη-
καν στη διάρκεια μιας εικοσιπε-
ντάχρονης θητείας στο θέατρο,
κομμάτια που γράφτηκαν για τον
Τύπο και για το Σωματείο Ελλή-
νων Ηθοποιών, όνειρα για το αυ-
ριανό θέατρο, είναι το βασικό υ-
λικό αυτού του βιβλίου. Οι πηγές-

του είναι πολλές: οι δάσκαλοι
του Στ. Αθηναίου, το ίδιο το θέα-
τρο και το ανώνυμο κοινό, που α-
πό παράσταση σε παράσταση γι-
νόταν ο κυριότερος καθοδηγη-
τής-του.

Εκτός από τους οραματισμούς
του Στ. Αθηναίου για τη μορφή και
τη λειτουργία του αυριανού θεά-
τρου — οραματισμοί που ξεκι-
νούν από μίαν εναγώνια προσπά-
θεια για δραπετεύση από τα ση-
μερινά αδιέξοδά-του, που απευ-
θύνονται, κυρίως, στους νέους η-
θοποιούς — το βιβλίο αυτό περιέ-
χει ένα υπόμνημα για την καλύτε-
ρη οργάνωση της ελληνικής θεα-
τρικής παιδείας, μια σειρά προ-
τάσεις για τη λειτουργία της «Ελ-
ληνικής Δραματικής Σχολής»
και μια ανάλυση γύρω από το θέ-
μα της σχέσης του σύγχρονου θε-
άτρου με την τοπική αυτοδιοίκη-
ση και τους θεσμούς-της.

ΑΝΝΙ ΛΕΚΛΕΡ
Πυρογραφίες
Μετάφραση: Ελένη Βέλτσου
Εκδ: Καστανιώτη, Αθήνα 1980

Με τρόπο ιδιαίτερα διεισδυτι-
κό και άμεσο, η Αννί Λεκλέρ ε-
κτοπίζει την αδιαφορία του ανα-
γνώστη. Περιγράφει τα βιώματα
μιας γυναίκας που έπαψε να κα-
πνίζει και που δεν σχετίζονται
μόνο με τη στέρηση που έχει απο-
δεχτεί. Λεπτομέρειες καθημερι-
νές, μνήμη χώρων, προσώπων
και μια εκρηκτική αναπόληση ό-
που το γυναικείο άτομο αποκα-
λύπτει τις διαστάσεις-του.

ΗΛΙΑΣ Α. ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ
Επιστημολογικά προβλήματα της
σύγχρονης πολιτικής επιστήμης
Εκδ. Παπαζήση,
Αθήνα 1980

Ο συγγραφέας του βιβλίου, υ-
φηγητής της Παντείου, έδωσε
στο έργο-του μια σαφή δομή και
εύληπτη διάταξη του υλικού-του.
Ταυτόχρονα ο λόγος-του διακρι-
νεται από μια απλότητα και σα-
φήνεια που διευκολύνει τόσο την
ανάγνωση, όσο και την κατανόη-
ση και οικείωση των γραφομέ-
νων. Ο συγγραφέας ερευνά τα αι-
τια που επηρέασαν στη διαδρομή
της ιστορίας την εξέλιξη της πο-
λιτικής επιστήμης. Αναλύοντας
τα επιστημονικά και γνωσιολογι-
κά προβλήματα που συνδέονται
με το θέμα, προσεγγίζει τους σύγ-
χρονους τρόπους προσδιορισμού
του πολιτικού φαινομένου (οντο-
λογικό, ορθολογικό, ιστορικό -
διαλεκτικό, εμπειρικό - αναλυτι-
κό, κλπ.).

Το τελευταίο κεφάλαιο κατα-
λήγει στην επισήμανση των κιν-
δύνων που απειλούν την ανεξαρ-
τησία και αυτοτέλεια του ανθρώ-
που στις σημερινές, ολοκληρωτι-
κά διοικούμενες κοινωνίες. Ο
συγγραφέας υποστηρίζει την α-
νάγκη να αναπροσδιοριστεί η
σχέση επιστήμης-ανθρώπου, α-
ποκαθιστώντας τον άνθρωπο
στη θέση του υποκειμένου

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

στην ενότητα
«Απελευθερωτικά κινήματα»

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

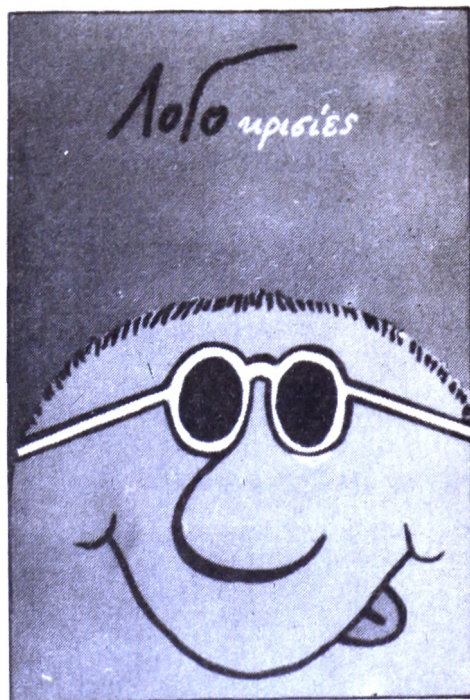
Solidarność

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΛΒΟΣ
Αναξαγόρα 1, Αθήνα (112)
Τηλ: 52.46.241

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
380 ΣΕΛΙΔΕΣ
350 ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ
250 ΔΡΑΧΜΕΣ

ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ
ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

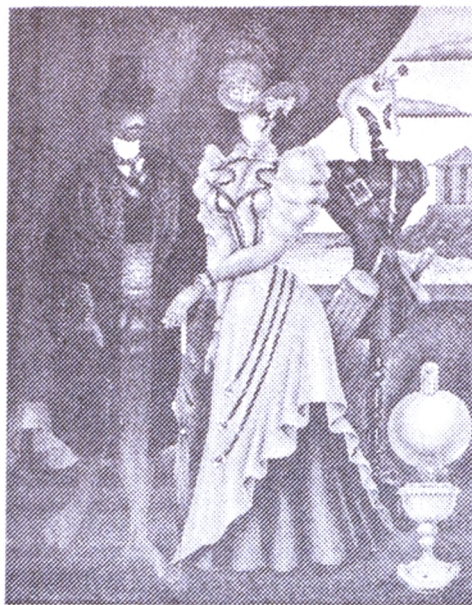
ΧΡΟΝΙΚΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

της Ντόρας Ήλιοπούλου - Ρογκάν

Αναδρομική παρουσίαση του έργου του Ν. Εγγονόπουλου

Στην έκθεση αυτή δίνεται στο θεατή η ευκαιρία να γνωρίσει ή να ξαναθυμηθεί μερικά από τα πρώτα έργα του σουρεαλιστή ποιητή και ζωγράφου — εκείνα που έφτιαξε γύρω στο 1929 — και παράλληλα να δει έναν μεγάλο αριθμό από τις νεότερες και τελειώς πρόσφατες δημιουργίες του. Στις τελευταίες επικρατούν οι έντονες χρωματικές αντιθέσεις ενορχηστρωμένες — μερικές φορές — με μια εκρηκτική ένταση. Η πλούσια φαντασία του δημιουργού αποδεικνύεται εδώ αστείρευτη σε «λύσεις», που τις περισσότερες φορές αγκιστρώνουν το βλέμμα-μας επάνω-τους με την πρωτοτυπία και το πρωτόγνωρο κάθε φορά πρίσμα, με το οποίο είναι ιδωμένες. Τόσο στα παλαιότερα, όσο και στα νεότερα έργα του καλλιτέχνη, επισημαίνουμε τη συχνή παρουσία γεωμετρικών σχημάτων σε μορφή αντικειμένων: κώνους, σφαίρες, κυλίνδρους κ.ά., που προβλημένα σε καίρια σημεία της σύνθεσης ενισχύουν το συναίσθημα του απρόσμενου.

Στα παλαιότερα έργα του Εγγονόπουλου η πιο λιτή σε αντιθέσεις τόνων παλέτα προκαλεί μια εντύπωση διαφορετική από εκείνη που παρατηρήσαμε στα νεότερα. Μία δημιουργία, όπως το «Τοπίο Κωνσταντινουπόλεως» εντυπώνεται με πείσμα στον θεατή, καθώς πρόκειται για ένα έργο κατ'εξοχήν μεστό σε σύνθεση, σε νόημα και σε ό,τι αφορά το δυναμισμό της φαντασίας του καλλιτέχνη. Ακόμη έχει την ικανότητα να υποβάλει το συναίσθημα του μυστήριου με πολύ πιο λι-

τά μέσα, από εκείνα που θα παρατηρήσουμε στα μεταγενέστερα έργα. Σε έργα όπως «Ο Ποιητής και η Μούσα-του», ή «Η Ώρα που Κυλά», παρατηρούμε, ακόμη, το ιδίωμα του σχεδόν χορευτικού ρυθμού με το οποίο είναι προικισμένες οι μορφές, γνώρισμα που θα ενταθεί στα μεταγενέστερα έργα μέχρι τα όρια — μερικές φορές — της υπερβολής.

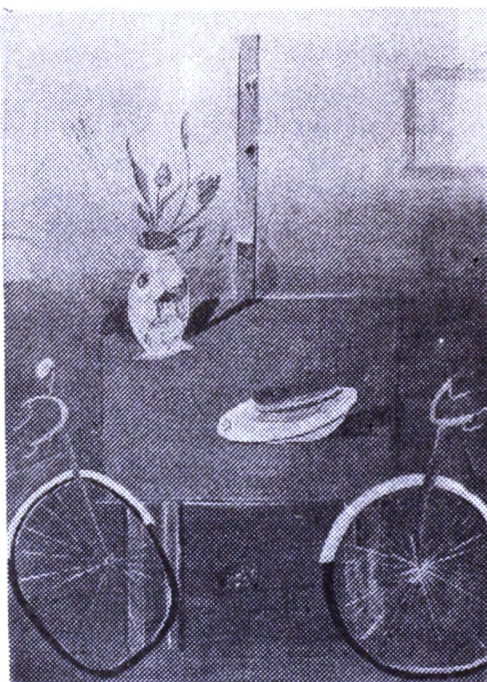
Εξακριβώνει ακόμη κανείς το λεπτό πνεύμα — την ειρωνική διάθεση — με την οποία ο Εγγονόπουλος έχει «δει» το εκάστοτε θέμα-του, καθώς και την ανεξάντλητη ευρηματικότητα της φαντασίας-του. Τέλος, στα κοστούμια που φιλοτέχνησε για τον Αρχοντοχωριάτη του Μολιέρου, εντοπίζουμε μια μεγάλη και δημιουργικά εννοημένη ποικιλία: και κυρίως την ικανότητα να φτιάχνει ένα ζωντανό — οργανικά δεμένο με το ρόλο του ηθοποιού — κοστούμι, δίχως αυτό παράλληλα να αντιβαίνει ή να αλλοτριώνει την παράδοση. Η

εντύπωση που αποκομίζει κανείς σε τούτη την έκθεση είναι εκείνη ενός δημιουργού που εκφράζεται με μια περίσσια γνησιότητα και που «ζει» σε πολλές διαστάσεις τα ερεθίσματα, με τα οποία τον τροφοδοτεί η φαντασία-του.

Φωτογραφίες της Σ. Μαρτίνου

Στις συνθέσεις με φωτογραφίες που πραγματοποιεί η αρχιτέκτων Σ. Μαρτίνου πείθει ολότελα για το έντονο κριτικό πνεύμα, με το οποίο αντιμετωπίζει και χειρίζεται τα εκάστοτε ερεθίσματα, με τα οποία την τροφοδοτεί ανελλιπώς το καθημερινό περιβάλλον και γενικότερα οι ανθρώπινες σχέσεις, σε συνάρτηση με το τελευταίο. Η παιδική κούκλα, το ερειπωμένο σπίτι, η παλιά οικογενειακή φωτογραφία, αποτελούν σταθερές αναφορές σε συνεχή αντιπαράθεση με τα προϊόντα της καταναλωτικής κοινωνίας, κ.ά.

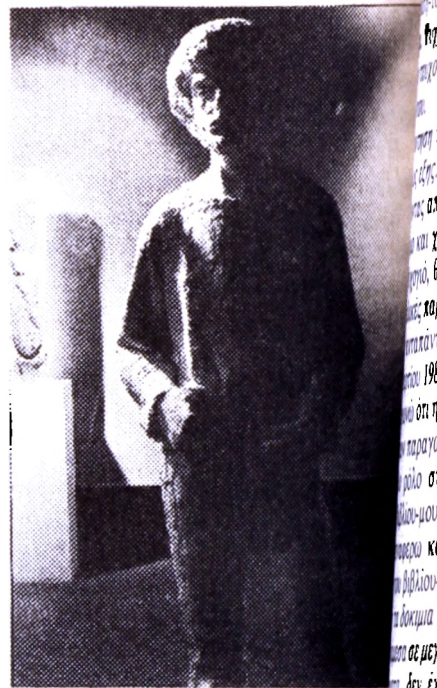
Ατομική παρουσίαση του Μ. Χάρου

Ο πολύ νέος καλλιτέχνης — μόλις 21 ετών — παρουσιάζει εδώ χαρακτηριστικά έργα και συνθέσεις με μεικτή τεχνική. Τόσο στα μέν, όσο και στα δέ, πείθει για τον προσωπικό τόνο της φαντασίας-του

και την ευρηματικότητα των λύσεων που προτείνει. Στις συνθέσεις-του σφυγομετρούμε, κατ'κάποιο τρόπο, τον ρυθμό της εποχής-μας με το βομβαρδισμό των εντυπώσεων που δεχόμαστε καθημερινά.

Γλυπτική Η. Καντζιλιέρη

Ο νέος γλύπτης, ψάχνοντας κόμη το δρόμο-του ανάμεσα σε διαφορετικούς τρόπους έκφρασης, κατορθώνει ήδη να μας σει για τις ικανότητές-του με πό ορισμένα έργα-του. Από γλυπτά-του σε μπρούντζο, σε ξύλο και σε πηλό, ξεχωρίζουν μερικές γυναικείες μορφές σε μπρούντζο, η φιγούρα ενός άνδρα (σε γύψο) και δυο - τρεις σκευές σε πηλό.

Η πρόσφατη δουλειά του Τ. Σιδέρη

Πλάι σε μερικά έργα επισημασμένα από τον αμέσως προηγούμενο τρόπο έκφρασής-του, ο Τ.Σ. παρουσίασε εδώ, αν και σε άλλα, μια ενότητα με παστέλ, στα οποία έχει ξαναπει τον εαυτό-του. Η χρωμαγεία που ασκούν επάνω στις συνθέσεις αυτές ενισχύεται στην κινητικότητα του ίχνος

ΥΚΑΒΙΝΟ ΛΕΝΤΑ

ΠΟΙΤΕΡΑΙΣ ΑΓΓΕΛΗΣ

ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

Μαυρομιχάλη 9,
τηλ.36.04.793

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ
ΑΠΟ ΤΗ «ΝΕΦΕΛΗ»

- ΗΛΙΑ ΕΡΕΝΜΠΟΥΡΓΚ
Άνθρωποι, χρόνια, ζωή
(6ος τόμος)
Με τον τόμο αυτό ολοκληρώθηκε το έργο.
- ΧΕΓΚΕΛ
Φιλοσοφία της ιστορίας
- Ο. ΦΙΟΡΙ
Ιστορία του Αμερικάνικου λαϊκού τραγουδιού
(Μπομπ Ντύλαν, Τζο Χιλλ, Γούντυ Γκάθρυ)
- ΠΗΤ ΚΩΣΤΑΝΤΕΑΣ
Ιστορία της ROCK
(Τόμος 1ος, μέχρι το 1960)
- ΕΛΕΝΑ ΤΖΑΝΙΝΙ ΜΠΕΛΟΤΙ
Απ' την πλευρά των κοριτσιών
(Ε' έκδοση)

Εξάντας

Αντώνης Μπου...

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ιστορική διαδρομή
κρίση
προοπτικές

ΙΛΛΑΔΑ —
ΟΥΛΓΑΡΙΑ
ΙΟ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ

Από το Νίκο Μουζέλη πήραμε
την τελευταία, όπως παρατηρεί,
πρόβλεψη-του στο διάλογο με
τον Δημ. Ψυχogiό, που το προη-
γούμενο τεύχος είχε φιλοξενήσει
μενό-του.
Η απάντηση του Νίκου Μουζέ-
λη έχει ως εξής:
Κλείνοντας από την μεριά-μου
τον γόνιμο και χρήσιμο διάλογο
με τον Ψυχogiό, θα ήθελα να κά-
νω δυο τελικές παρατηρήσεις πάλι
στην ανταπάντησή-του (ΑΝ-
27 Μαρτίου 1981).
Συμφωνώ ότι η μεθοδολογία
των τρόπων παραγωγής δεν παί-
ζει μεγάλο ρόλο στο κεφάλαιο
του βιβλίου-μου. Νομίζω ότι
το αναφέρω καθαρά στην
παραγωγή του βιβλίου-μου:
Επειδή τα δοκίμια αυτά έχουν
γίνει ανάμεσα σε μεγάλα χρονι-
κά διαστήματα, δεν έχουν μεθο-
δολογικά ομοιόμορφο χαρακτή-
ρα παράδειγμα, η έννοια του
τρόπου παραγωγής παίζει σημα-
ντικό ρόλο στα δοκίμια που γρά-
σαν πιο πρόσφατα για την εξέ-
λιξη του ελληνικού καπιταλισμού
(το κεφάλαιο 1) και για την ελληνική
ιστορία (κεφάλαιο 7) όχι όμως
στο κεφάλαιο 5, το οποίο συ-
νέχει τους Έλληνες και τους
λαούς αγρότες. Παρ' όλη
τη μεθοδολογική ανομοιογένεια,
όμως όλα τα κεφάλαια δει-
κνύουν ενιαία προσπάθεια να
εξηγηθεί η έννοια της κοινωνι-
κής εξέλιξης στο επίκεντρο της ανά-
πτυξης. Και αυτή η προσπάθεια τα-
ξινόμησης αναλύεται στην ι-
στορία των κοινωνικών τάξεων δεν
να παρουσιάζονται ούτε
θεωρητικές οντότητες
αλλά να ρυθμίζουν τα
παιγνίδια της κοινωνικής ζωής, ούτε,
από άκρο, τελείως παθητι-
κά «φορείς δομών» ή, ακόμα
πιο απλά, σαν απλές στατιστικές

κατηγορίες, χρήσιμες για μια στα-
τιστική μελέτη της κοινωνικής
στρωματοποίησης».
(Νεοελληνική Κοινωνία, σελ. 12)
2. Όπως ανέφερα και στην
αρχική-μου απάντηση, η προ-
βληματική του κεφαλαίου αυτού
βασίζεται στη θέση ότι η Ελληνι-
κή αστική, εμπορο-μεσιτική τάξη
ήταν πιο ισχυρή από την Βουλγα-
ρική και στο 19ο αιώνα και στο
μεσοπόλεμο. Συμφωνεί ο Ψυχ-
giός μ' αυτή τη θέση ή όχι; Νομί-
ζω πως θα έπρεπε να πάρει πιο
σαφή θέση πάνω σ' αυτό το συγ-
κριτικό σημείο — αφού αποτελεί
την βάση όλων σχεδόν των εξη-
γήσεων που προσπαθώ να δώσω
για την διαφορετική πολιτική ορ-
γάνωση των Ελλήνων και Βουλ-
γάρων αγροτών στο μεσοπόλε-
μο.

Νίκος Μουζέλης

ΑΝΑΤΟΛΗ Η ΔΥΣΗ ****

• Τις σκέψεις-του απ' αφορμή το
κείμενο του Α. Σικελιανού, που
δημοσιεύσαμε στο τ. 168, μας
στέλνει ο κ. Γιάννης Ζερβός:
Αγαπητό ΑΝΤΙ,

Αν και καθυστερημένα, νιώθω
την ανάγκη ν' ανταποκριθώ στο
διάλογο που προσπαθείτε να ε-
γκαινιάσετε, με την καταχώρηση
του «ανοικτού υπομνήματος»
του Σικελιανού, στο αφιέρωμα
για την ΕΟΚ, στο τεύχος της 2
του Γενάρη.

Κατά τη γνώμη-μου, το κείμε-
νο αυτό είναι μεγάλης αξίας, μια
και προσπαθεί να δομήσει μια
συνολική άρνηση των αξιών του
Δυτικού πολιτισμού, που χάρη
στη δυναμικότητα που του δίνει η
τεχνοκρατική ανάπτυξη διεκδι-
κεί τη μοναδικότητα σ' όλο τον

κόσμο, εκτοπίζοντας άλλους πο-
λιτισμούς...

Η ένταξη στην ΕΟΚ είναι το
πιο προχωρημένο στάδιο στην
προσπάθεια ενσωμάτωσης της
χώρας-μας στο Δυτικό πρότυπο
κοινωνικής οργάνωσης, όπου σ'
όνομα της αμείλιχτης οικονομι-
κής και διοικητικής αποτελε-
σματικότητας του κοινωνικού
μηχανισμού, ο άνθρωπος γίνεται
άβουλο, καλογρασαρισμένο γρα-
νάζι. Αυτοί είναι οι Ευρωπαίοι
που ζηλεύουμε, άνθρωποι που
ζούνε καθημερινά στην κόλαση
της προσωπικής εκμηδένισης,
μια κόλαση γεμάτη ψυγεία, τηλε-
οράσεις, πλυντήρια, απορρυπαν-
τικά, άνθρωποι που προσπαθούν
να νιώσουν σαν τέτοιοι για λίγους
καλοκαιριάτικους μήνες, σε κά-
ποιαν ελληνική ή άλλη μεσογεια-
κή ακρογιαλιά.

Κι όμως, ενώ οι ίδιοι οι δυτικοί
κραυγάζουν με απελπισία για τ'
αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν, κι
έχουν γίνει δέσμιοι του συστήμα-
τος που οι ίδιοι έφτιαξαν για τον
εαυτό-τους, εμείς οι Έλληνες γι-
νόμαστε «Ευρωπαίοι». Ζηλεύ-
ουμε την τεχνολογική εξέλιξη
της Δύσης, ποθούμε την «καλή
λειτουργία» των κρατικών μηχαν-
ισμών-της, αντιγράφουμε τα
ιδεολογικά-της ρεύματα και νιώ-
θουμε έκπληξη γιατί τίποτα απ'
όλα τούτα δεν πιάνει, ούτε ριζώ-
νει.

Τα χάνουμε, γιατί η πλύση εγ-
κεφάλου που 160 χρόνια μας κά-
νει το πολιτικό κατεστημένο,
μας έχει πείσει ότι στον τόπο αυ-
τό δεν υπήρχε τίποτα που να με-
σολάβησε ανάμεσα στην αρχαιό-
τητα και στην εποχή-μας, μια ο-
λάκερη ορθόδοξη παράδοση,
που άφησε ανεξίτηλα σημάδια

στην κοινωνική οργάνωση, τη
διανομή, την τέχνη, τους αγώ-
νες του λαού. Μια παράδοση α-
ληθινής ανθρωπιάς, που έχει θε-
μέλιο την άμεση προσωπική σχέ-
ση μεταξύ των ανθρώπων, και εί-
ναι αντίθετη με την απρόσωπη ε-
ξουσία που θέλουν να τελειοποιή-
σουν οι «Ευρωπαίοι». Αυτά τα
αναντίρρητα βιώματα του λαού-
μας, τα τόσο βαθιά ριζωμένα στη
συνειδήσή-του, του δίνουν τη
δύναμη ν' αντιστέκεται στην ο-
λοκληρωτική επιβολή των δυτι-
κόφερτων μορφών οργάνωσης,
και να βάζει παράσιτα στην δυτι-
κή ιδεολογική καθαρότητα, της
οποίας οι κύριοι αναμεταδότες,
ορθολογιστές και εκσυγχρο-
νιστές διανοούμενοι, διαμαρτύρο-
νται αγανακτισμένοι για την «α-
συνέπεια» του λαού.

Τώρα με την ΕΟΚ, το ποτήρι
ξεχείλισε, ο κίνδυνος της ολο-
κληρωτικής αλλοτρίωσης είναι

ΔΥΣΗ ή ΑΝΑΤΟΛΗ;

ολοένα και πιο απειλητικός. Εί-
ναι καιρός να λαός να ψάξουμε
για την αυτοσυνειδησία-μας και
να σπάσουμε τη σιωπή-μας. Τότε
πούγραψε το «υπόμνημα» ο Σικε-
λιανός, όποιος έκανε κάτι τέτοιο
κινδύνευε «η ανεξάντλητη βουή
των μηχανών, των εφευρέσεων,
των θεωριών της Δύσης» να πνί-
ξει τη φωνή-του. Τώρα όμως, που
το ψάρι έχει σαπίσει και βρωμάει
απ' το κεφάλι, αξίζει να δοκιμά-
σουμε...

Ζητώντας συγγνώμη, γιατί ο

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΖΩΟΔΟΧΩ ΠΗΓΗΣ 17, 36-39 980

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ**

ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΗ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ
ΤΩΝ ΑΝΤΙΕΞΕΣΙΑΣΤΙ-
ΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
"Ελεύθερος Τύπος"

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΡΧΟΜΕΝΩΝ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΡΧΟΜΕΝΩΝ

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΡΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Ίπποκράτους 6 - Ε' δρ.
Τηλ. 363.8624 - 363.0214
Αθήνα

Μάρκο Πόλο
Τα ταξίδια

· 8. **Ναι, Ποιητή «... ο δὲ ζει παρά στο σύμπαν»**
ὡς εἶπε, ποιὸς τόλμησε,
ντραπεί, να ἰσχυριστεί
το; **Μα τοῦτο δεν ἔχει**
οὔτε με τοὺς Τούρκους
τε με τοὺς Τούρκους το

τη Δύση το '80.
Γούτες οι μεγάλες ανθρώπινες
γμές, που βάζουν το μαχαίρι
το μεδούλι της ανθρώπινης ύ-
ρξης, υπάρχουν πάντα. Το ι-
οδυνηρές, το ίδιο δυσβάστα-
ς, το ίδιο χωρίς απάντηση. Το
γάλο παιχνίδι του Έρωτα και
θανάτου. Ο μεγάλος Δρόμος
ος το Πουθενά.

Βασίλης Τσιπάς

ΜΕΘΟΝΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Επί «σνομπισμώ» κατηγορεί
ΑΝΤΙ, ο Θ. Δημαδάμας από το
μαρι:

Αγαπητό Αντί,
έλω να εκφράσω μερικές-μου
ψεις για τη διεθνή συνάντηση
Πάντειο, τον τρόπο που ορ-
θηκε, τα ζητήματα που θί-
καν, τις θέσεις των εισηγη-
τα συμπεράσματα και τις ε-
ήσεις που μπορεί να βγήκαν
τέλος την συμπεριφορά του
τι» και το ρόλο που πιστεύει
μπορεί αυτό να παίζει στο
της Αριστεράς στην Ελλά-

ν «υπόθεση του σοσιαλι-
» θαρρεί πως έχει αναλάβει
πηρετήσει το «Αντί» και
όλη τη σεμνότητα και την
ρίνεια που το διακρίνει, δε
ζει να έχει πάντα τη δική-
νόμενη για τα πιο δύσκολα θέ-
που βασανίζουν σήμερα τον
μας. Και πάντα αυτή-του η
η είναι η «σοφή», η «επιστη-
ά αναλυμένη», μιας και
τόπο-μας η Αριστερά φα-
στο μυαλό των δημοσιο-
ον-του σαν την «άπειρη παι-
», ανίκανη να βρει το σω-
ης δρόμο.

αι από τους πιο παλιούς α-
στες του «Αντί», αλλά δεν
έχρι τώρα διαπιστώσει
του που να χειροκροτούν
να προβάλουν ακόμη θέ-
φρασμένες από τα κόμ-
της Αριστεράς (ΠΑΣΟΚ,
λπ.). Δεν υπάρχουν συγ-
ένες κριτικές σε ζητήματα
ερης τακτικής και στρα-
των κομμάτων.

η συνεχής αντιπαράθεση
όχι από καλύτερες θέσεις,
υτές οι τελευταίες απλά
ρχουν, αλλά για να δι-
ήσει και να προβληθεί το
σαν το «άγρυπνο μάτι»,
στηρό πατέρα».

ς εργασίες της διεθνούς
σης για ζητήματα των
δημοκρατιών, εκείνο που
εί κανείς, βλέποντας τα
των εισηγητών, είναι ότι
ς-τους, στον α' ή στο β'
ει, πρ-
ει έρθει σε ρήξη με το
ς της χώρας-του. Όσον
ους δυτικοευρωπαίους
στές, είναι φανερό η

αντίθεσή-τους με τον τρόπο που
κυβερνούν τα κομμουνιστικά
κόμματα τις σοσιαλιστικές χώ-
ρες.

Έτσι, είναι φανερό πως δεν
μπορεί να γίνει ουσιαστικός διά-
λογος, μιας και οι ομιλητές συμ-
φωνούν στην ουσία του θέματος
για την «κακή» Σοβιετική Ένω-
ση, που δυναστεύει τις άλλες σο-
σιαλιστικές χώρες, αλλά «δια-
φωνούν» στον «τρόπο» λύσης
του προβλήματος. Κανείς δεν ι-
σχυρίστηκε από τους «κατηγο-
ρούμενους» των συνέδρων, για
το αλάθητο των αποφάσεών-
τους, ούτε και θα ήταν σωστό.

Η σοσιαλιστική πορεία των
χωρών αυτών δεν αναλύεται τό-
σο εύκολα, όπως θέλει κατά βά-
θος να πιστεύει το «Αντί». Άλλο
τόσο για τα «συμπεράσματα»
της συνάντησης, που έτσι κι αλ-
λιώς ήταν τα ίδια από την αρχή.
Επομένως δεν μιλάμε για «διάλο-
γο», «εκτιμήσεις» και «πορίσμα-
τα», αλλά για σύγκλιση και κοι-
νό πεδίο στείρας αντιπαράθεσης
από τη θέση του «αδικημένου αν-
τιπολιτευόμενου», του «πικραμέ-
νου», του «αγανακτισμένου»,
αλλά του «αποφασισμένου για δι-
καιοσύνη».

Επειδή πιστεύω πως το «Αντί»
μονοπωλεί τις «αλάθητες» εκτι-
μήσεις των αρθρογράφων-του, θα
επιθυμούσα να δημιουργηθεί διά-
λογος με τους αναγνώστες για τα
πιο πάνω ζητήματα.

Θεοδόσης Δημαδάμας
Φοιτητής

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

● Τη διαμαρτυρία-του για μια
πλευρά της πολιτικής του Γαλλι-
κού Κ.Κ. εκφράζει ο αναγνώστης-
μας Λεωνίδας Καλλιβετάκης.

Αγαπητό ΑΝΤΙ,

Το Σάββατο, 10 Ιανουαρίου,
10.000 (σύμφωνα με την Ουμανι-
τέ) κάτοικοι του Βιτρυ, στα προ-
άστεια του Παρισιού, συγκεν-
τρώθηκαν με πρόσκληση του
κομμουνιστή δήμαρχου Πωλ
Μερσιερά, για να διαδηλώσουν ε-
νάντια στην εγκατάσταση 300
μαύρων εργατών από το Μαλί
στη γειτονιά-τους. Παρών και ο
Ζωρζ Μαρσαί, που δήλωσε ότι
«πρέπει να σταματήσει τόσο η ε-
πίσημη όσο και η παράνομη είσο-
δος ξένων εργατών, τη στιγμή
που η Γαλλία έχει περίπου δύο ε-
κατομμύρια άνεργους. Ταυτόχρο-
να είναι επείγον και αναγκαίο να
προχωρήσουμε σε μία ισορροπη-
μένη κατανομή των ξένων εργα-
τών στις διάφορες περιοχές. Η
συσσώρευση των ξένων εργατών
στις εργατικές πόλεις, κυρίως σ'
όσες διοικούνται από κομμουνι-
στές, έχει βαριές συνέπειες. Προ-
κύπτουν εντάσεις, συγκρούσεις,
οξύνεται η καθυστέρηση των σχο-
λείων, μεγαλώνουν οι δυσκολίες

ή λ έ ξ η

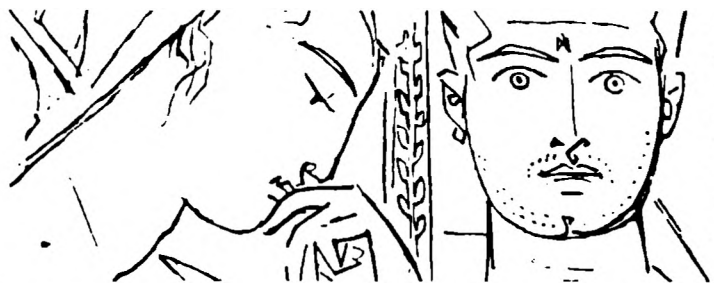
ελληνική και ξένη λογοτεχνία

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ: Ad Libitum
ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ: Δολιώματα για τον Κανένα
ΤΖΟΡΕΥ ΚΑΡΣΟΝ (μετ. Σπυρίδης Πασιόλης): Σχόλια στην ποίηση του Όδυσσεα Έλύτη
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΡΑΝΤΑΡΙΗΣ (μετ. Τηλέμαχος Χυτήρης): Έννιά ιταλικά ποιήματα
ΜΑΣ ΖΑΚΟΜΠ (μετ. Αντώνης Φωστήρης): Συμβουλές σένα νέο ποιητή
ΣΠΥΡΟΣ ΠΛΑΣΚΟΒΙΤΗΣ: Η νεοελληνική παράδοση κι ο πεζός λόγος
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ-ΡΟΥΚ: Δύο ποιήματα
ΖΥΑΙΕΝ ΓΚΡΙΝ (μετ. Θανάσης Θ. Νιάχος): Ημερολόγιο
ΝΑΣΟΣ ΒΑΓΕΝΑΣ: Τέσσερα ποιήματα
ΓΚΥΝΤΕΡ ΚΟΥΝΕΡΤ (μετ. Μαρία Θ. Φωστήρης): Γιατί γράφω
ΙΩΑΝΝΑ ΖΕΡΦΟΥ: Το Κορμί και ο Λόγος
ΓΚΑΜΠΡΙΕΛΕ ΒΟΜΑΝ (μετ. Θ.Π. Ζαφειρίου): Τρία ποιήματα
ΑΡΓΥΡΙΣ ΧΙΟΝΙΣ: Ο άνθρωπος που έγινε δέντρο ζωής
ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ (μετ. Γιάννης Ξανθός): Ποιήματα
ΑΛΜΠΕΡΤΟ ΜΟΡΑΒΙΑ (μετ. Βαγγέλης Ήλιωπουλος): Πιέρ-Πάολο Παζολίνι
ΝΤΙΝΟΣ ΣΙΩΤΗΣ: Τίποτα
ΠΙΕΡ ΓΚΑΡΝΙΕ (μετ. Πόλο Τσόνου): Μανιέστο για μία ποίηση, νέα, όπτική και ήχητική
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Παράξενες διηγήσεις

ή κλειψύδρα

Κώστας Γεωργιασπούλος, Χρήστος Βαλαθανάκης, Νατάσα Χατζιδάκι, Γιώργος Ξωάννου
Σέ 6' πρόσωπο (μια συνομιλία με τον Όδυσσεα Έλύτη)
Η κρίση του θεάτρου (από το Γιάννη Βαρέλη)
Η κρίση του διόλου (από τους Φ.Δ. Δρακονταειδή, Αντώνη Φωστήρη)
Έξ άνωτος: Δ.Π. Παπαδόπουλος, Χριστοφορος Μηλιώνης, Ζέρη Παράκη,
Γιώργος Παυλόπουλος, Γιώργος Κάτος, Γιάννης Πατίλης

Ζωγραφική του Γιάννη Μόραλη
και ένα κολλάζ του Όδυσσεα Έλύτη

3

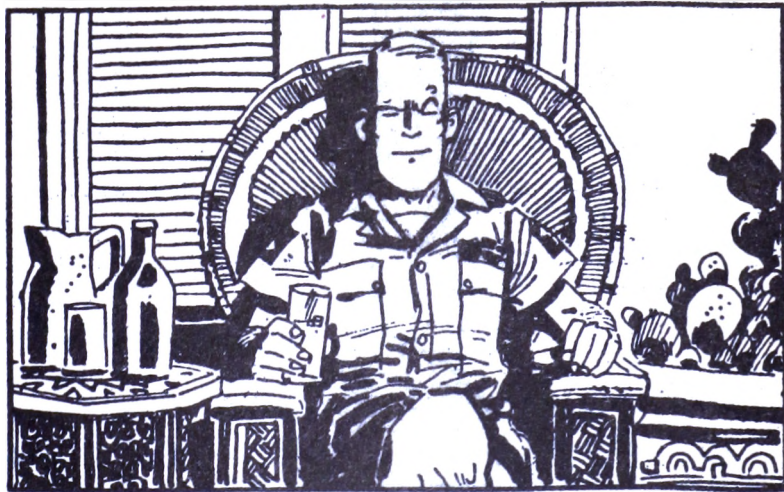
μάρτης - άπρίλης '81

διπλό τεύχος: δρχ. 135

κυκλοφορούν

ΜΠΑΡ 'ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΟ'

ΤΑΒΕΡΝΑ «Ο ΤΕΙΧΑΙΜΠΟΧΛΗΣ & Η ΚΑΚΑΡΟΥΚΑ»
Στην ούλη του νεοκλασσικού σπιτιού στη
ΜΕΘΟΝΗΣ 58-γανία με ΘΕΜ/ΚΛΕΟΥΣ από ΕΞΑΡΧΕΙΑ
Τηλ. 3818.018 ή Κυριακή κλειστό

ΒΙΒΛΙΑ • ΒΙΒΛΙΑ • ΒΙΒΛΙΑ

Όλων των εκδοτικών οίκων στέλνονται με «αντικαταβολή» στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Απαραίτητο στις παραγγελίες-σας να αναφέρεται ο τίτλος του βιβλίου και ο εκδοτικός οίκος. Η τιμή κάθε βιβλίου είναι αυτή που καθορίζουν οι εκδοτικοί οίκοι. Η επιβάρυνση στα έξοδα αποστολής είναι μόνο 65 δραχμ. κατά παραγγελία. Γράψτε-μας ή τηλεφωνήστε-μας.

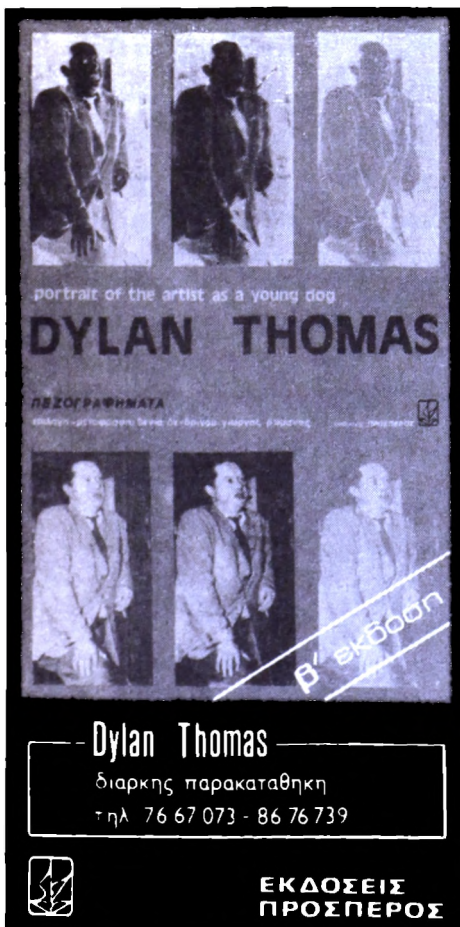
**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΡΒΑΤΗΣ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 8 • ΑΘΗΝΑ 122
ΤΗΛ. 32.29.303 (6-8 μ.μ.)**

Φυσικές συνταγές
γιά την φροντίδα των μαλλιών
των ματιών και τού στόματος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΚΙΔΑΛΙΑ»

για την κατοικία και την υγεία, βαραίνουν οι κοινωνικές επιβαρύνσεις για τις οικογένειες των εργαζομένων» (Humanité 11.1.1981).

Μαύροι εργάτες καθαρίζουν το χώρο φουαγιέ στο Βιτρύ, μετά από επίθεση της 24.12.80.

Έτσι, μ' επικεφαλής τον Γραμματέα του Κόμματός-τους, οι Γάλλοι κομμουνιστές του Βιτρύ διαδήλωσαν φωνάζοντας «έξω οι Μαλισιανοί από το Βιτρύ!».

Δεν είναι μόνο εξοργιστικό και αποτρόπαιο. Είναι την ίδια στιγμή τραγικό το κατάντημα και η μετατροπή σε οπαδούς του χειρότερου ρατσισμού, του αραιθιδ, των φορέων μιας ιδεολογίας που, στη γέννησή-της, έφερε την ελπίδα μιας κοινωνίας δικαίας, αδελφωμένης και ελεύθερης.

Ευχαριστώ
Λεωνίδα Καλλιβετάκης
Υ. Γ. Αν και το θέμα δεν είναι εκεί, ας σημειωθεί ότι τη στάση του Κ.Κ.Γ. κατήγγειλαν το Σοσιαλιστικό Κόμμα, το Ενοποιημένο Σοσιαλιστικό Κόμμα (P.S.U.), η Δημοκρατική Εργατική Συνομοσπονδία Γαλλίας (C.F.D.T., το δεύτερο σε δύναμη γαλλικό συνδικάτο) και διάφορες οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς.

Επίσης, ότι οι πληροφορίες προέρχονται όχι από τις εφημερίδες της «αντίδρασης» (όπως π.χ. η Monde), αλλά από την Ουμανιτέ, επίσημο όργανο του Κ.Κ.Γ...

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

● Από το γιατρό Νίκο Τουτουτζάκη πήραμε το ακόλουθο διευκρινιστικό για το ψευδώνυμο του Δημήτρη Ροδόπουλου:

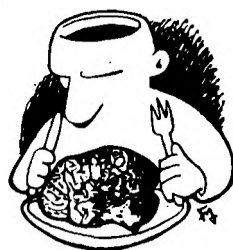
Φίλτατε κ. Διευθυντά,

Στο τεύχος 165 του «Αντί» δημοσιεύτηκε άρθρο του κ. Βασίλη Βασιλικού με τον τίτλο: Μιχάλης Καραγάτσης. Πάνω σ' αυτό ας μου επιτραπεί να σημειώσω δύο ανακρίβειες, ας τις ονομάσουμε έτσι.. Η πρώτη αφορά το όνομα του Καραγάτση που δεν ονομαζόταν Μιχάλης αλλά Δημήτρης και οι δικοί-του τον φώναζαν Μιμη. «Μ. Καραγάτσης», λοιπόν, υπογράφε τα έργα-του και κάθε τι. Ίσως η σύγχυση του Μιχάλη να προέρχεται από τον Μιχάλη Ρούση, ήρωα στα περισσότερα έργα του Καραγάτση και που μερικοί άλλοι επίσης, υπέπεσαν στην ανακρίβεια αυτή.

Η δεύτερη παράλειψη αναφέ-

ρεται στο ότι ο κ. Βασιλικός γράφει πως ως τα τώρα δεν εκδόθηκε κανένα βιβλίο αναφερόμενο στην προσφορά του Καραγάτση. Και επ' αυτού σας πληροφορώ πως το 1978 κυκλοφόρησε το νέο-μου βιβλίο με τον τίτλο «Ο Καραγάτσης», 300 περίπου σελίδων και όπου βιογραφείται και αναλύεται, όσο είναι δυνατόν, η πολύτιμη συμβολή του συγγραφέα του «Διάπικιν» στην ελληνική πεζογραφία.

Εγκάρδια δικός-σας
Νίκος Τουτουτζάκης

ΘΥΡΑ «7»

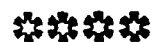
● Αναγνώστης-μας θρηνεί με τον τρόπο-του:

Κατάσταση πένθους κηρύχτηκε απ' άκρη σ' άκρη σ' όλη την ελληνική επικράτεια για τους πεσόντες στη θύρα 7 υπέρ των αθλητικών ιδεωδών, για τους αγνούς συνεχιστές της φιλαθλης ιδέας...

Το Ποδόσφαιρο αποπλανεί, απατά, διαφθείρει, καταστρέφει. Όταν ολοκληρωθεί ο κύκλος της καταστροφής των συνειδήσεων αρχίζει ο κύκλος της φθοράς των σωμάτων. Το Ποδόσφαιρο σκοτώνει συνειδήσεις. Την Κυριακή στις 8 Φλεβάρη σκότωσε και σώματα. Γιατί παραξενεύεστε;

Εκφράζω λοιπόν και εγώ τα βαθιά-μου συλλυπητήρια μαζί με τον αξιότιμο κ. Ανδρέα Παπανδρέου και το ΚΚΕ για τον θλιβερό χαμό των αγνών φιλάθλων και προτείνω μαζί με τον κ. Παπανδρέου και το ΚΚΕ (ενότητα είναι αυτή) να παρθούν όλα τα μέτρα (όταν βέβαια έρθει στην εξουσία το ΠΑΣΟΚ) για να γίνει από δω και πέρα το ποδόσφαιρο: ένα ΣΙΓΟΥΡΟ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΣ ΟΠΙΟ. Και όπως είπε ο κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος, το θλιβερό συμβάν δεν πρέπει να σταματήσει το ενδιαφέρον των νέων για τα αθλητικά ιδεώδη.

Ι.Χ. (άστεγος)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΣΕΙΣΜΟΙ

● Ο τακτικός-μας αναγνώστης κ. Α. Αγραπίδης ενοχλήθηκε από την ειρωνική αναφορά-μας στα όσα περί των αμαρτιών-μας έψαλε η Ιερά Σύνοδος. Δεν αποσύρουμε το σχόλιο θεωρούμε ότι ο παπαδιστικός σκοταδισμός, που θεωρεί τους σεισμούς σαν εξ ύψους τιμωρία, είναι με τον επιεικότερο χαρακτηρισμό μεσαιωνικής νοοτροπίας και, βέβαια, ένας καλός και σωστός χριστιανός δεν θα μπορούσε να συμφωνήσει άλλω-

στε και ο κ. Αγραπίδης δεν ταυτίζεται με τη θέση αυτή.

Τώρα όσα σημειώνει για το καλό έργο ορισμένων μητροπολιτών και ιερωμένων — αυτό είναι «άλλου παπά ευαγγέλιο», άλλωστε εμείς δεν αναφερθήκαμε στο θέμα αυτό.

Πάντως ίσως ο κ. Αγραπίδης να υπερβάλει γιατί όπως τουλάχιστο γράφτηκε στον Τύπο, δεν ήταν ούτε αυτή τη φορά — εννοούμε τους σεισμούς — τόσο εμφανές το αγαθοποιό έργο της Εκκλησίας-μας.

Αλλά ας ακούσουμε τον κ. Αγραπίδη:

Αξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Αν δεν πιστεύετε στην Ορθόδοξη Χριστιανική Θρησκεία, τουλάχιστον σεβασθήτε τους χριστιανούς αναγνώστες του ΑΝΤΙ και μη τους προκαλείτε με την ειρωνεία και την άγνοια της αλήθειας.

Με πολλή λύπη αναφέρω στο εξώφυλλο του τεύχους 1 της 13ης Μαρτίου, στο οποίο γράφετε ότι «η μόνη ευκαιρία γελάσουν οι σεισμόπληκτοι» — ταν ο χαρακτηρισμός των σμών από την Ιερά Σύνοδο ως «παιδαγωγική ράβδος του Ιερίου που μας έτυχε δια τας μράς αμαρτίας-μας».

Χωρίς να εμφανίζομαι ως αμάρτητος χριστιανός, έχω όμως χρέος να σας γράψω ότι οι στεύοντες και ελπίζοντες εις Θεόν, εις το Χριστόν, εις Αγίαν-μας Εκκλησίαν κρίνουν τα πάντα με πνευματικά χριστιανικά κριτήρια. Δεν μας κατείνουν ούτε ο Μαρξ, ούτε άλλοι θεοί υλιστές, τραγικά αποτιμωμένοι και ιστορικά χαμένοι κατεστραμμένοι ψευδοφιλόσοφοι. Οι χριστιανοί έχουν την εμπιστοσύνην εις την πανσθενή και εις την απειρίαν της αγάπης του Θεού και οι σεισμοί του δουν την ευκαιρίαν δι' αυτοσίαν, διά μετάνοιαν, δι' αισθητική προειδοποίησιν περί της μαρτυρίας και της αιωνιότητος. σκεπτόμαστε εμείς για τους σμούς και για κάθε θλιβερό γεγονός στη ζωή-μας.

Ενώ όμως εμπαιζετε εις εξώφυλλο τον ορθό χαρακτήρα της Ιεράς Συνόδου, εις το 22 σελίδα επικαλείσθε ιστορικά χριστιανικές πηγές για τους παλαιότερους σεισμούς. Ψάχνοντας τις σελίδες του 173ου με πικρά μεγάλη, δεν βρήκαμε δύο λέξεις για την τεράστια την πρωτοπόρα πολυμορφία παράσταση της Εκκλησίας εις τους σεισμοπαθείς. Δεν ρίξετε λοιπόν την θριαμβική αλήθεια για την Εκκλησία εις τους σεισμούς;

Δεν εμάθατε ότι ο Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελής δεν σταμάτησε ούτε λεπτό με ολόκληρη την υπαρκτή και αφιερωμένης στο τεράστιο γο της έμπρακτης πολλή συμπαράστασης στον ίδι-

γγωμένο λαό-του; Δεν εμάθα-
 ότι ο Ιεράρχης της Αλεξαν-
 δρού κ. Ανθίμος, επε-
 φθη προσωπικά την Περαιώ-
 για έμπρακτη συμπαράστα-
 Δεν εμάθατε την άμεση επί-
 έμπρακτη συμπαράσταση
 Αρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ,
 Ιεραρχών Πειραιώς κ. Καλ-
 κου, Μεγάρων κ. Βαρθολο-
 ου, Θηβών κ. Νικοδήμου, Πε-
 ρίου κ. Χρυσόστομου, Πρε-
 ς κ. Μελετίου;

Δεν εμάθατε ότι οι Ιεράρχες
 Φιλίππων κ. Προκόπιος, Μεσση-
 νίας κ. Χρυσόστομος, Ηλείας κ.
 Αθανάσιος, Μαντινείας κ. Θεό-
 κλητος, Καλαβρύτων κ. Αμβρό-
 σιος, Σπάρτης κ. Ευστάθιος, Πα-
 τρών κ. Νικόδημος και τόσοι τό-
 σοι άλλοι εξεδήλωσαν το ενδια-
 φέρον-τους;

Τα γνωρίζει όμως αυτά ο λαός.
 Τα στοιχεία είναι ολοφάνερα. Εί-
 ναι ηθικόν έγκλημα να αγνοείται
 η βασική, η ανεκτίμητος εκκλη-

σιαστική συμβολή στους σεισμο-
 παθείς.

Σαν αναγνώστης τακτικός του
 ΑΝΤΙ έγραψα τα προαναφερθέν-
 τα κατά συνειδησιν. Τώρα αισθά-
 νομαι μέσα-μου γαλήνη, εμπι-
 στεύομαι εις την καλοπιστίαν-
 σας, εις το φιλόξενο πνεύμα-
 σας δια την χάριν της διαλογικής
 ελευθερίας μα προπαντός της α-
 ληθείας, δημοσίευσιν της παρού-
 σης.

Ανδρέας Αγραπίδης
 Ανδραβίδα - Ηλείας

αντι

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
 Δημοχάρους 60
 Αθήνα 601
 Τηλ: 732.713-732.819

- Εκδότης:
 ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
 Δεινοκράτους 131
 Αθήνα 601
- Υπεύθυνος Τυπογραφείου:
 ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ
 Δημοσθένους 153 - Καλλιθέα
- Μοντάζ:
 Γ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΟΣ
- Υπεύθυνος Διαφημίσεων:
 ΤΑΚΗΣ ΜΩΡΑΙΤΗΣ
- Φωτοστοιχειοθεσία:
 «ΠΟΛΥΤΥΠΟ» ΕΠΕ
 Δεινοκράτους 131
 Τηλ. 729.237
- Αναπαραγωγή φιλμς
 «ΠΟΛΥΤΥΠΟ» ΕΠΕ
 Δεινοκράτους 131
 Τηλ. 729.237
- Εκτύπωση:
 Εργοστ. Γραφικών Τεχνών
 Γ. ΑΝΕΜΟΔΟΥΡΑΣ
 Ιασίου 5, Περιστέρι
 Τηλ. 57.22.201

- Κάθε ενυπόγραφο άρθρο
 εκφράζει την προσωπική άπο-
 ψη του συγγραφέα-του.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέ-
 φονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Εξάμ. 390 δρχ. - Ετήσια 780
 Ετήσια Οργανισμών,
 Τραπεζών, κλπ: 2.000 δρχ.
 Για φοιτητές έκπτωση 15%

Εξωτερικού

Ευρώπη - Μεσογ. χώρες:
 εξαμηνή:..... απλή δολ. 18
 " αεροπ. δολ. 20
 ετήσια:..... απλή δολ. 36
 " αεροπ. δολ. 40
Η.Π.Α. - Καναδάς - Αν. Ασία:
 εξαμηνή:..... απλή δολ. 18
 " αεροπ. δολ. 27
 ετήσια:..... απλή δολ. 36
 " αεροπ. δολ. 53
Αυστραλία - Ωκεανία:
 εξαμηνή:..... απλή δολ. 18
 " αεροπ. δολ. 35
 ετήσια:..... απλή δολ. 36
 " αεροπ. δολ. 70

- Εμβάσματα, επιταγές:
 ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
 Δημοχάρους 60, ΑΘΗΝΑ 601
- ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: δρχ. 30
- ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: δρχ. 50

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
 ● για τα βιβλιοπωλεία
 της Αθήνας
 Στα γραφεία του «ΑΝΤΙ»
 Δημοχάρους 60, τηλ. 732.713
 ● για τα βιβλιοπωλεία
 Β. Ελλάδας:
 Βιβλιοπωλείο
 Μ. Κοτζιά και Σία Ο Ε
 Τσιμισκή 78, τηλ. 279.720
 Θεσσαλονίκη

εκδοσεις θυμάρι **ανθρωπινες σχέσεις-αγωγή-συμπεριφορά**
 Ζάλογγου 14 - Αθνα - τηλ. 36.36.574

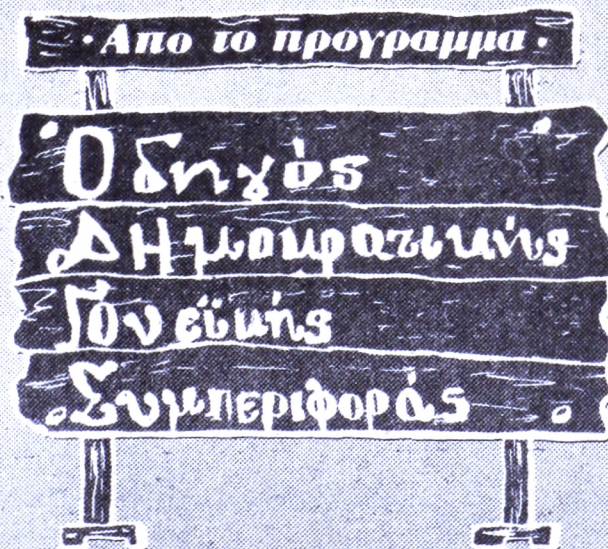

Ρ. ΝΤΟΝ ΝΤΙΝΚΜΕΓΙΕΡ-ΓΚΑΡΥ ΜΑΚΚΑΙΗ

συνέχισε τον έργο του Ρουσσώ

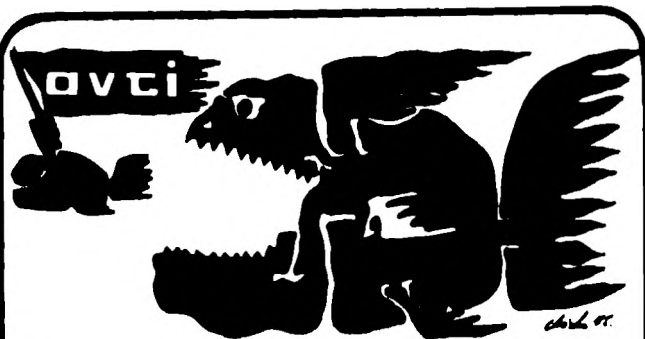
σχολείο για γονείς

Μαθηματα και Ασκήσεις
 με χιουμοριστικά σκίτσα

εκδοσεις θυμάρι **ανθρωπινες σχέσεις-αγωγή-συμπεριφορά**

Προς τους φίλους του «ANTI»

Σχετικά με τη βιβλιοδεσία των τευχών του περιοδικού-μας σας πληροφορούμε ότι:

● Τα παραδιδόμενα για βιβλιοδεσία τεύχη θα πρέπει ν' αντιστοιχούν προς τους ζητούμενους τόμους, δηλαδή ο αναγνώστης-μας που θέλει ν' ανταλλάξει τα τεύχη-του με τον Α' τόμο π.χ., θα πρέπει να μας φέρνει τα τεύχη από το Νο 1-9.

Για τον Β'	τόμο τεύχη από 10- 22
Γ'	23- 35
Δ'	36- 48
Ε'	49- 61
ΣΤ'	62- 74
Ζ'	75- 89
Η'	90-102
Θ'	103-115
Ι'	116-128
ΙΑ'	129-141
ΙΒ'	142-154
ΙΓ'	155-167

● Εξυπακούεται ότι τα τεύχη που θα μας παραδίδονται θα πρέπει να είναι σε πολύ καλή κατάσταση (χωρίς γραψίματα, σχισίματα, κλπ.), όπως άψογοι είναι και οι παραδιδόμενοι τόμοι. Θεωρήσαμε απαραίτητη αυτή την ενημέρωση των φίλων αναγνωστών-μας, ελπίζοντας στην κατανόηση και την αγάπη-τους για το «ANTI», γιατί ήδη αντιμετωπίζουμε πρόβλημα επάρκειας των παλαιών τευχών και, ιδιαίτερα, εκείνων που αφορούν τους τόμους Α' μέχρι και Ζ'.

● **ΤΙΜΗ ΚΑΘΕ ΤΟΜΟΥ:**
500 δρχ.

● **ΤΙΜΗ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ** (με παράδοση των αντίστοιχων τευχών):
240 δρχ.

● **ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΠΑΛΑΙΑ ΤΕΥΧΗ :**
50 δρχ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ του 13ου τόμου της Β' περιόδου (τεύχη 155-167) (4.7.1980 - 19.12.1980)

Και στους δύο πίνακες · ύλης και συνεργατών · τα λήμματα αναγράφονται κατ' απόλυτη αλφαβητική σειρά. Στην παραπομπή ο πρώτος αριθμός δηλώνει το τεύχος και ο δεύτερος τη σελίδα.

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

Το πρόβλημα Αθήνα 155/25, 156/26
Νέοι Έλληνες πεζογράφοι 157 · 158/36 · 159/33

Πολωνία '80 160/22
Λαϊκές Δημοκρατίες 166/22

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

155/6, 156/6, 157-158/7, 159/6, 160/6, 161/6, 162/6, 163/6, 164/6, 165/6, 166/6, 167/6

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

155/9, 156/8, 157-158/8, 159/9, 160/9, 161/8, 162/9, 163/16, 164/10, 165/9, 167/20

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

155/56, 156/59, 157-158/60, 159/50, 160/51, 161/52, 162/49, 163/50, 164/52, 165/51, 166/51, 167/50

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ

155/48, 156/52, 157-158/52, 159/41, 160/39, 161/40, 162/38, 163/38, 164/42, 165/42, 166/40, 167/36

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

155/7, 156/5, 157-158/6, 159/5, 160/4, 161/5, 162/5, 163/6, 164/5, 165/5, 166/5, 167/5

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ • ΕΜΦΥΛΙΟΣ

— Μήτσος Παρτσαλίδης (1904 - 1980) 155/16
— Κομνηνός Πυρομάγλου (1899 - 1980) 156/50
Γαλανάκη, Ρ: Μια περιγραφή (Μ. Παρτσαλίδης) 155/18
Κανελλόπουλου, Π: «Γιατί τάχα δεν φτάσαμε σε μια συμφωνία»; 155/19
Κανελλόπουλου, Π: «Επρωτοστάτησε για να αναγνωριστεί η Εθνική Αντίσταση...» (Κ. Πυρομάγλου) 156/50
Πυρομάγλου, Κομνηνός: Η συζητήσιμότητά μου με τον Γ. Παπανδρέου 156/51

ΕΝΟΠΛ. ΔΥΝΑΜΕΙΣ • ΑΜΥΝΑ • ΣΩΜ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

— Η «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία» σε νέες επιδόσεις 164/6
— Χιούμορ και αστυνομία 166/40
— Χαφιέδες στα λιμάνια 166/8

Αυγερινού, Ν: Συνδικαλισμός, Δημοκρατία και Σώματα Ασφαλείας 156/14
Ζουβελάου, Μιχάλη: Ας μιλήσουμε, λοιπόν, για Στρατοδικεία 163/12
Ρεπόρτερ: Η ευρωπαϊκή κίνηση για τα δικαιώματα του στρατιώτη 160/16
Σχολίδης, Στρ: Ο διαρκής αγνώστος πόλεμος στη Σχολή Ευελπίδων... 159/22
Χατζόπουλου, Αχ: Αμερικάνικες βάσεις Σημα κινδύνου 165/18
Χατζόπουλου, Αχ: Η ταυτότητα των αμερικανικών βάσεων 165/21

ΕΡΓΑΤΙΚΑ • ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

— Τα αιτήματα των Πολωνών εργατών στο Γκντανσκ 159/17
Αυγερινού, Ν: Συνδικαλισμός, Δημοκρατία και Σώματα Ασφαλείας 156/14
Γιαννόπουλου, Ν: Το «ηπιό κλίμα» κυριαρχεί και στον συνδικαλισμό 163/14
Εργατικού, Αντ: Για τις πρόσφατες απεργιακές κινητοποιήσεις
Η φάση της «φρόνιμης στρατηγικής» - αλλά και η κοινωνική ενσωμάτωση 164/15
Εργατικού, Αντ: Φιάσκο η «αριστερή» διεύθυνση της ΓΣΕΕ 166/10
Κουρόν, Γιασεκ: Ας ενισχύσουμε πρώτα την αυτοδιαχείριση! 159/16

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ • ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γκόρπα, Θ: Ο Σουρής για την Αθήνα 156/16
Καλαϊτζή, Γ: Το τηλεφώνημα 155/15
Καλαϊτζή, Γ: Η γυμνή αλήθεια 156/60
Καλαϊτζή, Γ: Η ληξιαρχική πράξη 159/8
Καλαϊτζή, Γ: Ταξίδι στη Βαλτική 160/8
Καλαϊτζή, Γ: Το καθήκον 161/14
Καλαϊτζή, Γ: Τι έκανες με τη φιλενάδα σου τη Σούλα 162/8

ΑΝΤΙΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Σκάλου, Δ: «Πεσινέ» Βαριά βιομηχανία ελαφρού μετάλλου ή λαφριά αντιμετώπιση βαριών ευθυνών 156/45
Σκάλου, Δ: Οι προμηθευτές 157-158/51
Σκάλου, Δ: Λίγο πριν την ένταξή-μας στην Ευρώπη του Val... 160/18
Σκάλου, Δ: Ελαφρύνσεις χωρίς ελαφρυντικά 161/15
Σκάλου, Δ: Η «προφύλαξη»: 1935-1980 163/37
Σκάλου, Δ: Η συμβολή της «Πεσινέ» 166/14

ΑΝΤΙΘΕΜΑΤΑ

Βασιλικού, Β: Μ. Καραγάτσης 165/45
Ιωάννου, Γ: Θεσσαλονίκη - Αθήνα, μια ερωτική συγκρηση 166/2
Ιωάννου, Γ: Το κοινό των Θεσσαλονικέων και τα κοινά 164/2
Καραμάνου, Γ: Για μια απερισκεψία 160/10
Τένια, Δ: Υποβαθμισμένη θεατρικότητα 161/9
Φραγκιά, Ανδ: Τι υπέροχος συνδυασμός! 156/42
Χατζή, Δ: Ρεμβασμός του Δεκαπενταυγουστίου 162/10

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

155/3, 156/3, 157-158/3, 159/3, 160/3, 161/3, 162/3, 163/3, 165/3, 166/3, 167/3

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

155/4, 156/4, 157-158/4, 159/4, 160/4, 161/4, 162/4, 163/4, 165/4, 166/4, 167/4

Καλαϊτζή, Γ: Η θεία Όλγα ξέρει 163/7
Καλαϊτζή, Γ: Slow - motion 164/8
Καλαϊτζή, Γ: «Κατά τις συνταγές Ελληνοσύρου Μάγου...» 167/9
Καλαϊτζή, Γ: Χριστουγεννιάτικη ιστορία 167/9
Μποστ: Αθήναι, μια πόλις - μια ιστορία 156/16
Μποστ: Φθινοπορινές σκέψεις 161/10
Νεγρεπόντη, Γ: Ένας μπόμπος πολύ αριστερός 164/42

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

— Η Σοσιαλιστική Αλλαγή: Όρια και δυνατότητες. Συζητή με τους Σαμίρ Αμίν, Αντρέ Γκουντερ - Φρανκ, Κ. Βεργότι, Θ. Πάγκαλο 157-158/15
— Λαϊκές Δημοκρατίες: Φύση της εξουσίας και λειτουργία κοινωνίας. Ομιλίες των: Αντρίαν Γκουέρα, Αλ. Σμόλαρ, Μπερεντέι, Ηλ. Γιαννακάκη, Χ. Γκ. Ογκάλια, Π. Κέντε, Γ. καν, Αντ. Κόβατς, Τ. Μαμόνοβα 166/22
— Λαϊκές Δημοκρατίες: Φύση της εξουσίας και λειτουργία κοινωνίας 165/28
Γιανναδάκη, Ν: Solidarnosc - σημειώσεις στο περιθώριο 166/2
Δερβάκου, Π: Ο Κορνήλιος Καστοριάδης και η κριτική της ραδοσιακής σκέψης 164/37
Ευθυμίου, Π: Η Αριστερά μπροστά στην πολωνική κρίση 165/36
Ζουκιν, Σ: Πού βρίσκεται η γιουγκοσλαβική αυτοδιαχείριση 165/36
Κατηφόρη, Γ: Ο γραμματέας και ο φαρισάιος 157-158/19
Κουρόν, Γιασεκ: Ας ενισχύσουμε πρώτα την αυτοδιαχείριση 159/16
Οικονομίδης, Φ: Συνέντευξη του Ντιντιέ Μοτάν 159/12
Παγκαλού, Θ: Εργατική τάξη και σοσιαλιστικό κράτος 161/30
Πασσά, Β: Ταξική πολλαπλότητα και το πρόβλημα της σίας. Μια απάντηση στον Μ. Νικολινάκο 161/30
Πέλικαν, Γ: Θέσεις για την εξουσία και την αντιπολίτευση χώρες του «υπαρκτού σοσιαλισμού» 166/30
Σημίτη, Κ: Δίκαιο και πολιτική. Μπορεί η Αριστερά να δώσει πολιτική δικαιοσύνη; 164/22
Φωκά, Άν: Ιταλία. Έδωσε ο ιστορικός συμβιβασμός; 167/2

ΙΣΤΟΡΙΑ

— Μήτσος Παρτσαλίδης (1904-1980) 155/16
— Κομνηνός Πυρομάγλου (1899-1980) 156/50
— Καίτη Ζευγού: ήρεμη και αποφασισμένη 166/7
— Έκκληση Ελλήνων συγγραφέων (Μνήμη 28ης Οκτωβρίου 1940) 163/10
— Μανιφέστο των νέων συγγραφέων (Μνήμη 28ης Οκτωβρίου 1940) 163/11
Βάρναλη, Κ: Η Μικρασιατική καταστροφή 167/32
Θεοτόκα, Γ: Το τέλος της όπερας 163/11
Κανελλόπουλου, Π: «Γιατί τάχα δεν φτάσαμε σε συμφωνία»; 155/19
Κανελλόπουλου, Π: «Επρωτοστάτησε για να αναγνωριστεί η Εθνική Αντίσταση...» 156/50
Λάζου, Χ: Δ: τα Γαλβανικά ή «η εξέγερση των φοιτητών» 161/9
Λάζου, Χ: Ένα «Πολυτεχνείο» του πέρασμένου αιώνα 165/1
Πυρομάγλου, Κομνηνός: Η συζητήσιμότητά μου με τον Γ. Παπανδρέου 156/51

Δεμερτζή, Δ: Το πολωνικό καλοκαίρι του σοσιαλισμού πέτυχε... την κατοχύρωση της αυτοδυναμίας και ανεξαρτησίας του συνδικάτου απέναντι στο κόμμα 167/26
 Ευθυμίου, Π: Η Αριστερά μπροστά στην πολωνική κρίση 160/34
 Μαυροειδή, Α: Από την άνοιξη της Βαρσοβίας στο καλοκαίρι της Βαλτικής 160/28
 Μαυρομάτη, Ν: Ο ελληνικός Τύπος και τα πολωνικά 161/38
 Μπαχάρα Γιάννη, Αχιλλεύς πτέρνα ή αιχμή 161/34
 Παγκαλού, Θ: Εργατική τάξη και σοσιαλιστικό κράτος 160/37
 Παλαιολόγου, Γ: Τοπίο μετά τις απεργίες 162/30
 Σταγκού, Αστ: Καταβολές και προοπτικές του πολωνικού εργατικού κινήματος 162/35
 Χριστοδουλάκη, Ν: Από τις απειλές στην υποχώρηση 161/38
 Χριστοδουλάκη, Ν: Με τους απεργούς του Γκντανσκ 160/24

Πορτογαλλία
 — Όλο δεξιότερα 163/16

Τουρκία
 — Το κράτος δολοφονεί και εφηβους 156/9
 — Ο στρατός θυμάται τον Κεμάλ 160/9
 Κουντουρτζιογλου, Χ: Λατινοαμερικάνικο μοντέλο για την Τουρκία στην οικονομική ανάπτυξη αλλά και την οικονομική καταπίεση 163/22
 Σταγκού, Αστ: Τουρκία. Στόχος η εσωτερική αστυνόμευση και «διευκολύνσεις» σε ΝΑΤΟ - Περσικό 161/12

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ • ΕΛΛΗΝΙΚΗ

α. κόμματα

Αρτινού, Δ: Το ήπιο κλίμα: σύνθημα η πολιτική επιλογή; 155/10

Αρτινού, Δ: Γιάννης Βαρβιτσιώτης. Η στροφή 180 μοιρών ενός σκληροπυρηνικού 156/12
 Κουλόγλου, ΣΤ: Η πρόσφατη διάσπαση στο ΕΚΚΕ 157-158/24
 Κυριαζή, Χρ: Η «κρίση» στο ΠΑΣΟΚ Θεσσαλονίκης ή η συγκυρία μιας φάσης 161/28
 Λιναρδάτου, Σπ: Το «ήπιο κλίμα» και το «εκλογικό κλίμα» 155/10
 Οικονομίδη, Φ: Ασθμαίνοντας τέλειωσε τον προσυνεδριακό μαρθώνιο η «Ν.Δ.» 164/18
 Παπά, Αν: Για την κριτική υποστήριξη στο ΠΑΣΟΚ 159/14
 Ρεπόρτερ: Η «Νέα Δημοκρατία» ανιχνεύει τα συνόρα της 161/18

β. διεθνείς σχέσεις

— «Αποκάλυψη» ενός διπλού φερεφώνου 155/7
 — Ριφιφι στην πρεσβεία 155/8
 — Ο δέκατος άνθρωπος 166/6
 Λιναρδάτου, Σπ: Τα αδιέξοδα της εξωτερικής-μας πολιτικής και η συζήτηση στη Βουλή 164/12
 Ξυδά, Α.Γ: Έξι χρόνια εξωτερική πολιτική. Διαπιστώσεις και προτάσεις 161/21

γ. ειδήσεις - έρευνες

— Η Νέα Δημοκρατία διασκεδάζει... και μας διασκεδάζει 161/19
 Κυριαζή, Χρ: Κάπου ανάμεσα στην «προβοκατοσία» την πολιτική και τη σύγκρουση 165/10
 Φιλίππου, Γ.Φ: Καταλήψεις στο ΕΜΠ. Πολλές απουσίες. λίγες παρουσίες 165/15
 Φλέγκα, Γ: Η πολιτική της βίας και τα αδιέξοδά της 165/13

ΤΥΠΟΣ • ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

— Οι κυκλοφορίες των εφημερίδων 161/6
 Αντικλήτου: Είναι όλοι συνυπεύθυνοι 156/20
 Αντικλήτου: Τώρα αρχίζει η «κρίση του Τύπου» 157-158/11
 Ευθυμίου, Π: Ελληνικός Τύπος και διεθνής συνάντηση 166/34
 Ευθυμίου, Π: Συντεχνιακή λογική και πραγματικά αδιέξοδα 155/12
 Ευθυμίου, Π: Τύπος - Συνέχεια χωρίς τέλος στην κρίση 156/19
 Κίτσου, Κ: Τα οικονομικά του Τύπου 162/14
 Μανιάτη, Κ.Α: Πέρα από το σκάνδαλο... 162/17
 Μαυρομάτη, Ν: Ο ελληνικός Τύπος και τα πολωνικά 161/38
 Ν.Γ.: Α.Β: Monde - El Pais - Libération - Ένας «άλλος» Τύπος 156/21
 Ραζή, Χρ: Το «ευγενές καύσιμο» και η μόνιμη κρίση 157-158/12
 Ρωμαιού, Γ.Θ: Τύπος κρίση του θεσμού. Η «επανάσταση» των αναγνώστων 160/13

ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ

— Οι γυναίκες της Μεσογείου συζητούν στην Αθήνα 162/38
 Αντωνοπούλου, Σ: Συνέντευξη με την Α. Ταλεγκανί. «Δε βλέπουμε τη γυναίκα σαν ένα ξεχωριστό πρόβλημα...» 163/28
 Αυδή - Καλκάνη, Ίρ: Γυναίκες και πολιτική. Συμπεράσματα από τη συνδιάσκεψη του ΟΗΕ στην Κοπεγχάγη 163/26
 Γαβριήλ, Γ: Οι «Μέδουσες» της πρωτοπορίας 162/40
 Γ.Κ: Από μια συζήτηση 162/41
 Μαμόνοβα, Τ: Ο φεμινισμός στην ΕΣΣΔ 166/29

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Α.Β.: 156/21
 Αγγελοπούλου, Θ: 164/27
 Αδαμ, Κ: 165/25
 Αμιν, Ιντι: 161/8
 Αμιν, Σαμίρ: 157-158/15
 Αντικλήτου: 156/20, 157-158/11
 Αντονουτί, Ομ: 164/27
 Αντωνοπούλου, Σ: 162/22, 162/24, 163/28
 Αποστολοπούλου, Φ: 160/7
 Αρβανίτης, Γ: 164/27
 Αρτινός, Δ: 155/10, 156/12
 Αυγερινός, Ν: 156/14
 Αυδή Καλκάνη, Ίρ: 163/26

Βαϊντα, Αντ: 162/33
 Βαρναλής, Κ: 167/32
 Βασενχόβεν, Α: 157-158/29
 Βασιλικός, Β: 165/45
 Βεργόπουλος, Κ: 157-158/15
 Βουδουρης, Γ: 163/34

Γαβριήλ, Γ: 162/40, 164/40
 Γαλανακή, Ρ: 155/18
 Γιανναδουλάκη, Ν: 162/32
 Γιαννακίδη, Ηλ: 166/22
 Γιαννοπούλου, Ν: 161/46, 163/14
 Γιαννουλοπούλου, Κ: 160/44
 Γ.Κ: 162/41
 Γκανιός, Μ: 157-158/32
 Γκαρτζός, Κ: 155/34
 Γκορπας, Θ: 156/16, 157-158/26
 Γκουερα, Αντρίαν: 166/22
 Γκουντερ-Φρανκ, Α: 157-158/15
 Γ.Λ: 160/42

Δεληγεωργή, Αλ: 159/38
 Δεμερτζής, Δ: 167/26
 Δερβάκος, Π: 164/37
 Διαμαντοπούλου, Γρ: 156/29
 Δοξιάδης, 156/32
 Δουκα, Μ: 166/50
 Δρακονταειδής, Φ: 159/36
 Δρουκοπούλου, Β: 166/36

Εργατικός, Αντ: 164/15, 166/10
 Ευθυμίου, Π: 155/12, 156/18, 160/34, 166/34

Ζευγού, Κ: 166/7
 Ζήρας, Αλ: 159/33, 160/46, 163/46
 Ζιάκας, Γ: 164/27
 Ζουβελός, Μ: 163/12
 Ζουκιν, Σ: 165/36

Ηλιοπούλου-Ρογκάν, Ντ: 157-158/53, 161/41, 164/46, 165/43, 166/42, 167/37

Θεοτοκάς, Γ: 163/11

Ιωαννίου, Γ: 155/41, 156/58, 164/32

Καζαντζής, Τ: 157-158/49
 Καλαϊτζής, Γ: 155/15, 156/60, 159/8, 160/8, 161/14, 162/8, 163/7, 164/8, 166/9, 167/9
 Κολογεράς, Ν: 155/37
 Κανελλοπούλου, Π: 155/19
 Καραγάσης, Μ: 165/45
 Κανιάρης, Βλ: 164/46
 Καραγιώργας, Σ: 166/23
 Καρακάσης, Π: 164/27
 Καραμάνης, Γκ: 167/16
 Καραμανός, Γ: 160/10
 Καραπάνου, Μ: 157-158/43
 Καραγιάννη-Καραμπελιά, Β: 163/48
 Καστοριάδης, Κ: 164/37
 Κατηφόρης, Γ: 157-158/19, 159/46
 Κατσιμής, Σπ: 166/41
 Καφταν, Ρ: 162/20
 Κέντε, Π: 166/22
 Κίτσος, Κ: 161/16, 162/14
 Κόβατς, Αντ: 166/22
 Κολτσιδοπούλου, Α: 156/54, 161/49
 Κονοπνίκι, Γκ: 165/25
 Κονταράτος, Σ: 155/38
 Κονταργυρης, Δ: 155/31
 Κοταμανίδου, Ευα: 164/27
 Κουλόγλου, Στ: 157-158/24
 Κουναδής, Αργ: 159/44
 Κουντουρτζιογλου, Χ: 163/22
 Κουρόν, Γιάτσεκ: 159/16
 Κουρτάκης, Γ: 165/22
 Κουφαλής, Αντ: 156/55
 Κυριαζή, Χρ: 159/10, 161/28, 165/10

Λάζος, Χ.Δ: 165/16
 Λαμπάκης, Α: 155/31
 Λαμπικά, Ζ: 165/25
 Λεωτσάκος, Γ: 155/52, 157-158/58, 159/44, 160/40, 161/48, 162/42, 164/44, 165/44, 167/44
 Λιναρδάτος, Σπ: 155/10, 164/12
 Lennon, John: 167/39

Μαμόνοβα, Τ: 166/29
 Μανιάτης, Κ.Α: 162/17, 164/48, 166/47
 Μανίκας, Θ: 167/38

Μάρκαρης, Π: 164/27
 Μαρτίνου, Ελ: 160/46
 Μαυροειδής, Α: 155/20, 160/28
 Μαυρομάτης, Ν: 161/38
 Μερακλής, Μ: 156/58, 157-158/38
 Μήτρας, Μ: 159/40
 Μικρούτσικος, Θ: 161/48, 163/39
 Μιχαλέα, Φρ: 164/47
 Μπαμπανάσας, Θ: 163/31
 Μπαντέας, Τ: 163/48
 Μπαχάρας, Γ: 161/34
 Μπεκατώρος, Στ: 159/42
 Μπερεντέι, Μίχνα: 166/22
 Μποστ: 156/16, 161/10, 161/10
 Morishima, M: 159/46

Ν.Γ: 156/21
 Νεγρεπόντης, Γ: 164/42
 Νικολινάκος, Μ: 161/30
 Νισβέσνι, Ερνστ: 165/30
 Ν.Μ: 162/39
 Νόλλας, Δ: 157-158/46

Ξανθοπούλου, Α: 163/42, 165/46
 Ξαρχακός, Στ: 161/48
 Ξενάκης, Κ: 156/35
 Ξυδά, Α.Γ: 161/21, 164/47, 167/40

Ογκάλια, Χ. Γκ: 166/22
 Οικονομίδης, Φ: 159/12, 164/18

Πάγκαλος, Θ: 157-158/15, 160/37
 Παλαιολόγος, Γ: 162/30
 Παπά, Ανδ: 159/14
 Παπαγεωργίου, Γ: 156/32
 Παπαγιάννης, Θ: 155/28
 Παπαδημητρίου, Μ: 159/39
 Παπαδημητρίου, Σ: 159/37
 Παπανδρέου, Γ: 156/51
 Παπανδρέου, Σ: 155/51
 Παπασηλησιόπουλος, Σπ: 159/46, 163/34
 Παρτσαλίδης, Μ: 155/16, 155/18
 Πασσάς, Β: 161/30
 Πέλικαν, Γ: 166/22, 166/30
 Πλασσάρα, Κ: 157-158/42
 Πυρομάγλου, Κ: 156/50, 156/51

Ραζής, Χρ: 157-158/12
 Ρεπόρτερ: 159/19, 160/16, 161/18, 164/20, 167/14, 167/16
 Ρήγκαν, Ρ: 162/9, 164/10
 Ρικάκη, Α: 161/44

Ρίτσος, Γ: 162/39
 Ρονί, Ζ: 165/25
 Ρωμαιού, Γ.Θ: 160/13

Σαντρ, Μπ: 162/24
 Σαφιέχ, Αφίφ: 162/28
 Σέρβα, Πλ: 164/40
 Σημίτης, Κ: 164/22
 Σίντμαν, Ρ: 165/30
 Σκαλκώτας, Ν: 159/44
 Σκαλός, Δ: 156/45, 157-158/51, 160/18

Σαντρ, Μπ: 162/24
 Σαφιέχ, Αφίφ: 162/28
 Σέρβα, Πλ: 164/40
 Σημίτης, Κ: 164/22
 Σίντμαν, Ρ: 165/30
 Σκαλκώτας, Ν: 159/44
 Σκαλός, Δ: 156/45, 157-158/51, 160/18
 Σκιαδαρέσης, Γ: 156/26
 Σκουριώτης, Γ: 160/7
 Σμόλαρ, Αλ: 166/22
 Στάγκος, Αστ: 161/12, 162/35
 Σταματέλος, Σπ: 164/27
 Σταμπούλοπουλος, Κ: 159/26
 Σχολιάδης, Στρ: 159/22

Ταλεγκανί, Α: 163/28
 Τένιας, Δ: 161/9
 Τζωρτζής, Γ: 163/40
 Τραϊανός, Α: 159/42
 Τσακνιάς, Σπ: 163/46
 Τσίπηρα, Κ: 161/42
 Τσοκόπουλος, Β: 163/39

Φατούρος, Δ: 163/34
 Φιλίππου, Γ.Α: 166/10
 Φιλίππου, Τ.Φ: 165/15
 Φλέγκας, Γ: 165/13
 Φραγκιάς, Ανδ: 156/42
 Φράγκος, Χρ: 159/29
 Φωκά, Αν: 167/29

Χάλαρης, Χρ: 164/27
 Χαραμή, Μ: 161/42
 Χαρωνίτης, Α: 164/27
 Χατζής, Δ: 162/10
 Χατζιδάκης, Ν: 157-158/48
 Χατζόπουλος, Αχ: 165/18, 165/21
 Χριστοδουλάκης, Ν: 160/24, 163/17, 160/24

Worning, Αγγ: 157-158/10, 165/50

ΑΠΟ ΤΟΝ Α'

Από τον Α' ως τον ΙΓ' τόμο, πιστοί στην υπόσχεσή-μας για αποκαλυπτική πληροφόρηση, ενημέρωση γύρω απ' τα σύγχρονα ελληνικά και διεθνή προβλήματα, την καλλιτεχνική και πολιτιστική ζωή, την ιστορία και τη λογοτεχνία του τόπου-μας.

Σε δεκατρείς τόμους που έχουν ήδη καταγράψει το σφυγμό των γεγονότων της τελευταίας επταετίας και που τόλμησαν την «άλλη» πληροφόρηση.

Πέρα από εξαρτήσεις, πολιτικές δεσμεύσεις και κομματικές εντάξεις, το ΑΝΤΙ, σταθερά το αδέσμευτο πολιτικό περιοδικό της Αριστεράς.

ΣΤΟΝ ΙΓ' ΤΟΜΟ

Ἀγαπητοί μας ἐπιβάτες,
 Στὴν προσπάθειά μας νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσουμε καλύτερα, φροντίσαμε νὰ εἴμαστε
 ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀερομεταφορεῖς τοῦ κόσμου ποὺ πετοῦν μὲ **AIRBUS A300**.
 Τὸ ἀεροπλάνο τῆς νέας γενιᾶς, τῆς ἄνετης μεταφορᾶς 255 ἐπιβατῶν, καὶ
 πολλῶν ἐμπορευμάτων, μὲ τὰ λιγότερα καύσιμα καὶ τὸν λιγότερο θόρυβο.

Πετᾶξτε καὶ θὰ δεῖτε...

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ **ΠΟΛΥΠΛΑΝΟ**

ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ 16 ΤΗΛ.3629822

9 ΑΠΡΙΛΗ – 30 ΑΠΡΙΛΗ
ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΔΩΡΑ

ΙΣΟΓΕΙΟ

ΕΡΓΑ ΜΙΚΡΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ, ΚΕΡΑΜΙΚΑ, ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ
ΒΙΝΤΕΟ, ΣΤΕΡΕΟ Hi-Fi, ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟΙ ΔΙΣΚΟΙ
ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΜΕΤΑΞΟΤΥΠΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΑΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΩΝ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ

ΑΚΡΙΘΑΚΗ, ΑΛΕΞΙΟΥ, ΑΠΕΡΓΗ, ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ, ΒΕΡΝΑΔΑΚΗ, ΓΑΙΤΗ
ΓΚΙΚΑ, ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΔΡΟΥΓΚΑ, ΖΟΥΝΗ
ΘΕΟΦΙΛΗ, ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΚΑΓΚΑΡΑ, ΚΑΝΙΑΡΗ, ΚΑΡΑ
ΚΑΡΑΒΟΥΖΗ, ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗ, ΚΑΤΡΑΚΗ, ΜΑΝΩΛΙΔΗ, ΜΙΓΑΔΗ
ΜΟΡΑΛΗ, ΜΠΟΝΑΤΣΟΥ, ΜΥΤΑΡΑ, ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΡΗΓΑ, ΡΟΚΟΥ, ΣΑΡΕΛΑΚΟΥ
ΣΙΜΩΣΙ, ΣΟΡΟΓΚΑ, ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ, ΣΠΗΤΕΡΗ
ΤΖΟΛΑΚΗ, ΤΟΥΓΙΑ, ΤΣΟΚΛΗ, ΦΑΣΙΑΝΟΥ, ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

ΠΑΤΑΡΙ

ΕΝΑ ΠΛΗΡΕΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
ΜΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ
ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΟΛΥΠΛΑΝΟ" ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΣΗΜΑ"
ΑΚΟΜΑ ΣΠΑΝΙΕΣ ΑΦΙΣΣΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΙΟΛΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΛΕΣ

ΥΠΟΓΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΟΓΚΑΛΕΡΙ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ Ή ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ
ΚΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤ' ΑΛΛΑ ΤΑ ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΓΑΙΤΗ

Α' ΟΡΟΦΟΣ

Η ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ

Β' ΟΡΟΦΟΣ

ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΕΡΓΑ Ή ΧΑΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

Γ' ΟΡΟΦΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ-ΒΙΝΤΕΟ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ
ΒΙΝΤΕΟ-ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΙΣ-ΚΑΜΕΡΕΣ-ΒΙΝΤΕΟΚΑΣΕΤΤΕΣ
ΚΑΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΒΙΝΤΕΟ-ΤΕΧΝΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΑΛΟΝΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ

ΓΙ ΑΥΤΗ ΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΔΩΡΑ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ
ΛΑΜΠΑΔΕΣ-ΑΥΓΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΟΛΛΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ
ΠΟΛΥΠΛΑΝΟ

ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ 16 ΤΗΛ.3629822